בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר לֶךְ לְךָ ב׳ חֶשְׁוָן ה׳תשע״א.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו, אָבֶּער אִיךְ קֶען דִיךְ נִישְׁט עֶנְטְפֶערְן בַּאֲרִיכוּת וַוייל אִיךְ פָּאר הַיינְט אַוֶועק קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

דֶער עִיקָר אִיז נִישְׁט זִיךְ מְקַבֵּל זַיין מִיט אַן אַנְדֶערְן, אַזוֹי הָאט אוּנְז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעלֶערְנְט, אַז יֶעדֶער אֵיינֶער דַארְף קוּקְן אוֹיף זִיךְ נִישְׁט אוֹיף יֶענֶעם, וְוִי עֶס שְׁטֵייט בַּיי אַבְרָהָם אָבִינוּ (יְחֶזְקֵאל לג) "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", אַבְרָהָם אָבִינוּ הָאט גֶעהַאט הַצְלָחָה מִיט זִיךְ אַקֶעגְן שְׁטֶעלְן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, וַוייל עֶר הָאט נִישְׁט גֶעקוּקְט אוֹיף קֵיינֶעם

נִישְׁט, אוּן דָאס אִיז גֶעוֶוען זַיין הַצְלָחָה. דֶער גְרֶעסְטֶער דוּרְכְּפַאל פוּן אַ מֶענְטְש אִיז וֶוען עֶר אִיז זִיךְ מְבַלְבֵּל מִיט אַ צְוֵוייטְן, דָאס בְּרֶענְגְט אִים צוּ קִנְאָה וְכוּ׳, צוּ מַחְלוֹקֶת וְכוּ׳, אוּן צוּ אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א׳ סִימָן ל"ד), יֶעדֶער אִיד הָאט אַ נְקוּדָה וָואס דֶער צְוֵוייטֶער הָאט נִישְׁט אוּן קֶען נִישְׁט הָאבְּן, אִיז וָואס דַארְף מֶען קוּקְן אוֹיף יֶענֶעם? וָואס דַארְף מֶען זוּכְן חִסְרוֹנוֹת בַּיי יֶענֶעם? אִיז מֶען דֶען שׁוֹין פַארְטִיג מִיט זִיךְ? אוֹיבּ מֶען קוּקְט נִישְׁט אוֹיף יֶענֶעם הָאט מֶען גְרוֹיס הַצְלָחָה.

אַמָאל אִיז גֶעקוּמֶען אַ אִיד צוּם רָב פוּן שְׁטָאט, אַז עֶר הָאט אַ דִין תּוֹרָה, אוֹיבּ דֶער רָב וֶועט אָנְנֶעמֶען דִי דִין תּוֹרָה. הָאט אִים דֶער רָב גֶעעֶנְטְפֶערְט, "אַוַודַאי יָא!" פְּרֶעגְט אִים דֶער רָב, "מִיט וֶועמֶען הָאסְטוּ דִי דִין תּוֹרָה?" עֶנְטְפֶערְט דִי אִיד, "מִיט דִי לְבָנָה" - (הָאט שׁוֹין דֶער רָב גֶעזֶען מִיט וֶועמֶען עֶר הָאט דָא צוּטוּן) - פְּרֶעגְט אִים דֶער רָב, "וָואס אִיז דַיין טַעֲנָה?" עֶנְטְפֶערְט דֶער אִיד, "ווָאוּ אִיךְ גֵיי, גֵייט מִיךְ נָאךְ דֶער לְבָנָה, אוּן וואוּ אִיךְ קוּק קוּקְט זִי מִיר נָאךְ. אוּן אַז אִיךְ בְּלַייבּ שְׁטֵיין בְּלַייבְּט זִי אוֹיךְ שְׁטֵיין, זִי לָאזְט מִיךְ נִישְׁט לֶעבְּן, וואוּ אִיךְ זָאל זִיךְ נָאר נִישְׁט פַארְשְׁטֶעקְן אִיז זִי דָא, אִיךְ קֶען דָאס שׁוֹין נִישְׁט אוֹיסְהַאלְטְן!". עֶנְטְפֶערְט אִים דֶער רָב, "אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט דַיין טַעֲנָה, אָבֶּער אַזוֹי ווִי מֶען דַארְף אוֹיסְהֶערְן בֵּיידֶע צְדָדִים, קוּם צוּרִיק מָארְגְן וַוייל אִיךְ וֶועל פְּרֶעגְן דֶעם לְבָנָה פַארְוָואס זִי הָאט זִיךְ אָנְגֶעטְשֶׁעפֶּעט אִין דִיר". מָארְגְן אִיז

דֶער איד גֶעקוּמֶען, זָאגְט אִים דֶער רָב, "אִיךְ הָאבּ גֶעפְּרֶעגְט דִי לְבָנָה וָואס זִי הָאט זִיךְ אָנְגֶעטְשֶׁעפֶּעט אִין דִיר אוּן זִי גֵייט דִיךְ נָאךְ, הָאט זִי מִיךְ גֶעעֶנְטְפֶערְט, אַז 'דֶער מֶענְטְשׁ הַאלְט אִין אֵיין קוּקְן אוֹיף מִיר, ווִילַאנְג עֶר וֶועט קוּקְן אוֹיף מִיר וֶועל אִיךְ אִים נָאכְגֵיין אוּן אִיךְ וֶועל קוּקְן אוֹיף אִים', אִיבֶּער דֶעם - זָאגְט דֶער רָב צוּם איד - אִיז מַיין עֵצָה, אַז דוּ זָאלְסְט אוֹיפְהֶערְן צוּ קוּקְן אוֹיף דִי לְבָנָה וֶועט זִי דִיךְ אָפְּלָאזְן..."

זָאלְסְט ווִיסְן אַז אִין דִי מַעֲשֶׂה לִיגְט אַ טִיפֶע חָכְמָה אַז מֶען טְרַאכְט גוּט אַרַיין וְכוּ', וָוארוּם אַלֶע צָרוֹת פוּן אַ מֶענְטְשׁ אִיז נָאר וַוייל עֶר קוּקְט אוֹיף יֶענֶעם, מִמֵילָא רֶעדְט עֶר זִיךְ אַיין אַז יֶענֶער טְשֶׁעפֶּעט אִים אוּן יֶענֶער רוֹדֶפְ'ט אִים, אוּן יֶענֶער ווִיל פוּן אִים צוּנֶעמֶען וְכוּ' וְכוּ', אוֹיבּ דֶער מֶענְטְשׁ הָאט שֵׂכֶל אוּן עֶר קוּקְט אוֹיף קֵיינֶעם נִישְׁט נָאר אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵיין, עֶס אִינְטֶרֶעסִירְט אִים גָארְנִישְׁט, בַּיי אִים עֶקְזִיסְטִירְט נִישְׁט קַיין וֶועלְט, עֶר וֵוייסְט אַז "אֵין עוֹד מִלְבַדוֹ" דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז מְחַיֶה אוּן מְהַוֶה דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, אוּן אַלְצְדִינְג דוֹמֵם צוֹמֵחַ חַי מְדַבֵּר אִיז גֶעטְלִיכְקֵייט, דֶער מֶענְטְשׁ אִיז זִיךְ שׁוֹין נִישְׁט מְבַלְבֵּל פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, וָוארוּם עֶר וֵוייסְט אַז אַלֶעס וָואס עֶר דַארְף הָאבְּן וֶועט עֶר בֶּעטְן נָאר פוּנֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן עֶר הָאט נִישְׁט קַיין מוֹרָא פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, אוּן קֵיינֶער קֶען אִים נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן, וַוייל עֶר קוּקְט נָאר אַרוֹיף צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵיין.

זָאלְסְט וויסְן דָאס אַלֶע מַחֲלוֹת און שְׁלֶעכְטֶע קְרֶענְק וְכוּ׳, און בִּפְרַט נֶערְוְון קְרַאנְקְהֵייט וְכוּ׳, נֶעמְט זִיךְ נָאר וַוייל מֶען קוּקְט אוֹיף יֶענֶעם, וָואס יֶענֶער וֶועט זָאגְן, וָואס יֶענֶער טוּט, וָואס יֶענֶער זָאגְט... דָאס אִיז אַ נֶערְוְון קְרַאנְקְהֵייט אַז עֶר רֶעדְט זִיךְ אַיין אַז מֶען קוּקְט אִים נָאךְ וְכוּ׳. אִיבֶּערְדֶעם אַז דוּ ווילְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין לֶעבְּן זָאלְסְטוּ זִיךְ שְׁטַארְקְן אִין אֶמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, און קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט זָאל דִיךְ נִישְׁט קֶענֶען צוּבְּרֶעכְן.

דִי גְרֶעסְטֶע צָרָה אִין אוּנְזֶער דוֹר אִיז דָאס כְּפִירוּת וְאַפִּיקוֹרְסוּת וָואס הָאט זִיךְ פַארְשְׁפְּרֵייט אוֹיף דֶער וֶועלְט פוּן דִי עֵרֶב רַב, זֵיי הָאבְּן אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ מַלְכוּת הָרִשְׁעָה, און זֵיי זֶענֶען לֵיידֶער מַעֲבִיר עַל הַדַּת מִילְיָאנֶען אִידְן, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ״ן סִימָן ל״ה) אַז עֶס גֵייט אַ גְרוֹיסְן אַפִּיקוֹרְסוּת אוֹיף דֶער וֶועלְט, און ווארויל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס עֶר וֶועט זִיךְ קֶענֶען שְׁטַארְקְן אִין אֶמוּנָה, און עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שָׁם סִימָן ר״ב) ״אוֹי וֵויי! ווִי וֶועלְן זִיךְ קֶענֶען דָאס אִידִישׁ פָאלְק דֶערְהַאלְטְן? וָוארוּם עֶס וֶועט זַיין בִּיטֶערֶע אַפִּיקוֹרְסִים וָואס זֵיי וֶועלְן אַרַיינְכַאפְּן דָאס גַאנְצֶע וֶועלְט מִיט דֵיעוֹת נִפְסָדוֹת״, און לֵיידֶער זֶעעֶן מִיר אַז עֶס אִיז מְקוּיָים גֶעוָוארְן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס וֶוערְטֶער בִּמְלוֹא מוּבָן הַמִּילָה. אִיבֶּערְדֶעם זֶע זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן מִיט פְּשׁוּטֶע אֶמוּנָה, און זָאלְסְט זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, וָוארוּם נָאר דָאס

בּוֹיעֶט אוֹיף דִי הֵיילִיגֶע אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וַוייל מִיט דֶעם וָואס אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אִיז אַ סִימָן אַז עֶר גְלֵייבְּט אִין אִים אַז עֶר אִיז דָא, אוּן מֶען הֶערְט אִים אוֹיס, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ס"ב), "פַארְוָואס רֶעדְט נִישְׁט אַ מֶענְטְשׁ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים? וַוייל דִי אֱמוּנָה אִיז לֵיידֶער בַּיי אִים נִישְׁט גַאנְץ". אִיבֶּערְדֶעם גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים בִּתְמִימוּת אָן חָכְמוֹת, אוּן אֲפִילוּ בַּיים אָנְפַאנְג וֶועט זִיךְ דִיךְ דַאכְטְן אַז קֵיינֶער הֶערְט דִיךְ נִישְׁט אוֹיס וְכוּ', זָאלְסְטוּ ווִיסְן אַז יֶעדֶעס וָוארְט הֶערְט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים צוּ, עֶר גֶעפִינְט זִיךְ אִיבֶּערָאל. אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ מִיט דִי נְקוּדָה אַסַאךְ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דֶערְצֵייל אִים אוֹיס אַלֶעס וָואס עֶס שְׁטֶערְט דִיךְ וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת.

לֶערְן יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, אוּן לֶערְן יֶעדְן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת כְּסִדְרָן דַיְיקָא, וֶועט דִיךְ וואוֹיל זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

אִיךְ מוּז עֶנְדִיגְן, וַוייל אִיךְ יָאג זִיךְ אַוֶועק צוּ פָארְן.

בְּלַייבּ גֶעזוּנְט אוּן הָאבּ אַ פְרֵיילִיכְן תָּמִיד

נ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּרָא י' חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זֶע זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן מִיט אַלֶע מִינֵי וֶועגְן אִין דֶער וֶועלְט, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אִיבֶּערְגֶעלָאזְט אַ גְרוֹסֶע יְרוּשָׁה, לֶעבְּט מִיט וָואס זִיךְ אָנְצוּוַואַרִימֶען דִי נְשָׁמָה, לֶעבְּט וָואס עֶס לַייכְט אוּנְז ווִי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן בְּגַשְׁמִיּוּת אוּן בְּרוּחָנִיּוּת, אִיבֶּערְדֶעם אוֹיבּ דוּ ווִילְסְט זַיין מְקוּרָב צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן דַארְפְסְטוּ זֶען לֶערְנֶען אַסאַךְ דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים, וָואס נָאר דוּרְכְדֶעם קֶען מֶען אָנְגֶערוּפְן וֶוערְן אַ בְּרֶסְלֶבֶער חָסִיד, דָאס הֵייסְט יֶעדְן טָאג זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, אוּן סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, אוּן סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוּן דִי שִׂיחוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי"ע הָאט פַארְצֵייכֶענְט אִין דִי צְווֵיי סְפָרִים חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן אוּן שִׂיחוֹת הָרַ"ן, וָואס דָאס דַארְף מֶען קֶענֶען אוֹיסְנְווֵיינִיג, דָאס הֵייסְט אַזוֹי פִיל חַזֶרן בִּיז מֶען קֶען עֶס אוֹיסְנְווֵיינִיג, דָאס הֵייסְט אַ בְּרֶסְלֶבֶער חָסִיד; וְעַל כּוּלָּם דַארְף מֶען זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין 'לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת' יֶעדְן טָאג, וָואס דָאס אִיז דִי הִתְחַזְּקוּת וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל אִיז מְחַזֵּק יֶעדְן אֵיינֶעם, אוּן אוֹיבּ דוּ וֶועסְט לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג דֶעם רֶבִּינְ'ס סְפָרִים וֶועסְטוּ הָאבְּן אַן אַנְדֶערְן חַיּוּת, וֶועסְט קֶענֶען דוּרְכְגֵיין אַלֶעסְדִינְג גְרִינְגֶערְהֵייט.

אִיךְ בִּין דָא יֶעצְט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַ וָואךְ צַייט, דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין הַשָּׂגָה וָואס דִי רְשָׁעִים הָאבְּן דָא גֶעטוּן, אוֹיסְגֶעְרִיסְן אִידִישֶׁע נְשָׁמוֹת פוּן דִי אֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה אִיךְ זֶע אִין יַבְנִאֵל, אַ שְׁטֶעטְל וָואס אִיז גֶעגְרִינְדֶעט גֶעוָוארְן אִיבֶּער הוּנְדֶערְט יָאר, דִי גְרִינְדֶערְס זֶענֶען גֶעוֶוען עֶרְלִיכֶע אִידְן שׁוֹמְרֵי תוֹרָה וּמִצְווֹת אָבֶּער דִי קִינְדֶער זֶענֶען שׁוֹין קַאלְט גֶעוָוארְן פוּן דִי אֱמוּנָה רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אוּן דִי אֵיינִיקְלֶעךְ זֶענֶען שׁוֹין גֶעוָוארְן אַפִּיקוֹרְסִים, אוּן דִי אִיר אֵיינִיקְלֶעךְ זֶענֶען פּוּסְטֶע עַמֵּי הָאֲרָצִים וָואס וֵוייסְן גָארְנִישְׁט נָאר וָואס זֵיי הָאבְּן מְקַבֵּל גֶעוֶוען בִּירוּשָׁה פוּן זֵייעֶרע עֶלְטֶערְן, כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוּת אַקֶעגְן אִידִישְׁקֵייט אוּן זֵיי רַייסְן אוֹיס יֶעדֶעם פִּינְטֶעלֶע אִיד. בִּפְרַט פוּן דִי סְפַרְדִישֶׁע אִידְן וָואס זֵיי זֶענֶען תְּמִימוּתְ'דִיגֶע טַייעֶרע אִידְן, נָאר דִי פַארְבִּיסֶענֶע אַפִּיקוֹרְסִים זֶענֶען זֵיי מְטַמֵּא מִיט טָמֵא'דִיגֶע וֶועגְן;

אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְן מִיר זֶען אָנְפִילְן גַאנְץ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ מִיטְן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים, בִּפְרַט דִי קוּנְטְרֵסִים וָואס דָאס אִיז דִי תַּמְצִית פוּן לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן אוּן לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, אוּן דִי שִׂיחוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן וָואס דָאס אִיז מַחֲזִיר טוֹיזְנְטֶער אוּן טוֹיזְנְטֶער נְשָׁמוֹת אָן אַ גְּזָמָא; מֶען זֶעט וִויפִיל אִידְן זֶענֶען גֶעקוּמֶען דוּרְךְ דִי קוּנְטְרֵסִים רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִין אוּמַאן, אוּן זֵיי זֶענֶען אַלֶע מוֹדֶה אַז זֵיי זֶענֶען צוּרִיק גֶעקוּמֶען צוּם אִידִישְׁן וֶועג אוּן זֶענֶען חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה נָאר אַדַאנְק דִי קוּנְטְרֵסִים, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ זַיין מִיר אַרוֹיסְהֶעלְפְן וָואס מֶער צוּשְׁפְּרֵייטְן דִי

קוּנְטְרֵסִים, אוּן דֶער זְכוּת וֶועט דִיךְ בַּיישְׁטֵיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

זַיי נִישְׁט צוּפַאלְן בַּיי דִיר, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל זָאגְט (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר הֲלָכָה ה) דָאס דִי גְרֶעסְטֶע צְדָקָה וָואס מֶען קֶען גֶעבְּן אִיז צוּ דְרִיקְן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים, אוּן עֶר טַייטְשְׁט דִי פָּסוּק "צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת", דָאס הֵייסְט 'צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם', וָואסְפַארַא צְדָקָה בְּלַייבְּט שְׁטֶענְדִיג? 'וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת' אַז מֶען גֶעבְּט צוּ דְרִיקְן דִי סְפָרִים פוּן דֶעם אֱמֶת'ן צַדִיק; גֶעוֶועגְדְלִיךְ אִיז וֶוען אַ מֶענְטְשׁ גֶעבְּט צְדָקָה אִיז דָאךְ אַ גְרוֹסֶע זַאךְ, מֶען גֶעבְּט אֵיינֶעם עֶסְן, הָאט עֶר אָפְּגֶעגֶעסְן אוּן שְׁפֶּעטֶער דַארְף עֶר נָאכְאַמָאל עֶסְן, מָארְגְן דַארְף עֶר נָאכְאַמָאל עֶסְן, אָבֶער צְדָקָה וָואס מֶען גֶעבְּט צוּ דְרִיקְן אַ סֵפֶר, דִי סֵפֶר בְּלַייבְּט אוֹיף דוֹרֵי דוֹרוֹת, דֶערְפַאר זָאגְן דִי חֲזַ"ל (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים קו) אוֹיפְן פָּסוּק (תְּהִלִּים קו) "עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת, זֶה הַכּוֹתֵב סְפָרִים וּמַשְׁאִילָן לַאֲחֵרִים", אֵיינֶער שְׁרַייבְּט סְפָרִים אוּן עֶר צוּשְׁפְּרֵייט דָאס פַאר אַנְדֶערֶע, דָאס בְּלַייבְּט שְׁטֶענְדִיג.

אוּן דָאס גֵייט מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ, אַזוֹי וִוי מִיר זֶעעֶן דִי קוּנְטְרֵסִים, סְ'אִיז שׁוֹין אָפְּגֶעדְרִיקְט הַיינְט אוֹיף צְוֶועלְף שְׁפְּרַאכְן, אוּן עֶס גֵייט אִיבֶּערָאל אִיבֶּער דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, אוּן מֶענְטְשְׁן זֶענֶען זִיךְ מְחַיֶה אוּן מְחַזֵק מִיט דֶעם, אִיבֶּערְדֶעם דַיין גַאנְצֶע צְדָקָה זָאל זַיין מִיךְ אַרוֹיסְצוּהֶעלְפְּן דְרִיקְן וָואס מֶער קוּנְטְרֵסִים; אוּן אֱמֶת סְ'אִיז דָא אוֹיף דֶעם

מְדַבְּרִים ווי דִי הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מַעֲשֶׂה ג) אַז דִי שֵׁדִים הֵייסְן מְדַבְּרִים רֶעדֶערְס זֵיי רֶעדְן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, און ווידֶעראוּם זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן כח) אַז סְ'אִיז פַארְהַאנֶען שֵׁדִים יְהוּדָאִין, עֶר קֶען זַיין אַ אִיד אָבֶּער עֶר אִיז אַ שֵׁד, אוֹיבּ עֶר רַייסְט אָפּ מֶענְטְשְׁן פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז עֶר נִישְׁט מֶער ווי אַ שֵׁד, אַ רוּחַ, וְכוּ', מִיר דַארְפְן צוּשְׁפְּרֵייטְן דִי אֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים און זִיךְ נִישְׁט אָפְּשְׁטֶעלְן פַאר קֵיינֶעם, און דֶער וָואס קְרִיגְט אוֹיף דֶעם דַארְף מֶען ווִיסְן אַז דָאס אִיז אַ שֵׁד יְהוּדָאִי, אַ אִידִישֶׁער שֵׁד, און עֶר שְׁטַאמְט נִישְׁט מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וָוארוּם אַז אֵיינֶער קֶען רֶעדְן אוֹיף סְפָרִים וָואס זֶענֶען מְגַלֶה דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז אַ סִימָן אַז עֶר הָאט טִנּוּף און צוֹאָה אִין קָאפּ, אַזוֹי ווי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (אִין לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן סא) אוֹיפְן מַאֲמַר חֲזַ"ל (עֵירוּבִין כא:) הַלּוֹעֵג עַל דִּבְרֵי חֲכָמִים נִדּוֹן בְּצוֹאָה רוֹתַחַת; אַז אֵיינֶער שְׁפֶּעט פוּן סְפָרִים אִיז זַיין עוֹנֶשׁ אַז סְ'גֵייעֶן אִים אַרוֹיף אִין מוֹחַ מוֹתָרוֹת און זֵיי פַארְדְרֵייעֶן און פַארְקְרִימֶען אִים דִי מוֹחַ;

דֶערְפַאר אַז מֶען זֶעט אַז אֵיינֶער רֶעדְט אוֹיף הֵיילִיגֶע סְפָרִים וָואס זֶענֶען מְגַלֶה אֱמוּנָה, אִיז אַ סִימָן אַז דֶער מֶענְטְשׁ הָאט צוֹאָה און טִנּוּף אִין קָאפּ, אַזוֹי זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי בְּפֵירוּשׁ, אִיבֶּערְדֶעם הָאבּ נִישְׁט קַיין הִתְפַּעֲלוּת פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, מִיר דַארְפְן זֶען צוּ צוּשְׁפְּרֵייטְן דֶעם רֶבִּינְ'ס לֶעכְט אוֹיף דִי גַאנְצֶע וֶועלְט.

שְׁטַארְק זִיךְ, גֶעווֹאוֹין זִיךְ צוּ צוּ רֶעדְן יֶעדְן טָאג צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָוארוּם יֶעדֶער דִיבּוּר וָואס אַ אִיד רֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶוערְט צוּגֶעהֶערְט, וֶוען מֶענְטְשְׁן וָואלְטְן גֶעווֹאוּסְט וָואס אִיז תְּפִלָּה וָואלְטְן זֵיי זִיךְ גֶעשְׁטַארְקְט אִין דֶעם זֵייעֶר שְׁטַארְק, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועסְטוּ זֶען דַיין גַאנְץ לֶעבְּן וֶועט זַיין אַנְדֶערְשׁ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

נא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּרָא י׳ חֶשְׁוָן ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זֶע זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט זָאל דִיךְ נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן, הָאבּ נִישְׁט קַיין הִתְפַּעֲלוּת פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז מְגַלֶּה גֶעוֶוען אוֹיפְן פָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג) "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", אַבְרָהָם אָבִינוּ הָאט גֶעדִינְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט בְּחִינַת 'אֶחָד', עֶר הָאט קֵיינְמָאל נִישְׁט גֶעקוּקְט אוֹיף אַן אַנְדֶערְן, דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט הָאט גֶעדִינְט עֲבוֹדָה זָרָה אוּן נָאר אַבְרָהָם אָבִינוּ הָאט מְפַרְסֵם גֶעוֶוען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פַּאר דִי גַאנְצֶע

וֶועלְט, אוּן עֶר הָאט זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעוֶוען אוֹיף קִידּוּשׁ הַשֵּׁם, מֶען הָאט אִים מְנַסֶּה גֶעוֶוען אוֹיסְפְּרָאבִּירְט מִיט שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת אוּן עֶר הָאט בַּייגֶעשְׁטַאנֶען דִי נִסְיוֹנוֹת. אִין אֱמוּנָה דַארְף אַ אִיד זַיין זֵייעֶר שְׁטַארְק, גְלֵייבְּן אַז עֶס אִיז דָא אַ בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן עֶר פִּירְט דִי וֶועלְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, גָארְנִישְׁט וֶוערְט גֶעפִּירְט אַלֵיין, אַלֶעס וֶוערְט גֶעפִּירְט דוּרְךְ דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵיין, ווִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (חולין ז) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין מִלְמַעְלָה; אַ מֶענְטְשׁ כַאפְּט נִישְׁט קַיין קְלַאפּ אִין קְלֵיין פִינְגֶערְל, אוֹיבּ מֶען הָאט נִישְׁט אוֹיסְגֶערוּפְן אוֹיבְן, יֶעדֶער זַאךְ וֶוערְט גֶעפִּירְט בְּהַשְׁגָּחָה, דָאס אִיז דִי שְׁלֵימוּת אִין אֱמוּנָה, אַ אִיד דַארְף ווִיסְן אַז יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶס גֵייט אוֹיף אִים דוּרְךְ אִיז אַלֶעס פַארְשְׁרִיבְּן אוֹיבְן, אוּן עֶר דַארְף זִיךְ זֵייעֶר מְחַזֵּק זַיין שְׁטַארְקְן אוּן נִישְׁט לָאזְן זִיךְ אַרָאפְּפַאלְן, בִּפְרַט אַז מִיר לֶעבְּן הַיינְט אִין אַ דוֹר פוּן אַ צֶעמִישֶׁענִישׁ, אֱמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, אַזוֹי ווִי כֹּחִי וְעוֹצֶם יָדִי עָשׂוּ לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה, מֶענְטְשְׁן מֵיינֶען אַז עֶס אִיז אַלֶעס תָּלוּי אִין טֶבַע מִקְרֶה וּמַזָּל, וָואס דָאס אִיז כְּפִירוּת וְאַפִּיקוֹרְסוּת, מַלְכוּת הָרִשְׁעָה, זֵיי ווִילְן אַרוֹיסְרַייסְן דָאס פִּינְטֶעלֶע אֱמוּנָה פוּן אִידִישֶׁע קִינְדֶער.

אִיבֶּערְדֶעם הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוּנְז מַזְהִיר גֶעוֶוען מִיר זָאלְן זִיךְ שְׁטַארְקְן אִין אֱמוּנָה, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן לה, און סִימָן רכ) **אַז** אֵיידֶער מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וֶועט קוּמֶען וֶועט דִי גַאנְצֶע וֶועלְט זַיין פוּל מִיט

כְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, אוּן מֶען דַארְף זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר שְׁטַארְקְן מֶען זָאל אוּנְז נִישְׁט קֶענֶען אָפְּרַייסְן פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָאס אִיז דִי שְׁלֵימוּת אֱמוּנָה גֵיין קֶעגְן דִי שְׁטְרָאם. דִי וֶועלְט זָאגְט, וְויאַזוֹי קֶען מֶען זֶען אִין אַ טַייךְ אַז דִי פִּישׁ לֶעבְן? אוֹיבּ זֵיי גֵייעֶן אַקֶעגְן דֶעם שְׁטְרָאם אִיז אַ סִימָן אַז זֵיי לֶעבְן, אָבֶער אוֹיבּ זֵיי גֵייעֶן שׁוֹין מִיטְן שְׁטְרָאם אִיז אַ סִימָן סְ'אִיז שׁוֹין אַלֶע אוֹיסְגֶעשְׁטָארְבְּן; דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אַז אַ אִיד גֵייט אַקֶעגְן שְׁטְרָאם עֶר הָאט נִישְׁט קַיין הִתְפַּעֲלוּת פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, עֶר אִיז שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אִיז מְפַרְסֵם יֶעדְן אֵיינֶעם אַז עֶר גְלֵייבְּט אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן עֶר רֶעדְט פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר קוּקְט נִישְׁט וָואס דִי אַרוּם זָאגְט, דֶער מֶענְטְשׁ לֶעבְּט, עֶר הָאט אִין זִיךְ חַיּוּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אַז אֵיינֶער הָאט זִיךְ אָפְּגֶעלָאזְט אוּן עֶר גֵייט שׁוֹין מִיטְן שְׁטְרָאם דֶער אִיז שׁוֹין בִּבְחִינַת מֵת, ווי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת יח:) רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם קְרוּיִין מֵתִים; רַחְמָנָא לִצְלָן אַז מֶען גֵייט שׁוֹין מִיט מִיטְן שְׁטְרָאם אִיז מֶען שׁוֹין בִּכְלַל רְשָׁעִים.

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ מִיט אֱמוּנָה, אוּן פְרֵיי זִיךְ אַז דוּ גֵייסְט אִין שׁוּל דַאוָוענֶען יֶעדְן טָאג שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב, דָאס דַארְף זַיין דִי גְרֶעסְטֶע שִׂמְחָה דַיינֶער, ווי דִי הֵיילִיגֶע רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן ח) אוֹיפְן מַאֲמַר חֲזַ"ל (בְּרָכוֹת נד:) מַחֲנֶה יִשְׂרָאֵל כַּמָּה הָוֵי? תְּלָתָא פַּרְסֵי; וָואס אִיז דִי מַחֲנֶה פוּן אַ אִיד? וֶוען עֶר הַאלְט זִיךְ צוּ דִי דְרֵיי תְּפִילוֹת, קַיין שׁוּם זַאךְ קֶען אִים נִישְׁט אַוֶועקְנֶעמֶען, יֶעדְן

טָאג דַאוֶונְט עֶר מִיט מִנְיָן דִי דְרַיי תְּפִילוֹת וָואס דֶעמָאלְטְס אִיז אַן עֵת רָצוֹן, וְוִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ח) אֵימָתַי עֵת רָצוֹן? בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְלִין; אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ נִזְהָר זַיין צוּ דַאוֶונֶען אַלֶע דְרַיי תְּפִילוֹת יֶעדְן טָאג שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן דַיְקָא, הַיינְט אִיז עֶס נִישְׁט שְׁוֶוער, וַוייל הַיינְט אִיז דָא מִנְיָנִים נָאךְ מִנְיָנִים; אִין יֶעדֶע שְׁטָאט אִיז דָא שׁוּלְן וָואס סְ'אִיז דָא אֵיין מִנְיָן נָאכְן אַנְדֶערְן, אִיז נִישְׁטָא קַיין תֵּירוּץ נִישְׁט גֵיין דַאוֶוענֶען מִיט מִנְיָן, אֲפִילוּ אַז מֶען שְׁטֵייט אוֹיף שְׁפֶּעט זָאל מֶען גֵיין אִין שׁוּל דַאוֶוענֶען מִיט מִנְיָן, אַז אַ אִיד דַאוֶוענְט מִיט מִנְיָן הֶעלְפְט אִים דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר הָאט דָבָר שֶׁבְּמִנְיָן, דָאס הֵייסְט שֶׁפַע.

אִיבֶּער דֶעם זָאלְסְטוּ נִזְהָר זַיין צוּ דַאוֶוענֶען מִיט מִנְיָן אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיר בְּוַדַאי נִישְׁט פַארְלָאזְן, אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט זִיךְ מַאכְן אַ קְבִיעוּת צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, הֵייבּ אָן זוּנְטָאג, אוּן בִּיז פְרַייטָאג זָאלְסְטוּ דוּרְכְגֵיין דִי סֶדְרָה, אוּן דָאס אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף יִרְאַת שָׁמַיִם, וְוִי סְ'שְׁטֵייט אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ (אוֹרַח חַיִּים סִימָן רפה, סְעִיף ג) מִיּוֹם רִאשׁוֹן וָאֵילָךְ נִקְרָא עִם הַצִּבּוּר; פוּן זוּנְטָאג קֶען מֶען שׁוֹין אָנְהֵייבְּן מַעֲבִיר סֶדְרָה צוּ זַיין, עֶס אִיז אַ שָׁאד, דִי ווינְטֶער פְרַייטָאגְס בְּרֶענְגְט מֶען אָן מִיט נַארִישְׁקַייטְן, אוּן עֶס אִיז אוּמְמֶעגְלִיךְ דֶעמָאלְטְס אָנְיָאגְן מַעֲבִיר סֶדְרָה צוּ זַיין; אַז אֵיינֶער אַרְבֶּעט, בִּיז עֶר קוּמְט אַהֵיים אִיז שׁוֹין הַאלְבּ אֵיינְס - אֵיינְס, וֶוען פִיר אַזֵייגֶער צִינְדְט מֶען שׁוֹין לִיכְט; אָדֶער

אֵיינֶער אִיז אַ מְלַמֵד, אָדֶער סְתַּם אֵיינֶער דְרֵייט זִיךְ אַרוּם, אִיז אוּמְמֶעגְלִיךְ זִיךְ פַּארְלָאזְן אוֹיף פְרֵייטָאג; אוּן מִיט דֶעם קֶען מֶען זִיךְ פַּארְלָאזְן אוֹיפְן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אָנְהוֹיבְּן שׁוֹין זוּנְטָאג מַעֲבִיר סֶדְרָה צוּ זַיין, אוּן דָאס אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף אֲרִיכוּת יָמִים, ווִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ח.) לְעוֹלָם יַשְׁלִים אָדָם פַּרְשִׁיוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, שֶׁכָּל הַמַשְׁלִים פַּרְשִׁיוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר מַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו; אַז וואוּיל אִיז דֶעם וָואס עֶר אִיז נִזְהָר מַעֲבִיר סֶדְרָה צוּ זַיין, וָוארוּם אַז אֵיינֶער אִיז נִישְׁט מַעֲבִיר סֶדְרָה זָאל עֶר ווִיסְן אַז דִי וָואךְ וֶועט עֶר הָאבְּן אַ הֶפְסֵד אִין גֶעלְט אָדֶער אִין גֶעזוּנְט אָדֶער אִין אַן אַנְדֶערְע זַאךְ, אוּן לֵיידֶער מֶענְטְשְׁן זֶענֶען נִישְׁט נִזְהָר אִין דֶעם, סְ'אִיז אַ מִצְוָה מִדְרַבָּנָן אוּן סְ'אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף אֲרִיכוּת יָמִים.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זַיין שְׁטַארְק יֶעדְן טָאג זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם, אוּן נִישְׁט קוּקְן אוֹיף קֵיינֶעם נִישְׁט, אוּן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיר הֶעלְפְן אַז דוּ וֶועסְט הָאבְּן שֵׂכֶל, וֶועסְטוּ אַרַיינְקוּקְן יֶעדְן טָאג אִין אַ שְׁטִיקֶעלֶע רַמְבַּ"ן הַקָדוֹשׁ, אוּן אִין אַ שְׁטִיקֶעלֶע אוֹר הַחַיִּים הַקָדוֹשׁ. שְׁטַארְק דִיךְ וֶועט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דִיר נִישְׁט פַּארְלָאזְן אוּן דוּ וֶועסְט זֶען גְרוֹיסֶע נִסִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָׁמַיִם.

נב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּרָא י"ב חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו און אִיךְ פְּרֵיי זִיךְ זֵייעֶר וָואס דוּ שְׁטַארְקְסְט זִיךְ יֶעדְן טָאג צוּ לֶערְנֶען מִקְרָא מִשְׁנָה גְמָרָא מֶדְרָשׁ, וָואס דִי פִּיר לִימוּדִים זֶענֶען אַקֶעגְן דִי פִּיר עוֹלָמוֹת אֲצִילוּת בְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָּה, וֶוען אַ אִיד גֶעווֹאוינְט זִיךְ צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם, און עֶר חַזֶרְט זֵייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, און לֶערְנְט לְכָל הַפָּחוֹת אֵיין דַף גְמָרָא, און עֶנְדִיגְט יֶעדֶע וָואךְ דִי מֶדְרָשׁ פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, אִיז עֶר מַמְשִׁיךְ אוֹיף זִיךְ אַ מוֹרָא'דִיגְן לֶעבְּט פוּן אַלֶע פִּיר עוֹלָמוֹת וָואס מֶען קֶען דָאס נִישְׁט מַסְבִּיר זַיין פַאר אַ מֶענְטְשׁ וָואס הָאט נִישְׁט טוֹעֵם גֶעוֶוען דֶעם טַעַם דֶערְפוּן, דֶערְפַאר זֶעט מֶען מֶענְטְשְׁן זֶענֶען מוֹרָא'דִיג מְזַלְזֵל אִין לִימוּד הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, זֵיי וֵוייסְן נִישְׁט אַז מִיט שְׂכַר לִימוּד תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה קֶען מֶען הָאבְּן גַשְׁמִיוּת פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וָוארוּם אַז אַ אִיד וָואלְט זִיךְ גֶעמַאכְט אַ קְבִיעוּת יֶעדְן טָאג צוּ לֶערְנֶען חוּמָשׁ וְרַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה אָנְהֵייבְּן פוּן זוּנְטָאג בִּיז פְרַייטָאג אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ (אוֹרַח חַיִּים סִימָן רפה, סְעִיף ג) מִיּוֹם רִאשׁוֹן וָאֵילָךְ נִקְרָא עִם הַצִּיבּוּר; וָואלְט עֶר גֶעקוּמֶען צוּ גְרוֹיס יִרְאַת שָׁמַיִם, און אוֹיב עֶר וָואלְט יֶעדְן טָאג גֶעחַזֶרְט זֵייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת וָואלְט עֶר

מְזַכֵּךְ גֶעוֶוען זַיין נְשָׁמָה, וָוארוּם מִשְׁנָה אִיז דִי אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָה אוּן מִשְׁנָה אִיז דִי אוֹתִיּוֹת מְשַׁנֶּה, ס'אִיז מְשַׁנֶּה דֶעם מֶענְטְשׁ (עֶס טוּישְׁט דֶעם מֶענְטְשׁ), מִשְׁנָ"ה בַּאטְרֶעפְט פּוּנְקְט ווי פַּרְנָסָ"ה, אַז אַ אִיד חַזֶר'ט יֶעדְן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וֶועט אִים נִישְׁט פֶעלְן קַיין פַּרְנָסָה, וְעַל כּוּלָם דַארְף אַ אִיד לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַ דַף גְמָרָא רַשִׁ"י מִיט תוֹסְפוֹת, עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין סֵפֶר "וָוֵי הָעַמּוּדִים" (אַ זוּן פוּן שְׁלָ"ה הַקָּדוֹשׁ) אַז עֶס אִיז אַ חִיּוּב אוֹיף יֶעדְן אִיד צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַ דַף גְמָרָא אַזוֹי וִוי לֵייגְן תְּפִילִין, וֶוען אַ אִיד לֶערְנְט יֶעדְן טָאג אַ דַף גְמָרָא אִיז עֶר מַמְשִׁיךְ אוֹיף זִיךְ דִי פִּיר מַלְאָכִים וָואס זֵיי הִיטְן דֶעם מֶענְטְשׁ גַ'בְרִיאֵל מִ'יכָאֵל רְ'פָאֵל אִ'וּרִיאֵל, וָואס דָאס אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת פוּן גְמָרָ"א, אַזוֹי אוֹיךְ דַארְף מֶען לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מֶדְרָשׁ, דְרָשׁוֹת פוּן דִי חֲזַ"ל הַקְדוֹשִׁים פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה. יֶעצְט וֶוער עֶס אִיז שְׁטַארְק אִין דִי פִּיר לִימוּדִים הֶעלְפְט אִים דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶס וֶוערְט נִמְשַׁךְ אוֹיף אִים אַ גְרוֹיסְן לֶעבְּט.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, שְׁטַארְק דִיךְ קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט זָאל דִיךְ נִישְׁט קֶענֶען צוּבְּרֶעכְן, אוּן דִיךְ נִישְׁט קֶענֶען אַרָאפְּוַוארְפְן, גֵיי נִישְׁט אַרַיין אִין קַיין וִויכּוּחִים מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט.

הַיינְט אִיז דֶער יָארְצַייט פוּן דֶעם הֵיילִיגְן צַדִיק רֶבִּי וָואלְף קִיצֶעס זי"ע, עֶר אִיז גֶעוֶוען פוּן דִי גְרֶעסְטֶע

תַּלְמִידִים פוּן דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָדוֹשׁ זי"ע, אוּן עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען אַז עֶר לִיגְט אִין אֹהֶל צוּזַאמֶען מִיט זַיין רֶבִּי'ן, זַיין גְרוֹיסְקֵייט קֶען מֶען גָארְנִישְׁט מַסְבִּיר זַיין, אַ תַּלְמִיד זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ לִיגְן נֶעבְּן זַיין רֶבִּי'ן, דָאס אִיז אַ וואוּנְדֶערְלִיכֶע זַאךְ.

עֶר אִיז שְׁטֶענְדִיג אַרוּמְגֶעגַאנְגֶען מִיט מוֹרֶא'דִיגֶע בֶּענְקֶענִישׁ, אוּן מִיט דְבֵיקוּת אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶס וֶוערְט דֶערְצֵיילְט וֶוען עֶר אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין מִקְוֶה זִיךְ טוֹבְלֶען, וֶוען עֶר אִיז אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען הָאט מֶען זִיךְ דֶערְשְׁרָאקְן פוּן זַיין צוּרָה, אוּן וֶוער עֶס הָאט אִים אָנְגֶעקוּקְט דֶעמָאלְטְס, אִיז גֶעפַאלְן אוֹיף אִים אַ גְרוֹיסֶער יִרְאָה אוּן פַּחַד פַאר'ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיבֶּערְדֶעם הָאבְּן מֶענְטְשְׁן מוֹרָא גֶעהַאט צוּ קוּקְן אוֹיף אִים אִין פָּנִים נָאכְדֶעם וָואס עֶר הָאט זִיךְ גֶעטוֹבְלְט אִין מִקְוֶה, עֶר הָאט מַמְשִׁיךְ גֶעוֶוען אוֹיף זִיךְ אַ מוֹרֶא'דִיגֶע לֶעבְּט.

עֶס וֶוערְט דֶערְצֵיילְט, אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי'ס פֶּעטֶערְס דֶער הֵיילִיגֶער דֶגֶל מַחֲנֶה אֶפְרַיִם אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי בָּרוּךְ מִמֶעזִיבּוּז זְכוּתָם יָגֵן עָלֵינוּ, זֶענֶען נָאךְ גֶעוֶוען קְלֵיינֶע קִינְדֶער, הָאבְּן זֵיי גֶעוָואלְט אוֹיף זִיךְ אַרוֹיפְצִיעֶן יִרְאַת שָׁמַיִם, אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעווּאוּסְט אַז אוֹיבּ מֶען קוּקְט אוֹיפְן פָּנִים פוּנֶעם צַדִיק רֶבִּי זְאֵב וָואלְף קִיצֶעס זי"ע וֶוערְט אַרוֹיפְגֶעצוֹיגְן אוֹיפְן מֶענְטְשׁ אַ מוֹרֶא'דִיגֶע יִרְאָה וָפַחַד, זֵיי זֶענֶען נָאךְ גֶעוֶוען קְלֵיינֶע יוּנְגֶעלֶעךְ הָאבְּן זֵיי זִיךְ פַארְשְׁטֶעקְט נֶעבְּן דִי מִקְוֶה, אוּן ווִי נָאר דֶער הֵיילִיגֶער צַדִיק רֶבִּי זְאֵב

וָואלְף קִיצֶעס ז"ע איז אַרויסְגֶעקוּמֶען, אִיז גֶעפַאלְן אוֹיף זֵיי אַ גְרוֹיסְן פַּחַד אוּן זֵיי הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ צִיטֶערְן, ווִי דֶער צַדִיק הָאט דָאס בַּאמֶערְקְט אוּן עֶר הָאט פַארְשְׁטַאנֶען וָואס דִי קִינְדֶערְלֶעךְ ווִילְן זוֹכֶה זַיין מִיט קוּקְן אוֹיף זַיין הֵיילִיגְן גֶעשְׁטַאלְט אוּן פָּנִים, הָאט עֶר זֵיי גֶעזָאגְט, הֶערְט אוֹיס קִינְדֶערְלֶעךְ אִיךְ וֶועל אַייךְ דֶערְצֵיילְן אַ מַעֲשֶׂה:

עֶס אִיז אַמָאל גֶעווֶען אַ פוּקְס וָואס ווִי גֶעווֶענְדְלִיךְ הָאט עֶר אַ שֵׁיינֶעם פֶעל, עֶס אִיז גֶעקוּמֶען ווִינְטֶער הָאט עֶר זִיךְ גֶעקוֹילֶערְט אִין שְׁנֵיי, כְּדֵי זַיין פֶעל זָאל זַיין גְלַאנְצִיג אוּן שֵׁיין, אוּן עֶס אִיז אַזוֹי גֶעוֶוען, וָוארוּם פֶעל אַז מֶען וַואשְׁט דָאס אִין וַואסֶער אִיז דָאס גְלַאנְצִיג, אוּן דֶער פוּקְס הָאט זִיךְ גֶעקוֹילֶערְט אִין דִי שְׁנֵיי אִיז עֶס גֶעוָוארְן זֵייעֶר גְלַאנְצִיג, אוּן אַלֶע חַיוֹת הָאבְּן אִים גֶעגֶעבְּן אַ שְׁבַח (אַ קָאמְפְּלִימֶענְט), דָאס הֵייסְט מֶען הָאט אִים אוֹיסְגֶערִימְט ווִי שֵׁיין דַיין הוֹיט אִיז, אוּן ווִי גְלַאנְצִיג דַיין פֶעל אִיז, הָאט גֶעעֶנְטְפֶערְט דִי פוּקְס פַאר זֵיי, "יָא, יָא; מַיין הוֹיט אִיז זֵייעֶר שֵׁיין, מַיין פֶעל גְלַאנְצְט זֵייעֶר, אָבֶער סְ'וֶועט נִישְׁט נֶעמֶען קַיין סַאךְ צַייט עֶס וֶועלְן קוּמֶען דִי פַאנְגֶערְס אוּן זֵיי וֶועלְן מִיךְ פַאנְגֶען אוּן זֵיי וֶועלְן מִיךְ הַרְגֶענֶען, אוּן דֶעמָאלְטְס וֶועט אַרוֹיסְקוּמֶען פוּן מַיין גוּף זֵייעֶר אַ שְׁלֶעכְטְן גֶערוּךְ, אוּן זֵיי וֶועלְן אָפְּשִׁינְדְן מַיין הוֹיט אוּן זֵיי וֶועלְן עֶס אַרַיינְלֵייגְן אִין אַ מַאטְרַיַאל וָואס וֶועט וַואשְׁן מַיין הוֹיט אוּן מַיין פֶעל, קַאלְךְ אוּן אַנְדֶערֶע מַאטְרַיַאלְן וָואס זֵיי וַואשְׁן אוּן גְלַאנְצְן דִי פֶעל אוּן דָאס הוֹיט, בִּיז זֵיי וֶועלְן עֶס שֵׁיין אוֹיסְפּוּצְן,

און נָאכְדֶעם וֶועלְן זֵיי דָאס אויסאַרְבֶּעטְן עֶס זָאל זַיין רָאוּי צוּ מַאכְן פוּן דֶעם אַ בֶּגֶד אָדֶער אַ שְׁטְרַיימְל, וְכוּ', און מֶען וֶועט דָאס טְרָאגְן אִין מַארְק פַאַרְקוֹיפְן, אוֹיבּ דִי אַלֶע מֶענְטְשְׁן וָואס זֵיי וֶועלְן קוּמֶען צוּם יְרִיד קוֹיפְן פֶּעל וֶועלְן זָאגְן דָאס אִיז זֵייעֶר אַ שֵׁיינֶער פֶּעל לָאמִיר דָאס קוֹיפְן, דֶעמָאלְטְס וֵויים אִיךְ אַז מַיין פֶּעל און מַיין הוֹיט אִיז שֵׁיין, אָבֶער יֶעצְט וָואס אִיךְ קוּלֶער זִיךְ אִין שְׁנֵיי מֵיינְט נָאךְ גָארְנִישְׁט, אִיךְ קֶען זִיךְ פָּאפְּן, אַז אִיךְ הָאבּ אַ שֵׁיינֶער פֶּעלֶעכְל און אִיךְ קֶען פָּאפְּן אַנְדֶערֶע".

הָאט אויסְגֶעלָאזְט דֶער הֵיילִיגֶער צַדִיק זַיינֶע וֶוערְטֶער און הָאט גֶעזָאגְט, "קִינְדֶערְלֶעךְ! וֶוען עֶס וֶועט קוּמֶען אַ צַייט וָואס אִיךְ וֶועל זִיךְ מוּזְן שְׁטֶעלְן פַאַרְן בֵּית דִין שֶׁל מַעֲלָה, און מֶען וֶועט נֶעמֶען מַיין פֶּעל צוּם גְרוֹיסְן יְרִיד, דָאס הֵייסְט מֶען וֶועט נֶעמֶען מַיין נְשָׁמָה פַאר אַ דִין וְחֶשְׁבּוֹן, אוֹיבּ דֶעמָאלְטְס וֶועט מֶען זָאגְן אַז מַיין פֶּעל און מַיין הוֹיט אִיז זֵייעֶר שֵׁיין דָאס הֵייסְט אַ שְׁבַח און אַ לוֹיבּ, אָבֶער יֶעצְט קִינְדֶערְלֶעךְ וָואס הָאט אִיר צוּ קוּקְן אוֹיף מִיר?" אִיז דִי וֶוערְטֶער אַרַיין אִין דִי צְוֵויי אֵיינִיקְלֶעךְ פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָדוֹשׁ זי"ע אִין הַארְצְן, און זֵיי הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן מֶער צוּ דִינֶען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַסַאךְ תּוֹרָה לֶערְנֶען און אַסַאךְ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן ק), אַז אַלֶע צַדִיקִים זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּ זֵייעֶר מַדְרֵיגָה נָאר דוּרְךְ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, זֵיי הָאבְּן זִיךְ צוּגֶעוואוֹינְט

רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף פָּשׁוּט אִידִישׁ, אוּן יֶעדֶע זַאךְ וָואס זֵיי הָאבְּן גֶעדַארְפְט הָאבְּן זֵיי גֶעבֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, בִּיז זֵיי זֶענֶען דֶערְהוֹיבְּן גֶעוָוארְן צוּ הוֹיכֶע מַדְרֵיגוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, יֶעדְן טָאג זָאלְסְטוּ זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אוּן בֶּעטְן פוּן אִים יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ דַארְפְסְט, זָאלְסְט נִישְׁט מִיד וֶוערְן, אֲפִילוּ בַּיים אָנְפַאנְג וֶועסְטוּ מֵיינֶען אַז דוּ רֶעדְסְט אוּן קֵיינֶער הֶערְט דִיךְ נִישְׁט צוּ, זָאלְסְטוּ וִויסְן אַז סְ'אִיז נִישְׁטָא אַזַא זַאךְ, וַוייל דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז מְלֹא כָל הָאָרֶץ, מְמַלֵּא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עַלְמִין, סְ'אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַלֶעס וָואס דוּ זֶעסְט אוּן וָואס דוּ הֶערְסְט אוּן וָואס דוּ שְׁפִּירְסְט אִיז אַלֶעס גֶעטְלִיכְקֵייט, אוּן אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבְּן אַ רֵיינֶעם גוּף אוּן אַ רֵיינֶע מַחֲשָׁבָה, אוּן פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַ רֵיינֶע נְשָׁמָה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן אַז דוּ וֶועסְט לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג דִי פִיר לִמּוּדִים מִקְרָא מִשְׁנָה גְּמָרָא מִדְרָשׁ, וֶועט נִמְשָׁךְ וֶוערְן אוֹיף דִיר אַ גְרוֹיסֶע לֶעכְט פוּן אַלֶע עוֹלָמוֹת, אָנְגֶעהוֹיבְּן פוּן אֲצִילוּת בִּיז בְּרִיאָה בִּיז יְצִירָה בִּיז עֲשִׂיָה, אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ וֶועט דִיךְ נִישְׁט אַרָאפְּוַוארְפְן.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן לה) בַּיי דִי וֶועלְט אִיז אֱמוּנָה אַ קְלֵיינִיגְקֵייט אָבֶּער בַּיי מִיר אִיז דֶער עִקָּר אֱמוּנָה, אוּן וָואס מֵיינְט אִיר אֱמוּנָה אִיז? פָּשׁוּט גְלֵייבְּן אִין

בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר אִיז דָא, עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער אִים, אִיבֶּער דֶעם שְׁטַארְק זִיךְ זַייעֶר אוּן זָאלְסְט הָאבְּן אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיר טוּן.

זַיי מִיר מְבַשֵּׂר גוּטֶע בְּשׂוּרוֹת, זָארְג נִישְׁט, אַלֶעס וֶועט דוּרְכְגֵיין גְרִינְגֶערְהֵייט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

נג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּרָא י"ב חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן? אוֹיף דִי וֶועלְט דַארְף מֶען הָאבְּן אַסַאךְ הִתְחַזְּקוּת, אוּן מֶען טָאר נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וֶוערְן פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ.

הַיינְט הָאבּ אִיךְ זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ זַיין אוֹיפְן צִיּוּן פוּן רֶבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי, אוּן אִיךְ הָאבּ אַסַאךְ מִתְפַּלֵּל גֶעוֶוען פַאר דִיר, אוּן פַאר דִי וַוייבּ מִיט דִי קִינְדֶער, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וָואס עֶר הֶערְט צוּ אַלֶע תְּפִילוֹת זָאל צוּהֶערְן מַיינֶע תְּפִילוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעבֶּעטְן פַאר דִיר, אִין דִי

זְכוּת פוּן דִי גְרוֹיסֶע הֵיילִיגֶע צַדִּיקִים זָאלְסְטוּ גֶעהָאלְפְן וֶוערְן מִיט אַלֶעם גוּטְן.

דַארְפְסְט זַייעֶר מַקְפִּיד זַיין אַז דַיין וַוייבּ זָאל זִיךְ אָפְּשֶׁערְן דִי הָאר, וָוארוּם דֶער זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (נָשֹׂא קכה) אִיז זַייעֶר מַקְפִּיד אוֹיף דֶעם, אוּן עֶר זָאגְט בְּפֵירוּשׁ אַז אַ קְלָלָה זָאל קוּמֶען אִין אַ שְׁטוּבּ וואוּ דִי וַוייבּ גֵייט מִיט אוֹיפְגֶעדֶעקְטֶע הָאר, אִין אַזַא שְׁטוּבּ קוּמְט גְרוֹיס אָרֶעמְקֵייט אוּן מֶען הָאט נִישְׁט קַיין חֲשִׁיבוּת פוּן דִי קִינְדֶער, דָאס הֵייסְט דִי קִינְדֶער גֵייעֶן אַרוֹיס רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן לְתַרְבּוּת רָעָה, אוּן אַלֶע צָרוֹת נֶעמְט זִיךְ פוּן דֶעם, אוּן ווִי בַּאוואוּסְט אַז דִי גְרוֹיסֶע צַדִּיקִים הָאבְּן אוֹיף דֶעם מַקְפִּיד גֶעוֶוען מֶען זָאל זִיךְ אָפְּשֶׁערְן דִי הָאר אוּן נִישְׁט גֵיין מִיט אֵייגֶענֶע הָאר. מֶען דַארְף נִישְׁט קוּקְן וָואס דֶער זָאגְט אוּן וָואס יֶענֶער זָאגְט וְכוּ' וְכוּ', מִיר דַארְפְן נָאכְגֵיין נָאךְ אוּנְזֶער עֶלְטֶערְנְ'ס וֶועגְן, אוּן ווִי מִיר הָאבְּן מְקַבֵּל גֶעוֶוען פוּן אוּנְזֶערֶע צַדִּיקִים מִדּוֹר דוֹר, אַוַודַאי אִיז דָא אַנְדֶערֶע וָואס זֵיי שֶׁערְן זִיךְ נִישְׁט אָפּ דִי הָאר, אָבֶּער לוֹיטְן זוֹהַר אִיז דָאס אַ גֶעפֶערְלִיכְן זִינְד, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ מַקְפִּיד זַיין דַיין וַוייבּ זָאל זִיךְ אָפְּשֶׁערְן דִי הָאר.

זֶע זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיפְן שָׁלוֹם בַּיִת זָאלְסְט זִיךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט אַרוּמְקְרִיגְן, אַדְרַבָּה זָאלְסְט זֶען מְכַבֵּד זַיין דַיין וַוייבּ, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוֹיף דֶעם זַייעֶר מַקְפִּיד גֶעוֶוען, עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רסג) אַז דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם פַארְלֵייגְט זִיךְ זַייעֶר שְׁטַארְק צוּ צוּבְרֶעכְן אִידִישֶׁע שְׁטוּבֶּער כְּדֵי מַכְשִׁיל זַיין דִי מַאן מִיט זִינְד רַחֲמָנָא לִיצְלָן,

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זַייעֶר זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיפְן שָׁלוֹם בַּיִת און לֶעבְּן צוּזַאמֶען גְלִיקְלִיךְ מִיט לִיבְּשַׁאפְט אַזוֹי וְוִי דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים ווִיל, אַזוֹי וְוִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (יְבָמוֹת סב:) הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוּפוֹ, וְהַמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוּפוֹ, וְהַמַּדְרִיךְ בָּנָיו וּבְנוֹתָיו בַּדֶּרֶךְ יְשָׁרָה, וְהַמַּשִּׂיאָן סָמוּךְ לְפִירְקָן, עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר (אִיּוֹב ה) "וְיָדַעְתָּ כִּי שָׁלוֹם אָהֳלֶךָ"; אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וֶוערְן מִיט נַייעֶ הַנְהָגוֹת וָואס יוּנְגֶעלַייטְלֶעךְ לֶערְנֶען וְכוּ' וְכוּ' וָואס הָאט קַיין שׁוּם מְקוֹר נִישְׁט. אוּנְז הָאבְּן מִיר אַ שׁוּלְחָן עָרוּךְ, און מֶען דַארְף זִיךְ פִירְן אַזוֹי וְוִי עֶס שְׁטֵייט אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר מַמְשִׁיךְ זַיין שֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, און זָאלְסְט מִיר שְׁרַייבְּן אֵיינְמָאל אַ וָואךְ אַ בְּרִיוו, וֶועל אִיךְ מִשְׁתַּדֵּל זַיין דִיךְ צוּ עֶנְטְפֶערְן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

נד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא י"ג חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זֶע אַכְטוּנְג גֶעבְּן פַארְן דַאוֶוענֶען נִישְׁט צוּ רֶעדְן מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט, וָוארוּם וֶוען אַ מֶענְטְשׁ שְׁטֶעלְט זִיךְ אַוֶועק רֶעדְן

דְּבָרִים בְּטֵלִים פַארְן דַאוְוענֶען קוּמְט אִים אָן אַלֶע מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, אוּן נָאכְדֶעם וֶוען עֶר ווִיל דַאוְוענֶען קוּמֶען אִים אַרַיין דִי אַלֶע מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת אוּן שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען אִין דֶעם תְּפִלָּה אַרַיין, אוּן עֶר קֶען נִישְׁט מְכַוֵּון זַיין פֵּירוּשׁ הַמִּלּוֹת וָואס עֶר זָאגְט, אִיבֶּערְדֶעם מַאךְ אוֹיף דִיר אַ גֶדֶר אַז דוּ וֶועסְט נִישְׁט רֶעדְן פַארְן דַאוְוענֶען, פוּן דִי מִינוּט וָואס דוּ שְׁטֵייסְט אוֹיף זָאלְסְטוּ זֶען צוּ זָאגְן בִּרְכַּת הַתּוֹרָה, אוּן נָאכְדֶעם אַ פֶּרֶק מִשְׁנָיוֹת, אוּן זָאלְסְט לוֹיפְן אִין מִקְוֶה, אוּן זָאלְסְט זִיךְ גְלַייךְ שְׁטֶעלְן דַאוְוענֶען, אוּן אוֹיבּ עֶס אִיז נָאכְנִישְׁט גֶעקוּמֶען דִי צַייט פוּן דַאוְוענֶען דָאס הֵייסְט אוֹיבּ דוּ בִּיסְט אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען פַארְטָאגְס וָואס מֶען קֶען נָאכְנִישְׁט דַאוְוענֶען, זָאלְסְטוּ זֶען צוּ לֶערְנֶען אַ שִׁיעוּר אִין גְמָרָא אוּן אַ שִׁיעוּר אִין זוֹהַר, וָואס דָאס זָאגְן אַלֵיין אִיז מְזַכֵּךְ דִי נְשָׁמָה פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, אוּן זָאלְסְט זִיךְ שְׁטֶעלְן דַאוְוענֶען, אוּן דִי עִיקָר כַּוָּנַת הַתְּפִלָּה אִיז מְקַשֵּׁר זַיין דִי מַחֲשָׁבָה צוּם דִיבּוּר, אַ מֶענְטְשׁ דַארְף אִינְזִינֶען הָאבְּן וָואס עֶר רֶעדְט דָאס אִיז דִי עִיקָר כַּוָּנַת הַתְּפִלָּה.

דֶער הֵיילִיגֶער שַׂר שָׁלוֹם מִבֶּעלְזָא זי"ע הָאט גֶעזָאגְט, וֶוען אַ אִיד אִיז מְקַשֵּׁר דִי מַחֲשָׁבָה צוּ זַיינֶע דִיבּוּרִים וָואס עֶר דַאוְוענְט פוּן אָנְפַאנְג דַאוְוענֶען בִּיזְן סוֹף וֶועט עֶר זוֹכֶה זַיין צוּ רוּחַ הַקוֹדֶשׁ, וָוארוּם דִי וֶוערְטֶער פוּן דִי תְּפִלָּה זֶענֶען הֵיילִיגֶע שֵׁמוֹת אוּן צֵירוּפִים וָואס מִיר הָאבְּן נִישְׁט קַיין הַשָּׂגָה, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֶען מְכַוֵּון זַיין פֵּירוּשׁ הַמִּלּוֹת, אָבֶער דֶער עִיקָר נִישְׁט רֶעדְן פַארְן דַאוְוענֶען דְבָרִים בְּטֵלִים.

מֶען זֶעט מֶענְטְשְׁן שְׁטֶעלְן זִיךְ אַוֶועק רֶעדְן מִיט דֶעם אוּן מִיט יֶענֶעם אוּן ס'קֶען דוּרְכְגֵיין אַ הַאלְבֶּע שָׁעָה אַ שָׁעָה אוּן צְוֵויי שָׁעָה אוֹיבֶּעט, רֶעדְן אַלֶע נַארִישְׁקֵייטְן אוּן שְׁטוּתִים, אוּן נָאכְדֶעם וִויל מֶען הָאבְּן אַ רֵיינֶעם גֶעדַאנְק רֵיינֶע מַחְשָׁבוֹת בַּיים דַאוֶונֶען? דָאס גֵייט נִישְׁט צוּזַאמֶען! אִיבֶּער דֶעם דַארְף מֶען זֵייעֶר זֵייעֶר מַקְפִּיד זַיין פַּארְן דַאוֶונֶען נִישְׁט רֶעדְן מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט. אוֹיךְ זָאלְסְטוּ זֶען אַרֵיינְוַוארְפְן אִין פּוּשְׁקֶע פוּן צְדָקָה פַאר שַׁחֲרִית פַאר מִנְחָה פַאר מַעֲרִיב, כָאטְשׁ אַנְדֶערֶע זָאגְן אַז פַאר מַעֲרִיב דַארְף מֶען נִישְׁט, אָבֶּער כְּפִי אוּנְזֶערֶע מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וָואס מִיר הָאבְּן מַחֲמַת אוּנְזֶערֶע גְרוֹיסֶע זִינְד דַארְף מֶען מַרְבֶּה זַיין בִּצְדָקָה גֶעבְּן אַסַאךְ צְדָקָה.

שְׁטַארְק זִיךְ, פַאל נִישְׁט אָרָאפּ בַּיי זִיךְ, זָאלְסְט זַיין פְרֵיילִיךְ. דֶער אֲרִ"י הַקָדוֹשׁ הָאט גֶעזָאגְט וֶוען אַ אִיד אִיז פְּרֵיילִיךְ בַּיים דַאוֶוענֶען דֶעמָאלְסְט וֶוערְט עֶר אַ כֵּלִי זָאל נִמְשָׁךְ וֶוערְן אוֹיף אִים אַלֶע לֶעבְטְן, אוּן דֶער עִיקָר לֶעבְט אִיז אַז עֶר זָאל שְׁפִּירְן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז מִיט אִים, בַּיי אִים, נֶעבְּן אִים, וָוארוּם בֶּאֱמֶת אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פִירְט דֶער וֶועלְט בְּהַשְׁגָחָה פְּרָטִיּוֹת, אַ אִיד דַארְף זִיךְ מְדַבֵּק זַיין אִינֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים שְׁטֶענְדִיג טְרַאכְטְן נָאר פוּן אִים, דָאס אִיז דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגָה פוּן אַ מֶענְטְשׁ, אַז עֶר זֶעט פוּן יֶעדֶע זַאךְ אַרוֹיס דָאס גֶעטְלִיכְקֵייט, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט

(לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן א) אַז אַ אִיד דַארְף קוּקְן אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ אוֹיפְן שֵׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, דָאס הֵייסְט אַ רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת וָואס אִיז מְחַיֶּה דִי זַאךְ.

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אוּן זָאלְסְט וִויסְן אַז דוּרְךְ אֱמוּנָה וֶועט דִיךְ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער מוֹחֵל זַיין אוֹיף אַלֶע דַיינֶע זִינְד, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג) עַל יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל עֲווֹנוֹתֶיךָ; שְׁטַארְק זִיךְ אִין אֱמוּנָה אִינֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן גֶעווֹאוֹין זִיךְ צוּ צוּ רֶעדְן צוּ אִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ דַארְפְסְט הָאבְּן זָאלְסְטוּ רֶעדְן צוּ אִים, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעוָואלְט אַז מִיר זָאלְן אַ גַאנְצְן טָאג נָאר רֶעדְן מִיטְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, ווִי אִיז דָאס מֶעגְלִיךְ? נָאר פוּן דִי מִינוּט וָואס אַ אִיד שְׁטֵייט אוֹיף אוּן עֶר דַאנְקְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואס עֶר הָאט אִים צוּרִיק גֶעגֶעבְּן דִי נְשָׁמָה בִּיז עֶר לֵייגְט זִיךְ שְׁלָאפְן, זָאל עֶר אַלְץ רֶעדְן צוּ אִים, אוּן אִינְמִיטְן דַאוֶוענְט מֶען, אִינְמִיטְן לֶערְנְט מֶען, אִינְמִיטְן עֶסְט מֶען, אִינְמִיטְן אִיז מֶען עוֹסֵק אִין מַשָּׂא וּמַתָּן, דֶער עִיקָר אִיז זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, דָאס אִיז דֶער הֶעכְסְטֶער מַדְרֵיגָה, אוּן דָאס וֶועט מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אִין כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אַזוֹי ווִי ס'שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (צְפַנְיָה ג) "כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם הֲוַיָ"ה", אַז ס'וֶועט זַיין אַזַא מִין לֶעבְּטִיגְקֵייט אוּן גִלּוּי אֱלֹקוּת אַז יֶעדֶער מֶענְטְשׁ וֶועט גְלֵייבְּן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים בִּיז עֶר וֶועט

רֶעדְן צוּ אִים, וַוייל פַארְוָואס רֶעדְט נִישְׁט אַ מֶענְטְשׁ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים? וַוייל עֶר שְׁפִּירְט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז נִישְׁטָא בַּיי אִים, עֶר בַּאהַאלְט זִיךְ, עֶר פַארְשְׁטֶעקְט זִיךְ עֶרְגֶעץ אִין הִימְל, אָבֶּער אִין אֶמֶת'ן אַרַיין אִיז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מְחַיֶּה אוּן מְהַוֶּה אוּן מְקַיֵּים דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, אוּן דוֹמֵם צוֹמֵחַ חַי מְדַבֵּר אִיז אַ לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אוּן רֶעד אַסַאךְ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן גֶעב אַכְטוּנְג זָאלְסְט נִישְׁט רֶעדְן לָשׁוֹן הָרַע אוּן רְכִילוּת, אוּן בִּפְרַט אוֹיף עֶרְלִיכֶע אִידְן, אוּן מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַז מֶען זָאל נִישְׁט נִכְשָׁל וֶוערְן מִיט לָשׁוֹן הָרַע, וָואס דָאס אִיז אַ מוֹרָא'דִיגֶע שְׁוֶוערֶע זִינְד, מֶענְטְשְׁן כַאפְּן נִישְׁט אַז מֶען רֶעדְט אוֹיף דֶעם אָדֶער אוֹיף יֶענֶעם אוּן מֶען צִינְדְט אָן פֵייעֶרְן מַחֲלוֹקֶת, "עֶס אִיז דָאךְ גָארְנִישְׁט!" זָאגְט מֶען וְכוּ' וְכוּ', אָבֶּער אִין דֶער אֶמֶת'ן אִיז דָאס אַ מוֹרָא'דִיגֶע הַארְבֶּע חֵטְא, אִיבֶּער דֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר גֶעוואוֹין דִיךְ צוּ, רֶעד נָאר דִיבּוּרֵי אֱמוּנָה אוּן הַשְׁגָּחָה פְּרָטִיוּת, אוּן זָאלְסְט שְׁטֶענְדִיג פְּרֵיילִיךְ זַיין, וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

נה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּרָא י"ד חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו, אוּן אִיךְ פְרֵיי זִיךְ זֵייעֶר אַז דוּ דֶערְהַאלְטְסְט זִיךְ, אוּן דָאס אִיז גֶעוֶוען דֶעם רֶבִּינְ'ס וֶועג, אוּן דָאס הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעוָואלְט, אַזוֹי וִוי עֶר הָאט זִיךְ אַמָאל אוֹיסְגֶעדְרִיקְט מִיט דִי וֶוערְטֶער "הָעִיקָר הִיא מַה שֶׁקּוֹרִין דֶערְהַאלְטִין זִיךְ" אוֹיף דֶעם עוֹלָם מוּז מֶען הָאבְּן זֵייעֶר אַסַאךְ הִתְחַזְּקוּת, וָוארוּם דֶער עִיקָּר תַּכְלִית אִיז נָאר מַכִּיר זַיין דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (בֹּא מב.) בְּגִין דְיִשְׁתְּמוֹדְעוּן לֵיהּ; דֶער גַאנְצֶע בְּרִיאָה אִיז גֶעוֶוען מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין דֶערְקֶענֶען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָאס הֵייסְט אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג אִין זִיךְ אַרַיינְנֶעמֶען אִין גֶעדַאנְק אַז דֶער גַאנְצֶער בְּרִיאָה וֶוערְט גֶעפִירְט דוּרְכְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן לֶעבְּן מִיט דֶעם אוּן אָטֶעמֶען מִיט דֶעם, וִוי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (דְּבָרִים רַבָּה פָּרָשָׁה ב, סִימָן לז) עַל כָּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה שֶׁאָדָם מַעֲלֶה חַיָּיב לְקַלֵּס אֶת יוֹצְרוֹ; אוֹיף יֶעדְן אָטֶעם דַארְף מֶען לוֹיבְּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען דַארְף שְׁטֶענְדִיג אַרַיינְאָטֶעמֶען אֱלֹקוּת, וִויסְן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט בַּאשַׁאפְן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אוּן אִיז מְחַיֶּה אוּן מְהַוֶּה אוּן מְקַיֵּים דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה וֶוערְט גֶעפִירְט נָאר דוּרְכְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָאס אִיז דִי עִיקָּר אֱמוּנָה וָואס עֶר מוּז אִין זִיךְ אַרַיינְלֵייגְן,

און דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן אַ תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה וָואס לֶערְנְט אוּנְז דֶעם וֶועג וִויאַזוֹי אִים צוּ דִינֶען און דָאס אִיז דִי תַּרְיַ"ג מִצְווֹת וָואס עֶס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן אִין זוֹהַר הַקָדוֹשׁ תַּרְיַ"ג עִיטִין, סְ'אִיז דָא זֶעקְס הוּנְדֶערְט און דְרַייצְן עֵצוֹת וִויאַזוֹי צוּ דֶערְקֶענֶען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָאס הֵייסְט אַז אַ יֶעדֶע מִצְוָה אִיז מַמְשִׁיךְ אוֹיפְן מֶענְטְשׁ אַ גְרוֹיסְן לֶעכְטִיגְקֵייט אַז עֶר זָאל שְׁפִּירְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוֹיסֶער דֶעם וָואס יֶעדֶער מִצְוָה אִיז דֶער רָצוֹן פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים און אוֹיף דֶעם בַּאקוּמְט מֶען שְׂכַר, אִיז אוֹיכֶעט אוֹיף דִי וֶועלְט אַז אַ אִיד אִיז מְקַיֵים אַ מִצְוָה אָדֶער עֶר הִיט זִיךְ אָפּ און טוּט נִישְׁט קַיין שְׁלֶעכְטְס אִיז עֶר מַמְשִׁיךְ אוֹיף זִיךְ אַ מוֹרָא'דִיגְן לֶעכְט פוּן רוּחְנִיוּת אֱלֹקוּת, אִיבֶּערְדֶעם הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוּנְז מַזְהִיר גֶעוֶוען מֶען זָאל מְקַיֵים זַיין אַלֶע מִצְווֹת מִיט שִׂמְחָה, אַזוֹי וִוי עֶר הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן א) כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה בְּיָדוּעַ שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם לֵאלֹקָיו; אַז אַ אִיד טוּט אַ מִצְוָה מִיט גְרוֹיס שִׂמְחָה אִיז אַ סִימָן אַז זַיין הַארְץ אִיז גַאנְץ מִיטְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, און נִישְׁט אוּמְזִיסְט הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן כד) מִצְוָה גְדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד; סְ'אִיז אַ גֶעוַואלְדִיגֶע מִצְוָה צוּ זַיין פְרֵייְלִיךְ, נִישְׁט אַז סְ'אִיז אַן עֵצָה צוּ זַיין פְרֵייְלִיךְ נָאר סְ'אִיז אַ מִצְוָה צוּ זַיין פְרֵייְלִיךְ, בִּפְרַט אַז מֶען אִיז זוֹכֶה מְקַיֵים צוּ זַיין דִי מִצְווֹת, און דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן כד) אֲפִילוּ אֵיינֶער אִיז גֶעפַאלְן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו

און לִיגְט אִין דִי נוּקְבָא דִתְהוֹמָא רַבָּא, אִין דִי נִידְרִיגְסְטֶע פְּלֶעצֶער, אוֹיבּ אִיז עֶר מְקַיֵּים אַ מִצְוָה מִיט גְרוֹיס שִׂמְחָה, אִיז עֶר זוֹכֶה אַרוֹיסְגֶעריסְן צוּ וֶוערְן פוּן דִי טוּמְאָה אוּן שְׁלֶעכְטְס וואוּ עֶר לִיגְט אוּן עֶר קֶען אַרוֹיפְגֵיין פוּן אֵיין עוֹלָם בִּיזְן אַנְדֶערְן בִּיז עֶר זָאל שְׁפִּירְן אַ לֶעבְּטִיגְקֵייט אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן, אוּן זָאלְסְט זַיין פְרֵייליךְ, אוּן זָאלְסְט מְקַיֵּים זַיין אַלֶע מִצְווֹת מִיט שִׂמְחָה, אוּן יֶעדֶער אִיד אִיז פוּל מִיט מִצְווֹת, נָאר עֶר שְׁפִּירְט נִישְׁט דִי מִצְווֹת אוֹיף זִיךְ. נֶעם צוּם בֵּיישְׁפִּיל מִצְוַת צִיצִית, דָאס אִיז דָאךְ אַזַא מִצְוָה וָואס יֶעדֶער אִיד גֵייט מִיט צִיצִית, וֶוען עֶר זָאל שְׁפִּירְן וָואס צִיצִית אִיז וָואלְט עֶר גֶעטַאנְצְט אַ גַאנְצְן טָאג; אוֹיף צִיצִית שְׁטֵייט "וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ" פַּשְׁטוּת אִיז קוּקְן אוֹיף דִי צִיצִית, אוּן חֲזַ"ל זָאגְן "וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ" גֵייט אַרוֹיף אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז מִיט דֶעם וָואס אַ אִיד קוּקְט אוֹיף דִי צִיצִית קוּקְט עֶר כִּבְיָכוֹל אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

וַוידֶערְאוּם לֵייגְט מֶען יֶעדְן טָאג תְּפִילִין, דַארְף מֶען דָאךְ זַיין אַזוֹי פְרֵייליךְ אַ גַאנְצְן טָאג, ווי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ל:) אַז רַבָּה אוּן רֶבִּי זֵירָא זֶענֶען אַ גַאנְצְן טָאג גֶעוֶוען פְרֵייליךְ, אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעזָאגְט 'אֲנָא תְּפִילִין מְנַחֲנָא!', אִיךְ הָאבּ גֶעלֵייגְט תְּפִילִין! זֶעט מֶען ווי תַּנָּאִים אוּן אֲמוֹרָאִים הָאבְּן זִיךְ גֶעפְרֵיידְט מִיט יֶעדֶע מִצְוָה, דֶערְפַאר הָאבְּן זֵיי

זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ קוּמֶען צוּ זַייעֶר מַדְרֵיגָה, און די זֶעלְבֶּע זַאךְ אִיז אַ יֶעדער איד וֶוען עֶר זָאל זִיךְ פְֿרֵייעֶן מִיט די מִצְוֹות וָואס עֶר טוּט יֶעדְן טָאג וָואלְט עֶר זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ גְרוֹיסֶע זַאכְן, ווי די אֲרִ"י הַקָּדוֹשׁ הָאט גֶעזָאגְט פַֿאר זַיין גְרוֹיסְן תַּלְמִיד רַבִּי חַיִּים וִויטַאל זי"ע אַז עֶר אִיז גֶעקוּמֶען צוּ זַיין מַדְרֵיגָה נָאר דוּרְךְ שִׂמְחַת הַמִּצְוֹות, וֶוען עֶר הָאט מְקַיֵּים גֶעוֶוען אַ מִצְוָה אִיז עֶר גֶעוֶוען אוֹיסְטֶערְלִישׁ פְֿרֵיילִיךְ, אֲפִילוּ וֶוען מֶען זָאל אֵיינֶעם גֶעבְּן די גַאנְצֶע גֶעלְט וָואס אִיז נָאר דָא אִין די וֶועלְט וָואלְט עֶר דָאךְ זִיכֶער פְֿרֵיילִיךְ גֶעוֶוען קוּמְט נִישְׁט צוּ די שִׂמְחָה וָואס עֶר הָאט גֶעהַאט וֶוען עֶר הָאט מְקַיֵּים גֶעוֶוען אֵיין מִצְוָה, אִיבֶּער דֶעם זֶע זַיי פְֿרֵיילִיךְ און זַיי מְקַיֵּים יֶעדֶע מִצְוָה מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע שִׂמְחָה, גֵיי אַרוֹיס פוּן עַצְבוּת און מָרָה שְׁחוֹרָה.

עֶס וָואלְט גֶעוֶוען זֵייעֶר גוּט אַז דוּ זָאלְסְט לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַ שִׁיעוּר אִין תַּרְיַ"ג מִצְוֹות, הֵן אִין סֵפֶר הַחִינוּךְ, וָואס עֶר אִיז מַסְבִּיר יֶעדֶע מִצְוָה, און הֵן אִין דֶעם סֵפֶר פּוֹעֲלֵי צֶדֶק וָואס הָאט מְחַבֵּר גֶעוֶוען דֶער הֵיילִיגֶער שַׁ"ךְ, וָואס דָארְטְן וֶוערְט אוֹיסְגֶערֶעכֶענְט אַלֶע תַּרְיַ"ג מִצְוֹות, און מֶען דַארְף דָאס חַזֶר'ן און חַזֶר'ן און חַזֶר'ן, און אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אִין זִיךְ די מִצְוֹות, וָוארוּם אַ איד הָאט אַזוֹיפִיל מִצְוֹות און עֶר כַאפְּט נִישְׁט אַז דָאס אִיז דֶער רָצוֹן פוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז וואויל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס עֶר לֶערְנְט יֶעדְן טָאג פוּן די תַּרְיַ"ג מִצְוֹות און עֶר אִיז זִיךְ מְחַיֶה מִיט דֶעם, און עֶר בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר זָאל

זוֹכֶה זַיין מְקַיֵּים צוּ זַיין, און דָאס וֶועט אִים דֶערְהַאלְטְן אִין אַלֶע אוּמְשְׁטֶענְדְן.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט זִיךְ שְׁטַארְקְן, לָאז דִיךְ נִישְׁט אָפּ וֶועסְטוּ זֶען שֵׁיינֶע זַאכְן אִין דַיין לֶעבְּן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

נו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה ט"ז חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין אַנוּנְג וָואס עֶס טוּט זִיךְ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל! דִי רְשָׁעִים אֲרוּרִים זֶענֶען מַעֲבִיר עַל הַדָּת יֶעדְן טָאג און יֶעדֶע שָׁעָה און יֶעדֶע רֶגַע מִילְיָאנֶען נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אַזוֹי ווִי אִיךְ זֶע אִין דִי שְׁטֶעטְל יַבְנְאֵל ווִי מֶען רַייסְט אוֹיס דִי אֱמוּנָה בַּיי אִידִישֶׁע קִינְדֶער מִיט דִי גְרֶעסְטֶע רְצִיחָה, און ווִיפִיל מֶען דֶערְצֵיילְט און ווִיפִיל מֶען רֶעדְט אִיז אַלְץ גָארְנִישְׁט אַקֶעגְן דֶעם וָואס מֶען זֶעט בְּחוּשׁ, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֶען צוּ דְרִיקְן וָואס מֶער קוּנְטְרֵסִים פוּן אֱמוּנָה, און עֶס אַרָאפְּלָאזְן וָואס מֶער אוֹיף אַ פָּשׁוּטְ'ן שְׁפְּרַאךְ, וָואס דָאס אִיז מְקָרֵב דִי סְפָרְדִישֶׁע אִידְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען דַארְף נִישְׁט הִתְפַּעֲלוּת הָאבְן

פון קֵיינֶעם נִישְׁט, אַדְרַבָּה מֶען דאַרְף זֶען זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט אַלֶעם וָואס מֶען קֶען, און דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט אוּנְז אַוַודַאי נִישְׁט פַארְלָאזְן.

הָרָב הַקָדוֹשׁ מִסַאטְמַאר זי"ע אִיז גֶעוֶוען גֶערֶעכְט, אָבֶער נָאךְ ווִי גֶערֶעכְט, וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט, וָואס דַארְפְן דִי רְשָׁעִים הָאבְּן "רַע-בָּנִים" און אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? נָאר וֶוער ס'קֶען דִי סְפַרְדִישֶׁע אִידְן, בַּיי זֵיי אַז אַ רָב הָאט עֶפֶּעס גֶעזָאגְט, "כְּבוֹד הָרַב" הָאט עֶפֶּעס גֶעזָאגְט, טָאר מֶען אוֹיף דֶעם נִישְׁט קְרִיגְן, אֵיי זֵיי זֶענֶען עַמֵי הָאֲרָצִים גְמוּרִים, קַלִים וְרֵיקִים וּפוֹחֲזִים! דָאס זֶענֶען רַבָּנִים? נָאר כְּדֵי מַעֲבִיר זַיין עַל הַדָת מוּז מֶען הָאבְּן אֵיינֶעם וָואס עֶר הֵייסְט אַ רָב, און זֵיי טוּעֶן שׁוֹין דִי אַרְבֶּעט גוּט, אַזוֹי ווִי אִין יַבְנְאֵל אִיז דָא אַ כְּלָל שֶׁבִּכְלָלִים, עֶס אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין מִקְוֶה כְּשֵׁרָה רַחְמָנָא לִיצְלָן הָאבְּן אַלֶע עוֹבֵר גֶעוֶוען אוֹיף אִיסוּר כְּרִיתוּת, דִי עִירוּב הָאט עֶר נִישְׁט גֶעלָאזְט פַארְרֶעכְטְן אִיז גֶעוֶוען אִיסוּר סְקִילָה, טְרֵיפוֹת מִיט נְבֵילוֹת וֶוערְט פַארְקוֹיפְט בְּרֵישׁ גְלֵי, און אַלְץ מִיט אַ הֶכְשֵׁר פוּן דֶעם רָב (שְׁטְרָאף), און דָאס בִּין אִיךְ אַלֵיין מֵעִיד וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעזֶען און זֶע דָא, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה און אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אִין אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער אֱמוּנָה.

דַאנְקֶען גָאט אַז מִיר זֶענֶען מְקוּרָב צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, וָואס עֶר לֶערְנְט אוּנְז ווִיאַזוֹי זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן אִין אֱמוּנָה, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֶען צוּ צוּשְׁפְּרֵייטְן דֶעם רֶבִּינְ'ס

לֶעבְּט, וּבִפְרַט דָא אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל צְווִישְׁן דִי סְפַרְדִישֶׁע אִידְן וָואס זֵיי זֶענֶען טֵייעֶרֶע נְשָׁמוֹת מֶען הָאט זֵיי מַעֲבִיר גֶעוֶוען עַל הַדָּת אִיז זֵיי זֵייעֶר גְרִינְג צוּרִיק צוּ קֶערְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, ווארִיל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס אִיז עוֹסֵק אִין דֶעם זֵיי צוּרִיק צוּ בְּרֶענְגֶען צוּם שׁוֹרֶשׁ פוּן דִי אֶמוּנָה.

אִיךְ הָאבּ דִיר נָאךְ אַסַאךְ וָואס צוּ שְׁרַייבְּן וָואס דָא טוּט זִיךְ אָפּ אִין יַבְנְאֵל, אָבֶער מַיין צַייט אִיז זֵייעֶר קוּרְץ, אוּן אִיךְ מוּז הַיינְט צוּרִיק פָארְן, וֶועל אִיךְ דִיר נָאךְ שְׁרַייבְּן אַ לֶענְגֶערֶע בְּרִיוו.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

נז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה י"ז חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

דַיין בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט אִין סֵפֶר הַמִּדּוֹת (אוֹת יִחוּס, סִימָן א) אֵין כֹּחַ הַקְּלָלָה חָל עַל מְיוּחָס; אַ מֶענְטְשׁ וָואס עֶר אִיז אַ מְיוּחָס בֶּן אַחַר בֶּן פוּן עֶרְלִיכֶע אִידְן, אֲפִילוּ מֶען זָאל אִים שֶׁעלְטְן חַס וְשָׁלוֹם אִיז נִישְׁט חָל אוֹיף אִים דִי קְלָלָה, ווידֶעראוּם זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (שָׁם, סִימָן ג) קָשֶׁה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִיר וּלְבַטֵּל גְּדוֹלֵי הַיִּחוּס; בַּיים בּוֹרֵא

כָּל עוֹלָמִים אִיז שְׁוֶוער אַוֶועקְצוּמַאכְן אַ יַחְסָן, וָוארוּם אַז אַ מֶענְטְשׁ שְׁטַאמְט פוּן הֵיילִיגֶע עֶלְטֶערְן מַאכְט דָאס אַ רוֹשֶׁם אִין אַלֶע עוֹלָמוֹת, לֵיידֶער מִיר לֶעבְּן יֶעצְט אִין אַ דוֹר פוּן הֶפְקֵר, וָואס דִי כְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת בּוּשֶׁעוֶוען זֵייעֶר שְׁטַארְק, אוּן מֶען דַארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אֵיידֶער מֶען טוּט אַ שִׁידוּךְ מֶען זָאל וִויסְן מִיט וֶועמֶען מֶען אִיז זִיךְ מְשַׁדֵּךְ, וָוארוּם עֶס קֶען זַיין אַסַאךְ פְּסוּלִים אִין דִי מִשְׁפָּחוֹת, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל אַוַודַאי אָפְּהִיטְן, וּבִפְרַט אַז מֶען טוּט אַ שִׁידוּךְ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דַארְף מֶען זֵייעֶר זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פוּן וַואנֶעט זֵיי קוּמֶען אוּן פוּן וַואנֶעט זֵיי שְׁטַאמֶען, וָוארוּם לֵיידֶער הָאבְּן דִי רְשָׁעִים מְטַמֵּא גֶעוֶוען נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, זֵיי הָאבְּן אוֹיסְגֶעמִישְׁט וְכוּ' וְכוּ', דִי קִיבּוּצִים הָאבְּן גֶעלֶעבְּט אַ פְרֵייעֶ לֶעבְּן, רַחֲמָנָא לִישֵׁיזְבָן, שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ, וְשֶׁלָּךְ שֶׁלִּי, וְדֵי לְחַכִּימָא, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אֵיידֶער מֶען נֶעמְט אַ בַּעֲלַת תְּשׁוּבָה, אֶמֶת אִין הִימְל אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר חָשׁוּב אַ בַּעַל תְּשׁוּבָה, אָבֶּער מֶען דַארְף דָאךְ וִויסְן פוּן וואו זֵיי שְׁטַאמֶען אוּן אוֹיבּ סְ'אִיז אַ כָּשֵׁר קִינְד אִינְגַאנְצְן.

אִיבֶּערְדֶעם אֵיידֶער מֶען טוּט אַ שִׁידוּךְ דַארְף מֶען זִיךְ גוּט בַּאטְרַאכְטְן אוּן גוּט נָאכְפְרֶעגְן אוּן נָאכְפָּארְשְׁן כְּדֵי מֶען זָאל נִישְׁט נִכְשָׁל וֶוערְן חָלִילָה וְחַס מִיט אַ פָּגוּם'דִיגֶע מִשְׁפָּחָה וְכוּ' וְכוּ', אֶמֶת אַ בָּחוּר דַארְף חֲתוּנָה הָאבְּן וָואס יוּנְגֶער, אָבֶּער וֶועגְן דֶעם זָאל עֶר נִישְׁט לוֹיפְן אוּן טוּן אַ שִׁידוּךְ פוּן אַ בַּעֲלַת תְּשׁוּבָה וָואס עֶר וֵוייסְט נִישְׁט פוּן וואו זִי שְׁטַאמְט, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זִיךְ זֵייעֶר נָאכְפְרֶעגְן.

יִחוּס אִיז אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ, אָבֶּער יִחוּס עַצְמוֹ אִיז נָאךְ אַ גְרֶעסֶערֶע זַאךְ, מֶען דַארְף שְׁטֶענְדִיג נָאכְזוּכְן אוּן נָאכְקוּקְן וֶוער דִי מְדוּבֶּרֶת אִיז, וּבִפְרַט הַיינְטִיגְן בִּיטֶערְן דוֹר וָואס דִי כְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר גְרוֹיס, דִי רְשָׁעִים הָאבְּן זִיךְ פַארְלֵייגְט אוֹיסְצוּרַייסְן דִי אֶמוּנָה פוּן אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן זֵיי הָאבְּן גוֹרֵם גֶעוֶוען מוֹרָא'דִיגֶע חוּרְבָּנוֹת אִין אִידִישֶׁע שְׁטִיבֶּער, בִּיז זֵיי הָאבְּן אוֹיסְגֶעִריסְן מִילְיָאנֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער פוּן דִי אֶמוּנָה, אִיבֶּערְדֶעם אֵיידֶער דוּ טוּסְט אַ שִׁידוּךְ פְרֶעג זִיךְ גוּט גוּט נָאךְ. אִיךְ פַארְשְׁטֵיי זֵייעֶר גוּט אַז דוּ דַארְפְסְט חֲתוּנָה הָאבְּן, אוּן דוּ ווילְסְט חֲתוּנָה הָאבְּן, אוּן דוּ מוּזְט חֲתוּנָה הָאבְּן, אָבֶּער פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן דַארְף מֶען זִיךְ נָאכְפְרֶעגְן זֵייעֶר שְׁטַארְק אוּן נָאכְפָּארְשְׁן פוּן וַואנֶעט קוּמֶען דִי עֶלְטֶערְן, אוּן אוֹיבּ זֵיי זֶענֶען נִישְׁט גֶעוֶוען אִין דִי פַארְשָׁאלְטֶענֶע קִיבּוּצִים וָואס דָארְטְן אִיז גֶעוֶוען אַ מוֹרָא'דִיגֶע הֶפְקֵירוּת אוּן הוֹלֵלוֹת, וָואס מֶען קֶען קֵיינְמָאל נִישְׁט וויסְן אוֹיבּ מֶען אִיז חָלִילָה וְחַס נִישְׁט בִּכְלַל אֵלוּ וָואס זֶענֶען נִישְׁט כָּשֵׁר לָבֹא בְּקָהָל וְכוּ' וְכוּ', עַד כְּדֵי כַּךְ דַארְף מֶען אַכְטוּנְג גֶעבְּן.

שְׁטַארְק זִיךְ זֵייעֶר אוּן פְרֶעג זִיךְ נָאךְ, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ בְּוַדַּאי נִישְׁט פַארְלָאזְן, מֶען דַארְף זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקְן בְּזֶה הָעוֹלָם נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וֶוערְן פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ, ס'אִיז טַאקֶע זֵייעֶר בִּיטֶער, ס'אִיז טַאקֶע זֵייעֶר פִינְסְטֶער, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן לֹא אַלְמָן יִשְׂרָאֵל, ס'אִיז דָא הוּנְדֶערְטֶער טוֹיזְנְטֶער מִשְׁפָּחוֹת וָואס זֵיי

קֶענֶען אָנְוַוייזְן זֵייעֶר יִחוּס, זֵיי זֶענֶען כָּשֶׁר'ע קִינְדֶער, כָּשֶׁר גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן, אוּן כָּשֵׁר אוֹיפְגֶעפִּירְט זִיךְ, מִמֵּילָא יָאג זִיךְ נִישְׁט טוּן אַ שִׁידוּךְ מִיט וֶועמֶען דוּ וֵוייסְט נִישְׁט.

שְׁטַארְק זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְק, קַיין שׁוּם זַאךְ אִין דֶער וֶועלְט זָאל דִיךְ נִישְׁט אַרָאפְּוַוארְפְן, הָאבּ נִישְׁט קַיין מוֹרָא, דוּ וֶועסְט אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם בַּאקוּמֶען אַ גוּטְן שִׁידוּךְ אוֹיבּ דוּ וֶועסְט בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים יֶעדְן טָאג, וָוארוּם מִיט תְּפִלָּה קֶען מֶען אַלֶעס אוֹיף דֶער וֶועלְט פּוֹעֶלְן, לֵיידֶער אִיז דִי אֱמוּנָה אַזוֹי אוֹיסְגֶעלָאשְׁן אַז דֶער מֶענְטְשׁ כַּאפְּט נִישְׁט דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן תְּפִלָּה, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן סב) וֶוען אַ אִיד זָאל הָאבְּן אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער אִים, וָואלְט עֶר שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעדְט צוּ אִים, אוּן מִתְפַּלֵּל גֶעוֶוען, אוּן גֶעבֶּעטְן יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר דַארְף הָאבְּן, נָאר וַוייל דִי אֱמוּנָה אִיז נִישְׁט שְׁטַארְק בַּיי אִים אִיבֶּערְדֶעם אִיז עֶר נִישְׁט מִתְפַּלֵּל וָואס עֶר דַארְף הָאבְּן, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט זֶען יֶעדֶע זַאךְ בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מִיט תְּפִלָּה קֶען מֶען מְשַׁנֶּה זַיין דִי טֶבַע, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּפִלָּה חֵלֶק ב, סִימָן י) עַל יְדֵי תְּפִלָּה יָכוֹל לְשַׁנּוֹת זִווּגוֹ הַנִּכְרָז בַּשָּׁמַיִם; אַזוֹי וַוייט אִיז דִי כֹּחַ פוּן תְּפִלָּה אַז אֲפִילוּ מֶען הָאט אוֹיסְגֶערוּפְן אַז פְּלוֹנִי וֶועט נֶעמֶען פְּלוֹנִית, מִיט תְּפִלָּה קֶען מֶען אַלֶעס מְשַׁנֶּה זַיין, וּבִפְרַט וֶוען עֶס הַאנְדֶעלְט זִיךְ מִיט יִחוּס מֶען זָאל נִישְׁט אַרַיינְפַאלְן אִין אַ בְּלָאטֶע, דָאס הֵייסְט מִיט אַ

פָּגוּם'דִיגֶע מִשְׁפָּחָה וָואס מֶען וֵוייסְט נִישְׁט וֶוער זֵי אִיז, אוּן וויאַזוֹי זֵי אִיז גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן וְכוּ', וֶוער אִיז דִי עֶלְטֶערְן וְכוּ', קֶען מֶען אַוַודַאי אִיבֶּערְבַּייטְן מִיט תְּפִלָּה. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אַסַאךְ דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ זָאלְסְט זוֹכֶה זַיין צוּ טְרֶעפְן אַ כָּשֶׁר'ן שִׁידוּךְ, וֶועסְטוּ זֶען דוּ וֶועסְט גֶעהָאלְפְן וֶוערְן, נָאר גֶעבּ אַכְטוּנְג מֶען זָאל דִיךְ נִישְׁט אַיינְרֶעדְן נַארִישְׁקֵייטְן וְכוּ' וְכוּ'.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר הֶעלְפְן זָאלְסְט אַרוֹיסְגֵיין פוּן אַלֶע צָרוֹת, פַארְלִיר זִיךְ נִישְׁט, אִיךְ וֵוייס אַז דוּ ווילְסְט חֲתוּנָה הָאבְּן אוּן דוּ מוּזְט חֲתוּנָה הָאבְּן, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן שְׁטַארְק זִיךְ אוּן וֶוער נִישְׁט צוּבְּרָאכְן פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

נח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה י"ח חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד... נֵרוֹ יָאִיר

דַיין בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

שְׁטַארְק זִיךְ זַייעֶר שְׁטַארְק וֶוער נִישְׁט צוּבְּרָאכְן פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ, ס'אִיז דָא אַ דִיבּוּר פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, "אַז עֶס זָאל מִיר וֶועלְן אַרְן אַרְט מִיר אַסַאךְ אִיבֶּערְדֶעם אַרְט מִיר גָארְנִישְׁט" אִין דִי וֶוערְטֶער לִיגְט אַ מוֹרָא'דִיגֶע

חָכְמָה, מֶענְטְשְׁן מֵיינֶען אַז אַן עַוְולָה קֶען מֶען אַרִיבֶּערְגֵיין, אָבֶּער דֶער אֶמֶת אִיז אַז אַן עַוְולָה בְּלַייבְּט אַן עַוְולָה, אָבֶּער מֶען דַארְף נִישְׁט נָאכְלוֹיפְן וִוי אַ תָּם אוּן וִוי אַ טִפֵּשׁ נָאךְ אַן עַוְולָה, וִוי מֶען זֶעט עַוְולוֹת דַארְף מֶען אַנְטְלוֹיפְן, אָבֶּער סְ'דַארְף נִישְׁט אַרְן דֶעם מֶענְטְשׁ, דָאס אִיז אַ חֵלֶק פוּן דִי נִסָּיוֹן וָואס מֶען אִיז מְנַסֶּה יֶעדְן אֵיינֶעם.

אִיבֶּער דֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אוּן זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, אַנְטְלוֹיף נָאר צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, גֶעווֹאוֹין זִיךְ צוּ צוּ רֶעדְן צוּ אִים, וָואס דָאס הֵייסְט בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן הִתְבּוֹדְדוּת, וִוי עֶר בְּרֶענְגְט בַּאֲרִיכוּת (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן כה) הַהִתְבּוֹדְדוּת הוּא מַעֲלָה עֶלְיוֹנָה מִן הַכֹּל, דָאס הֵייסְט אַז אַ מֶענְטְשׁ זִינְדֶערְט זִיךְ אָפּ אִין אַ פְּלַאץ וואוּ קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן עֶר רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַארְץ פַאֶרְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אוּן דֶערְצֵיילְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואס עֶס גֵייט אוֹיף אִים דוּרְךְ, דָאס בּוֹיעֶט אוֹיף דֶעם מֶענְטְשׁ, אוּן אַזוֹי וֶוערְט עֶר צוּגֶעקְלֶעפְּט צוּ אִים, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זַיין שְׁטַארְק מִיט דִי הַנְהָגָה אַסַאךְ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, קוּק נִישְׁט אוֹיף קַיין עַוְולוֹת פוּן קַיין אַנְדֶערְן, אוּן עֶס זָאל דִיךְ נִישְׁט אַרְן, לֵיידֶער לֵיידֶער אִיז דָא אַ שְׁפְּרֶעךְ וָוארְט "דִי וֶועלְט זֶענֶען נִישְׁט מְשׁוּגָע, אוֹיב זֵיי רֶעדְן אוֹיף אֵיינֶעם מוּז עֶפֶּעס זַיין", הָאב אִיךְ גֶעהֶערְט פוּן אַ גְרוֹיסֶע צַדִיק הָאט עֶר אַמָאל גֶעזָאגְט אוֹיף דֶעם שְׁפְּרֶעךְ וָוארְט, וֶוער זָאגְט אַז דִי וֶועלְט אִיז נִישְׁט מְשׁוּגָע? אוּן ווּ מֶען זֶעט הַיינְט אַז יֶעדֶער מְשׁוּגֶענֶער הָאט אָנְהֶענְגֶערְס וָואס זֵיי לוֹיפְן

אִים נָאךְ, מַמָּשׁ אֲנָשִׁים מְשׁוּגָעִים מְטוֹרָפִים, מֶענְטְשְׁן וָואס זֶענֶען אָפְּגֶערִיסֶענֶע נַארָנִים מַאכְן זִיךְ נַארִישׁ, לוֹיפְן אַרוּם וְכוּ׳, מַאכְן תְּנוּעוֹת מְשׁוּנוֹת וְכוּ׳, גְלָאצְן מִיט דִי אוֹיגְן וְכוּ׳, אוּן דֶער הֲמוֹן עַם קוּקְט אוֹיף זֵיי ווִי זֵיי פְלִיעֶן אִין הִימְל וְכוּ׳, אוּן הָאבְּן מוֹרָא׳דִיגֶע הִתְפַּעֲלוּת פוּן אַזֶעלְכֶע מְשׁוּגֶעֶנֶע הַנְהָגוֹת, וָואס זֶענֶען נִישְׁט מֶער ווִי פָּאלְנֶע מְשׁוּגָעִים וְכוּ׳. נָאר אַזוֹי אִיז דִי וֶועלְט הַיינְט, יֶעדֶער וָואס עֶר מַאכְט זִיךְ מֶער נַארִישׁ הָאט עֶר מֶער אָנְהֶענְגֶער וְכוּ׳, וְכוּ׳.

גְלֵייבּ מִיר, פוּן דִי אֱמֶת׳עֶ צַדִּיקֵי הַדּוֹר הָאט מֶען נִישְׁט גֶעזֶען קַיין שׁוּם תְּנוּעוֹת מְשׁוּנוֹת אוּן קַיין שׁוּם הַנְהָגוֹת מְטוֹרָפוֹת וְכוּ׳, בַּיי דֶער הֵיילִיגֶער סַאטְמַארֶער רֶבִּי זי״ע בַּעַל "דִּבְרֵי יוֹאֵל", הָאט מֶען בַּיי אִים נִישְׁט גֶעזֶען קַיין שׁוּם תְּנוּעָה מְשׁוּנָה, עֶר הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעפִירְט מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגְן פַּשְׁטוּת, מֶען הָאט נִישְׁט גֶעזֶען בַּיי אִים קַיין שׁוּם ווִילְדְקֵייט אָדֶער תְּנוּעוֹת אָדֶער שְׁפְּרִינְגֶען טַאנְצְן וְכוּ׳ וְכוּ׳, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן הָאט גֶעלָאכְטְן זַיין פָּנִים מִיט אַ הִימְלִישְׁן לִיכְטִיגְקֵייט, וֶוער ס׳הָאט אִים נָאר אָנְגֶעקוּקְט אִיז בַּאצוֹיבֶּערְט גֶעוָוארְן נָאר פוּן קוּקְן, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן יט) אַז נָאר קוּקְן אוֹיף אַ צַדִּיק אִיז מְעוֹרֵר דֶעם מֶענְטְשׁ מֶער ווִי אַ סֵפֶר מוּסָר, מֶען הָאט קֵיינְמָאל נִישְׁט גֶעזֶען בַּיי דֶעם מֶענְטְשׁ קַיין שׁוּם תְּנוּעָה מְשׁוּנָה. אִיךְ בִּין גֶעוֶוען בַּיי אִים פוּן דִי זֶעקְס יָאר בִּיז עֶר אִיז נִסְתַּלֵק גֶעוָוארְן לְעֵילָא וְכוּ׳, קַיין אֵיין מָאל הָאט מֶען בַּיי אִים נִישְׁט גֶעזֶען עֶפֶּעס אַן אוֹיסְטֶערְלִישֶׁע תְּנוּעָה וְכוּ׳, אָדֶער שְׁטִיקֶעס וְכוּ׳, עֶר הָאט

זיך גֶעפִירְט בִּקְדוּשָׁה וְטָהֳרָה, מִיט הַנְהָגָה נִפְלָאָה, דָאס נָאר צוּ קוּקְן הָאט גֶעצוֹיגְן דֶעם מֶענְטְשׁ, מֶען קֶען דָאס נִישְׁט מַסְבִּיר זַיין, אוּן אַזוֹי הָאבּ אִיךְ אוֹיךְ גֶעזֶען בַּיים הֵיילִיגְן בֶּעלְזֶער רָב רֶבִּי אַהֲרֹן זי״ע קַיין שׁוּם תְּנוּעָה מְשׁוּנָה אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען בַּיי אִים, אַלְץ אוֹיפְגֶעפִירְט זיך גֶעלַאסְן, רוּהִיג, נִישְׁט טַאנְצֶענְדִיג, נִישְׁט שְׁפְּרִינְגֶענְדִיג, נִישְׁט לוֹיפְנְדִיג וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן הַיינְט אִיז גֶעוָוארְן אַ וֶועלְט וֶוער ס׳מַאכְט זיך מֶער מְשׁוּגָע מֶער נַארִישׁ אִיז אַ גְרֶעסֶערֶע רֶבִּי אוּן עֶר פְּלִיט הֶעכֶער אִין הִימְל וְכוּ׳, אוּן אוֹיף דֶעם אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס דִיבּוּר ״אַז עֶס זָאל מִיר וֶועלְן אַרְן אַרְט מִיר אַסַאךְ אִיבֶּערְדֶעם אַרְט מִיר גָארְנִישְׁט״ מֶען דַארְף נִישְׁט קוּקְן אוֹיף דִי אַלֶע זַאכְן, אַ אִיד דַארְף אַנְטְלוֹיפְן נָאר צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּנְז דַארְפְן זיך נָאר שְׁטַארְקְן אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, פָּשׁוּטֶע אֱמוּנָה, רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים בֶּעטְן יֶעדֶע זַאךְ וָואס מֶען דַארְף.

דֶער עִיקָר אִיז שְׁטֶענְדִיג קוּקְן וָואס הָאבּ אִיךְ אִין דֶער הַאנְט, בִּין אִיךְ מַעֲבִיר סֶדְרָה יֶעדְן טָאג כְּדֵי בִּיז פְרַייטָאג זָאל אִיךְ הָאבְּן דוּרְכְגֶעלֶערְנְט דִי סֶדְרָה פוּן דִי וָואךְ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם מִיט רַשִׁ״י הַקָדוֹשׁ? צִי חַזֶר אִיךְ יֶעדְן טָאג פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת - וָואס דָאס אִיז מַיין פַארְמֶעגְן אוּן דָאס וֶועט מִיךְ בַּאגְלֵייטְן? צִי חַזֶר אִיךְ דַפִּים גְמָרָא וָואס דָאס וֶועט מִיךְ אָפְּהִיטְן?

דֶער הֵיילִיגֶער תַּנָא רֶבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא זָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ו) אֵין מְלַוִין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים

טובות וּמַרְגָּלִיוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְווֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבַד; וָואס בַּאגְלֵייט דֶעם מֶענְטְשׁ? נָאר וָואס עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶועְן אַרוֹיסְצוּכַאפְּן יֶעדְן טָאג מִקְרָא מִשְׁנָה גְּמָרָא, וְכוּ', וְכוּ', דָאס בְּלַייבְּט דֶעם מֶענְטְשׁ, דָאס בַּאגְלֵייט דֶעם מֶענְטְשׁ, דִי אַלֶע שְׁטוּתִים אוּן הֲבָלִים לָאזְט מֶען אִיבֶּער דָא, אַז וואוּיל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס עֶר לָאזְט זִיךְ נִישְׁט נַארְן, אוּן פָּאלְגְט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן וָואס עֶר הָאט אוּנְז אַרוֹיסְגֶעגֶעבְּן אַ וואוּנְדֶערְלִיכֶע סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימוּד וָואס עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט בַּאֲרִיכוּת אִין שִׂיחוֹת הָרַ"ן (סִימָן עו), אוּן עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין סֵפֶר "רַחֲמֵי הָאָב" אַז עֶר הָאט גֶעקֶענְט אַ פָּשׁוּטֶער שׁוּסְטֶער וָואס עֶר פְלֶעגְט דוּרְכְזָאגְן שַׁ"ס, פָּשׁוּט זָאגְן, הָאט אִים גֶעלָאכְטְן דִי פָּנִים ווִי אַ מַלְאָךְ אֱלֹקִים. אַ בָּחוּר וָואס עֶר גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ צוּ זָאגְן אַסאךְ מִשְׁנָיוֹת וֶוערְט זַיין נְשָׁמָה צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּ דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אוּן צוּם סוֹף וֶועט עֶר פַארְשְׁטֵיין וָואס עֶר זָאגְט, דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אַז עֶר גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ צוּ זָאגְן גְּמָרָא וֶועט עֶר בַּיים סוֹף פַארְשְׁטֵיין וָואס עֶר זָאגְט, מֶען דַארְף נִישְׁט אַרַיינְגֵיין אִין קַיין וִויכּוּחִים, דָאס אִיז דֶער עִיקָר בְּזֶה הָעוֹלָם, לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מִקְרָא מִשְׁנָה גְּמָרָא, וְכוּ', וְכוּ', וְעַל כּוּלָם לֶערְנֶען אַסאךְ הֲלָכָה, וואוּיל אִיז יֶעדֶער בָּחוּר וָואס עֶר לֶערְנְט יֶעדְן טָאג קִצּוּר שׁוּלְחָן עָרוּךְ עֶר זָאל ווִיסְן כָּאטְשׁ ווִי אַזוֹי אַ אִיד דַארְף זִיךְ פִירְן.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען צוּ שְׁטַארְקְן אַלֶע בָּחוּרִים זָאלְן לֶערְנֶען אַסאךְ קִצּוּר שׁוּלְחָן עָרוּךְ, קוֹדֶם זָאלְן זֵיי ווִיסְן ווִי אַ אִיד דַארְף אוֹיפְשְׁטֵיין, ווִי אַ אִיד דַארְף זִיךְ

לֵייגְן, און ווי אַ איד דאַרְף זִיךְ פִירְן, ווי אַ אִיד דַארְף זִיךְ אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט טְשֶׁעפֶּענֶען קַיין צְוֵוייטְן אִיד, נִישְׁט רוֹדֵף זַיין וְכוּ' נִישְׁט גַנְבֶענֶען וְכוּ', וָואס לֵיידֶער הַיינְט אִיז הֶפְקֶר (גִיטִין ס:) כָּל דְאַלִים גְבַר; וֶוער ס'אִיז שְׁטַארְקֶער פוּן יֶענֶעם דֶערְנִידֶערְט דֶעם צְוֵוייטְן וְכוּ', מֶען גַנְבֶעט און מֶען רַאבֶּעוֶועט דֶעם צְוֵוייטְן וְכוּ', מֶען דֶערְנִידֶערְט אַן אַנְדֶערְן וָואס עֶר הַאלְט נִישְׁט אַזוֹי ווי עֶר וְכוּ', עִיקָרֵי יַהֲדוּת וְוִיכְטִיגְקֵייט פוּן אִידִישְׁקֵייט אִיז מֶען נִישְׁט מְקַיֵים, וֶועגְן דֶעם הָאבּ נִישְׁט קַיין הִתְפַּעֲלוּת פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, שְׁטַארְק זִיךְ אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, זָאלְסְט ווִיסְן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז מְחַיֶה אוּן מְהַוֶה און מְקַיֵים די גַאנְצֶע בְּרִיאָה, אוּן אַז דוּ וֶועסְט אַרַיינְלֵייגְן אִין זִיךְ דִי אֱמוּנָה וֶועסְטוּ נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן פַאר קֵיינֶעם נִישְׁט, קֵיינֶער קֶען דִיךְ גָארְנִישְׁט טוּן, מֶען וֶועט דִיךְ מְבַזֶה זַיין וְכוּ'? נֶעם עֶס אָן פַאר כַּפָּרַת עֲווֹנוֹת, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ו) אַז דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה אִיז לַיידְן בִּזְיוֹנוֹת און שְׁפִיכוּת דָמִים, ס'אִיז אַן עֶקְסְטֶערֶע זַאךְ אַז די אַלֶע וָואס זַיי פַארְשֶׁעמֶען אַ צְוֵוייטְן וֶועלְן נִישְׁט גוּט אָפְּשְׁנַיידְן וְכוּ', נִישְׁט זֵיי און נִישְׁט זֵייעֶר קִינְדֶער וְכוּ', אָבֶּער דוּ שְׁוַוייג אוֹיף די בִּזְיוֹנוֹת וָואס מֶען אִיז דִיר מְבַזֶה וְכוּ', דוּ שְׁוַוייג אוֹיף דִי בְּלוּט וָואס מֶען פַארְגִיסְט דִיךְ וְכוּ', אוֹיף די פַּאשְׁקֶעוִוילְן וָואס מֶען שְׁרַייבְּט אוֹיף דִיר וְכוּ' וְכוּ'.

שְׁטַארְק זִיךְ אִין אֱמוּנָה וֶועסְטוּ זֶען אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ נִישְׁט פַארְלָאזְן. גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ נָאר צוּ אִים רֶעדְן, און דָאס זָאלְסְטוּ מְחַנֵךְ זַיין דִי אַלֶע

בָּחוּרִים אַז זֵיי זָאלְן רֶעדְן נָאר צוּ גָאט בָּרוּךְ הוּא אַלֵיין, און אַזוֹי דַארְף מֶען מְחַנֵךְ זַיין דִי קִינְדֶער, אַז מִיר הָאבְּן קֵיינֶעם נִישְׁט אוֹיף דֶער וועלְט נָאר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵיין, דִי מַלְכוּת הָרִשְׁעָה פוּן דִי טְמֵאִים וּמְטוּמָאִים פוּן דִי פַארְשָׁאלְטֶענֶע עֵרֶב רַב, וָואס זֵיי הָאבְּן זִיךְ גֶענוּמֶען אַ מַלְכוּת אַלֵיין, פוּן דָארְטְן אִיז דִי גַאנְצֶע וֶועלְט פִּיל מִיט כְּפִירוּת, פוּן אַלֶעם וֶועט מֶען רֶעדְן, נָאר נִישְׁט פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, און אַז אֵיינֶער רֶעדְט שׁוֹין פוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מַאכְט מֶען פוּן אִים אַלֶע גֶעשְׁפֶּעט, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ גָארְנִישְׁט הִתְפַּעֲלוּת הָאבְּן פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, זַיי שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת, שְׁטַארְק זִיךְ וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט און אוֹיף דִי וֶועלְט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

נט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה י"ח חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִיעוּ וְיִרְדְפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן, אוֹיף דִי וֶועלְט דַארְף מֶען זַיין זֵייעֶר זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ און זִיךְ מְחַיֶה זַיין מִיט יֶעדֶע נְקוּדָה אִין אִידִישְׁקֵייט וָואס מֶען הָאט. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי

הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן י) אַז אַ אִיד דַארְף זִיךְ מְחַיֶה זַיין מִיט דֶעם "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי" דָאס אִיז דָאךְ אַ מוֹרָא'דִיגע שִׂמְחָה, דָאס קֶען דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם נִישְׁט מְבַטֵל זַיין, יֶעדֶע זַאךְ קֶען עֶר מְבַטֵל זַיין, אָבֶער מִיט דֶעם וָואס אִיךְ בִּין גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן אַ אִיד קֶען עֶר גָארְנִישְׁט מְבַטֵל זַיין אוּן מְקַטְרֵג זַיין, אִיבֶּער דֶעם זֶע זֵייעֶר זִיךְ מְחַזֵק צוּ זַיין, אוּן שְׁטַארְק זִיךְ אוּן פְרֵיי זִיךְ וָואס דוּ בִּיסְט בַּאשַׁאפְן גֶעוָוארְן אַ אִיד.

זָאלְסְט וויסְן אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער אִיז אַן אָב הָרַחֲמָן, אוּן אִידִישֶׁע קִינְדֶער וֶוערְן אָנְגֶערוּפְן קִינְדֶער בַּיי אִים, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט (דְבָרִים יד) "בָּנִים אַתֶּם לַהֲוַיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם" אַזוֹי וִוי אַ טַאטֶע הָאט זֵייעֶר לִיבּ זַיינֶע קִינְדֶער אַזוֹי הָאט כִּבְיָכוֹל לִיבּ זַיינֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אִיבֶּערְדֶעם זַיי נִישְׁט צוּבְּרָאכְן, אוּן מֶען זָאל דִיר נִישְׁט אַיינְרֶעדְן אַז דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין תַּקָנָה, אַדְרַבָּה דוּ זָאלְסְט וויסְן אַז דוּ בִּיסְט אַ קִינְד פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר הָאט דִיךְ לִיבּ, אוּן עֶר וֶועט דִיךְ גֶעבְן אַלֶעס וָואס דוּ וֶועסְט בֶּעטְן, אַזוֹי וִוי בְּגַשְׁמִיוּת זֶעט מֶען אַ קִינְד אַז עֶר מוּטְשֶׁעט דֶעם טַאטְן אוּן עֶר בֶּעט אוּן בֶּעט אוּן בֶּעט בַּיים סוֹף פּוֹעֶלְט עֶר, אֲפִילוּ דֶער טַאטֶע זָאגְט "לָאז מִיךְ שׁוֹין אָפּ! לָאז מִיךְ גֵיין צוּ מַיינֶע עִנְיָנִים!", אָבֶער אַז עֶר עַקְשֶׁנְט זִיךְ אַיין צוּם סוֹף פּוֹעֶלְט עֶר, דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ וֶוען אַ אִיד אִיז זוֹכֶה אוּן אִיז זִיךְ מְחַזֵק דֶעמָאלְטְס פּוֹעֶלְט עֶר, אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ קֶען אִים נִישְׁט אַרָאפְּוַוארְפְן. אֶמֶת אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט מִיר גֶעשְׁרִיבְּן, גֵייט אוֹיף דִיר אִיבֶּער

אַסאַך אִיבֶּערְגֵייעֶבְּצֶער, מוּז אִיך דִיר זָאגְן אַז וֶוען אַ אִיד פְּרֵיידְט זִיךְ מִיט זַיין אִידִישְׁקֵייט אִיז אִים דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מוֹחֵל אוֹיף אַלֶע עֲווֹנוֹת, שְׁטַארְק זִיךְ וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע נִסִים אוּן יְשׁוּעוֹת וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט דִיר טוּן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ס

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה י"ט חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זֶע זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן אוּן פַאל נִישְׁט אַרָאפּ אוּן הָאבּ נִישְׁט קַיין הִתְפַּעֲלוּת וָואס יֶעדֶער טִפֵּשׁ אוּן שׁוֹטֶה רֶעדְט אוֹיפְן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן. לֵיידֶער אִיז אַלֶעס פַארְקֶערְט, ווִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (פְּסָחִים נ.) "עוֹלָם הָפוּךְ רָאִיתִי עֶלְיוֹנִים לְמַטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה", הָאט עֶר אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט "בְּנִי, עוֹלָם בָּרוּר רָאִיתָ"; וָוארוּם דֶער וָואס אִיז דָא מְפוּרְסָם אוֹיף דֶער וֶועלְט, אִין הִימְל ווֵייסְט מֶען אֲפִילוּ נִישְׁט וֶוער דָאס אִיז, אוּן דֶער וָואס אִיז בְּאֶמֶת דָבוּק אִינֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן עֶר אִיז נִישְׁט מֵסִיחַ דַעַת פוּן אִים, פוּן אִים ווֵייסְט מֶען גָארְנִישְׁט אוֹיף דִי וֶועלְט. אוּן אַזוֹי וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין זוֹהַר הַקָדוֹשׁ דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה (חַיֵּי שָׂרָה קכב:) מַאן דְאִיהוּ זְעִיר אִיהוּ רַב, מַאן דְאִיהוּ רַב אִיהוּ

זְעיר; וָוער עֶס אִיז דָא בְּזֶה הָעוֹלָם גְרוֹיס, אִין הִימְל אִיז עֶר גָארְנִישְׁט; וָוער עֶס אִיז דָא קְלֵיין, אִין הִימְל אִיז עֶר זֵייעֶר גְרוֹיס. דָאס הֵייסְט בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דֶער עִיקֶר חֲשִׁיבוּת אַז אַ אִיד אִיז דָבוּק אִין אִים אוּן רֶעדְט צוּ אִים אוּן לֶערְנְט זַיין תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע הַתְמָדָה, אוּן אִיז מְקַיֵים דִי מִצְווֹת מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע שִׂמְחָה, דָאס אִיז חָשׁוּב אִין הִימְל, וָואס דִי אַנְדֶערֶע זַאכְן אִיז אַלֶעס שְׁטוּתִים אוּן הֲבָלִים. אַ מֶענְטְשׁ טָאר נִישְׁט מַאכְן קַיין פְּלֶענֶער, וָוארוּם עֶר וֵוייסְט נִישְׁט וָואס וֶועט זַיין מִיט אִים, קֵיינֶער אִיז נִישְׁט אוֹיסְגֶעזָארְגְט אֲפִילוּ נִישְׁט אֵיין טָאג אֵיין שָׁעָה אֵיין רֶגַע וְכוּ׳, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף אַ מֶענְטְשׁ שְׁטֶענְדִיג מוֹרָא הָאבְן פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אֶפְשֶׁר אִיז גֶעקוּמֶען יֶעצְט דִי צַייט וָואס מֶען נֶעמְט אִים צוּ, ווִי דִי חֲזַ״ל זָאגְן אַז רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר הָאט גֶעזָאגְט פַאר דִי תַּלְמִידִים "שׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ", הָאבְן דִי תַּלְמִידִים גֶעפְרֶעגְט "פוּן וַואנֶעט וֵוייסְט מֶען וֶוען מֶען גֵייט אַוֶועק?" הָאט עֶר גֶעזָאגְט, "טוּ תְּשׁוּבָה הַיינְט, טָאמֶער מָארְגְן גֵייט עֶר אַוֶועק".

אוּן דֶער אֶמֶת'ן זֶעט מֶען נֶעבֶעךְ יוּנְגֶע מֶענְטְשְׁן וֶוערְן פַארְכַאפְּט פְּלוּצְלִינְג וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן וֶוען זֵיי וָואלְטְן גֶעהַאט דִי הַקְדָמוֹת פוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, וָואלְטְן זֵיי גֶענוּמֶען אַ חוּמָשׁ אוּן יֶעדְן טָאג גֶעלֶערְנְט חוּמָשׁ וְרַשִׁ״י מִיטְן תַּרְגוּם, אוּן וָואלְטְן מְסַיֵים גֶעוֶוען שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם וָואס דָאס אִיז אַ סְגוּלָה פַאר אֲרִיכוּת יָמִים, ווִי דִי חֲזַ״ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ח.) לְעוֹלָם יַשְׁלִים אָדָם פַּרְשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר שְׁנַיִם

מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, שֶׁכָּל הַמַּשְׁלִים פַּרְשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר מַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו; און זֵיי וָואלְטְן גֶענוּמֶען אַ מִשְׁנַיּוֹת און זֵיי וָואלְטְן גֶעזָאגְט פְּרָקִים מִשְׁנַיּוֹת אֵיינְס נָאכְן אַנְדֶערְן בִּיז זֵיי וָואלְטְן מְסַיֵּם גֶעוֶוען שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנֶה, און וָואלְטְן אָנְגֶעהוֹיבְּן נָאכְאַמָאל און נָאכְאַמָאל מְסַיֵּם זַיין אָן אַ שִׁיעוּר מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנֶה. מִשְׁנָ"ה בַּאטְרֶעפְט פּוּנְקְט ווי פַּרְנָסָ"ה. אוֹיכֶעט וָואלְטְן זֵיי גֶעלֶערְנְט אַסַאךְ דַּפִּים גְּמָרָא כְּסִדְרָן, ווי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל נֶעמֶען מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת און אָנְהֵייבְּן צוּ זָאגְן אַ דַּף נָאךְ אַ דַּף, אַ דַּף נָאךְ אַ דַּף - זָאגְן קֶען יֶעדֶער אֵיינֶער, און בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן וֶועט אִים דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אוֹיפְמַאכְן דֶעם מֹחַ וֶועט עֶר פַארְשְׁטֵיין וָואס עֶר זָאגְט, קוֹדֶם זָאל מֶען זָאגְן אַסַאךְ דַּפִּים גְּמָרָא כְּסִדְרָן אִין שַׁ"ס, אַז ווֹאוּיל אִיז דֶער וָואס עֶר אִיז זוֹכֶה אַדוּרְכְצוּזָאגְן גַאנְץ שַׁ"ס אֵיינְמָאל און נָאכְאַמָאל און נָאכְאַמָאל, בִּיז עֶס וֶועט זִיךְ אִים עֶפֶענֶען דִי מֹחַ וֶועט עֶר פַארְשְׁטֵיין יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר לֶערְנְט, און אַ בָּחוּר וָואס עֶר הֵייבְּט אָן צוּ זָאגְן שַׁ"ס וֶוערְט עֶר אָפְּגֶעהִיטְן פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, און ס'גֶעבְּט אַרַיין אִין דֶעם מֶענְטְשׁ אַ גֶעוַואלְדִיגְן סִיפּוּק הַנֶּפֶשׁ. און בַּיים סוֹף וֶוערְט עֶר גֶעווּאוּיר אַז עֶר הָאט נִישְׁט אַזַא שְׁוַואכְן קָאפּ און עֶר פַארְשְׁטֵייט יָא, און עֶר הֵייבְּט אָן נָאכְצוּקוּקְן אִין רַשִׁ"י אָדֶער אִין תּוֹסְפוֹת וָואס דִי גְּמָרָא זָאגְט, און אַזוֹי וֶוערְט מֶען אַ מַתְמִיד. אִיבֶּערְדֶעם קוּק נִישְׁט אוֹיף קֵיינֶעם נִישְׁט, לֶערְן יֶעדְן טָאג מִקְרָא מִשְׁנָה גְּמָרָא וְכוּ' וְכוּ'.

מַאך זִיךְ אַ שִׁיעוּר אִין קִצוּר שׁוּלְחָן עָרוּךְ, זָאלְסְט בָאטְשׁ וויסְן וויאַזוֹי אַ איד דַארְף זִיךְ פִירְן. מֶען לֵייגְט זִיךְ נִישְׁט שְׁלָאפְן אֵיידֶער מֶען גְרֵייט צוּ נֶעגְל וַואסֶער, אוּן וֶוען מֶען שְׁטֵייט אוֹיף גִיסְט מֶען זִיךְ בַּאלְד אָפּ נֶעגְל וַואסֶער, אוּן דָאס אִיז אַ סְגוּלָה פַאר יִרְאַת שָׁמַיִם. ס'וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט פוּן דֶעם שַׂר שָׁלוֹם פוּן בֶּעלְזָא זי"ע אַז עֶס אִיז אַ סְגוּלָה פַאר יִרְאַת שָׁמַיִם אַרוֹיסְצוּטְרָאגְן אַלֵיין דֶעם נֶעגְל וַואסֶער אוּן אוֹיסְגִיסְן.

אַז וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר גֵייט יֶעדְן טָאג אִין מִקְוֶה אוּן טוֹבְלְט זִיךְ, וָוארוּם עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט פוּן צַדִיקִים וֶוען דֶער גוּף טוֹבְלְט זִיךְ דָא, דֶעמָאלְטְס טוֹבְלְט זִיךְ דִי נְשָׁמָה אוֹיבְן אִין הִימְל.

שְׁטַארְק זִיךְ אוּן הֶער נִישְׁט צוּ וָואס יֶעדֶער פַּארֶעךְ אוּן טִפֵּשׁ אוּן שׁוֹטֶה רֶעדְט אוֹיפְן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן. ווי אִיז גֶעהֶערְט גֶעוָוארְן אַז אִין דֶעם דוֹר זָאל זִיךְ גֶעפוּנֶען וֶוער עֶס זָאל זִיךְ נָאר נִישְׁט גֶעפוּנֶען וְכוּ' וְכוּ', עֶר זָאל רֶעדְן אוֹיף אַ צַדִיק וָואס אִיז גֶעוֶוען פַאר צְוֵויי הוּנְדֶערְט יָאר צוּרִיק? דָאס וַוייזְט אַז דֶער שֵׁייגֶץ אִיז פוּל מִיט כְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, אַז בַּיי אִים אִיז אַ גֶעשְׁפֶּעט דִי פְרִיעֶדִיגֶע צַדִיקִים. ווי וַואגְט זִיךְ אַ מֶענְטְשׁ צוּ רֶעדְן אוֹיף אַ צַדִיק קָדוֹשׁ וְנוֹרָא וְכוּ' וְכוּ'? אִיבֶּערְדֶעם קוּק נִישְׁט אוֹיף קֵיינֶעם, דוּ פִיר זִיךְ מִיט דֶרֶךְ אֶרֶץ, אוּן זָאלְסְט מְכַבֵּד זַיין דַיין טַאטֶע מַאמֶען, וָוארוּם כִּיבּוּד אָב וָאֵם אִיז אַ גְרוֹיסֶע מִצְוָה,

און זָאלְסְט בַּאפְלַייסְן זִיךְ אִין לִימּוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, מִיט דֶעם אַלֵיין וֶועסְטוּ גוֹרֵם זַיין אַ נַחַת רוּחַ פַאר דַיין טַאטְן און מַאמֶען.

שְׁטַארְק זִיךְ און פָאלְג מִיךְ וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ גוּט לֶעבְּן אוֹיף דֶער וֶועלְט און מִכָּל שֶׁכֵּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

סא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה י"ט חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הֶחָתָן הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ פְרֵיי זִיךְ זֵייעֶר אַז דוּ גֵייסְט מָארְגְן חֲתוּנָה הָאבְּן בְּשָׁעָה טוֹבָה וּמֻצְלַחַת, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר הֶעלְפְן זָאלְסְט קֶענֶען אוֹיפְשְׁטֶעלְן אַ אִידִישֶׁע שְׁטוּבּ גֶעבּוֹיעֶט אוֹיף דִי וֶועגְן פוּן אוּנְזֶערֶע אָבוֹת און אָבוֹת אֲבוֹתֵינוּ - אַ תּוֹרָה'דִיגֶע שְׁטוּבּ. עֶטְץ זָאלְטְס זִיךְ פִירְן מִיט צְנִיעוּת אַזוֹי וִוי מֶען הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט, דֶעמָאלְטְס וֶועסְטוּ זַיין דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער יוּנְגֶערְמַאן אוֹיף דֶער וֶועלְט.

זָאלְסְט זֶען זֵייעֶר מְכַבֵּד זַיין דַיין וַוייבּ, וָוארוּם אַזוֹי זָאגְן דִי חֲזַ"ל (בָּבָא מְצִיעָא נט.) לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זָהִיר בִּכְבוֹד אִשְׁתּוֹ, שֶׁאֵין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֶלָּא בִּשְׁבִיל

אִשְׁתּוֹ; דִי בְּרָכָה אִין שְׁטוּבּ קוּמְט אַרַיין נָאר וֶוען מֶען אִיז מְכַבֵּד דִי פְרוֹי, אוֹיךְ זָאגְן דִי חֲזַ"ל (שָׁם) אוֹקִירוּ לִנְשֵׁיְיכוּ כִּי הֵיכִי דְתִתְעַתְרוּ; אִיר זָאלְט מְכַבֵּד זַיין אֵייעֶר וַוייבּ כְּדֵי אִיר זָאלְט וֶוערְן עֲשִׁירִים, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן סט) אַז דִי גַאנְצֶע עֲשִׁירוּת וָואס אַ מֶענְטְשׁ בַּאקוּמְט אִיז נָאר אִין זְכוּת פוּן דִי וַוייבּ. אִיבֶּערְדֶעם אַז אַ חָתָן נֶעמְט זִיךְ פָאר אַז עֶר וֶועט שְׁטֶענְדִיג מְכַבֵּד זַיין דִי וַוייבּ אוּן עֶס וֶועט זַיין אִין שְׁטוּבּ אַ גְרוֹיס לִיבְּשַׁאפְט מִיט אַ דֶרֶךְ אֶרֶץ, אֵיינֶער וֶועט זִיךְ פִירְן אַקֶעגְן דֶעם אַנְדֶערְן מִיט גְרוֹיס יִרְאַת שָׁמַיִם, וֶועט עֶטְץ הָאבְּן גְרוֹיס הַצְלָחָה. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן רסג) אַז דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם טוּט אַלֶע פְּעוּלוֹת שֶׁבָּעוֹלָם צוּבְּרֶעכְן דִי אִידִישֶׁע שְׁטוּבֶּער כְּדֵי מַכְשִׁיל זַיין מִיט עֲבֵירוֹת חֲמוּרוֹת, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף אַ יוּנְג פָּארְפָאלְק זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן לֶערְנֶען דִי הַלָכוֹתֶ'ער אוּן חָלִילָה וְחַס נִישְׁט נִכְשָׁל וֶוערְן מִיט קַיין שְׁלֶעכְטְס וְכוּ'.

דֶער עִיקֶר דַארְף מֶען זֶען מְכַבֵּד זַיין בֵּיידֶע עֶלְטֶערְן, וָוארוּם אַ שְׁוֶוער אוּן שְׁווִיגֶער זֶענֶען אוֹיבֶּעט עֶלְטֶערְן, עֶלְטֶערְן פוּן דָאס וַוייבּ. ווִידֶעראוּם דָאס וַוייבּ דַארְף מְכַבֵּד זַיין זַיינֶע עֶלְטֶערְן. אוּן אַז מֶען אִיז מְכַבֵּד בֵּיידֶע עֶלְטֶערְן, דֶעמָאלְטְס הָאט מֶען גְרוֹיס הַצְלָחָה אִין לֶעבְּן.

הֶערְשְׁט נָאךְ דִי חֲתוּנָה דַארְף דֶער יוּנְגֶערְמַאן זִיךְ נֶעמֶען אוֹיף זִיךְ עוֹל תּוֹרָה, לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ מִיט

רַשׁ"י מִיטְ'ן תַּרְגוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, אוּן לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת. מִשְׁנָ"ה בַּאטְרֶעפְט פּוּנְקְט וִוי פַּרְנָסָ"ה, אַז מֶען לֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת הָאט מֶען פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, אוּן הַלְוַואי וָואלְטְן דָאס אַלֶע יוּנְגֶעלַייט גֶעטוּן וָואלְטְן זֵיי גֶעהַאט אַן אַנְדֶער סָארְט לֶעבְּן. וְעַל כּוּלָם זָאלְסְטוּ זֶען לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַ דַף גְּמָרָא, וָוארוּם אַ דַף גְּמָרָא אַ טָאג אִיז מַצִיל דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס. דִי דְרֵיי לִימוּדִים, מוּז זַיין בַּיי דִיר אַ חֹק וְלֹא יַעֲבוֹר אַ גַאנְץ לֶעבְּן. אוֹיבּ דוּ וֶועסְט זִיךְ פָארְנֶעמֶען דָאס צוּ טוּן, וֶועסְטוּ זַיין דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְשׁ, אוּן דַיין וַוייבּ וֶועט אוֹיף דִיר אַרוֹיפְקוּקְן, זִי וֶועט זֶען אַז זִי הָאט אַ מַאן אַ תַּלְמִיד חָכָם, אוּן בִּפְרַט אַז דִי תוֹרָה הַקְדוֹשָׁה אֵיידְלְט אוֹיס דֶעם מֶענְטְשׁ.

דֶעם עֶרְשְׁטְן יָאר מוּז מֶען לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ הִלְכוֹת נִדָה, אוּן מֶען דַארְף גֵיין צוּ שִׁיעוּרִים, אֲפִילוּ מֶען הָאט שׁוֹין אֵיינְמָאל גֶעלֶערְנְט דַארְף מֶען דָאס לֶערְנֶען נָאכְאַמָאל אוּן נָאכְאַמָאל אוּן נָאכְאַמָאל. מֶען זָאגְט נָאךְ פוּן דֶעם הֵיילִיגְן צַדִיק דֶער קְדוֹשׁ עֶלְיוֹן דֶער שָׂרָף רֶבִּי אוּרִי מִסְטְרֶעלִיסְק זי"ע, הָאט אִיבֶּערְגֶעחַזֶרְט הִלְכוֹת נִדָה טוֹיזֶענְט מָאל, אוּן עַל אַחַת כַּמָה וְכַמָה אַזֶעלְכֶע פְּרָאסְטֶע מֶענְטְשְׁן וִוי אוּנְז דַארְפְן מִיר אַוַודַאי אוּן אַוַודַאי זַיין בָּקִי אִין דִי הַלָכוֹתֶ'ער מֶען זָאל חָלִילָה וְחַס נִישְׁט נִכְשָׁל וֶוערְן מִיט קַיין אִיסוּרִים.

זְוִיסְן זָאלְסְטוּ וִויסְן אַז יֶעדֶע שַׁאֲלֶה וָואס עֶס קוּמְט פָאר אִין שְׁטוּבּ מוּז מֶען גֵיין פְרֶעגְן אַ מוֹרֶה הוֹרָאָה, מֶען

טָאר נִישְׁט פַּסְקֶענֶען פַאר זִיךְ אַלֵיין קַיין שׁוּם שַׁאֲלָה, בִּפְרַט אַזֶעלְכֶע הַארְבֶּע שְׁאֵלוֹת, דָאס דַארְף זַיין בַּיי דִיר אַ חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר אוֹיפְזוּכְן אַ דַיָין אַ יְרֵא שָׁמַיִם אוּן אִים פְרֶעגְן יֶעדֶע שַׁאֲלָה וָואס עֶס קוּמְט פָאר.

דֶער עִיקֶר אִיז אַז מֶען זָאל זֶען דִי שְׁטוּב זָאל זַיין אַ רוּהִיגֶער שְׁטוּב, קֵיינְמָאל נִישְׁט רֶעדְן צוּ הוֹיֶעךְ, כְּדֵי סְ'זָאל חָלִילָה וְחַס נִישְׁט אַרוֹיסְקוּמֶען קַיין מַחֲלוֹקֶת, אַז מֶען פִירְט זִיךְ אוֹיף אַזַא אוֹפֶן וֶועט דִי שְׁטוּב זַיין אַ תּוֹרָה'דִיגֶע שְׁטוּב. דִי חֲזַ"ל זָאגְן (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו:) אִשָּׁה בַּעֲלָהּ מְשַׂמְחָהּ; אַ מַאן דַארְף פְרֵיילִיךְ מַאכְן דָאס וַוייבּ. אוּן וִויאַזוֹי קֶען מֶען פְרֵיילִיךְ מַאכְן? נָאר מִיט דִי תּוֹרָה'דִיגֶע וֶועג. אִיבֶּערְדֶעם וואוּנְטְשׁ אִיךְ דִיר זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיג לֶעבְּן, עֶס זָאל דִיר גָארְנִישְׁט פֶעלְן, אוּן זָאלְסְט זַיין דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְשׁ אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט, אִיר זָאלְט הָאבְּן בֵּיידֶע אֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים. אוּן יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ דַארְפְסְט הָאבְּן זָאלְסְטוּ בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אַזוֹי זָאלְסְטוּ אוֹיסְלֶערְנֶען דַיין וַוייבּ אַז וָואס מֶען דַארְף הָאבְּן דַארְף מֶען בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַזוֹי הָאט אוּנְז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוֹיסְגֶעלֶערְנְט. אוּן אִיךְ הָאף צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ וֶועסְט מִיךְ פָאלְגְן וֶועסְטוּ נִישְׁט חֲרָטָה הָאבְּן נִישְׁט אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

סב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה י"ט חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

דַיין בְּריוו הָאבּ איךְ דֶערְהַאלְטְן.

זֶע זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן, וֶועֶר נִישְׁט צוּבְּרָאכְן אוּן צוּפַאלְן וֶועגְן דִי גְרוֹיסֶע חוֹבוֹת וָואס דוּ בִּיסְט שׁוּלְדִיג. אוֹיבּ אַ מֶענְטְשׁ מַאכְט זִיךְ אַ קְבִיעוּת צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מִשְׁנָה, וֶועט עֶר אַרוֹיסְגֵיין פוּן חוֹבוֹת. חוֹ"ב אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת וְ'תֵן חֶ'לְקֵינוּ בְּ'תוֹרָתֶךָ, אַז מֶען אִיז זִיךְ קוֹבֵעַ עִתִּים לְתוֹרָה גֵייט מֶען אַרוֹיס פוּן דִי חוֹבוֹת אוּן מֶען הָאט פַּרְנָסָה. מִשְׁנָ"ה בַּאטְרֶעפְט פּוּנְקְט ווִי פַּרְנָסָ"ה, דֶער וָואס עֶר לֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנָה וֶועט אִים נִישְׁט פֶעלְן קַיין פַּרְנָסָה, אוּן הַלְוַואי וָואלְטְן דָאס אַלֶע יוּנְגֶעלַייט אַרַיינְגֶענוּמֶען אִין הַארְץ צוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, וָוארוּם אַזוֹי זָאגְן דִי חֲזַ"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה פָּרָשָׁה ז, סִימָן ג) אֵין כָּל הַגָּלֻיּוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנַיוֹת; אוּן סְ'אִיז נִישְׁטָא נָאךְ אַזַא גְרֶעסֶערֶע גָלוּת ווִי דֶער מֶענְטְשׁ אִיז נֶעבֶּעךְ אָרִים אוּן עֶר הָאט נִישְׁט קַיין יִשּׁוּב הַדַּעַת, ווִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (עֵירוּבִין מא:) הָעֲנִיּוּת מַעֲבֶרֶת אֶת הָאָדָם עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ.

שְׁרֶעק זִיךְ נִישְׁט דֶער בַּאשֶׁעפֶער וֶועט דִיךְ נִישְׁט פַארְלָאזְן.

זָאג דֶעם ... נֵרוֹ יָאִיר, אַ טוֹבָה צוּ טוּן אַ אִיד אִיז וֶוען מֶען קֶען נִישְׁט, וָוארוּם וֶוען מֶען קֶען טוּן אַ טוֹבָה

און מֶען טוט נִישְׁט, דֶעמָאלְטְס אִיז מֶען אַ רָשָׁע, וֶוען הֵייסְט אַן אֶמֶת'ע טוֹבָה? וֶוען מֶען קֶען נִישְׁט און מֶען שְׁטְרֶענְגְט זִיךְ אָן און מֶען טוט דִי טוֹבָה, דָאס הֵייסְט אַ טוֹבָה.

מֶען טָאר נִישְׁט צוּפַאלְן וֶוערְן פון קַיין שׁוּם זַאךְ, וִויסְן דַארְף מֶען וִויסְן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פִירְט דִי וֶועלְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיּוֹת, אוֹיבּ אַ מֶענְטְשׁ גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ און עֶר בֶּעט יֶעדֶע זַאךְ פון אִים וֶועט זִיךְ עֶס גֶעבְּן אַ דְרֵיי אִיבֶּער, אָט אִיז מֶען אוּנְטְן און אָט אִיז מֶען אוֹיבְן, וָוארוּם דִי וֶועלְט אִיז אַזוֹי ווי אַ רָאד, אָט אִיז אַ מֶענְטְשׁ אוּנְטְן און עֶר מֵיינְט אַז עֶס אִיז עֶק וֶועלְט, און אָט גִיסְט עֶר זִיךְ גוּט אוֹיס דָאס הַארְץ פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט טְרֶערְן וְכוּ', דְרֵייט זִיךְ דִי רֶעדְל אַרוֹיף אוֹיבְן, און מֶען אִיז אוֹיבְן, און מֶען קֶען נָאךְ גֶעבְּן צְדָקָה פַאר אַנְדֶערֶע. אִיבֶּערְדֶעם זַיי זִיךְ נִישְׁט מְיָיאֵשׁ, וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט דִיר טוּן.

מֶען דַארְף זִיךְ זֵייעֶר פְרֵייעֶן אַז מִיר זֶענֶען מְקוֹרָב צוּ אַזַא גְרוֹיסְן רֶבִּי'ן וָואס עֶר לֶערְנְט אוּנְז וִויאַזוֹי זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן און דוּרְכְגֵיין דֶעם שְׁוֶוערְן גָלוּת, און דִי עִיקָר אִיז אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, פָּשׁוּט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר פִירְט דִי וֶועלְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיּוֹת, וָואס דִי חֲזַ"ל זָאגְן (חולין ז) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין מִלְמַעְלָה; אַ מֶענְטְשׁ כַאפְּט נִישְׁט קַיין קְלֵיינֶעם קְלַאפּ אִין דֶעם קְלֵיינֶעם פִינְגֶערְל אוֹיבּ מֶען הָאט נִישְׁט אוֹיסְגֶערוּפְן

קוֹדֶם אוֹיבְן, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען שְׁטֶענְדִיג גֶעדֶענְקֶען, וֶוען ס'גֵייט אִיבֶּער אִיז נָאר דָא אֵיין אַדְרֶעס וואוּ צוּ אַנְטְלוֹיפְן, צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

זֶע צוּ דַאוֶוענֶען שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן דַיְקָא, וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ דָבָר שֶׁבְּמִנְיָן, עֶס וֶועט דִיר נִישְׁט פֶּעלְן קַיין פַּרְנָסָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

סג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה כ"א חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר, זָאלְסְט זִיךְ אוֹיפְפִירְן עֶרְלִיךְ אוּן מִיט צְנִיעוּת, אוּן נִישְׁט מִיט קַיין הֶפְקֵרוּת אוּן מִיט ווִילְדְקֵייט חַס וְשָׁלוֹם, וָואס דָאס קֶען דִיר בְּרֶענְגֶען זֵייעֶר אַסַאךְ שְׁלֶעכְטְס, אָפְּגֶעהִיטְן זָאלְסְטוּ וֶוערְן.

זָאלְסְט יֶעדְן טָאג לֶערְנֶען חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, כְּדֵי דוּ זָאלְסְט הָאבְּן יִרְאַת שָׁמַיִם, זָאלְסְט זִיךְ פָארְכְטְן פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, זָאלְסְט ווִיסְן עֶר קוּקְט אַרַיין בַּיי דִיר אִין שְׁטוּבּ אוּן זֶעט יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ טוּסְט, אוּן זָאלְסְט זִיךְ זֵייעֶר שֶׁעמֶען פַאר אִים. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט פַאר זַיין גְרוֹיסְן

תַּלְמִיד דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי"ע, "וֶוערְסְטוּ רֵייְן רוֹיט פַּאר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ?" (דָאס הֵייסְט וֶוען מֶען שֶׁעמְט זִיךְ פוּן אֵיינֶעם וֶוערְט מֶען רוֹיט פַּאר בּוּשָׁה) הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי"ע גֶעזָאגְט, אַז דֶעמָאלְטְס הָאט עֶר פַּארְשְׁטַאנֶען וָואס הֵייסְט בּוּשָׁה, אַ מֶענְטְשׁ דַארְף זִיךְ אַזוֹי שֶׁעמֶען פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר זָאל וֶוערְן רוֹיט פוּן בּוּשָׁה, אוּן דָאס אִיז דִי כַּוָּונָה פוּן פָּסוּק (שְׁמוֹת כ, יז) "וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תֶחֱטָאוּ" דַרְשְׁנֶען פוּן דֶעם דִי חֲזַ"ל (מֶדְרָשׁ אַגָּדָה) זוּ הַבּוּשָׁה; אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג גֶעדֶענְקֶען אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים קוּקְט אוֹיף אִים אוּן וֶוען אַ מֶענְטְשׁ טוּט אַ זַאךְ וָואס מֶען דַארְף נִישְׁט, שֶׁעמְט עֶר זִיךְ, אַזוֹי דַארְף עֶר זִיךְ שֶׁעמֶען פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ גֶעדֶענְקֶען אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים קוּקְט אַרַיין בַּיי דִיר אִין שְׁטוּב אוּן זֶעט אַלֶע דַיינֶע עֶקְלְדִיגֶע מַעֲשִׂים וְכוּ', דַארְפְסְטוּ זִיךְ זֶען צוּ שֶׁעמֶען פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן זָאלְסְט זִיךְ אוֹיפְפִירְן מִיט דֶרֶךְ אֶרֶץ.

זָאלְסְט לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת, זָאגְן אֵיין פֶּרֶק נָאךְ אַ פֶּרֶק, בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן אַ מַסֶכְתָּא אוּן נָאכְדֶעם נָאךְ אַ מַסֶכְתָּא, בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וָוארוּם וֶוען אַ אִיד לֶערְנְט מִשְׁנָיוֹת אִיז עֶר מְזַכֵּךְ זַיין נְשָׁמָה וְכוּ', אוּן וָואס מֶער עֶר לֶערְנְט מִשְׁנָיוֹת אִיז עֶר מֶער מְזַכֵּךְ זַיין נְשָׁמָה. דֶער הֵיילִיגֶער בֵּית יוֹסֵף זי"ע הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען אַז עֶס אִיז גֶעקוּמֶען צוּ אִים אַ מַגִּיד פוּן הִימְל אוּן הָאט אִים מְגַלֶּה גֶעוֶוען סוֹדוֹת הַתּוֹרָה נָאר בִּזְכוּת וָואס

עֶר הָאט גֶעלֶערְנְט אַסאךְ מִשְׁנָיוֹת, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג זֵייעֶר אַסאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אוּן דָאס וֶועט דִיךְ מְטַהֵר זַיין דַיין נֶפֶשׁ וְכוּ'. זָאלְסְט זַיין שְׁטַארְק אִין דֶעם, וָוארוּם וֶוען אַ מֶענְטְשׁ זִינְדִיגְט זָאגְן דִי חַזַ"ל (סוֹטָה ג.) אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵירָה אֶלָא אִם כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת, עֶר טוּט נִישְׁט קַיין זִינְד קַיין שְׁלֶעכְטְס, נָאר אוֹיבּ עֶס אִיז אַרַיין אִין אִים אַ רוּחַ שְׁטוּת, זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן ז) קוּמְט אוֹיס לוֹיט דֶעם אַז יֶעדֶער אֵיינֶער כְּפִי זַיינֶע חֲטָאִים אוּן עֲווֹנוֹת וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן, אַזוֹי פִיל רוּחַ שְׁטוּת אִיז דָא אִין אִים, וָוארוּם אַ מֶענְטְשׁ זִינְדִיגְט נִישְׁט נָאר אוֹיבּ עֶס קוּמְט אִין אִים אַרַיין אַ רוּחַ שְׁטוּת.

אִיבֶּערְדֶעם אוֹיבּ מֶען לֶערְנְט אַסאךְ מִשְׁנָיוֹת, אִיז דָאס מְזַכֵּךְ דִי נְשָׁמָה פוּן אַלֶע פְלֶעקְן וָואס עֶר הָאט גוֹרֵם גֶעוֶוען עֶס זָאל זִיךְ אָנְקְלֶעבְּן אוֹיף דִי נְשָׁמָה, וָוארוּם דוּרְךְ יֶעדְן חֵטְא אוּן זִינְד וָואס אַ אִיד טוּט חָלִילָה וְחַס וֶוערְט פְלֶעקְן אוֹיף דִי נְשָׁמָה, אוּן דָאס פַּיינִיגְט אִים אוּן מוּטְשֶׁעט אִים, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג זֵייעֶר אַסאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת. זָאלְסְט גֵיין אִין כּוֹלֵל אָדֶער אִין אַ בֵּית הַמִּדְרָשׁ, אוּן דָארְטְן לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אוֹיבּ דוּ קֶענְסְט אַרַיינְכַאפְּן יֶעדְן טָאג אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת אִיז נִישְׁטָא קַיין בֶּעסֶערְס פוּן דֶעם, אוּן מֶען קֶען לֶערְנֶען מֶער פוּן דֶעם אוֹיבֶּעט, וָוארוּם מִשְׁנָה אִיז דִי אוֹתִיוֹת נְשָׁמָה, מִשְׁנָה אִיז דִי אוֹתִיוֹת מְשַׁנֶּה, עֶס אִיז מְשַׁנֶּה דֶעם מֶענְטְשׁ אִינְגַאנְצְן, בִּיז עֶס רֵיינִיגְט אִים

פוּן אַלֶע נאַרישְׁקֵייטְן וָואס הָאט זִיךְ אִין אִים אָנְגֶעקְלֶעבְּט וֶועגְן זַיינֶע חַטְאוֹת נְעוּרִים.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זָאלְסְט יֶעדְן טָאג לֶערְנֶען אוּן זָאגְן זַייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, קוּק נִישְׁט אוֹיף קֵיינֶעם וָואס זֵיי מַאכְן פוּן דֶעם לֵיצָנוּת, וָוארוּם דִי אַלֶע וָואס זֵיי מַאכְן לֵיצָנוּת מַאכְן לֵיצָנוּת פוּן זִיךְ אַלֵיין, ווִי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (מִשְׁלֵי ט) "אִם חָכַמְתָּ חָכַמְתָּ לָּךְ וְלַצְתָּ לְבַדְּךָ תִשָּׂא", אוֹיב אַ מֶענְטְשׁ מַאכְט לֵיצָנוּת מַאכְט עֶר לֵיצָנוּת פוּן זִיךְ נִישְׁט פוּן יֶענֶעם. יֶענֶער כַאפְּט דֶערְוַוייל אַריין תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה מִצְווֹת אוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים, אוּן דֶעי וָואס זֵיי שְׁפֶּעטְן פוּן אִים שְׁפֶּעטְן זֵיי פוּן זִיךְ, וָוארוּם סְ'בְּלַייבְּט פוּן אַ מֶענְטְשׁ גָארְנִישְׁט נָאר וָואס עֶר הָאט אַרוֹיסְגֶעכַאפְּט בְּזֶה הָעוֹלָם, וֶוען עֶס קוּמְט דֶעם לֶעצְטְן טָאג וֶועט מֶען זֶען וֶוער עֶס וֶועט לַאכְן, אַזוֹי ווִי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (מִשְׁלֵי לא) "וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן", דַרְשְׁנֶען אוֹיף דֶעם דִי חֲזַ"ל (שְׁמוֹת רַבָּה פָּרָשָׁה נב, סִימָן ג) אֵימָתַי הַתּוֹרָה מְשַׂחֶקֶת? הֱוֵי 'לְיוֹם אַחֲרוֹן'; וֶוען סְ'קוּמְט דֶעם לֶעצְטְן טָאג דִי לֶעצְטֶע שָׁעָה דִי לֶעצְטֶע רֶגַע אֵיידֶער דִי נְשָׁמָה גֵייט אַרוֹיס פוּן מֶענְטְשׁ, דֶעמָאלְטְס קוּמְט אִים צוּנִיץ דָאס וָואס עֶר הָאט יֶעדְן טָאג גֶעלֶערְנְט מִשְׁנַיוֹת. עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט (מִדְרָשׁ תַּלְפִּיּוֹת) אַז אָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב זִיצְט עַל פִּתְחוֹ שֶׁל גֵיהִנוֹם, אוּן וֶוער סְ'הָאט גֶעלֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנָה לָאזְט עֶר אִים דָארְט נִישְׁט אַרַיין, אוּן דִי הֵיילִיגֶע חִידָ"א בְּרֶענְגְט אַ רֶמֶז אוֹיף דֶעם ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית מט) "מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ", שְׁמֵנָ"ה אִיז דִי אוֹתִיּוֹת

מִשְׁנָ"ה, דַּוְקָא אָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב שְׁטֵייט אוֹיפְן טוֹיעֶר פוּן גֵיהִנוֹם, און וֶוער עֶס הָאט גֶעלֶערְנְט זַייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת לָאזְט עֶר אִים נִישְׁט אַרַיין, אִיבֶּערְדֶעם זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, יֶעדְן טָאג זָאלְסְטוּ זָאגְן זַייעֶר אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, בִּיז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ מַאכְן פַּארְשְׁטֵיין וָואס דוּ לֶערְנְסְט.

מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! גֶעבּ מִיר שֵׂכֶל און פַּארְשְׁטַאנְד אַז אִיךְ זָאל פַּארְשְׁטֵיין וָואס אִיךְ לֶערְן, וָוארוּם מֵחֲמַת מַיינֶע פִילֶע גְרָאבֶּע זִינְד וָואס אִיךְ הָאבּ פַאר דִיר גֶעזִינְדִיגְט אִין פְּגַם הַבְּרִית, אִיז מַיין מֹחַ אִינְגַאנְצְן שְׁמוּצִיג גֶעוָוארְן און פַארְנַארְט גֶעוָוארְן, און אִיךְ קֶען נִישְׁט פַּארְשְׁטֵיין וָואס אִיךְ לֶערְן, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר אִיךְ טוּ תְּשׁוּבָה, און אִיךְ הָאבּ חֲרָטָה אוֹיף מַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים, עֶפְן מִיר אוֹיף מַיין שֵׂכֶל אִיךְ זָאל פַּארְשְׁטֵיין וָואס אִיךְ לֶערְן. אוֹיבּ דוּ וֶועסְט זִיךְ אַזוֹי פִירְן יֶעדְן טָאג בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף דַעַת און שֵׂכֶל, וֶועסְטוּ זֶען דוּ וֶועסְט זַיין אַן אַנְדֶערֶע מֶענְטְשׁ.

אִיךְ וַוייס אַז עֶס זֶענֶען דָא זַייעֶר אַסַאךְ וָואס זַיי לַאכְן פוּן דֶעם, אָבֶּער ווִי גֶעזָאגְט לַאכְן לַאכְט דֶער לֶעצְטֶער. קֵיינֶעם פַּאלְט נִישְׁט אַיין אַז עֶס וֶועט קוּמֶען דִי טָאג וָואס עֶר וֶועט מוּזְן אִיבֶּערְלָאזְן דִי וֶועלְט. יֶעדֶער מֵיינְט אַז עֶס אִיז דָא אַ "חֶבְרָה שְׁטַארְבֶּערְס", און עֶר בַּאלַאנְגְט נִישְׁט צוּ דִי חֶבְרָה... אָבֶּער אִין דֶער אֱמֶת'ן דַארְף דֶער מֶענְטְשׁ

יֶעדְן טָאג נִתְעוֹרֵר וֶוערְן פוּן נַיי צוּ תְּשׁוּבָה, ווי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (שַׁבָּת קנג.) שׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ... וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ אֵיזֶהוּ יוֹם יָמוּת? אֶלָּא יָשׁוּב הַיּוֹם שֶׁמָּא יָמוּת לְמָחָר וְנִמְצָא כָּל יָמָיו בִּתְשׁוּבָה; אַ מֶענְטְשׁ דַארְף זַיין צוּגֶעגְרֵייט צוּ דֶעם, דֶעמָאלְטְס וֶועט עֶר נִישְׁט טוּן קַיין נַארִישְׁקֵייטְן, נָאר דִי צָרָה אִיז וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הָאט אַזוֹי פִּיל גֶעזִינְדִיגְט אוּן פְּגַם הַבְּרִית אִיז עֶר נֶעבֶעךְ אַזוֹי אִינְגַאנְצְן מְשׁוּגָע אַז עֶס פַאלְט אִים גָארְנִישְׁט אַיין אַז עֶר וֶועט דַארְפְן אִיבֶּערְלָאזְן דִי וֶועלְט. וֶועגְן דֶעם בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים יֶעדְן טָאג אַז דוּ זָאלְסְט זַיין פְּרֵיילֶעךְ, אוּן זָאלְסְט הָאבְּן יִשּׁוּב הַדַּעַת, דֶעמָאלְטְס וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

דֶער עִיקָר אִיז זָאלְסְט לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַ בְּלַאט גְמָרָא, אוּן חַזֶרְן דֶעם בְּלַאט עֶטְלִיכֶע מָאל, אוּן אֲפִילוּ דוּ פַארְגֶעסְט יֶעדְן טָאג זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען אַ דַף גְּמָרָא. וואוּיל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס עֶר לֶערְנְט יֶעדְן טָאג דֶעם "דַף הַיּוֹמִי", אֱמֶת אַסאךְ הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאלְטְן פוּן דֶעם דֶרֶךְ, ווַייל אַן עֶקְלְדִיגֶע פַּארְטֵיי הָאט דָאס אָנְגֶענוּמֶען פַאר זֵייעֶר פָּאן וְכוּ', וְכוּ', פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן דַארְף מֶען ווִיסְן אַז דָאס הָאט בִּכְלַל נִישְׁט צוּטוּן מִיט קַיין פַּארְטֵיי, דָאס הָאט מְתַקֵּן גֶעוֶוען דֶער גְרוֹיסֶער צַדִיק רֶבִּי מֵאִיר שַׁפִּירָא זַ"ל, אוּן אוּנְזֶערֶע לַייט אִין פּוֹילְן הָאבְּן גֶעזָאגְט אַז דָאס הָאט עֶר בַּאקוּמֶען אַ מַתָּנָה פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, וָוארוּם עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ תְּקוּפָה וָואס מֶען הָאט זֵייעֶר אַרָאפְּגֶעקוּקְט אוֹיף בְּרֶסְלֶבֶער חֲסִידִים, אוּן מֶען הָאט זֵיי גֶערוֹדֶפְט אוּן גֶעשְׁפֶּעט וְכוּ' וְכוּ', אוּן וֶוען מֶען הָאט שׁוֹין נִישְׁט

גֶעקֶענְט פָארְן אוֹיף אוּמַאן רֹאשׁ הַשָּׁנָה וָוארוּם דִי קָאמוּנִיסְטְן יִמַח שְׁמָם הָאבְּן פַארְמַאכְט דִי גְרֶענִיץ צְווִישְׁן פּוֹילְן אוּן רוּסְלַאנְד, הָאבְּן אוּנְזֶערֶע לַייט בַּאשְׁלָאסְן אַז מֶען וֶועט מַאכְן אַ קִיבּוּץ אִין דִי שְׁטָאט לוּבְּלִין, וָואס דָאס אִיז גֶעוֶוען דִי צֶענְטֶער פוּן פּוֹלִין, אוּן אוֹיךְ דָארְטְן אִיז דִי צִיּוּן פוּן הֵיילִיגְן חוֹזֶה פוּן לוּבְּלִין אוּן נָאךְ צַדִּיקִים, נָאר זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאט אַ פְּלַאץ וואו צוּ דַאוֶוענֶען, הָאט דֶער גְרוֹיסֶער רָב רֶבִּי מֵאִיר שַׁפִּירָא זַ"ל אִיבֶּערְגֶעגֶעבְּן דֶער גְרוֹיסֶער זַאל פוּן זַיין יְשִׁיבָה "חַכְמֵי לוּבְּלִין" פַאר דִי בְּרֶסְלֶבֶער חֲסִידִים זֵיי זָאלְן דָארְטְן דַאוֶוענֶען רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן עֶר אַלֵיין הָאט אוֹיבֶּעט גֶעדַאוֶוענְט רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִיט אוּנְזֶערֶע לַייט אַפָּאר יָאר, אוּן דָאס אִיז גֶעוֶוען אַ מוֹרָא'דִיגֶער קִידּוּשׁ שֵׁם רַבֵּינוּ זַ"ל, וָוארוּם אַלֶע מִתְנַגְדִים פוּן בְּרֶסְלֶבֶער חֲסִידִים זֶענֶען אַיינְגֶעזִינְקֶען פַאר בּוּשָׁה אַז דֶער גְרוֹיסֶער רָב פוּן לוּבְּלִין רֶבִּי מֵאִיר שַׁפִּירָא זַ"ל נִישְׁט נָאר עֶר הָאט אַוֶועקְגֶעגֶעבְּן דֶעם גְרוֹיסְן זַאל פוּן זַיין יְשִׁיבָה פַאר דִי בְּרֶסְלֶבֶער חֲסִידִים, נָאר עֶר אַלֵיין הָאט אוֹיךְ מִיט-גֶעדַאוֶוענְט מִיט זֵיי יֶעדֶעם יָאר, אַזוֹי הָאט זִיךְ אָפְּגֶעשְׁטִילְט דִי מַחֲלוֹקֶת. הָאט גֶעזָאגְט דֶער גֶעהוֹיבֶּענֶער חָסִיד רֶבִּי יִצְחָק בְּרֵייטֶער זַ"ל הי"ד, אַז דֶעם רַעֲיוֹן פוּן "דַף הַיּוֹמִי" הָאט אִים דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעגֶעבְּן אַ מַתָּנָה פַאר דֶעם.

זַייל וִוי בַּאוואוּסְט אִיז בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן גֶעוֶוען אַ יְסוֹד פוּן שִׁיעוּרִים כְּסִדְרָן, מֶען זָאל אָנְהֵייבְּן לֶערְנֶען שַׁ"ס דַף נָאךְ דַף אוּן נִישְׁט צוּרִיק גֵיין בִּיז מֶען עֶנְדִיגְט דִי גַאנְצֶע מַסֶכֶת, אוּן נָאכְדֶעם אָנְהֵייבְּן נָאךְ אַ מַסֶכֶת אוּן נָאךְ אַ

מַסֶּכֶת בִּיז מֶען עֶנְדִיגְט שַׁ"ס, אוּן נָאכְדֶעם זָאל מֶען אָנְהֵייבְּן נָאכְאַמָאל, ווִי עֶס ווֶערְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין זַיינֶע הֵיילִיגֶע ווֶערְטֶער (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן עו) אַז עֶר הָאט גֶעווָאלְט אַז מֶען זָאל לֶערְנֶען כְּסִדְרָן שַׁ"ס, אוּן דָאס אִיז דֶער שְׁטֵייגֶער פוּן "דַף הַיּוֹמִי". נָאר שְׁפֶּעטֶער הָאבְּן דָאס אָנְגֶענוּמֶען אַן עֶקְלְדִיגֶע פַּארְטֵיי ווָאס רַייסְן אוֹיס מֶענְטְשְׁן פוּן דִי אֱמוּנָה וְכוּ' וְכוּ', אָבֶּער דָאס הָאט גָארְנִישְׁט צוּטוּן מִיט דִי פַּארְטֵיי, זֵיי הָאבְּן זִיךְ פָּשׁוּט צוּגֶעטְשֶׁעפֶּעט צוּ דֶעם. אִיבֶּער דֶעם אִיז ווָאוּיל אִיז דֶעם מֶענְטְשׁ ווָאס עֶר לֶערְנְט יֶעדְן טָאג אַ דַף הַיּוֹמִי, אוּן עֶר חַזֶרְט אִיבֶּער דֶעם דַף עֶטְלִיכֶע מָאל, אוּן הַיינְט אִיז דָא זֵייעֶר אַסַאךְ פֵּירוּשִׁים אוֹיף דִי מַסֶּכְתּוֹת, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זַיין שְׁטַארְק לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַ בְּלַאט גְמָרָא, אוּן דָאס אִיבֶּערְחַזֶרְן עֶטְלִיכֶע מָאל, אוּן אוֹיב דוּ קֶענְסְט נֶעמֶען אַ חַבְרוּתָא אִיז נִישְׁטָא קַיין בֶּעסֶערֶע זַאךְ פוּן דֶעם.

זָאלְסְט ווִיסְן, הַיינְט וַואקְסְן אוֹיף מַנְהִיגִים אֲפִילוּ אִין בְּרֶסְלֶב ווִי שְׁוֶועמְלֶעךְ וְכוּ', אַיֶעדֶער אֵיינֶער פִירְט אַן אַנְדֶער ווֶעג וְכוּ', כְּאִילוּ ס'אִיז דָא אַסַאךְ ווֶעגְן וְכוּ', ווִיסְן זָאלְסְטוּ ווִיסְן אוֹיב מֶען אִיז דִיר נִישְׁט מְעוֹרֵר צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מִקְרָא מִשְׁנָה גְמָרָא אִיז אַלֶעס שֶׁקֶר. ווָארוּם אַזוֹי זָאגְן דִי חַזַ"ל (שַׁבָּת קכ.) "וּבְבֵיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שִׂמְלָה", שֶׁאֵין בְּיָדִי לֹא מִקְרָא וְלֹא מִשְׁנָה וְלֹא גְמָרָא; ווָאס הֵייסְט אַן אָרִימַאן? דֶער ווָאס עֶר לֶערְנְט נִישְׁט יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ"י אוּן מִשְׁנָיוֹת אוּן גְמָרָא דֶער אִיז דֶער גְרֶעסְטֶער אָרִימַאן. אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְסְטוּ ווִיסְן פוּן דִי אַלֶע גְרוּפֶּעס פוּן דִי אַלֶע

מַנְהִיגִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּיב זֵיי זֶענֶען נִישְׁט מְעוֹרֵר צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מִקְרָא מִשְׁנָה גְמָרָא, אִיז דָאס אַלֶעס שֶׁקֶר, אוּן זֵיי פַארְפִירְן זֵייעֶרע אָנְהֶענְגֶער.

דֶער עִיקָר אִיז לֶערְנֶען אַסַאךְ שׁוּלְחָן עָרוּךְ, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן כט) אַז אַ יֶעדֶער אִיד מוּז לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג הֲלָכָה אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ. אוּן דָאס אִיז אַ חֹק וְלֹא יַעֲבוֹר בַּיי בְּרֶסְלֶבֶער חֲסִידִים לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג שׁוּלְחָן עָרוּךְ. אוּן מֶען דַארְף זִיךְ מַאכְן צְווֵיי שִׁיעוּרִים אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ: אֵיינְס, מְחַבֵּר רְמָ"א כְּסִדְרָן פוּן אָנְפַאנְג אוֹרַח חַיִּים עֶנְדִיגְן, אוּן אָנְהֵייבְּן יוֹרֶה דֵעָה פוּן אָנְפַאנְג אוּן עֶנְדִיגְן, אָנְהֵייבְּן אֶבֶן הָעֶזֶר פוּן אָנְפַאנְג אוּן עֶנְדִיגְן, אָנְהֵייבְּן חוֹשֶׁן מִשְׁפָּט פוּן אָנְפַאנְג אוּן עֶנְדִיגְן, אוּן נָאכְדֶעם נָאכְאַמָאל אָנְהוֹיבְּן מְחַבֵּר רְמָ"א. אוּן הַיינְט הָאט מֶען שׁוֹין גֶעדְרִיקְט שׁוּלְחָן עָרוּךְ מְחַבֵּר רְמָ"א מִיט פִּינְטֶעלֶעךְ אוּן ס'אִיז זֵייעֶר גְרִינְג צוּ לֶערְנֶען. דָאס ווֶערְט בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אָנְגֶערוּפְן שׁוּלְחָן עָרוּךְ הַקְּטַנִּים, ווָארוּם אִין זַיין צַייט אִיז גֶעווֶען גֶעדְרִיקְט שׁוּלְחָן עָרוּךְ מְחַבֵּר רְמָ"א.

ווִי בַּאווּאוּסְט הָאט דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ מְעוֹרֵר גֶעווֶען זַיינֶע תַּלְמִידִים לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ מְחַבֵּר רְמָ"א ווַייל דָאס אִיז נִתְחַבֵּר גֶעווָארְן מִיט אַ הוֹיכְן רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. אָבֶּער אוֹיסֶער דֶעם זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען הֲלָכָה טוּר בֵּית יוֹסֵף אוּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּעִיּוּן מִיט אַ חַבְרוּתָא. אִיבֶּערְדֶעם אַ יוּנְגֶערְמַאן נָאךְ דִי חֲתוּנָה דַארְף לֶערְנֶען טוּר בֵּית יוֹסֵף אוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת נִדָּה, אוּן חַזְרְן אוֹיף דֶעם זֵייעֶר אַסַאךְ מָאל,

און אַ יונְגֶערְמַאן נָאךְ דִי חֲתוּנָה מוז גֵיין הֶערְן אַ שִׁיעוּר לְכָל הַפָּחוֹת אֵיינְמָאל אַ וָואךְ אִין הִלְכוֹת נִדָה, וַוייל דָאס אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר הַארְבֶּע הַלָכוֹתֶ'ער און מֶען דַארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פון אִיסוּר כְּרִיתוּת.

זָאלְסְט זֶען מְכַבֵּד זַיין דָאס וַוייבּ און חָלִילָה וְחַס נִישְׁט שְׁרֵייעֶן אויף אִיר און נִישְׁט שְׁפֶּעטְן פון אִיר, און נִישְׁט רֶעדְן אויף דַיין שְׁוֶוער און שְׁוִויגֶער, וָוארוּם דָאס אִיז בִּכְלַל כִּיבּוּד אָב וָאֵם, זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶען אַז דִי עֶלְטֶערְן פון דַיין וַוייבּ מוז מֶען מְכַבֵּד זַיין אַזוֹי ווִי מֶען מוז מְכַבֵּד זַיין טַאטֶע מַאמֶען.

אוֹיבּ דו וֶועסְט זִיךְ פִירְן אַזוֹי, וֶועסְטוּ זַיין אַ גְלִיקְלִיכֶע יונְגֶערְמַאן, און דו וֶועסְט זַיין שְׁטֶענְדִיג פְּרֵיילֶעךְ, און עֶס וֶועט זִיךְ אָפְּטוּן פון דִיר אַלֶע נַארִישֶׁע גֶעדַאנְקֶען.

אִיךְ ווּאונְטְשׁ דִיר אַ לֶעכְטִיג לֶעבְּן.

סד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ג חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִיעוּ וְיִרְדְפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

און אִיךְ ווִיל זָאלְסְט ווִיסְן דָאס דִי גַאנְצֶע שְׁמוּעֶס וָואס מִיר הָאבְּן גֶעהַאט אִיז נָאר גֶעוֶוען כְּדֵי מַאכְן צְווִישְׁן

עֶנְק שָׁלוֹם בַּיִת, אוּן אִיךְ הָאבּ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז אִיךְ הָאבּ גֶעפּוּעֶלְט אוּן עֶס וֶועט שׁוֹין הֶערְשְׁן צְווִישְׁן עֶנְק גְרוֹיס לִיבְּשַׁאפְט אוּן פַארְשְׁטֶענְדֶענִישׁ וְכוּ' וְכוּ'.

דוּ דַארְפְסְט ווִיסְן, בְּזֶה הָעוֹלָם דַארְף מֶען זַיין קְלוּג, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט פַאר זַיין גְרוֹיסֶער תַּלְמִיד רֶבִּי נָתָן זַ"ל אַז דֶער עִיקָר אִיז קְלוּג. מֶען דַארְף הָאבְּן גְרוֹיס חָכְמָה ווִיסְן ווִיאַזוֹי צוּ פִירְן אַ שְׁטוּבּ, אוּן אַסַאךְ מָאל דַארְף מֶען נָאכְגֶעבְּן אוּן מִיט דֶעם פַארְדִינְט מֶען זֵייעֶר אַסַאךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אַז מֶען אִיז אַן עַקְשָׁן אוּן מֶען ווִיל נִישְׁט נָאכְגֶעבְּן פַארְלִירְט מֶען זֵייעֶר אַסַאךְ.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַיי נִישְׁט צוּבְּרָאכְן אִיבֶּער דֶעם לַאנְגֶען שְׁמוּעֶס וָואס מִיר הָאבְּן גֶעהַאט צוּזַאמֶען וְכוּ', דָאס אִיז אַלֶעס גֶעוֶוען צוּרִיק צוּ בְּרֶענְגֶען דֶעם שָׁלוֹם בַּיִת אִין עֶנְקֶער שְׁטוּבּ, וָואס דָאס מֵיינְט אַרַיינְבְּרֶענְגֶען דִי שְׁכִינָה צְווִישְׁן אַייךְ, ווִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (סוֹטָה ג.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם, לֹא זָכוּ אֵשׁ אָכְלְתָן; אַז דִי שְׁכִינָה אִיז אִין שְׁטוּבּ, מֶען שְׁפִּירְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים שְׁטֶענְדִיג, דֶעמָאלְטְס אִיז דָא אַ בְּרָכָה אִין שְׁטוּבּ, מֶען קְרִיגְט זִיךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט. חָלִילָה וְחַס מֶען הָאט אַוֶועק גֶעשְׁטִיפְּט דִי שְׁכִינָה פוּן שְׁטוּבּ אִיז פַּייעֶר, מֶען בְּרֶענְט זִיךְ מִיט מַחֲלוֹקֶת אֵיינֶער דֶעם אַנְדֶערְן. דֶערִיבֶּער בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, שְׁטַארְק זִיךְ אוּן זַיי מְקַיֵּים וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעבֶּעטְן פוּן עֶנְק אַז אֵיינֶער זָאל מְחַזֵּק זַיין דֶעם אַנְדֶערְן, אוּן זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶען

וָואס חֲזַ"ל זָאגְן בַּיי שָׁלוֹם בַּיִת (שַׁבָּת קטז.) "לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ אָמְרָה תּוֹרָה, שְׁמִי שֶׁנִּכְתַּב בִּקְדוּשָּׁה יִמָּחֶה עַל הַמַּיִם"; אִיבֶּערְדֶעם, גֶעבּ נָאךְ אַלֶעס וָואס זִי פַארְלַאנְגְט, וֶועסְטוּ זֶען דוּ וֶועסְט הָאבְּן דֶעם אֶמֶת'ן שָׁלוֹם בַּיִת. זִי ווִיל נָאר אֵיין זַאךְ פוּן דִיר, אַז זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶען אַז אַ וַוייבּ קוּמְט פַאר דִי חֲבֵרִים וְכוּ'. אוּן דֶער אֶמֶת אִיז אַזוֹי, וַוייל חֲבֵרִים מֵיינֶען נָאר זִיךְ, אוּן זֵיי פַארְרָאטְן זֵייעֶר גְרִינְג דֶעם חַבֶר וֶוען עֶס קוּמְט זֵיי אוֹיס בֶּעסֶער פַאר זֵיי, אָבֶּער נִישְׁט אַ וַוייבּ, זִי בְּלַייבְּט שְׁטֶענְדִיג מִיטְן מַאן. אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ גֶעדֶענְקֶען אַז אַ וַוייבּ קוּמְט שְׁטֶענְדִיג פַאר חֲבֵרִים אִין אַלֶע הִינְזִיכְטְן וְכוּ', דָאס וַוייבּ אִיז דִי מַאמֶע פוּן דַיינֶע קִינְדֶערְלֶעךְ, דָאס וַוייבּ אִיז דִיר בְּאֶמֶת גֶעטְרֵיי, דָאס וַוייבּ הֶעלְפְט דִיךְ אַרוֹיס מִיט אַלֶעס, קָאכְן בַּאקְן וַואשְׁן דִי וֶועשׁ וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם קוּמְט אִיר מֶער אוֹיפְמֶערְקְזַאמְקֵייט ווִי חֲבֵרִים.

אוּן ווִיסְן זָאלְסְטוּ ווִיסְן אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט נִישְׁט אַן אֶמֶת'ן חַבֶר אַזוֹי ווִי דִי וַוייבּ, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ מְקַבֵּל זַיין מַיינֶע וֶוערְטֶער וָואס אִיךְ הָאבּ גֶערֶעדְט מִיט עֶנְק, אוּן אַזוֹי וֶועט עֶטְץ הָאבְּן דִי אֶמֶת'ע שָׁלוֹם בַּיִת, וָואס דָאס אִיז גֶעוֶוען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס רָצוֹן, ווִי עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רסד) אַז מֶען דַארְף זֵייעֶר שֶׁעצְן דָאס וַוייבּ, אוּן אִיר דַן זַיין לְכַף זְכוּת, וָוארוּם זִי גֵייט דוּרְךְ צַעַר עִיבּוּר, צַעַר לֵידָה, צַעַר גִידוּל, וְכוּ', וְכוּ'.

שְׁטַארְק זִיךְ אוּן הָאבּ נִישְׁט קַיין מוֹרָא פוּן גָארְנִישְׁט, דָאס וַוייבּ ווִיל פוּן דִיר נָאר אֵיין זַאךְ, זָאלְסְט אִיר

יֶעדֶע זַאךְ דֶערְצֵיילְן, עֶנְדֶערְשׁ ווִי דוּ דֶערְצֵיילְסְט דַיינֶע חֲבֵרִים, און וֶוען דוּ קוּמְסְט שְׁפֶּעט פוּן דִי אַרְבֶּעט זָאלְסְטוּ לְכָל הַפָּחוּת אָנְרוּפְן אַז "הַיינְט וֶועל אִיךְ זַיין שְׁפֶּעט", נִישְׁט אִיר לָאזְן וַוארְטְן שָׁעוֹת אִיבֶּער שָׁעוֹת, וְכוּ', וְכוּ'.

אִיךְ זָאג דִיר צוּ, אַז אוֹיבּ דוּ וֶועסְט פָּאלְגְן וָואס אִיךְ הָאבּ צוּ עֶנְק גֶערֶעדְט, וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיגְן שָׁלוֹם בַּיִת, און אִיר וֶועט זִיךְ עֶלְטֶערְן אִין פְרֵיידְן.

אִיךְ וואוּנְטְשׁ דִיר אַ לֶעבְּטִיגְן תָּמִיד

סה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ה חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָקָר לִי מְאֹד .... נֵרוֹ יָאִיר

דַיין בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

אִיךְ הָאבּ דִיר זַייעֶר גֶעוָואלְט בֶּעטְן, אוֹיבּ דוּ ווִילְסְט לֶעבְּן אַ חַיִים טוֹבִים, דָאס הֵייסְט אַ גוּט לֶעבְּן, זָאלְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט מִישְׁן אִין קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט דֶערְצֵיילְט (סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מַעֲשֶׂה יג, מִיּוֹם שֵׁנִי) אַז עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ טוֹיבֶּער בֶּעטְלֶער און עֶר הָאט גֶעלֶעבְּט אַ חַיִים טוֹבִים, וָוארוּם עֶר הָאט נִישְׁט גֶעהֶערְט גָארְנִישְׁט וָואס טוּט זִיךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט. וָוארוּם דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אִיז פוּל מִיט חִסְרוֹנוֹת און מִיט פְּרָאבְּלֶעמֶען, און וֶוער עֶס

לֵייגְט זִיךְ אַרַיין הֶערְן אַלֶע חֶסְרוֹנוֹת, אוּן אַלֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען דֶעם אִיז זֵייעֶר בִּיטֶער דִי לֶעבְּן. אִיבֶּערְדֶעם הָאט דֶער טוֹיבֶער בֶּעטְלֶער גֶעלֶעבְּט אַ חַיִּים טוֹבִים, וַוייל עֶר הָאט נִישְׁט גֶעהֶערְט דִי חֶסְרוֹנוֹת פוּן דֶער וֶועלְט. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר אוֹיבֶּעט: מִישׁ זִיךְ נִישְׁט אִין קַיין שׁוּם גֶעשֶׁעפְטְן וָואס גֶעהֶערְט נִישְׁט צוּ דִיר! גְלֵייבּ מִיר יֶעדֶע מֶענְטְשׁ הָאט זַיין פֶּעקְל פְּרָאבְּלֶעמֶען אוּן זַיין פֶּעקְל צָרוֹת וְכוּ' וְכוּ', וָואס לוֹינְט זִיךְ אִים צוּ מִישְׁן אִין אַזֶעלְכֶע זַאכְן וָואס עֶס אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ צוּ אִים?

אַז דוּ ווילְסְט מִיר פָּאלְגְן, לָאז זִיךְ אָפּ פוּן אַלֶע נַארִישְׁקֵייטְן אוּן מַאךְ זִיךְ אַ קְבִיעוּת יֶעדְן טָאג לֶערְנֶען חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, אוּן לֶערְנֶען אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיּוֹת כְּסִדְרָן, אוּן אַ דַף גְמָרָא וָואס דָאס אִיז אַ חַיּוּת פַארְן נֶפֶשׁ. דָאס הֵייסְט גֶעלֶעבְּט, אַן אֶמֶת'ן זִיס לֶעבְּן.

זֶע צוּ דַאוֶוענֶען אַלֶע דְרֵיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן דַיְקָא, וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ דָבָר שֶׁבְּמִנְיָן, עֶס וֶועט דִיר נִישְׁט פֶעלְן קַיין פַּרְנָסָה. אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָּאלְגְן וֶועסְטוּ לֶעבְן אַ גוּט לֶעבְּן אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

סו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ה חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

דַיין בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

זֶע צוּ זַיין שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ וֶועט דִיר גָארְנִישְׁט פֶעלְן, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב. סִימָן כד) דָאס דִי שְׁוֶוערְסְטֶע זַאךְ צוּצוּקוּמֶען אִין לֶעבְּן אִיז צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ, וָוארוּם דִי טֶבַע פוּן דִי מֶענְטְשׁ מֵחֲמַת פִּגְעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן צִיט אִים צוּ עַצְבוּת אוּן מָרָה שְׁחוֹרָה. אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ זַיין צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ, דָאס הֵייסְט אַז מֶען דַארְף זִיךְ נֵייטְן מִיט אַלֶע כּוֹחוֹת נָאר זַיין פְרֵיילִיךְ. אוּן דֶער הֵיילִיגֶער תַּנָּא זָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ה) לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא; וֶועלְכִיג דֶער צַעַר אַזַא שְׂכַר בַּאקוּמְט מֶען, זָאגְט אוֹיף דֶעם דֶער הֵיילִיגֶער סֵפֶר "פֶּלֶא יוֹעֵץ" (אוֹת שִׂמְחָה) קוּמְט אוֹיס אַז אַ מֶענְטְשׁ וָואס עֶס צִיט אִים שְׁטֶענְדִיג צוּ זַיין טְרוֹיעֶרִיג אוּן מָרָה שְׁחוֹרָה'דִיג, אוֹיבּ עֶר נֵייט זִיךְ מִיט דִי גְרֶעסְטֶע כּוֹחוֹת צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ, אוּן עֶס אִיז אִים זֵייעֶר זֵייעֶר שְׁוֶוער פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן שְׁטְרֶענְגְט עֶר זִיךְ אָן מִיט אַלֶע כּוֹחוֹת אוּן עֶר אִיז פְרֵיילִיךְ, בַּאקוּמְט עֶר אַ גְרוֹיסְן שְׂכַר פַאר דֶעם.

עֶס אִיז בַּאוואוּסְט דָאס דִי אֲרִ"י הַקָּדוֹשׁ זִ"ע הָאט גֶעזָאגְט, אַז יֶעדְן טָאג וֶוען מֶען זָאגְט דְרֵיי מָאל אִין טָאג דֶעם

פָּסוּק (תְּהִלִּים קמה) פּוֹתֵחַ' אֶת' יָדֶיךָ' זָאל מֶען אִינְזִינֶען הָאבְּן דִי סוֹפֵי תֵּיבוֹת דֶעם שֵׁם חַתְ"ךְ, וָואס דָאס אִיז דֶער שֵׁם פוּן פַּרְנָסָה, וֶועט עֶר הָאבְּן גְרִינְג פַּרְנָסָה. עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט פוּן צַדִיקִים אַז דֶער שֵׁם גֵייט אַרוֹיס אוֹיךְ פוּן פָּסוּק (דְבָרִים טז) וְהָיִיתָ' אַךְ' שָׂמֵחַ', וָואס דֶער סוֹפֵי תֵּיבוֹת אִיז אוֹיכֶעט דֶער שֵׁם חַתְ"ךְ, וָואס דָאס אִיז דֶער שֵׁם פוּן פַּרְנָסָה. דָאס הֵייסְט אוֹיב אַ אִיד אִיז שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ אֲפִילוּ עֶס גֵייט אוֹיף אִים אִיבֶּער אַלֶע עֶרְלֵיי צָרוֹת מִיט יִסוּרִים אוּן עַגְמַת נֶפֶשׁ וְכוּ' וְכוּ', אוּן שְׁטַארְקְט זִיךְ צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ אוּן מַאכְט פְרֵיילִיךְ אַנְדֶערֶע, וֶועט אִים נִישְׁט פֶעלְן קַיין פַּרְנָסָה.

אוֹיךְ גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָוארוּם מִשְׁנָ"ה בַּאטְרֶעפְט פּוּנְקְט ווי פַּרְנָסָ"ה, אַז מֶען לֶערְנְט אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת הֶעלְפְט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט אַסַאךְ פַּרְנָסָה.

אִיבֶּערְדֶעם זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, קוּק צוּ וָואס דוּ קֶענְסְט קוּמֶען אוֹיב דוּ וֶועסְט שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ זַיין בָּאטְשׁ סְ'אִיז דִיר זֵייעֶר שְׁוֶוער וְכוּ'.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

סז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ה חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

דַיין בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר שְׁטַארְק זָאלְסְט נִישְׁט וֶוערְן צוּפַאלְן פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפֶן. מַיין גַאנְצְן רֶעדְן מִיט אִיר וְכוּ', אִיז גֶעוֶוען נָאר מַאכְן צְווִישְׁן עֶנְק שָׁלוֹם בַּיִת, וָואס עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין גְרֶעסֶערְס פוּן דֶעם, אַזוֹי ווִי מִיר זָאגְן יֶעדְן אִינְדֶערְפְרִי דִי בְּרַיְיתָא "אֵלוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁיעוּר וְכוּ', שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּימֶת לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא וְכוּ', וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵירוֹ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ". אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ נִישְׁט מַקְפִּיד זַיין אוֹיף מִיר, אִיךְ ווִיל נָאר דַיין גוּטְס, אוּן אִיךְ הָאף אַז עֶס וֶועט הֶערְשְׁן צְווִישְׁן אַייךְ אַ גְרוֹיסְן לִיבְּשַׁאפְט אוּן אַ פַארְשְׁטֶענְדֶענִישׁ, אוּן דוּ וֶועסְט נָאךְ הָאבְּן אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבְּן. דוּ הָאסְט אַ חָשׁוּב ווַייבּ וְכוּ', אוּן עֶס אִיז אַ שָׁאד אַז דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם אִיז אַרַיין בַּיי עֶנְק אִין שְׁטוּב וְכוּ', אוּן ווִיל צוּבְּרֶעכְן אַזַא שֵׁיינֶע שְׁטוּב וָואס עֶטְץ הָאטְס בֵּיידֶע אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט פִינְף לֶעבְּטִיגֶע קִינְדֶערְלֶעךְ וְכוּ'. זַיי אַ וַתְּרָן, גֶעבּ נָאךְ, וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ זִיס לֶעבְּן.

דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בַּמִּדְבָּר רַבָּה פָּרָשָׁה ט, סִימָן ב) לִימְּדָה אוֹתְךָ הַתּוֹרָה שֶׁתְּהֵא וַתְּרָן בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, נִשְׁפַּךְ יַיִן הֱוֵי וַתְּרָן; אוֹיבּ

ס'הָאט פַּאסִירְט עֶפֶּעס אַ שָׁאדְן אִין שְׁטוּב דַארְף מֶען זַיין אַ וַתְּרָן, נִישְׁט מַקְפִּיד זַיין אוֹיף יֶעדְן קְלֵיינִיגְקֵייט, דֶעמָאלְטְס לֶעבְּט מֶען אַ גוּט גְלִיקְלִיךְ לֶעבְּן.

זַיי נִישְׁט גֶעפַאלְן בַּיי דִיר. אֱמֶת מֶען הָאט דִיךְ אוּנְטֶערְדְרִיקְט אִין שְׁטוּב וְכוּ', אִין חֵדֶר וְכוּ', אָבֶער יֶעצְט הָאסְטוּ חֲתוּנָה גֶעהַאט אוּן דוּ הָאסְט שׁוֹין פִינְף לֶעבְּטִיגֶע קִינְדֶערְלֶעךְ, וָואס דַארְפְסְטוּ זַיין אַזוֹי דֶערְשְׁלָאגְן בַּיי דִיר אִין דִי אוֹיגְן? גְלֵייבּ מִיר, דַיין וַוייבּ ווִיל אוֹיכֶעט לֶעבְּן אַ גוּט לֶעבְּן, אוּן זִי אִיז מוֹדֶה אַז דוּ הָאסְט אַ גָאלְדְן הַארְץ וְכוּ', זִי בֶּעט נָאר אֵיין זַאךְ: זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶען אַז פַּאר דַיינֶע חֲבֵרִים קוּמְט דַיין וַוייבּ וְכוּ'. אִיךְ זֶע נִישְׁט קַיין שְׁלֶעכְטְס אִין אִיר פַארְלַאנְג. אַדְרַבָּה, דוּ דַארְפְסְט ווִיסְן אַז חֲבֵרִים קֶענֶען זַייעֶר אַנְטוֹישְׁן דֶעם מֶענְטְשׁ וְכוּ', הַיינְט אִיז עֶר דַיין חַבֵר אוּן גוּטֶער פְרֵיינְד, אוּן מָארְגְן וֶוערְט עֶר דִיר דַיין גְרֶעסְטֶע שׂוֹנֵא... מַה שֶׁאֵין כֵּן דַיין וַוייבּ בְּלַייבְּט מִיט דִיר שְׁטֶענְדִיג, זִי אִיז דִי מַאמֶע פוּן דַיינֶע לֶעבְּטִיגֶע קִינְדֶערְלֶעךְ.

דִי חֲזַ"ל זָאגְן (יְבָמוֹת סב:) הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוּפוֹ, וְהַמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגוּפוֹ וְכוּ' עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר (אִיּוֹב ה) "וְיָדַעְתָּ כִּי שָׁלוֹם אָהֳלֶךָ"; פָאלְג מִיר וֶועסְטוּ נִישְׁט צוּלֵייגְן אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז זֵייעֶר גֶעבֶּעטְן (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רסד) אַז מֶען זָאל חָשׁוּב אוּן טַייעֶר הַאלְטְן דָאס וַוייבּ, וָוארוּם זִי פְּלָאגְט זִיךְ מִיט דִי קִינְדֶער, וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען אִיר זֵייעֶר חָשׁוּב הַאלְטְן,

אַז וואויל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס פָּאלְגְט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן און עֶר אִיז זֵייעֶר מַקְפִּיד אוֹיף שָׁלוֹם בַּיִת, און טוּט אַלֶעס וָואס עֶס אִיז מֶעגְלִיךְ אַבִּי עֶס זָאל הֶערְשְׁן שָׁלוֹם אִין שְׁטוּבּ צְווִישְׁן אִים און זַיין וַוייבּ, וָוארוּם דִי חֲזַ"ל זָאגְן (יְרוּשַׁלְמִי סַנְהֶדְרִין פֶּרֶק ג, הֲלָכָה ו) אִשָּׁה כְּבַעֲלָהּ וּבַעַל כְּאִשְׁתּוֹ; אַ מַאן מִיט אַ וַוייבּ זֶענֶען אֵיין זַאךְ. אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן עֶס זָאל הֶערְשְׁן שָׁלוֹם אִין זֵייעֶר הוֹיז, דֶעמָאלְטְס וֶועט דִי שְׁכִינָה רוּעֶן אִין זֵייעֶר הוֹיז, ווִי דִי חַזַ"ל זָאגְן (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶן.

נָאר זַיי שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ און דִי חֲזַ"ל זָאגְן (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו) אִשָּׁה בַּעֲלָהּ מְשַׂמְּחָהּ; אַ מַאן דַארְף פְרֵיילִיךְ מַאכְן דָאס וַוייבּ. אִין אַ שְׁטוּבּ וָואס עֶס הֶערְשְׁט נָאר שִׂמְחָה זֶענֶען דִי קִינְדֶער זֵייעֶר רוּהִיג און זִיכֶער מִיט זִיךְ, און זַיי וַואקְסְן אוֹיף מִיט גֶעזוּנְטֶע נֶערְוְון. און פַארְקֶערְט אַ שְׁטוּבּ וָואס עֶס הֶערְשְׁט נָאר טְרוֹיעֶרִיגְקֵייט נֶערְוֶועזְקֵייט וְכוּ', און מֶען קְרִיגְט זִיךְ אַרוּם שְׁטֶענְדִיג וְכוּ', וַואקְסְן אוֹיף דִי קִינְדֶער פְּרָאבְּלֶעמַאטִישֶׁע קִינְדֶער, און זֵיי לֶעבְּן מִיט שְׁרֶעק וְכוּ', און זֶענֶען פַארְבִּיטֶערְט וְכוּ'. אִיבֶּערְדֶעם זַיי נָאר פְרֵיילִיךְ און בְּרֶענְג אַרַיין שִׂמְחָה און פְרֵיילִיכְקֵייט אִין שְׁטוּבּ, וֶועט עֶנְק אַלֶע גוּט זַיין.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

סח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ו חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ בֶּעט דִיר זַייעֶר זָאלְסְט אַרוֹיסְרוֹימֶען פוּן שְׁטוּבּ אַלֶע מִיאוּסֶע אוּן עֶקְלְדִיגֶע קְלֵיידֶער אוּן זַאכְן וְכוּ', אוּן זָאלְסְט זִיךְ פִירְן מִיט מוֹרָא'דִיגֶע צְנִיעוּת. ווִיסְן דַארְפְסְטוּ ווִיסְן אַז דַיין ווַייבּ וֶוען זִי אִיז גֶעוֶוען אַ מֵיידְל אִיז זִי גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶע יִרְאַת שָׁמַיִם, אוּן יֶעצְט הָאט זִי זִיךְ אָפְּגֶעקִילְט פוּן יִרְאַת שָׁמַיִם, ווַייל דוּ פַארְלַאנְגְסְט עֶקְלְדִיגֶע אוּן נַארִישֶׁע זַאכְן וְכוּ' וְכוּ'. אִיבֶּערְדֶעם ווַארְף אַרוֹיס דִי אַלֶע נַארִישְׁקֵייטְן אוּן נֶעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין, אוּן זָאלְסְט זַיין אַ גְרוֹיסֶע יְרֵא שָׁמַיִם דוּ אוֹיבֶּעט.

מֶען דַארְף זִיךְ זַייעֶר פָארְכְטְן אוּן מוֹרָא הָאבְּן פוּן גָאט בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וָואס עֶר זֶעט אַלֶעס, אוּן אִין דֶער סוֹף וֶועלְן מִיר אַלֶע צוּרִיק גֵיין צוּ אִים, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זִיךְ זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט טוּן קֵיין נַארִישְׁקֵייטְן, אוּן אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט צוּ רֶעדְן חָלִילָה וְחַס נִיבּוּל פֶּה, וָואס דָאס אִיז אַ גֶעוַואלְדִיגֶער עָוֹן אוּן חֵטְא, וָוארוּם אַז אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט נִיבּוּל פֶּה בַּאקוּמְט עֶר אַ בִּיטֶערְן עוֹנֶשׁ. מֶען דַארְף זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט רֶעדְן עֶקְלְהַאפְטִיגֶע אוּן מִיאוּסֶע רֵייד, ווִי דִי חַזַ"ל זָאגְן (שַׁבָּת לג.) הַמְנַבֵּל פִּיו אֲפִילוּ חוֹתְמִין עָלָיו גְּזַר דִּין שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה לְטוֹבָה, הוֹפְכִין עָלָיו לְרָעָה; רַחְמָנָא לִיצְלָן, אַז מֶען רֶעדְט נִיבּוּל פֶּה וֶוערְט

אִיבֶּערְגֶעדְרֵייט אוֹיף אִים דֶער מִידַת הָרַחֲמִים צוּ מִידַת הַדִין, אוּן עֶר בַּאקוּמְט אַ שְׁוֶוערְן עוֹנֶשׁ.

אִיבֶּערְדֶעם גֶעבּ אַכְטוּנְג פוּן הַיינְט אָן זָאלְסְטוּ נִישְׁט רֶעדְן קַיין נִיבּוּל פֶּה, אוּן זָאלְסְט אַרוֹיסְוַוארְפְן דִי אַלֶע עֶקְלְדִיגֶע זַאכְן וְכוּ', אוּן פַארְלַאנְג נִישְׁט פוּן דַיין וַוייבּ נַארִישֶׁע זַאכְן וְכוּ', וָוארוּם זִי אִיז אַ גְרוֹיסֶע יִרְאַת שָׁמַיִם גֶעוֶוען אַלְץ מֵיידְל; בֶּעט אִיךְ דִיר, מַאךְ אִיר נִישְׁט קַאלְיֶע יֶעצְט נָאךְ דִי חֲתוּנָה.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָאלְגְן אוּן דוּ וֶועסְט זִיךְ נֶעמֶען אִין דִי הֶענְט אַרַיין, אוּן זָאלְסְט שׁוֹין זַיין אַן עֶרְלִיכֶע יוּנְגֶערְמַאן. זָאלְסְט לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם וָואס אִיז אַ סְגוּלָה פַאר יִרְאַת שָׁמַיִם, אוֹיבֶּעט זָאלְסְטוּ זֶען צוּ לֶערְנֶען חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָואס דָאס אִיז אַ מוֹרָא'דִיגע תִּיקוּן פַאר פְּגַם הַבְּרִית, אוּן אוֹיבּ אֵיינֶער הָאט פּוֹגֵם גֶעוֶוען אִין מוֹחַ רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, זָאל עֶר לֶערְנֶען חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת אִיז אַ תִּיקוּן הַבְּרִית.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר, לֶערְן יֶעדְן טָאג צְוֵויי-דְרֵיי הַלָכוֹת אִין קִיצוּר שׁוּלְחָן עָרוּךְ כְּסִדְרָן, אוּן דָאס קֶענְסְטוּ לֶערְנֶען מִיט דַיין וַוייבּ, אַזוֹי וֶועט עֶטְץ דוּרְכְגֵיין דֶעם גַאנְצְן קִיצוּר שׁוּלְחָן עָרוּךְ, יֶעדְן טָאג צְוֵויי דְרֵיי הַלָכוֹתֶ'ער כְּסִדְרָן.

דֶער עִיקָר זָאלְסְטוּ זַיין פְרֵיילִיךְ וֶועט דִיר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים נִישְׁט פַארְלָאזְן. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אַהֲרֹן

קַארְלִינֶער זי"ע הָאט גֶעזָאגְט, "שִׂמְחָה אִיז נִישְׁט קַיין מִצְוָה, אָבֶער וָואס שִׂמְחָה קֶען בְּרֶענְגְן קֶען קַיין שׁוּם מִצְוָה נִישְׁט בְּרֶענְגֶען". דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן כד) "מִצְוָה גְדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה", שִׂמְחָה אִיז אַ גְרוֹיסֶע מִצְוָה. אוּן דִי סְבָרָה אִיז פָּשׁוּט: וָוארוּם וֶוען אַ אִיד אִיז פְרֵיילִיךְ, מִיט דֶעם וַוייזְט עֶר אַז עֶר הָאט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, פַארְוָואס אִיז עֶר פְרֵיילִיךְ? וַוייל עֶר גְלֵייבְּט אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן א) כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם לֵאלֹקָיו; וֶוען אַ אִיד טוּט אַ מִצְוָה פְרֵיילִיכֶערְהֵייט אִיז אַ סִימָן אַז עֶר הָאט אַ גַאנְץ הַארְץ מִיטְ'ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר טוּט דָאס מִיט אַ גוּטְן רָצוֹן.

אִיבֶּערְדֶעם זֶע צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ, אוּן דוּ זָאלְסְט פְרֵיילִיךְ מַאכְן דַיין וַוייבּ, ווִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו) אִשָּׁה בַּעֲלָהּ מְשַׂמְּחָהּ; אַ פְרוֹי אִיז דֶער מַאן אִיר מְשַׂמֵּחַ. אוּן דֶער עִיקָר אִיז מְשַׂמֵּחַ זַיין מִיט מִצְווֹת, אוּן נִישְׁט מִיט קַיין הוֹלֵלוּת אוּן הֶפְקֵירוּת אַזוֹי וִוי דוּ הָאסְט גֶעוָואלְט וְכוּ', וַוייל דָאס נֶעמְט זִיךְ פוּן רוּחַ שְׁטוּת, אוּן מֶען דַארְף זֵייעֶר זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פוּן דֶעם, וָוארוּם דִי חֲזַ"ל זָאגְן (סוֹטָה ג) אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵירָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; זָאגְט אוֹיף דֶעם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן ז) קוּמְט אוֹיס וֶועלְדִיג ווִיפִיל דֶער מֶענְטְשׁ הָאט גֶעזִינְדִיגְט הָאט עֶר אִין אִים רוּחַ שְׁטוּת. דֶערְפַאר זֶעט מֶען אַסַאךְ יוּנְגֶעלַייט זֶענֶען פָּשׁוּט מְשׁוּגָע, אוּן זֵיי פַארְלַאנְגֶען מְשׁוּגֶעֶנֶע זַאכְן וְכוּ',

נָאר וַוייל זַיי הָאבְּן גֶעטוּן עֶקְלְדִיגֶע זַאכְן וֶוען זַיי זֶענֶען גֶעוֶוען אַלְץ בָּחוּר. אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט דִיךְ גֶעבְּן יִרְאַת שָׁמַיִם.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיךְ פָּאלְגְן, וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

סט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ו חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

זֶע זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט זָאל דִיךְ נִישְׁט אַרָאפְּוַוארְפְן, אוֹיף דִי וֶועלְט דַארְף מֶען הָאבְּן זַייעֶר אַסַאךְ הִתְחַזְּקוּת, עֶס גֵייט אִיבֶּער אוֹיף יֶעדְן אֵיינֶעם שְׁוֶועריקֵייטְן אִין דוּרְכְשְׁנִיטְלִיכְן לֶעבְּן, בִּפְרַט בְּעִנְיָנֵי פַּרְנָסָה אוּן שְׁלוֹם בַּיִת וְכוּ' וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם דַארְף זִיךְ אַ מֶענְטְשׁ זַייעֶר שְׁטַארְקְן נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וֶוערְן. אַן עֵצָה אוֹיף זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן אִיז שְׁטֶענְדִיג קוּקְן אוֹיף דִי חֲסָדִים אוּן רַחֲמִים גְּמוּרִים וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט מִיט יֶעדְן אֵיינֶעם. וֶוען אַ אִיד אִיז זוֹכֶה אוּן עֶר דַאנְקְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים יֶעדְן טָאג אוֹיף דִי חֲסָדִים אוּן רַחֲמִים גְּמוּרִים

וָואס עֶר טוּט מִיט אִים: עֶר הָאט אוֹיגְן צוּ זֶען, אוֹיעֶרְן צוּ הֶערְן, אַ נָאז צוּ אָטֶעמֶען, אַ מוֹיל צוּ רֶעדְן, הֶענְט צוּ בַּאוֶועגְן, פִּיס צוּ גֵיין וְכוּ' וְכוּ'; אוּן עֶר זֶעט אַיין דָאס גְרוֹיסֶע חֲסָדִים וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט מִיט אִים אוּן מִיט זַיין ווייבּ אוּן מִיט דִי קִינְדֶער, זֵיי זֶענֶען אַלֶע גֶעזוּנְט, אוּן עֶר לוֹיבְּט אוּן דַאנְקְט דֶעם בַּאשֶׁעפֶער, דֶער אִיד וֶועט שְׁטֶענְדִיג זַיין שְׁטַארְק אִין דִי אֱמוּנָה אוּן וֶועט קֵיינְמָאל נִישְׁט אַרָאפְּפַאלְן אֲפִילוּ אִין דִי שְׁוֶוערְסְטֶע צַייטְן. אָבֶער וֶוען אַ מֶענְטְשׁ בַּאקְלָאגְט זִיךְ שְׁטֶענְדִיג אוּן עֶר זָאגְט אַז מֶען אִיז נִישְׁט יוֹצֵא אַקֶעגְן אִים וְכוּ', אוּן עֶר הָאט טַעֲנוֹת צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף זַיין פִינְסְטֶערְן מַזָל, דֶעם אִיז שְׁטֶענְדִיג בִּיטֶער אוּן פִינְסְטֶער.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען פוּן הַיינְט אָן נִישְׁט רֶעדְן אַזֶעלְכֶע רֵייד וְכוּ' וָואס אִיז פַארְבִּינְדְן מִיט כְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן. דִי חַזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ס) אַז רֶבִּי עֲקִיבָא אִיז גֶעוֶוען צוּגֶעווֹאוֹינְט צוּ זָאגְן "כָּל מַה דְעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד", יֶעדֶע זַאךְ וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט אִיז נָאר צוּם גוּטְן.

וִוידֶערְאוּם זָאגְן דִי חַזַ"ל (תַּעֲנִית כא) אַז נָחוּם אִישׁ גַּמְזוּ פְלֶעגְט אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ זָאגְן "גַּם זוּ לְטוֹבָה", וָואס אִיז דִי חִילוּק צְווישְׁן דִי צְוֵויי לְשׁוֹנוֹת? נָאר מֶען קֶען זָאגְן דֶער לָשׁוֹן פוּן רֶבִּי עֲקִיבָא "כָּל מַה דְעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד, אַלֶעס וָואס דֶער בַּאשֶׁעפֶער טוּט אִיז צוּם גוּטְן", אֲפִילוּ יֶעצְט

קוּמְט אוּיס שְׁלֶעכְט, עֶר הָאט נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה, עֶר הָאט נִישְׁט קַיין שָׁלוֹם בַּיִת, עֶר הָאט נִישְׁט קַיין נַחַת פוּן דִי קִינְדֶער, ס'גֵייט אוֹיף אִים אִיבֶּער אַן אִיבֶּערְגֵייעֶכְץ - אוֹיבּ עֶר וֶועט זִיךְ מְחַזֵק זַיין אוּן וויסְן אַז וָואס דֶער בַּאשֶׁעפֶער טוּט מִיט אִים אִיז לְטוֹבָה, דָאס הֵייסְט סוֹף כָּל סוֹף וֶועט עֶר זֶען אַז פוּן דֶעם אִיז אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען אַ טוֹבָה, וָוארוּם פוּן יֶעדֶע שְׁלֶעכְטֶע זַאךְ קוּמְט נָאכְדֶעם אַרוֹיס גוּטְס, דָאס אִיז דִי לָשׁוֹן פוּן רֶבִּי עֲקִיבָא. מַה שֶׁאֵין כֵּן נָחוּם אִישׁ גַמְזוּ הָאט אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ גֶעזָאגְט "גַם 'זוּ' לְטוֹבָה", אֲפִילוּ דִי רָעָה יֶעצְט, אִיז אַ טוֹבָה. רֶבִּי עֲקִיבָא הָאט גֶעזָאגְט "כָּל מַה דְעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד", אֲפִילוּ יֶעצְט אִיז אַ רָעָה אָבֶּער בַּיי דִי סוֹף וֶועט אַרוֹיסְקוּמֶען פוּן דֶעם אַ טוֹבָה; אָבֶּער נָחוּם אִישׁ גַמְזוּ הָאט גֶעזָאגְט "גַם זוּ לְטוֹבָה", דִי זַאךְ אַלֵיין אִיז שׁוֹין אַ טוֹבָה.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ד)

כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא; אַז אַ אִיד וֵוייסְט אַז אַלֶעס וָואס עֶס גֵייט אוֹיף אִים דוּרךְ אִיז נָאר פַאר זַיין טוֹבָה וֶועגְן, דָאס אִיז אַ בְּחִינָה פוּן עוֹלָם הַבָּא, עֶר קֶען שְׁפִּירְן עוֹלָם הַבָּא שׁוֹין אוֹיף דִי וֶועלְט. אִיבֶּערְדֶעם דַארְפְסְטוּ זִיךְ זֶען צוּגֶעוואוֹינֶען נָאר קוּקְן אוֹיף דִי חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיט דִיר גֶעטוּן בִּיז יֶעצְט, אוּן אַוַודַאי וֶועט עֶר וַוייטֶער טוּן מִיט דִיר חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים. זָאלְסְט זִיךְ נִישְׁט אָפְּלָאזְן, זָאלְסְט נִישְׁט אַריינְפַאלְן

אִין קַיין דִיפְּרֶעסְיֶע אוּן קַיין מָרָה שְׁחוֹרָה, וָואס דָאס אִיז דִי אַרְגְסְטֶע זַאךְ.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל הָאט גֶעזָאגְט, וֶוען אַ אִיד גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ, אוּן זָאגְט אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ אַז עֶס אִיז גוּט, זָאגְט מֶען פוּן הִימְל, "דָאס אִיז גוּט? אִיךְ וֶועל דִיר וַוייזְן וָואס אִיז גוּט!", אוּן מֶען טוּט אִים גָאר גוּט; אָבֶּער וֶוען אַ אִיד בַּאקְלָאגְט זִיךְ אוּן עֶר זָאגְט סְ'אִיז אִים נִישְׁט גוּט, זָאגְט מֶען פוּן הִימְל, "דָאס אִיז נִישְׁט גוּט? אִיךְ וֶועל דִיר וַוייזְן וָואס הֵייסְט נִישְׁט גוּט!", גֵייט אוֹיף אִים אִיבֶּער נָאכְדֶעם בִּיטֶערֶע שְׁוֶועֶרֶע צָרוֹת אוּן נִסְיוֹנוֹת. אִיבֶּערְדֶעם גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ צוּ זָאגְן שְׁטֶענְדִיג "עֶס אִיז גוּט", וֶועסְטוּ זֶען דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ מַאכְן בֶּעסֶער.

דֶער הֵיילִיגֶער בַּארְדִיטְשׁוּבֶער רָב זי"ע הָאט גֶעזָאגְט אוֹיף דֶעם וָואס דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ז.) צַדִּיק וְטוֹב לוֹ, צַדִּיק גָּמוּר. צַדִּיק וְרַע לוֹ, צַדִּיק שֶׁאֵינוֹ גָמוּר; דָאס הֵייסְט אַ צַדִּיק וָואס עֶר גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ אוּן עֶר זָאגְט שְׁטֶענְדִיג "טוֹב לוֹ" סְ'אִיז אִים גוּט, סְ'פֶעלְט אִים גָארְנִישְׁט דָאס הֵייסְט אַ צַדִּיק גָּמוּר. מַה שֶׁאֵין כֵּן אַ צַדִּיק וָואס עֶר בַּאקְלָאגְט זִיךְ אוּן עֶר זָאגְט "רַע לוֹ" סְ'אִיז אִים שְׁלֶעכְט, דָאס אִיז אַ סִימָן אַז עֶר אִיז אַ צַדִּיק שֶׁאֵינוֹ גָּמוּר, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, זָאלְסְט וִויסְן אַז אַלֶעס אִיז גוּט, בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאלְסְט זַיין נָאךְ בֶּעסֶער, קוּק נָאר אוֹיף דִי גוּטְס וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל

עוֹלָמִים טוּט מִיט דִיר, אוּן דַאנְק אִים אוֹיף דִי חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, וֶועסְטוּ זֶען עֶס וֶועט זִיךְ דִיר עֶפֶענֶען נַייֶע טוֹיעֶרְן אִין הִימְל.

אַ אִיד טָאר זִיךְ נִישְׁט פַארְלִירְן אִין דִי שְׁוֶוערְסְטֶע מַצָּבִים.

אִיךְ וֵוייס אַז עֶס אִיז דִיר זֵייעֶר בִּיטֶער יֶעצְט: מֶען הָאט דִיךְ אָפְּגֶעטוּן זֵייעֶר שְׁמוּצִיג וְכוּ', מֶען הָאט דִיךְ בַּא'עַוְל'ט וְכוּ' מֶען הָאט דִיךְ אַרוֹיסְגֶעוָוארְפְן וְכוּ' מִיט גְרוֹיסֶע בִּזְיוֹנוֹת וְכוּ', מֶען אִיז דִיר שׁוּלְדִיג גֶעבְּלִיבְן זֵייעֶר אַסַאךְ גֶעלְט וְכוּ', אוּן וָואס דוּ הָאסְט נִישְׁט מִיטְגֶעמַאכְט אִין דִי קוּרְצֶע צַייט וֵוייסְט קֵיינֶער נִישְׁט וְכוּ' - עִם כָּל זֹאת דַארְף מֶען זִיךְ זֵייעֶר דֶערְהַאלְטְן אוּן זִיךְ נִישְׁט פַארְלִירְן, דָאס אִיז דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּן אַ אִיד וָואס אֲפִילוּ וֶוען סְ'גֵייט אוֹיף אִים דוּרְךְ שְׁוֶוערֶע אוּן בִּיטֶערֶע צָרוֹת גְלֵייבְּט עֶר אַז אַלֶעס וָואס עֶס גֵייט אוֹיף אִים דוּרְךְ אִיז פַאר זַיין טוֹבָה וֶועגְן, אוּן סוֹף כָּל סוֹף וֶועט זִיךְ אַלֶעס אִיבֶּערְדְרֵייעֶן לְטוֹבָה. אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע נִסִים וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט נָאךְ מִיט דִיר טוּן, נָאר פַארְלִיר זִיךְ נִישְׁט.

אִיךְ בֶּעט דִיךְ זֵייעֶר, פוּן הַיינְט אָן זָאלְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט אָפְּרֶעדְן אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, נָאר זָאלְסְט דַאנְקֶען אוֹיף דִי חֲסָדִים וָואס עֶר טוּט מִיט דִיר, אוּן יֶעדְן טָאג אִינְדֶערְפְרִי וֶוען דוּ זָאגְסְט בִּרְכַּת הַשַּׁחַר זָאלְסְטוּ מְכַוֵּן זַיין פֵּירוּשׁ הַמִילוֹת, דַאנְקֶען אוּן לוֹיבְּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ קֶענְסְט גֵיין מִיט דִי אֵייגֶענֶע פִיס, דוּ דַארְפְסְט נִישְׁט גֵיין מִיט אַ ווִילְטְשֶׁער

חָלִילָה וְחַס "הַמֵּכִין מִצְעֲדֵי גָּבֶר". "פּוֹקֵחַ עִוְרִים" דַאנְק אוּן לוֹיבּ דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ הָאסְט אוֹיגְן צוּ זֶען. ווִיפִיל מֶענְטְשְׁן רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן זֶענֶען בְּלִינְד לֹא עָלֵינוּ אוּן זֵיי קֶענֶען נִישְׁט גֵיין אוּן זֵיי קֶענֶען נִישְׁט זֶען, אוּן סְ'אִיז זֵיי בִּיטֶער דִי לֶעבְּן ווִי דִי טוֹיט? זֵיי לֶעבְּן מִיט גְרוֹיס פַּחַד, סְ'אִיז זֵיי שְׁוֶוער אַלֵיין צוּ גֵיין, אוּן דִיר הָאט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֶעגֶעבְּן אוֹיגְן צוּ זֶען - הָאסְטוּ נָאךְ טַעֲנוֹת? בָּרוּךְ הַשֵּׁם דַיינֶע קִינְדֶער זֶענֶען גֶעזוּנְט - הָאסְטוּ נָאךְ טַעֲנוֹת? אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט אוֹיפְהֶערְן זִיךְ בַּאקְלָאגְן, הֵייבּ אָן צוּ דַאנְקֶען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דַיין גַאנְץ לֶעבְּן זַיין אַן אַנְדֶערֶע סָארְט לֶעבְּן.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָּאלְגְן וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

ע

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ו חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

אִיךְ ווִיל דִיךְ בֶּעטְן אַז דוּ זָאלְסְט קוּמֶען אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ יֶעדְן שָׁלשׁ סְעוּדוֹת, וָואס דֶעמָאלְטְס אִיז אַן עֵת רָצוֹן,

עֶס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן אִין זוהַר רַעֲוָא דְרַעֲוִין, רָצוֹן שֶׁבִּרְצוֹנוֹת. הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי שְׁמוּאֵל שְׁמֶעלְקֶע פוּן נִיקְלְשְׁבּוּרְג זי"ע גֶעזָאגְט, פַארְוָואס הֵייסְט עֶס רַעֲוָא דְרַעֲוִין? מֶען בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, "אִיךְ הָאבּ אַ רָצוֹן זָאל אִיךְ הָאבְּן נָאךְ אַ שְׁטַארְקֶערֶע רָצוֹן", וָוארוּם וֶוען אִידְן קוּמֶען זִיךְ צוּזַאם צוּ סְעוּדַת שְׁלִישִׁית פוּן שַׁבָּת קוֹדֶשׁ, אוּן מֶען זִינְגְט צוּזַאמֶען אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, שְׁטֵייעֶן דָארְטְן מַלְאֲכֵי מַעֲלָה אוּן זֶעעֶן מְקַנֵא אוּן זֵיי קוּקְן צוּ מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגְן קִנְאָה ווִי אִידִישֶׁע קִינְדֶערְלֶעךְ זִיצְן צוּזַאמֶען אִין אַזַא עֵת רָצוֹן, אוּן זֵיי זִינְגֶען צוּזַאמֶען.

אִיבֶּערְדֶעם אִיז אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ צוּ גֵיין שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ צוּ אַן עֶרְלִיכְן אִיד אוּן הֶערְן תּוֹרָה, וָוארוּם דֶעמָאלְטְס קֶען מֶען מוֹרָא'דִיג נִתְעוֹרֵר וֶוערְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. פַארְשְׁטֵייט זִיךְ מֶען דַארְף גֵיין צוּ אַן עֶרְלִיכְן אִיד וָואס אִיז דָבוּק שְׁטֶענְדִיג צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואס זַיין תּוֹרָה אִיז תּוֹרָה פוּן הִימְל, עֶר זָאגְט דִיבּוּרִים וָואס עֶס וֶוערְט נִשְׁפַּע אוֹיף אִים פוּן הִימְל, אַזֶעלְכֶע דִיבּוּרִים מַאכְן אַ גֶעוַואלְדִיגֶע הִתְעוֹרְרוּת אִין אַ אִידִישׁ הַארְץ, אִיבֶּערְדֶעם זֶע צוּ קוּמֶען צְווִישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט בַּיי שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת, אוּן זָאלְסְט זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט רֶעדְן דֶעמָאלְטְס בַּיים טִישׁ דְבָרִים בְּטֵלִים נָאר זִינְגֶען צוּזַאמֶען מִיט אַלֶעמֶען, אוּן נָאכְדֶעם זָאלְסְטוּ אוֹיסְהֶערְן רֶעדְן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן וָואס דָאס אִיז אַ גֶעוַואלְדִיגֶע סְגוּלָה וֶוען מֶען רֶעדְט שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן דִיבּוּרֵי אֱמוּנָה

וְהִתְחַזְּקוּת. און מִיר דַארְפְן זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר פְרֵייעֶן אַז מִיר זֶענֶען מְקוֹרָב צוּ אַזַא גְרוֹיסְן רֶבִּי'ן.

אִיךְ הָאבּ דִיר זֵייעֶר גֶעוָואלְט בֶּעטְן זָאלְסְט בְּרֶענְגֶען נָאךְ חֲבֵרִים, און צוּזַאמֶען זָאלְט עֶטְץ זִיצְן און רֶעדְן פוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת, וָוארוּם דָאס אִיז גֶעוֶוען זַיין רָצוֹן אַז מֶען זָאל שְׁטֶענְדִיג רֶעדְן פוּן דֶעם. און וִויסְן זָאלְסְטוּ וִויסְן וואו מֶען רֶעדְט פוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן דָארְטְן אִיז דֶער רֶבִּי דָא, און וואו מֶען רֶעדְט נִישְׁט פוּן אִים אִיז דָארְטְן דֶער רֶבִּי נִישְׁט דָא, און דָאס אִיז אַמָאל זִיכֶער. וֶועגְן דֶעם דַארְף מֶען אַנְטְלוֹיפְן פוּן אַלֶע מִינֵי לֵצִים וָואס זֵיי מַאכְן לֵיצָנוּת, און מֶען דַארְף זַיין זֵייעֶר עֶרְנְסְט, וָוארוּם שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת דֶעמָאלְטְס אִיז אַ גֶעוַואלְדִיגֶער עֵת רָצוֹן אִין הִימְל.

בֶּעט אִיךְ דִיר פוּן הַיינְט אָן זָאלְסְטוּ זֶען צוּ קוּמֶען צְוִוישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט, אֲפִילוּ סְ'קוּמְט דִיךְ אָן שְׁוֶוער. און זָאלְסְט זִיךְ מִשְׁתַּדֵל זַיין מְעוֹרֵר זַיין אַלֶעמֶען אַז מֶען זָאל נִישְׁט רֶעדְן קַיין שׁוּם נַארִישְׁקֵייטְן, נָאר רֶעדְן פוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת, מְחַזֵק זַיין זִיךְ אֵיינֶער דֶעם אַנְדֶערְן אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וִויסְן אַז יֶעדֶער זַאךְ וֶוערְט גֶעפִירְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, און מְעוֹרֵר זַיין אֵיינֶער דֶעם אַנְדֶערְן אַז מֶען זָאל קֶענֶען רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָאס הֵייסְט בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן הִתְבּוֹדְדוּת, וָואס דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶע מַעֲלָה, און אִין הִימְל וֶוערְט פוּן דֶעם גְרוֹיסֶע שַׁעֲשׁוּעִים וֶוען אַ אִיד רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַארְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל

עוֹלָמִים. אוּן דָאס אַלֶעס וֶועסְטוּ מְקַבֵּל זַיין אַז דוּ וֶועסְט זִיצְן צְווִישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט אוּן דוּ וֶועסְט נִישְׁט זַיין אַלֵיין, נָאר דוּ זָאלְסְט זַיין צוּזַאמֶען מִיט אַ גַאנְצֶע צַוְתָּא, וָוארוּם אַזוֹי הָאט דֶער הֵיילִיגֶער מַגִּיד פוּן מֶעזְרִיטְשׁ זי״ע נָאכְגֶעזָאגְט פוּן זַיין גְרוֹיסְן רֶבִּי׳ן דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, אַז וֶוען עֶס זֶעצְן זִיךְ צוּזַאמֶען צֶען אִידְן מִיט אֵיין הַארְץ אוּן זֵיי הָאבְּן נִישְׁט קַיין פִּירוּדִים צְווִישְׁן זִיךְ, אִיז אֲפִילוּ דֶער מַלְאַךְ מִיכָאֵל וָואס עֶר אִיז מְלַמֵּד זְכוּת אוֹיף אִידִישֶׁע קִינְדֶער קֶען דָארְט נִישְׁט צוּקוּמֶען פוּן אַזַא לֶעבְט וָואס ס׳הֶערְשְׁט צְווִישְׁן צֶען אִידְן, ווִי דִי חַזַ״ל זָאגְן (סַנְהֶדְרִין לט.) כָּל בֵּי עַשָׂרָה שְׁכִינְתָּא שַׁרְיָא; וואוּ ס׳אִיז דָא צֶען אִידְן צוּזַאמֶען אִיז דִי שְׁכִינָה דָארְטְן. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן וֶוען מֶען לֶערְנְט דֶעמָאלְטְס דִיבּוּרֵי אֱמוּנָה אוּן הַשְׁגָּחָה פְּרָטִיּוֹת אוּן עֵצוֹת וְויאַזוֹי זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן, אִיז אַוַודַאי דָארְטְן דִי שְׁכִינָה פַארְהַאנְדְן. אִיבֶּערְדֶעם מַאךְ זִיךְ אַ קְבִיעוּת צוּ קוּמֶען יֶעדְן שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת צְווִישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט. אוּן זָאלְסְט גֶעדֶענְקֶען אוּנְזֶערֶע לַייט זֶענֶען דִי וָואס זֵיי רֶעדְן נָאר פוּן רֶבִּי׳ן, זֵיי מִישְׁן נִישְׁט אַרַיין קַיין פָּאלִיטִיק פוּן שֶׁקֶר, וָואס לֵיידֶער דַארְף מֶען אוֹיף דֶעם גְרוֹיס רַחֲמִים מֶען זָאל נִישְׁט גֶעבַאפְּט וֶוערְן מִיט אַלֶע מִינֵי שְׁקָרִים.

אִיךְ הָאף דוּ וֶועסְט מִיר פָּאלְגְן וֶועסְטוּ נִישְׁט חֲרָטָה הָאבְּן נִישְׁט אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

עא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ו חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּריוו.

אִיךְ הָאף אַז דַיין שָׁלוֹם בַּיִת הָאט זִיךְ גֶעבֶּעסֶערְט, און דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיר אַוַודַאי נִישְׁט פַארְלָאזְן. הַאלְט זִיךְ שְׁטַארְק, און זַיי נִישְׁט גֶעפַאלְן בַּיי דִיר, וָוארוּם דַיין וַוייבּ וויל הָאבְּן אַ שְׁטַארְקֶע מַאן, און עֶס זֶעט אוֹיס אַז מֶען הָאט דִיךְ אוּנְטֶערְדְרִיקְט אַלֶע יָארְן וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם שְׁפִּירְסְטוּ זִיךְ אַ דֶערְשְׁלָאגֶענֶער וְכוּ', און דָאס זֶעט זִיךְ אָן אִין דַיין שָׁלוֹם בַּיִת, וְכוּ', אַז דוּ הָאסְט מוֹרָא פוּן אִיר, וְכוּ', און יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ טוּסְט הָאסְטוּ מוֹרָא מִיט אִיר זִיךְ דוּרְכְצוּרֶעדְן וְכוּ', און דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶע חִסָּרוֹן, וַוייל אַ מַאן דַארְף זַיין אָפְן מִיט זַיין וַוייבּ. און גְלֵייבּ מִיר דוּ הָאסְט אַ אַ חָשׁוּב וַוייבּ, און זִי וויל דִיר אַרוֹיסְהֶעלְפְן, זִי אַנֶערְקֶענְט אַז מֶען הָאט דִיךְ דֶערְנִידֶערְט אַלְץ בָּחוּר, וְכוּ'. אִיבֶּערְדֶעם זֶע נִישְׁט צוּ שְׁרֶעקְן זִיךְ, און זָאלְסְט הָאבְּן אַ זֶעלְבְּסְט זִיכֶערְקֵייט וְכוּ', קְלַאפּ זִיךְ נִישְׁט אַרָאפּ בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפֶן, וֶועסְטוּ זֶען אַז דַיין גַאנְץ לֶעבְּן וֶועט שׁוֹין גֵיין אוֹיף אַן אַנְדֶערְן וֶועג.

אַ מֶענְטְשׁ דַארְף זַיין שְׁטַארְק מִיט זִיךְ, און גְלֵייבְּן אִין זִיךְ, וְכוּ', וְכוּ'. עֶס אִיז נִישְׁט קַיין חָכְמָה זִיךְ צוּ דֶערְנִידֶערְן, וְכוּ', און צוּ דֶערְשְׁלָאגְן זִיךְ, וְכוּ'. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט

אוּנְז גֶעלֶערְנְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן רפב) אַז אַ מֶענְטְשׁ דַארְף זִיךְ שְׁטֶענְדִיג דַן זַיין לְכַף זְכוּת, אוּן טְרֶעפְן דָאס גוּטְס בַּיי אִים, וָוארוּם יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט אִין זִיךְ גוּטְס, אוּן אַזוֹי בּוֹיט מֶען זִיךְ אוֹיף דָאס זֶעלְבְּסְט זִיכֶערְקֵייט, בִּיז מֶען הָאט נִישְׁט מוֹרָא פַאר קֵיינֶעם נִישְׁט, נָאר פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַלֵיין.

גְלֵייבּ מִיר אַז דַיין וַוייבּ וִויל נָאר דַיין גוּטְס, אִיבֶּערְדֶעם זֶע אִיר נָאכְצוּגֶעבְּן וָואס זִי וִויל, נָאר עֶס זָאל הֶערְשְׁן צְווִישְׁן עֶנְק אַן אֶמֶת'ן שָׁלוֹם בַּיִת, וָואס אִין דֶעם אִיז תָּלוּי דִי בְּרָכָה אִין שְׁטוּב, וִוי דִי חַזַ"ל זָאגְן (עוּקְצִין פֶּרֶק ג) לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כֵּלִי מַחְזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם.

אִיךְ הָאף אַז מֶען וֶועט קֶענֶען אָפְּדְרוּקְן אַלֶע אִידִישֶׁע בְּרִיוו, אוּן עֶס וֶועט זַיין אַ תּוֹעֶלֶת פַאר נָאךְ טוֹיזְנְטֶער יוּנְגֶעלַייט, אַז וואוּיל אִיז דֶעם וָואס וֶועט הָאבְּן אַ חֵלֶק אִין דְרִיקְן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס וֶוערְטֶער.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

עב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ח חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו, אוּן אִיךְ בִּין זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ אַז דוּ הָאסְט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ לֶערְנֶען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס

סְפָרִים, וָוארוּם וויסְן דַארְפְסְטוּ אַז דָאס אֱמֶת׳ע הִתְקַרְבוּת צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן אִיז נָאר דוּרְךְ לֶערְנֶען זַיינֶע סְפָרִים, אַזוֹי ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן קצב) פָּנָיו שִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּתוֹךְ סִפְרוֹ, אַז מֶען ווִיל דֶערְקֶענֶען דֶעם צַדִיק דַארְף מֶען לֶערְנֶען זַיינֶע סְפָרִים וָוארוּם דָארְטְן לִיגְט פַארְשְׁטֶעקְט זַיין פָּנִים זַיין שֵׂכֶל אוּן זַיין נְשָׁמָה, דֶער וָואס עֶר לֶערְנְט נִישְׁט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים קֶען זִיךְ נִישְׁט אָנְרוּפְן אוֹיף זַיין נָאמֶען, עֶר נַארְט זִיךְ אוּן נַארְט יֶענֶעם, ווִי דִי חַזַ״ל זָאגְן (אָבוֹת פֶּרֶק ב) וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד; אֵיינֶער וָואס עֶר לֶערְנְט נִישְׁט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים ווִי קֶען עֶר דִיךְ פִירְן אוֹיפְן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס וֶועג? כַאפְּסְט נִישְׁט אַז דָאס אִיז אֵיין גְרוֹיסֶער דִמְיוֹן? עֶס וַואקְסְן אוֹיף לֶעצְטְנְס בַּיי אוּנְז אַזוֹי גֶערוּפֶענֶע מַנְהִיגִים ווִי שְׁוֶועמְלֶעךְ נָאךְ אַ רֶעגְן, פְרֶעג זֵיי נָאר "וואוּ זָאגְט דָאס דֶער רֶבִּי?" וֶועסְטוּ זֶען וָואס זֵיי וֶועלְן דִיר עֶנְטְפֶערְן, אִיבֶּערְדֶעם אוֹיבּ אֵיינֶער לֶערְנְט נִישְׁט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים, קֶען עֶר זִיךְ נִישְׁט אָנְרוּפְן אַ בְּרֶסְלֶבֶער חָסִיד, מִכָּל שֶׁכֵּן עֶר זָאל זִיךְ נִישְׁט רוּפְן מַנְהִיג, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן סא) אַז עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶע תַּאֲוָה צוּ זַיין אַ מַנְהִיג וְכוּ׳, אָבֶּער עֶר קֶען זִיךְ נִישְׁט פִירְן, ווִיאַזוֹי וֶועט עֶר פִירְן אַנְדֶערֶע?

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ וויסְן אַז אַ בְּרֶסְלֶבֶער חָסִיד אִיז נָאר דֶער וָואס עֶר לֶערְנְט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים אוּן אִיז מְקַיֵים זַיינֶע וֶוערְטֶער פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ. הָאבּ

נִישְׁט קַיין הִתְפַּעֲלוּת פוּן קַיין מֶענְטְשׁ אוֹיף דֶער וֶועלְט, אוֹיבּ דוּ ווילְסְט זִיךְ פִירְן אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט זָאלְסְטוּ אַסַאךְ לֶערְנֶען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים אוּן דָארְטְן וֶועסְטוּ נִישְׁט טְרֶעפְן דִי אַלֶע נַארִישֶׁע אוּן ווילְדֶע הַנְהָגוֹת וָואס יֶעדֶער שׁוֹטֶה אוּן נַאר פַארְפִירְט בָּחוּרִים אוּן יוּנְגֶעלַייט, אוּן אַלֶעס אִין נָאמֶען פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן, אוֹיבּ עֶר קֶען דִיר נִישְׁט אוֹיפְוַוייזְן וואוּ עֶס שְׁטֵייט וָואס עֶר זָאגְט, דַארְף מֶען ווִיסְן אַז עֶס אִיז אַלֶעס שְׁטוּתִים אוּן הֲבָלִים, לֵיידֶער הָאט עֶר אַ קְלֵיינֶער מֹחַ, אוּן עֶר הָאט אַ תַּאֲוָה צוּ זַיין אַ מַנְהִיג. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט אֵיינֶעם וָואס הָאט גֶעוָואלְט זַיין אַ מַנְהִיג, ״דוּ וֶועסְט אֲפִילוּ נִישְׁט קֶענֶען בֶּענְטְשְׁן אֵיין עֶרְלִיכֶע בֶּענְטְשְׁן מִיט אַן אֱמֶת, וַוייל דוּ וֶועסְט וֶועלְן גֶעפֶעלְן יֶענֶעמְ׳ס אוֹיגְן!״, (עַיֵּן שִׂיחוֹת הָרַ״ן סִימָן מז), אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ גֶעדֶענְקֶען אַ יְסוֹד אִין בְּרֶסְלֶבֶער חֲסִידוּת אִיז נָאר וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט.

זְוִיסְן זָאלְסְטוּ וִויסְן דִי אַלֶע וָואס זֵיי מַאכְן חוֹזֶק פוּן זָאגְן חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אוּן זָאגְן אַז דָאס אִיז נִישְׁט דֶעם רֶבִּינְ׳ס זַאךְ, זֶענֶען פְּשׁוּטֶע עַמֵּי אֲרָצִים, זֵיי קֶענֶען נִישְׁט אֲפִילוּ אֵיין שִׂיחָה פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן, וָוארוּם אַזוֹי וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט (אִין שִׂיחוֹת הָרַ״ן סִימָן קפה) ״לְכַמָּה אֲנָשִׁים צִוָּה לוֹמַר חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם״; אִיבֶּערְדֶעם זָאל דִיר קֵיינֶער נִישְׁט זָאגְן אַז דָאס אִיז אוֹיסְגֶעזוֹיגְן פוּן פִינְגֶער וְכוּ׳. עֶס אִיז בַּאוואוּסְט בַּיי אוּנְזֶערֶע לַייט אַז פַארְן הֵיילִיגְן רֶבִּי נָתָן

זַ"ל הָאט דֶער רֶבִּי אוֹיךְ גֶעהֵייסְן זָאגְן יֶעדְן טָאג ח"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וֶוען עֶר אִיז מְקוֹרָב גֶעוָוארְן צוּ אִים, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל הָאט מַקְפִּיד גֶעוֶוען עֶר זָאל נִישְׁט פַארְפֶעלְן אֵיין טָאג פוּן לֶערְנֶען ח"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אוּן וֶוען זַיין פָאטֶער הָאט עֶס בַּאמֶערְקְט הָאט עֶר זִיךְ זֵייעֶר גֶערֶעגְט, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט "מַיין זוּן וָואס עֶר אִיז אַזַא גְרוֹיסֶער לַמְדָן, גֶעבְּט אִים זַיין רֶבִּי זָאגְן אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת?!" (עַיֵּן אַבְנֵיהָ בַּרְזֶל) קוּק נִישְׁט אוֹיף לֵצִים וָואס זֵיי מַאכְן פוּן דֶעם לֵיצָנוּת, וְכוּ', הֵייבּ אָן צוּ שְׁמוּעֶסְן מִיט זֵיי פוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס שִׂיחוֹת וֶועסְטוּ גֶעוָואוּיר וֶוערְן אַז זֵיי וֵוייסְן גָארְנִישְׁט.

אִיבֶּערְדֶעם גֶעבּ אִיךְ דִיר אַן עֵצָה קוּק נִישְׁט אוֹיף קֵיינֶעם נָאר לֶערְן אַסַאךְ דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים בִּיז דוּ וֶועסְט עֶס קֶענֶען אוֹיסְנְוֵוייניג, נָאר דָאס הֵייסְט אַ בְּרֶסְלֶבֶער חָסִיד. אוּן בִּפְרַט אִין עִנְיְנֵי שְׁלוֹם בַּיִת זָאלְסְטוּ וויסְן אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט זֵייעֶר מַקְפִּיד גֶעוֶוען אַז מֶען זָאל זֵייעֶר מְכַבֵּד זַיין דָאס וַוייבּ, אוּן מֶען זָאל אִיר טֵייעֶר הַאלְטְן, וָוארוּם דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם טוּט אַלֶע פְּעוּלוֹת שֶׁבָּעוֹלָם צוּ צוּבְּרֶעכְן דָאס שָׁלוֹם בַּיִת פוּן יוּנְגֶע פָּארְפָאלְק, (עַיֵּן שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רסג רסד) אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט לָאזְן פַארְפִירְן פוּן קַיין שׁוּם צוּדְרֵייטְן אוּן מְשׁוּגָעִנֶעם וְכוּ', וָוארוּם בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אִיז גֶעוֶוען שָׁלוֹם בַּיִת דֶער עִיקָר פוּן אַלֶע עִיקָרִים. "אָן שָׁלוֹם בַּיִת" - הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט - "הָאט מֶען נִישְׁט קַיין רֵיינֶעם מוֹחַ", אוּן ווִי

בַּאוואוּסְט הָאבְּן דִי חַזַ"ל זֵייעֶר מַקְפִּיד גֶעוֶוען אוֹיף דֶעם, בִּיז זֵיי הָאבְּן גֶעזָאגְט (יְבָמוֹת סב:) הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוּפוֹ, וְהַמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוּפוֹ וְכוּ', עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר (אִיּוֹב ה') "וְיָדַעְתָּ כִּי שָׁלוֹם אָהֳלֶךָ";

וְוידֶערְאוּם זָאגְן דִי חַזַ"ל (בָּבָא מְצִיעָא נט.) לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זָהִיר בִּכְבוֹד אִשְׁתּוֹ, שֶׁאֵין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֶלָּא בִּשְׁבִיל אִשְׁתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יב) "וּלְאַבְרָם הֵטִיב בַּעֲבוּרָהּ", וְהַיְינוּ דְאָמַר לְהוּ רָבָא לִבְנֵי מְחוּזָא, אוֹקִירוּ לִנְשַׁיְיכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְרוּ, (תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְּרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שֶׁתִּתְעַשְּׁרוּ) וְאָמַר רַבֵּינוּ זַ"ל (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן סט) שֶׁעִקַּר הָעֲשִׁירוּת בָּא בִּזְכוּת הָאִשָּׁה. אַז אַ אִיד אִיז מְכַבֵּד זַיין וַוייבּ הֶעלְפְט אִים דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט עֲשִׁירוּת, אִיז ווִי קֶענֶען קוּמֶען גֶעמֵיינֶע מֶענְטְשְׁן אוּן לֶערְנֶען נֵייעֶ יוּנְגֶעלַייט וָואס זֵיי הָאבְּן יֶעצְט חֲתוּנָה גֶעהַאט, וֶועגְן פוּן נִישְׁט אַהֵיים גֵיין וְכוּ', אָדֶער אַנְדֶערֶע מְשׁוּגֶענֶע הַנְהָגוֹת וְכוּ', וָואס דָאס אִיז דֶער הֵיפֶךְ פוּן דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים'ס וֶוערְטֶער, אוּן הֵיפֶךְ פוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס רָצוֹן? זֶעט מֶען פוּן דֶעם, אוֹיבּ מֶען לֶערְנְט נִישְׁט דֶעם רֶבִּינְ'ס סְפָרִים וֶוערְט מֶען פַארְפִירְט, אוּן מֶען פַארְפִירְט אַנְדֶערֶע, אַז אַךְ אוּן וֵויי אַז לֵיידִיג-גֵייעֶרְס ווִילְן וֶוערְן מַנְהִיגִים, זֵיי קֶענֶען זִיךְ נִישְׁט פִירְן, ווִי קֶענֶען זֵיי פִירְן אַנְדֶערֶע?

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ דֶערְהַאלְטְן אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט וֶועט דִיךְ נִישְׁט קֶענֶען צוּבְּרֶעכְן, אוּן זָאלְסְט זִיךְ בַּאפְלַייסְן לֶערְנֶען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס

סְפָרִים וֶועט דיך גוט זַיין אויף דִי וֶועלְט, און מִכָּל שֶׁכֵּן אויף יֶענֶע וֶועלְט.

נָאר זַיי שְׁטַארְק הַאלְטְן דִי שְׁטוּב טַייעֶר, און זָאלְסְט זיךְ פִירְן מִיט גְרוֹיס דֶרֶךְ אֶרֶץ, הֵן אַקֶעגְן דַיינֶע עֶלְטֶערְן, און הֵן אַקֶעגְן דַיין וַוייבְ'ס עֶלְטֶערְן, וָוארוּם כִּיבּוּד אָב וָאֵם און כִּבּוּד חָמִיו וַחֲמוֹתוֹ אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר הַארְבּ. און בִּכְלַל דַארְפְסְטוּ ווִיסְן אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט "וֶוען קֵיסָרִים און מְלָכִים וָואלְטְן גֶעווּאוּסְט ווִי אִיךְ לֶערְן מַיינֶע מֶענְטְשְׁן דֶרֶךְ אֶרֶץ, וָואלְטְן זֵיי גֶעשִׁיקְט זֵייעֶרֶע קִינְדֶער צוּ מִיר לֶערְנֶען". וָוארוּם בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אִיז גֶעוֶוען דֶער עִיקָר דֶרֶךְ אֶרֶץ, און עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בָּנִים סִימָן סד) צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת הַתִּינוֹק דֶרֶךְ אֶרֶץ מִנְּעוּרָיו; דֶרֶךְ אֶרֶץ דַארְף מֶען לֶערְנֶען דִי קִינְדֶער וֶוען זֵיי זֶענֶען נָאךְ יוּנְג.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר קֵיינֶער זָאל דִיךְ נִישְׁט פַארְפִירְן. ווִי רֶבִּי אַבְרָהָם בֶּן רֶבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ"ל הָאט גֶעזָאגְט אַז בַּיים רֶבִּינְ'ס זַאךְ אִיז אוֹיךְ דָא מְפוּרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, אוֹיבּ אֵיינֶער אִיז דִיר נִישְׁט מַדְרִיךְ אויף שָׁלוֹם בַּיִת, אויף דֶרֶךְ אֶרֶץ, אויף לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְמָרָא, שׁוּלְחָן עָרוּךְ, וְכוּ', זָאלְסְטוּ ווִיסְן עֶר אִיז אַ מְפוּרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר, און זָאלְסְט זיךְ זֶען צוּ דֶערְוַוייטֶערְן פוּן אִים. מֶעג עֶר זיךְ רוּפְן בְּרֶסְלֶבֶער חָסִיד, וָוארוּם אוֹיבּ עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שָׁלוֹם בַּיִת און עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין תּוֹרָה אִיז אַלֶעס שֶׁקֶר. אִיךְ הָאף אִיךְ וֶועל נִישְׁט דַארְפְן

אִיבֶּער הַזֶען מַיינֶע וֶוערְטֶער, נָאר דוּ וֶועסְט פַארְשְׁטֵיין אַלֵיין וָואס אִיךְ הָאבּ דִיר דָא גֶעשְׁרִיבְּן.

הַמְאַחֵל לְךָ שַׁבָּת שָׁלוֹם

עג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ח חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן, מֶען דַארְף אַנְטְלוֹיפְן פוּן שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים אַזוֹי וִוי מֶען אַנְטְלוֹיפְט פוּן שֵׁדִים וְרוּחוֹת וְכוּ', וָוארוּם אַ שְׁלֶעכְטֶע חַבֵר קֶען דִיךְ אוּמְגְלִיקְלִיךְ מַאכְן אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט. לֵיידֶער הֶערְט מֶען יֶעדְן טָאג מוֹרָא'דִיגֶע מַעֲשִׂיּוֹת וָואס שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים הָאבְּן פַארְפִירְט גוּטֶע בָּחוּרִים בִּיז אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית, בִּיז זֵיי הָאבְּן גֶעעֶנְדִיגְט אִין תְּפִיסָה רַחְמָנָא לִישֵׁזְבָן. אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען אַנְטְלוֹיפְן פוּן אַלֶע שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים, זָאלְסְט נִישְׁט הָאבְּן קַיין שׁוּם שַׁיְיכוּת מִיט קַיין שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים.

גֶעוֵוואוֹין זִיךְ צוּ צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶס גֵייט אוֹיף דִיךְ דוּרְךְ זָאלְסְטוּ דֶערְצֵיילְן פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָוארוּם עֶר הֶערְט צוּ יֶעדְעס וָוארְט יֶעדֶע תְּפִלָּה יֶעדֶע בַּקָשָׁה וָואס אַ אִידִישׁ

קִינְד בֶּעט פוּן אִים. אֲפִילוּ בַּיים אָנְפַאנְג וֶועט זִיךְ דִיר דַאכְטְן אַז דוּ רֶעדְסְט אוּן דוּ רֶעדְסְט וְכוּ', דוּ בֶּעטְסְט אוּן דוּ בֶּעטְסְט וְכוּ', אוּן קֵיינֶער הֶערְט דִיךְ נִישְׁט צוּ, קֵיינֶער עֶנְטְפֶערְט דִיךְ נִישְׁט וְכוּ'. דָאס קוּמְט אַלֶעס פוּן כְּפִירוּת וְאַפִּיקוֹרְסוּת רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט פּוֹגֵם גֶעוֶוען בַּבְּרִית דֶעמָאלְטְס אִיז עֶר פוּל מִיט כְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, אוּן ס'קוּמְט אִים אַרַיין סְפֵיקוֹת אִין אֱמוּנָה אוֹיב מֶען הֶערְט אִים אוֹיס אָדֶער נִישְׁט וְכוּ', אוּן דֶער אֱמֶת אִיז אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא, עֶר אִיז מְחַיֶה אוּן מְהַוֶּה אוּן מְקַיֵים דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, יֶעדֶע זַאךְ וֶוערְט גֶעפִירְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיוּת.

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אִין אֱמוּנָה, אוּן בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף דֶעם אַלֵיין, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם!

הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל הָאבְּן אַ לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה, אִיךְ זָאל שְׁפִּירְן אַז דוּ בִּיסְט דָא מִיט מִיר, וָוארוּם דוּ בִּיסְט אִין מִיר, אוּן דוּ בִּיסְט מִיר מְחַיֶה, הֶעלְף מִיר דִי אֱמוּנָה זָאל מִיר זַיין אַזוֹי קְלָאר בִּיז אִיךְ זָאל שְׁפִּירְן אוּן זֶען ווִי דוּ בִּיסְט דָא מִיט מִיר, אוּן דוּ הֶערְסְט אוֹיס מַיין גֶעבֶּעט אוּן מַיין תְּפִלָּה. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ, אִיךְ זָאל מְקַיֵים זַיין דַיינֶע מִצְווֹת מִיט שִׂמְחָה, אוּן אִיךְ זָאל לֶערְנֶען דַיין תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, אוּן נֶעם מִיךְ אַרוֹיס פוּן דִי בְּלָאטֶע וָואס אִיךְ בִּין אַרַיינְגֶעפַאלְן, אוּן הִיט מִיךְ אָפּ פוּן שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים. זַיי מִיר מְקָרֵב צוּ אַן אֱמֶת'ן צַדִיק וָואס עֶר קֶען מִיךְ מְחַיֶה זַיין פְרֵיילִיךְ מַאכְן, אוּן

אַרַיינְשַׁיינֶען דִי לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה, אוּן אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ לֶערְנֶען דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן זָאלְסְט מִיר בַּאגְלִיקְן מַיין גַאנְץ לֶעבְּן, בִּיז אִיךְ זָאל קֶענֶען טוּן פַאר דִיר אַ נַחַת רוּחַ. אוּן זָאלְסְט מִיר אוֹיפְרֶעכְטְן אִיךְ זָאל קֶענֶען אוֹיפְבּוֹיעֶן אַ אִידִישׁ שְׁטוּבּ אוּן זִיךְ אוֹיפְפִירְן עֶרְלִיךְ אַזוֹי וִוי דוּ ווִילְסְט, אוּן אִיךְ זָאל נִכְלַל וֶוערְן אִינְגַאנְצְן אִין דִיר, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סֶלָה. אַזוֹי זָאלְסְטוּ בֶּעטְן יֶעדְן טָאג דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וֶועסְטוּ זֶען סוֹף כָּל סוֹף וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ גְרוֹיסֶע יְשׁוּעָה, נָאר אַנְטְלוֹיף פוּן שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים וָוארוּם שְׁלֶעכְטֶע חֲבֵרִים קֶענֶען אַרָאפְּפִירְן פוּן אִידִישְׁן וֶועג.

אַנְטְלוֹיף פוּן מוֹשַׁב לֵצִים, זָאלְסְט נִישְׁט גֵיין אִין אַ פְּלַאץ וואוּ מֶען פַארְקוֹיפְט טְשָׁאלֶענְט וְכוּ' לֵיל שִׁשִּׁי קוּמֶען זִיךְ צוּזַאם לֵיידִיג-גֵייעֶרְס, פוּן דָארְטְן זָאלְסְטוּ אַנְטְלוֹיפְן אַזוֹי וִוי מֶען אַנְטְלוֹיפְט פוּן אַ פֵייעֶר וְכוּ', וָוארוּם עֶס דְרֵייעֶן זִיךְ אַרוּם דָארְטְן שְׁלֶעכְטֶע עֶלֶעמֶענְטְן, וָואס דַארְפְסְטוּ גֵיין דָארְטְן? אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיךְ פָאלְגְן וֶועסְטוּ נִישְׁט חֲרָטָה הָאבְּן נִישְׁט אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

אִיךְ וָואלְט דִיךְ גֶערָאטְן זָאלְסְט נֶעמֶען אַ מִשְׁנַיוֹת זָאלְסְט אָנְהֵייבְּן צוּ זָאגְן אֵיין פֶּרֶק נָאכְן אַנְדֶערְן, אָנְהֵייבְּן זָאלְסְטוּ פוּן מַסֶכֶת בְּרָכוֹת, אוּן אַזוֹי זָאלְסְטוּ עֶנְדִיגְן אֵיין מַסֶכְתָּא נָאכְן אַנְדֶערְן, בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, אוּן זָאלְסְט זַיין גֶעווֹאוֹינְט צוּ זָאגְן יֶעדְן טָאג זֵייעֶר אַסַאךְ

פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָואס דָאס וֶועט דִיךְ לוֹיטֶערְן אוּן הֵיילִיגְן. הֶער קֵיינֶעם נִישְׁט אוֹיס וָואס ווִיל דִיךְ פוּן דֶעם אָוֶועקְנֶעמֶען, קֵיינֶער וֵוייסְט נִישְׁט אִין וָואס פַאַרְא גְרוּבּ אוּן בְּלָאטֶע דוּ בִּיסְט אַרַיינְגֶעפָאלְן וְכוּ׳. אָבֶּער זַיי זִיךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ אַזוֹי ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב׳ סִימָן עח) עֶס אִיז קַיין יֵאוּשׁ נִישְׁט פַארְהַאנֶען, אוּן עֶר הָאט גֶעשְׁרִיגְן מִיט אַ טִיפְן קוֹל אוּן זִיפְץ "גֶעוַואלְד! זַייט אַייךְ נִישְׁט מְיָיאֵשׁ! קַיין יֵאוּשׁ אִיז גָאר נִיט פַארְהַאנְדְן!", מֶען טָאר זִיךְ נִישְׁט פַארְלִירְן אִין דִי שְׁוֶוערְסְטֶע מַצָבִים, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז מְקַבֵּל יֶעדְן אֵיינֶעם וָואס עֶר טוּט תְּשׁוּבָה. אוּן דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה אִיז מְקַבֵּל זַיין אוֹיף זִיךְ מֶער נִישְׁט צוּ טוּן דִי נַארִישְׁקֵייטְן וָואס מֶען הָאט גֶעטוּן בִּיז יֶעצְט, אוּן דֶער רַמְבַּ"ם זָאגְט (פֶּרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת תְּשׁוּבָה הֲלָכָה א׳) אַז דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה אִיז ווִידוּי דְבָרִים, וְכָל הַמַּרְבֶּה לְהִתְוַדּוֹת הֲרֵי זֶה מְשׁוּבָּח, מֶען דַארְף זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען אוֹיסְרֶעדְן זִיךְ דָאס הַארְץ פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן דֶערְצֵיילְן אַלֶעס וָואס מֶען הָאט גֶעטוּן. אוּן דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א׳ סִימָן ד׳) אַז וֶוען אַ מֶענְטְשׁ זִינְדִיגְט רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן גֵייט אַרַיין דִי חֲטָאִים אִין זַיינֶע בֵּיינֶער, אוּן זֵיי זֶענֶען זִיךְ נוֹקֵם אִין אִים, אוּן עֶר וֶוערְט גֶערוֹדֶפְט פוּן זִיךְ אַלֵיין, אוּן מִיט דֶעם וָואס עֶר רֶעדְט אַרוֹיס זַיינֶע חֲטָאִים פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן עֶר אִיז זִיךְ מִתְוַדֶּה פַאר אִים, גֵייט אַרוֹיס אַלֶע חֲטָאִים פוּן זַיינֶע בֵּיינֶער, אוּן עֶר אִיז זוֹכֶה צוּ וֶוערְן אַ כְּלִי מַמְשִׁיךְ זַיין אוֹיף זִיךְ אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עֶר זָאל שְׁפִּירְן דָאס לֶעבְּטִיגְקֵייט פוּן דִי אֱמוּנָה.

אִיבֶּערְדֶעם גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ אַסַאךְ צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פוּן אֵיין זַייט, און פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט זָאלְסְטוּ זָאגְן אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת. קוּק נִישְׁט אוֹיף קֵיינֶעם נִישְׁט, קֵיינֶער וֵוייסְט נִישְׁט וָואס אוֹיף דִיר גֵייט דוּרְךְ.

אִיבֶּערְדֶעם זַיי שְׁטַארְק בַּיי דִיךְ, וֶועסְטוּ זֶען אַז סוֹף כָּל סוֹף וֶועסְטוּ אַרוֹיסְגֵיין פוּן פְּלָאנְטֶער וָואס דוּ בִּיסְט פַארְפְּלָאנְטֶערְט גֶעוָוארְן, און דוּ וֶועסְט זוֹכֶה זַיין צוּ טְרֶעפְן אַ גוּטֶע שִׁידוּךְ, און דוּ וֶועסְט חֲתוּנָה הָאבְן און אוֹיפְשְׁטֶעלְן אַ אִידִישׁ שְׁטוּב, און דוּ וֶועסְט הָאבְן אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבְן.

הַמְאַחֵל לְךָ שַׁבָּת שָׁלוֹם

עד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ח חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

זֶע צוּ זַיין נָאר פְּרֵיילִיךְ זָאלְסְט וִויסְן שִׂמְחָה דָאס אִיז דִי קְדוּשָׁה, לְהֵיפֶךְ עַצְבוּת און טְרוֹיעֶרִיגְקֵייט דָאס אִיז דִי טוּמְאָה. און מִיט דֶעם קֶען זִיךְ אַ מֶענְטְשׁ מֶעסְטְן אוֹיבּ עֶר אִיז אִין דִי קְדוּשָׁה אָדֶער חָלִילָה וְחַס פַארְקֶערְט אִין דִי טוּמְאָה: אוֹיבּ דֶער מֶענְטְשׁ אִיז שְׁטֶענְדִיג פְּרֵייליךְ אִיז אַ סִימָן אַז עֶר אִיז אִין דִי קְדוּשָׁה, אוֹיבּ חָלִילָה וְחַס עֶר אִיז

שְׁטֶענְדִיג טְרוֹיעֶרִיג אִיז אַ סִימָן עֶר אִיז אִין דִי טוּמְאָה. אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זִיךְ נֵייטְן אוּן זַיין פְּרֵיילִיךְ, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן כד) אַז עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶע מִצְוָה צוּ זַיין פְּרֵיילִיךְ, אוּן אַ מֶענְטְשׁ מַאכְט מִיט אִין לֶעבְּן אַזוֹי פִּיל צָרוֹת אוּן יִסוּרִים אַז עֶר מוּז זִיךְ נֵייטְן מִיט מְסִירוּת נֶפֶשׁ צוּ זַיין פְּרֵיילִיךְ. אִיבֶּערְדֶעם זֶע נָאר זַיין פְּרֵיילִיךְ, אוּן דוּ זָאלְסְט נִישְׁט צוּ לָאזְן דִי עַצְבוּת אוּן מָרָה שְׁחוֹרָה צוּ דִיר אַ רֶגַע נִישְׁט, וֶועסְטוּ זַיין דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְשׁ אִין דֶער וֶועלְט.

וֶוען אֵיינֶער אִיז פְּרֵיילִיךְ אִיז עֶר זוֹכֶה צוּ אַן אוֹיסְטֶערְלִישֶׁע יִשּׁוּב הַדַּעַת, לְהֵיפֶּךְ וֶוען אֵיינֶער אִיז טְרוֹיעֶרִיג אִיז עֶר שְׁטֶענְדִיג מְבוּהָל וּמְבוּלְבָּל, אוּן עֶר הָאט פְּחָדִים עֶר שְׁרֶעקְט זִיךְ פוּן יֶעדֶע זַאךְ. אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אוּן זַיי פְּרֵיילִיךְ, אוּן בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דוּ זָאלְסְט זַיין פְּרֵיילִיךְ, וָוארוּם שִׂמְחָה אִיז אַזַא מִין גְרוֹיסְן לֶעבְּט אַז מֶען קֶען נִישְׁט מַשִּׂיג זַיין דֶעם לֶעבְּט נָאר דוּרְךְ תְּפִלָּה. אִיבֶּערְדֶעם דַארְף יֶעדֶע מֶענְטְשׁ אַסַאךְ בֶּעטְן אוֹיף שִׂמְחָה, אוּן אִין זְכוּת פוּן שִׂמְחָה וֶועסְטוּ אוֹיסְגֶעלֵייזְט וֶוערְן פוּן בִּיטֶערְן פִינְסְטֶערְן גָלוּת וָואס דוּ בִּיסְט אַרֵיינְגֶעפַאלְן אִין דֶעם.

הַמְאַחֵל לְךָ שַׁבָּת שָׁלוֹם

עה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מוֹצָאֵי שַׁבַּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת כ"ט חֶשְׁוָן ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זֶע זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן אוּן קֵיינֶער זָאל דִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל זַיין מִיט פַארְשִׁידֶענֶע נַארִישֶׁע הַנְהָגוֹת אוּן דְרָכִים. מִיר הָאבְּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים וּבִפְרַט דִי שִׂיחוֹת וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן ז"ל הָאט פַארְצֵייכְנְט אִין שִׂיחוֹת הָרַ"ן אוּן חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, אִין דֶעם דַארְפְסְטוּ אַסַאךְ לֶערְנֶען אוּן מְקַיֵּים זַיין וָואס דָארְטְן שְׁטֵייט, מֶער פוּן דֶעם זָאלְסְטוּ וִויסְן אִיז אַלֶעס דִמְיוֹנוֹת. וּבִפְרַט הַיינְט אַז עֶס קוּמֶען צוּזַאם בַּעֲלֵי תְשׁוּבָה וְכוּ' - אַוַודַאי אִיז תְשׁוּבָה אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ וְוִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת לד) בְּמָקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי תְשׁוּבָה עוֹמְדִים שָׁם אֵין צַדִיקִים גְמוּרִים יְכוֹלִים לַעֲמֹד; אָבֶּער דָאס אִיז אַלֶעס גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן יֶעדֶע מֶענְטְשׁ טוּט תְשׁוּבָה, אָבֶּער אֵיינֶער וָואס אִיז גֶעוָוארְן אַ בַּעַל תְשׁוּבָה קֶען נִישְׁט זַיין קַיין מַנְהִיג אוּן פִירְן יֶענֶעם וְכוּ', עֶר וֶועט אִים פַארְפִירְן וְכוּ', וִוי נִישְׁט דַארְף עֶר נָאךְ אַסַאךְ אוֹיסְשְׁפֵּייעֶן דִי טָמֵא'נֶע בְּלוּט, אוּן דִי טָמֵא'נֶע מַאֲכָלִים וָואס עֶר הָאט גֶעגֶעסְן אוּן עֶר הָאט גֶעזֵייגְט וְכוּ' וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן מֶען זָאל נִישְׁט פַארְדְרֵייעֶן דֶעם קָאפּ מִיט קַיין הַנְהָגוֹת וְכוּ'.

בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס זַאךְ וֶוערְט צוּשְׁפְּרֵייט אִיבֶּער דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, אוּן מֶענְטְשְׁן

װערן מְקוּרָב צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן. אָבֶער װיסְן דַארְפְט אִיר װיסְן דֶער עִיקָר אִיז לֶערְנֶען דִי שִׂיחוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אַלֵיין, װָאס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן הָאט פַארְצֵייכֶענְט אִין שִׂיחוֹת הָרַ"ן אוּן אִין חַיֵי מוֹהֲרַ"ן, נִישְׁט צוּלֵייגְן אוּן נִישְׁט אַרָאפְּנֶעמֶען נָאר מְקַיֵים זַיין בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת װֶעט מֶען קֶענֶען זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, װִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט "דוּרְךְ יֶעדֶע שִׂיחָה מַיינֶע קֶען מֶען זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד אַזוֹי וִוי אִיךְ וֵוייס װָאס עֶס מֵיינְט אַן עֶרְלִיכֶער אִיד". אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען אַסַאךְ חַזֶר'ן דִי שִׂיחוֹת, אוּן מְקַיֵים זַיין װָאס דָארְטְן שְׁטֵייט.

דִי יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת װָאס עֶס קוּמְט אַרוֹיס פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס שִׂיחוֹת, אִיז צוּ זַיין שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ אוּן זִיךְ דֶערְהַאלְטְן אִין דִי שְׁװֶערְסְטֶע מַצָבִים, אוּן פְּרָאבִּירְן פַארְגֶעסְן װָאס אִיז גֶעװֶוען, אוּן אָנְהֵייבְּן אַ נֵייעֶם אָנְפַאנְג. װִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן כו) בַּיי דִי װֶעלְט אִיז שִׁכְחָה אַ חִסָרוֹן, בַּיי מִיר אִיז שִׁכְחָה אַ מַעֲלָה; גְלַייךְ וִוי סְ'גֵייט אַװֶועק עֶפֶּעס פַארְגֶעס אִיךְ שׁוֹין, אוּן אַז דֶער מֶענְטְשׁ פַארְגֶעסְט קֶען עֶר מַאכְן אַ נֵייעֶ הַתְחָלָה. אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֶען זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן, אוּן נִישְׁט אַרָאפְּפַאלְן.

וַוידֶערְאוּם הָאט דֶער רֶבִּי מוֹרָא'דִיג גֶעבֶּעטְן אוּן מַקְפִּיד גֶעװֶוען אַ יֶעדֶער אִיד זָאל נִישְׁט פַארְפֶעלְן לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג שׁוּלְחָן עָרוּךְ, וִוי עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן כח) אַ יֶעדֶער אִיד מוּז לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג שׁוּלְחָן עָרוּךְ,

און שׁוּלְחָן עָרוּךְ אִיז גֶעוֶוען בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אַן עִיקָר גָדוֹל. און עֶר הָאט בְּפֵירוּשׁ גֶעזָאגְט פַאר אוּנְזֶערֶע לַייט, אִיר מֶעגְט קְנֵייטְשְׁן מַיין סֵפֶר ווִי אִיר ווִילְט, דָאס הֵייסְט מְחַדֵשׁ זַיין ווִי אַזוֹי מֶען ווִיל, אָבֶּער נִישְׁט אָפְּטְרֶעטְן פוּן אַ סְעִיף קָטָן אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ. דֶער יְסוֹד פוּן אִידִישְׁקֵייט אִיז דֶער שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען חַזֶרן זַייעֶר אַסַאךְ דֶעם שׁוּלְחָן עָרוּךְ און מַאכְן זִיךְ צְוֵויי שִׁיעוּרִים אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אֵיינְס לֶערְנֶען מְחַבֵּר רְמָ"א כְּסִדְרָן, פוּן אָנְפַאנְג אוֹרַח חַיִים, בִּיז עֶר וֶועט עֶנְדִיגְן זָאל עֶר אָנְהֵייבְּן יוֹרֶה דֵעָה פוּן אָנְפַאנְג, בִּיז עֶר וֶועט עֶנְדִיגְן וֶועט עֶר אָנְהֵייבְּן אֶבֶן הָעֶזֶר פוּן אָנְפַאנְג, בִּיז עֶר וֶועט עֶנְדִיגְן זָאל עֶר אָנְהֵייבְּן חוֹשֶׁן מִשְׁפָּט, בִּיז עֶר וֶועט עֶנְדִיגְן, זָאל עֶר נָאכְאַמָאל אָנְהֵייבְּן אוֹרַח חַיִים, אַזוֹי זָאל עֶר זִיךְ פִירְן אַ גַאנְץ לֶעבְן, דָאס אִיז אַ שִׁיעוּר פָּשׁוּט אִין מְחַבֵּר רְמָ"א. און נָאכְדֶעם דַארְף מֶען לֶערְנֶען אַ שִׁיעוּר עִיוּן, טוּר, בֵּית יוֹסֵף, מִיטְן בַּ"ח, און מְחַבֵּר רְמָ"א מִיט דִי מַגִינִים, מָגֵן אַבְרָהָם און טוּרֵי זָהָב וְכוּ' וְכוּ'. און אוֹיסֶער דֶעם אִיז גוּט זִיךְ צוּ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין קִיצוּר שׁוּלְחָן עָרוּךְ, עֶר זָאל חַזֶרן בָּאטְשׁ ווִיסְן דִי תַּמְצִית, וָוארוּם הַלָכָה דָאס אִיז דֶער יְסוֹד פוּן אַ אִיד.

וְעַל כּוּלָם הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי מִיט אוּנְז אַסַאךְ גֶעשְׁמוּעֶסְט און גֶעבֶּעטְן אַז מֶען זָאל זִיךְ צוּגֶעווּאוֹינֶען אוֹיסְרֶעדְן זִיךְ דָאס הַארְץ פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ אָן קַיין שׁוּם חָכְמוֹת, און דֶערְצֵיילְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶס גֵייט אוֹיף אִים דוּרְךְ.

און דָאס אִיז אַ עֵצָה כְּלָלִיוּת, פַאר יֶעדֶע זַאךְ וָואס מֶען דַארְף הָאבְּן, זָאל מֶען בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, און דָאס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן "הִתְבּוֹדְדוּת", אַ מֶענְטְשׁ דַארְף בֶּעטְן שְׁטֶענְדִיג דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואס עֶר דַארְף הָאבְּן, און אֲפִילוּ לֶערְנֶען און דַאוֶונֶען אוֹיף דֶעם דַארְף מֶען אוֹיךְ בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר זָאל הָאבְּן אַ לוֹיטֶערְן מֹחַ עֶר זָאל פַארְשְׁטֵיין וָואס עֶר לֶערְנְט, עֶר זָאל פַארְשְׁטֵיין ווי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן, עֶר זָאל נִישְׁט הָאבְּן קַיין מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת בַּיים דַאוֶונֶען, אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ דַארְף מֶען זִיךְ אוֹיסְגִיסְן דָאס הַארְץ.

וֶוען אַ מֶענְטְשׁ אִיז שְׁטַארְק אִין דִי אַלֶע דְרֵיי זַאכְן: א'. נִישְׁט פַארְלִירְן זִיךְ אֲפִילוּ אִין דִי שְׁוֶוערְסְטֶע מַצָּבִים, און מִשְׁתַּדֵל זַיין זִיךְ פְרֵיילִיךְ צוּ מַאכְן, און פְרֵיילִיךְ מַאכְן אַנְדֶערֶע; ב'. לֶערְנֶען אַסַאךְ שׁוּלְחָן עָרוּךְ און נִישְׁט אָפְּטְרֶעטְן פוּן הַלָכָה; ג'. רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים און דֶערְצֵיילְן אִים יֶעדֶעם פְּרַט וָואס עֶס גֵייט אוֹיף אִים דוּרְךְ, יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר וויל טוּן זָאל עֶר מִיטְן כַּבְיָכוֹל אִיבֶּערְשְׁמוּעֶסְן. דִי אַלֶע דְרֵיי יְסוֹדוֹת זֶענֶען עִיקָרִים פוּן אַ אִידִישׁ לֶעבְּן.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר לָאז דִיךְ נִישְׁט פַארְפִירְן פוּן יֶעדְן טִפֵּשׁ און שׁוֹטֶה וְכוּ', וָואס עֶר רוּפְט זִיךְ מַנְהִיג וְכוּ', אֲפִילוּ פוּן צְווִישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט וְכוּ', אוֹיב ס'אִיז נִישְׁט גֶעבּוֹיעֶט אוֹיף דִי יְסוֹדוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, לְכָל הַפָּחוֹת פוּן דִי שִׂיחוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן וָואס וֶוערְט

גֶעבְּרֶענְגְט אִין דִי סְפָרִים שִׂיחוֹת הָרַ"ן, חַיֵי מוֹהֲרַ"ן, זָאלְסְטוּ פוּן אִים אַנְטְלוֹיפְן.

עֶם אִיז זֵייעֶר גוּט אַז דוּ זָאלְסְט חַזֶר'ן שִׂיחָה סִימָן ע"ו אִין שִׂיחוֹת הָרַ"ן, דָארְטְן גֶעבְּט אוּנְז דֶער רֶבִּי אַ סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד, ווִי מֶען קֶען דוּרְכְלֶערְנֶען כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָה, אֲפִילוּ מֶען הָאט אַ שְׁוֶוערְן פַארְשְׁטַאנְד אַ שְׁוֶוערֶע קָאפּ וְכוּ', אוֹיב מֶען זָאל זִיךְ פִירְן ווִי עֶר הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט קֶען מֶען זַיין אַ גְרוֹיסֶע לַמְדָן. אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ חַזֶרְן אַסַאךְ דִי שִׂיחָה אוּן זָאלְסְט זִיךְ מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט מִתְוַוכֵּחַ זַיין, טַייטְשׁ אִיבֶּער וָוארְט בַּיי וָוארְט וָואס דָארְטְן שְׁטֵייט, וֶועסְטוּ זֶען אַז דֶער סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד פוּן רֶבִּי'ן אִיז אַ מוֹרָא'דִיגֶע סֵדֶר. וואוּיל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס אִיז עוֹסֵק אִין דֶעם.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיךְ פָאלְגְן וֶועסְטוּ נִישְׁט צוּלֵייגְן אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

הַמְאַחֵל לְךָ שָׁבוּעַ טוֹב וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ מְבוֹרָךְ

עו

בְּעֶזְרַת הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵצֵא א' דְרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָקָר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאף אַז אַלֶעס אִיז בְּסֵדֶר בַּיי דִיר, אוּן עֶס הָאט זִיךְ אַלֶעס אָפְּגֶעשְׁטִילְט וְכוּ', זַיי מִיר מוֹדִיעַ וָואס שְׁנֶעלֶער,

און דו װעסט מיך זייער דערפרייען, װארום איך וויל נאר הערן דאס גוטס ביי דיר.

איך בעט דיר זייער זאלסט זיך זען דערהאלטן, קיין שום זאך אויף דער וועלט זאל דיך נישט קענען צוברעכן.

אמת מען האט דיך אלעמאל אראפגעקלאפט, הן אין שטוב, הן אין חדר, הן אין ישיבה וכו' וכו', אבער דורכן הייליגן רבינ'ס עצות קען מען צוריק באקומען דאס זעלבסט זיכערקייט, בפרט ווען איינער געוואוינט זיך צו צו רעדן צום בורא כל עולמים אויף פראסט אידיש, און פארציילט אים אויס אלעס וואס עס גייט אויף אים דורך, דאס איז די שענסטע מתנה וואס מיר האבן באקומען פון הייליגן רבי'ן. איבערדעם דארף מען זיך מיט דעם באנוצן, אז וואויל איז דעם וואס געוואוינט זיך צו יעדן טאג זיך אויסרעדן זיך דאס הארץ פארן בורא כל עולמים, וואס עס איז נישטא קיין בעסערע זאך פון דעם, און דאס שטארקט די אמונה, ווייל ווען א מענטש רעדט צום בורא כל עולמים ציט ער אויף זיך די שכינה, און ער שפירט אז דער באשעפער איז דא מיט אים, ווי די חז"ל זאגן (סנהדרין כב) המתפלל צריך שיראה עצמו כאלו שכינה כנגדו שנאמר (תהלים טז) "שויתי הוי"ה לנגדי תמיד"; און זאלסט וויסן אז יעדעסווארט וואס א איד רעדט און בעט דעם בורא כל עולמים ווערט צוגעהערט אויבן, ווי די חז"ל זאגן (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אורים ותומים ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד

לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אַל תְּבַזֶּה אֶת תְּפִלָּתָם (תְּהִלִּים קב) "תִּכָּתֵב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן", מִכַּאן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל הַשָּׁבִים, "וְעַם נִבְרָא יְהַלֶּל יָהּ" שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בּוֹרֵא אוֹתָן בְּרִיָּה חֲדָשָׁה; אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ אִין דִי הֵיילִיגֶע עֲבוֹדָה אוֹיסְדֶערְצֵיילְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים יֶעדְן טָאג וָואס אוֹיף דִיר גֵייט דוּרְךְ, אוּן דָאס וֶועט דִיךְ אוֹיפְבּוֹיעֶן דַיין זֶעלְבְּסְט זִיכֶערְקֵייט, נָאר שְׁרֶעק זִיךְ פוּן גָארְנִישְׁט. גֶעדֶענְק אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פִירְט דִי וֶועלְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיּוּת, אוּן מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה וֶועסְטוּ וֶוערְן אָפְּגֶעהִיטְן פוּן אַלֶדֶעם שְׁלֶעכְטְס, אוּן עֶס וֶועט נִשְׁפַּע וֶוערְן אוֹיף דִיר אַלֶע בְּרָכוֹת, אַזוֹי וִוי דֶער חָכָם מִכָּל אָדָם הָאט גֶעזָאגְט (מִשְׁלֵי כח) "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת".

זָאלְסְט הָאבְּן אַ גֶעבֶּענְטְשְׁטְן אוּן זִיסְן חוֹדֶשׁ

עז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ב' דְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם לְהָאַבְרֵךְ ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח

אִיךְ הָאבּ זִיךְ צוּגֶעבַּאפְּט צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס צִיּוּן אִין אוּמַאן אוֹיף אַ טָאג, אוּן אִיךְ הָאף דָאס אִיךְ הָאבּ בְּוַדַּאי גֶעפּוּעלְט בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעדַארְפְט וְכוּ'. וָוארוּם בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס צִיּוּן קֶען מֶען פּוּעלְן אַלְץ וָואס מֶען וִויל אוֹיבּ מֶען עַקְשְׁנְט זִיךְ אַיין. גְלֵייבּ

מִיר מֶען דַארְף זִיךְ זֵייעֶר פְרֵייעֶן אַז מִיר זֶענֶען מְקוֹרָב גֶעוָוארְן צוּ אַזַא גְרוֹיסְן רֶבִּי'ן, וָואס הָאט צוּגֶעזָאגְט דָאס וֶוער עֶס וֶועט קוּמֶען צוּ זַיין צִיוּן, אוּן וֶועט גֶעבְּן אַ פְּרוּטָה לִצְדָקָה פַאר זַיינֶעט וֶועגְן, אוּן וֶועט זָאגְן דִי צֶען קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִּים וָואס הֵייסְט "תִּיקּוּן הַכְּלָלִי", וֶועט עֶר פוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית אַרוֹיס נֶעמֶען, אַז וואוּיל אִיז דֶעם מֶענְטְשׁ וָואס פָּאלְגְט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אוּן כָאטְשׁ אֵיינְמָאל אִין לֶעבְּן פָארְט עֶר אִין אוּמַאן צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס צִיוּן, מְקַבֵּל זַיין אַזַא גְרוֹיסְן תִּיקּוּן וָואס עֶס אִיז נָאךְ נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין אֵיין צַדִּיק אוֹיף דֶער וֶועלְט וָואס זָאל צוּ זָאגְן אַזַא הַבְטָחָה מִיט צְוֵויי עֵדוּת, אַז וֶוער עֶס וֶועט קוּמֶען צוּ זַיין צִיוּן אוּן גֶעבְּן אַ פְּרוּטָה לִצְדָקָה פַאר זַיינֶעט וֶועגְן אוּן זָאגְן דִי צֶען קַאפִּיטְלַאךְ תְּהִלִּים וָואס הֵייסְט תִּיקּוּן הַכְּלָלִי, וֶועט עֶר אִים פוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית אַרוֹיסְנֶעמֶען.

גְלֵייבּ מִיר וֶוען אִיךְ דַארְף אַ גְרוֹיסֶע יְשׁוּעָה, פָאר אִיךְ גְלַייךְ צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס צִיוּן, אוּן אִיךְ בִּין דָארְטְן מַפְצִיר וָואס אִיךְ דַארְף, אוּן אִיךְ זֶע גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת.

אִיךְ בִּין יֶעצְט אִין אוּמַאן, עֶס קֶען זַיין אִיךְ וֶועל פָארְן אוֹיךְ צוּ רֶבִּי נָתָן זַ"ל אִין בְּרֶסְלֶב, אוּן פוּן דָארְטְן צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

עח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ב' כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם לְהַבָּחוּר ... נֵרוֹ יָאִיר

דַּיין בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

זוּיסְן זָאלְסְטוּ דָאס אַלֶעס וָואס דוּ לַיידְסְט אִיז נָאר וַוייל דִי אֱמוּנָה אִיז בַּיי דִיר נִישְׁט גַאנְץ, וָוארוּם אַז אֵיינֶער זִינְדִיגְט רַחֲמָנָא לִיצְלָן, קוּמֶען אִין אִים אַרַיין גֶעדַאנְקֶען פוּן כְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן כב) הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה בָּאָדָם, וֶועלְדִיג דִי זִינְד פוּן אַ מֶענְטְשׁ אַזוֹיפִיל מָאס כְּפִירוּת אוּן סְפֵיקוֹת קוּמְט אִים אַרַיין אִין דִי אֱמוּנָה, אוּן דָאס פַּיינִיגְט אִים זֵייעֶר שְׁטַארְק. וַוייל עֶס אִיז נָאךְ נִישְׁטָא אַזַא גוּט אוּן גֶעשְׁמַאק לֶעבְּן וִוי אֵיינֶער אִיז שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה, עֶר גְלֵייבְּט אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַלֶעס וָואס עֶס טוּט זִיךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט וֶוערְט גֶעפִירְט נָאר בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אוּן כְּדֵי עֶס זָאל זַיין אַ בְּחִירָה פַארְן מֶענְטְשׁ, אִיז דָא אַ בְּחִירָה, עֶס אִיז דָא אַ סַמֶ"ךְ מֶ"ם דֶער שָׂטָן וָואס בְּרֶענְגְט אַרַיין אִין מֶענְטְשׁ שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען הֵיפֶךְ פוּן דִי אֱמוּנָה, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעשְׁרִיגְן זֵייעֶר אַסַאךְ אַז פַאר מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען וֶועט זַיין דֶער שְׁוֶוערְסְטֶע נִסָּיוֹן אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל הָעוֹלָמִים, דִי גַאנְצֶע וֶועלְט וֶועט זַיין פוּל מִיט כְּפִירוּת וְאַפִּיקוֹרְסוּת. אוּן לֵיידֶער זֶעעֶן מִיר אַז עֶס

אִיז מְקוּיָם גֶעוָוארְן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינ'ס וֶוערְטֶער, דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אִיז פוּל מִיט כְּפִירָה וְאַפִּיקוֹרְסוּת, וּבִפְרַט אַז עֶס אִיז אוֹיף גֶעשְׁטַאנֶען אַ פַארְשָׁאלְטֶענֶע מַלְכוּת וָואס אִיז לוֹחֵם אַקֶעגְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן מֶען רַייסְט אוֹיס מִילְיָאנֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער פוּן דִי הֵיילִיגֶע אֱמוּנָה, אוּן זֵיי וַוארְפְן פוּן זִיךְ אַרָאפּ דֶעם עוֹל הַמִּצְוֹת וְכוּ', עֶסְן טְרֵיפוֹת אוּן נְבֵילוֹת, מְחַלֵל שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וְכוּ', שְׁפֶּעטְן אָפּ פוּן אַלְץ וָואס אִיז הֵיילִיג פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן בְּרֶענְגֶען אַרַיין אַ הֶפְקֶרְדִיגֶע לֶעבְּן אָן קַיין שׁוּם צְנִיעוּת אוּן מָארַאל וְכוּ', לֵיידֶער ווי דִי נִידֶערְטְרֶעכְטִיגֶע גוֹיִם וְכוּ', אִיבֶּער דֶעם דַארְפְן מִיר זִיךְ יֶעצְט שְׁטַארְקְן מִיט פָּשׁוּטֶע אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל הָעוֹלָמִים.

אִיךְ וֵויים דָאס דוּ בִּיסְט בִּיז יֶעצְט זֵייעֶר מִיאוּס דוּרְכְגֶעפַאלְן וְכוּ', אָבֶּער שְׁטֶענְדִיג נוּצְט תְּשׁוּבָה. אוּן דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה אִיז אוֹיפְהֶערְן טוּן דִי נַארִישֶׁע אוּן שְׁמוּצִיגֶע זִינְד, נָאר דָאס אִיז דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה מֶען הֶערְט אוֹיף טוּן וְכוּ', אוּן מֶען אִיז מְקַבֵּל אוֹיף זִיךְ פוּן הַיינְט אָן וֶועל אִיךְ זִיךְ פִירְן עֶרְלִיךְ זֵייעֶר, דָאס אִיז דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה.

אִיךְ וֵויים עֶס וֶועט דִיר אָנְקוּמֶען זֵייעֶר שְׁוֶוער, וַוייל דוּ הָאסְט זִיךְ שׁוֹין צוּגֶעוואוֹינְט טוּן שְׁלֶעכְטֶע אוּן מִיאוּסֶע זַאכְן רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אָבֶּער ווִיסְן זָאלְסְטוּ אַז דָאס אִיז דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה אַז מֶען טוּט נִישְׁט מֶער, אוּן מֶען אִיז אוֹיף זִיךְ מְקַבֵּל מֶען וֶועט שׁוֹין קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּרִיק קֶערְן צוּ טוּן דִי נַארִישֶׁע עֲבֵירוֹת אוּן תַּאֲוֹת וְכוּ'.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט אַ וֶועג פוּן תְּפִלָּה, מֶען זָאל זִיךְ אוֹיס רֶעדְן דָאס הַארְץ אוֹיף אִידִישׁ, אוּן אוֹיס צוּ דֶערְצֵיילְן פַארְן בּוֹרֵא כָּל הָעוֹלָמִים אַלֶעסְדִינְג וָואס מֶען הָאט גֶעטוּן, אוּן בֶּעטְן רַחֲמִים אַז מֶען זָאל שׁוֹין נִישְׁט טוּן דִי מִיאוּסֶע עֲבֵירוֹת וְכוּ'. דָאס אִיז דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה, ווִי דֶער נָבִיא זָאגְט (הוֹשֵׁעַ יד, ג) "קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל הֲוַיָ"ה", זָאגְן אוֹיף דֶעם דִי חֲזַ"ל (שְׁמוֹת רַבָּה פַּרְשָׁה לח, סִימָן ד) אֵינִי מְבַקֵּשׁ מִכֶּם אֶלָּא דְּבָרִים, דֶער בּוֹרֵא כָּל הָעוֹלָמִים ווִיל נָאר מְ'זָאל רֶעדְן צוּ אִים דָאס אִיז דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה.

זֶע צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, דָאס וֶועט דִיר הֵיילִיגְן דָאס וֶועט דִיר פוּן שְׁמוּץ אַרוֹיס נֶעמֶען, דָאס וֶועט דִיר גְלִיקְלִיךְ מַאכְן, אוּן דוּ וֶועסְט שׁוֹין זַיין אַ צֶעפְרִידֶענֶער מֶענְטְשׁ.

זָאלְסְט הָאבְן אַ לֶעכְטִיגְן תָּמִיד

עט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ פְרֵיי זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְק אַז דוּ גֶעבְּסְט זִיךְ אָפּ מִיט אַרוֹיסְגֶעבְּן דִי בְּרִיוו פוּן שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַחַל" אוֹיף אִידִישׁ, דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין אַנוּנְג דֶעם גְרוֹיסְן זְכוּת וָואס דוּ הָאסְט, וָוארוּם לֵיידֶער אִיז דָא אַזוֹיפִיל צוּבְרָאכֶענֶע

נְשָׁמוֹת וָואס זֵיי דַארְפְן הָאבְּן חִיזּוּק, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ה) **אַז פוּן צַדִּיק אוּן פוּן זַיינֶע** תַּלְמִידִים קוּמֶען אַרוֹיס הֵיילִיגֶע דִיבּוּרִים, מְחַיֶה זַיין אַלֶע צוּבְּרָאכֶענֶע אוּן גֶעפַאלֶענֶע נְשָׁמוֹת אוּן זֵיי שַׁיינֶען אוּן זֵיי אַרַיין אוֹיבֶּעט גֶעטְלִיכְקֵייט, בִּיז זֵייעֶר מֹחַ הֵייבְּט אוֹיךְ אָן צוּ שַׁיינֶען אִין דִי אֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, גְלֵייבְּן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דָאס עֶר אִיז מְחַיֶה אוּן מְהַוֶּוה דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, אוּן אַלֶעס וֶוערְט גֶעפִירְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית. אוּן וֶוען אַ אִיד שְׁטַארְקְט זִיךְ אִין אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דֶעמָאלְטְס הָאט עֶר אַ רְפוּאָה, אוּן חָלִילָה וְחַס וֶוען ס'אִיז בַּיי דֶעם מֶענְטְש אָפְּגֶעשְׁוַואכְט דִי אֱמוּנָה דֶעמָאלְטְס לַיידְט עֶר פוּן אַסַאךְ מַחֲלוֹת אוּן קְרֶענְק, רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

אוּן דֶער עִיקָר נֶערְוְון קְרַאנְקְהַייט לַיידְט אַ מֶענְטְש וָואס עֶר הָאט נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה, וָואס דֶעמָאלְטְס אִיז עֶר פַארְלוֹירְן אִינְגַאנְצְן. וָוארוּם וֶוען אַ מֶענְטְש אִיז שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה אִיז עֶר זֵייעֶר גֶעדוּלְדִיג, אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ קֶען אִים נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן, וָוארוּם עֶר וֵוייסְט אַז אַלְסְדִינְג אִיז פוּנֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וְוִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט, (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן קנה) **אַז דוּרְךְ אֱמוּנָה אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ וַואקְסְן** אוּן צוּ שְׁפְּרָאצְן, אוּן קַיין ווִינְט קֶען אִים נִישְׁט אוֹיסְרֵייסְן, וָואס דָאס אִיז וָואס דִי חֲזַ"ל זָאגְן (שַׁבָּת לא), **אֱמוּנָה זֶה סֵדֶר** זְרָעִים, וֶוען מֶען פְּלַאנְצְט אַיין אַ בּוֹים אִין דֶער עֶרְד אוּן עֶס וָוארְצֶעלְט זִיךְ שְׁטַארְק אַיין אִין דֶער עֶרְד, דֶעמָאלְטְס קֶען קוּמֶען אַלֶע שְׁטוּרֶעם ווִינְטְן פוּן דֶער וֶועלְט אוּן זֵיי

וֶועלְן נִישְׁט אויסְרֵייסְן דֶעם בּוים וָואס עֶס וַואקְסְט אַרוּיס מִיט שְׁטַארְקֶע וָוארְצְלֶען; דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אִיז אֱמוּנָה, וֶוען אַ אִיד אִיז אַיינְגֶעוָוארְצְלְט מִיט אֱמוּנָה קֶען קַיין שׁוּם שְׁלֶעכְטֶע ווינְטְן - דָאס הֵייסְט דֵעוֹת נִפְסָדוֹת וְכוּ' - אִים נִישְׁט אויסְרֵייסְן וְכוּ', אַדְרַבָּה עֶר הָאט אַזַא מִין כֹּחַ אַז עֶר קֶען נָאךְ מְחַזֵּק זַיין אַנְדֶערֶע. אִיבֶּערְדֶעם הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אַסַאךְ גֶערֶעדְט פוּן אֱמוּנָה, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט פַאר זַיין הֵיילִיגְן תַּלְמִיד רֶבִּי נָתָן זַ"ל, וֶוען דוּ וֶועסְט מְחַדֵּשׁ זַיין חִידוּשֵׁי תּוֹרָה, אוּן דוּ וֶועסְט קוּמֶען רֶעדְן פוּן אֱמוּנָה אוּן פוּן צַדִּיק, צוּשְׁפְּרֵייט דֶעם פֶּען; דָאס הֵייסְט מֶען דַארְף אַסַאךְ רֶעדְן אוּן שְׁרַייבְּן דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן אַ אִיד וָואס וֶוערְט מְקוֹרָב צוּם צַדִּיק הָאֱמֶת, וָואס דוּרְךְ אִים קוּמְט מֶען צוּ אֱמוּנָה.

אִיבֶּערְדֶעם פְּרֵיי אִיךְ זִיךְ זֵייעֶר אַז דוּ בִּיסְט זוֹכֶה אוּן מְזַכֶּה אָפְּצוּדְרוּקְן דִי אַלֶע בְּרִיוו וָואס זֶענֶען וואוּנְדֶערְלִיכֶע עֵצוֹת פַאר יֶעדֶע צוּבְּרָאכֶענֶע אוּן גֶעפַאלֶענֶעם וְכוּ', ווי צוּ זִיךְ שְׁטַארְקְן אוּן נִישְׁט פַארְלִירְן זִיךְ פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ, אוּן זַיין שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ אוּן גֶעדוּלְדִיג אִין זַיין טָאג טֶעגְלִיכְן לֶעבְּן.

אַז וואוּיל אִיז דֶעם וָואס עֶר קֶען זִיךְ דֶערְהַאלְטְן אִין דִי וֶועלְט, אוּן וֶוערְט נִישְׁט צוּפַאלְן פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ, אוּן הָאט שָׁלוֹם בַּיִת, עֶר וֵוייסְט ווִי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן מִיט זַיין וַוייבּ, אוּן עֶר וֵוייסְט ווִי אַזוֹי אוּמְצוּגֵיין מִיט מֶענְטְשְׁן וְכוּ',

און עֶר דֶערְוַוייטֶערְט זִיךְ פוּן מַחְלוֹקֶת און קְרִיגֶערַייעֶן, און אַנְטְלוֹיפְט פוּן וִיכּוּחִים וְכוּ'.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ גֶעבֶּענְטְשְׁטְן און זִיסְן טָאג

פ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

דַיין בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

זָאלְסְט ווִיסְן אַז בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אִיז גֶעוֶוען הִתְחַדְּשׁוּת אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ, דָאס הֵייסְט אַז מֶען דַארְף שְׁטֶענְדִיג אָנְהֵייבְּן פוּן נַיי, יֶעדְן טָאג יֶעדֶע שָׁעָה יֶעדֶע רֶגַע דַארְף מֶען מַאכְן אַ נַייעֶ הַתְחָלָה און קוּמֶען צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים און זָאגְן, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ ווִיל יֶעצְט זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, פוּן יֶעצְט אָן ווִיל אִיךְ אָנְהוֹיבְּן צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, פוּן יֶעצְט אָן ווִיל אִיךְ מְקַיֵּים זַיין דִי מִצְווֹת מִיט שִׂמְחָה, וְכוּ', וְכוּ'. אַזוֹי דַארְף אַ אִיד שְׁטֶענְדִיג זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹינֶען צוּ זָאגְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, פוּן יֶעצְט אָן ווִיל אִיךְ זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד. ווֶען מֶען גֶעווֹאוֹינְט זִיךְ צוּ, צוּ מַאכְן יֶעדֶעס מָאל אַ נַייעֶ הַתְחָלָה, דֶעמָאלְטְס גֵייט דִי לֶעבְּן גָאר אַנְדֶערְשׁ, ווָארוּם ווֶען דֶער מֶענְטְשׁ פַאלְט אַרַיין אִין אַ יֵאוּשׁ און אִין אַ דִיפְּרֶעסְיֶע דָאס אִיז דִי אַרְגְסְטֶע זַאךְ, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט אַז גָאר קַיין יֵאוּשׁ אִיז

נִישְׁט פַארְהַאנֶען, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן עח) גֶעוַואלְד זַייט אַייךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ עֶס אִיז קַיין יִאוּשׁ נִישְׁט פַארְהַאנֶען.

אוּן עֶס אִיז גֶעוֶוען צְווִישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק אוּן אַן עוֹבֵד הַשֵׁם, מִיטְן נָאמֶען הָרַב הֶחָסִיד רֶבִּי יִשְׂרָאֵל קוֹרְדִינֶער זַ"ל, הָאט עֶר גֶעזָאגְט אַז עֶס אִיז שׁוֹין הוּנְדֶערְט פוּפְצִיג יָאר פוּן זִינְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעשְׁרִיגְן 'גֶעוַואלְד זַייט אַייךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ', אוּן נָאךְ אַלְץ הֶערְט מֶען דֶעם קוֹל, אוּן יֶעצְט אִיז שׁוֹין אִיבֶּער צְוֵויי הוּנְדֶערְט יָאר פוּן דֶעם רֶבִּי'ן, אוּן נָאךְ אַלְץ הֶערְט מֶען דֶעם קוֹל וָואס עֶר שְׁרַייט 'גֶעוַואלְד זַייט אַייךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ', אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ זַיין, אוּן זָאלְסְט מַאכְן יֶעדְן טָאג אַ נֵייעֶ הַתְחָלָה.

דֶער הֵיילִיגֶער צַדִיק רֶבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִדְזִיקוֹב זי"ע בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר "עֲטֶרֶת יְהוֹשֻׁעַ", אִיז אַמָאל גֶעוֶוען אִין דִי הוֹיפְּט שְׁטָאט פוּן וִויעֶן, הָאט עֶר גֶעזֶען וִוי יֶעדְן טָאג רֵיינִיגְט מֶען דִי גַאסְן, הָאט עֶר אַ פְרֶעג גֶעטוּן דֶעם רֵיינִיגֶער, "פַארְוָואס דַארְף מֶען רֵיינִיגְן יֶעדְן טָאג דִי גַאסְן?" הָאט עֶר אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט, "רַאבִּינֶער אוֹיבּ מֶען וֶועט נִישְׁט רֵיינִיגְן יֶעדְן טָאג, וֶועט זִיךְ צוּזַאמְנֶעמֶען דִי שְׁמוּץ אִין גְרוֹיסְן... אוּן דֶעמָאלְטס וֶועט מֶען עֶס קֵיינְמָאל נִישְׁט קֶענֶען אָפְּרֵיינִיגְן..." הָאט זִיךְ דֶער הֵיילִיגֶער צַדִיק אָנְגֶערוּפְן פַארְן גַבַּאי'ן, "דוּ הֶערְסְט וָואס דֶער רֵיינִיגֶער זָאגְט? אַז מֶען דַארְף יֶעדְן טָאג

רֵיינִיגְן כְּדֵי עֶס זָאל זִיךְ נִישְׁט אָנְזַאמְלֶען דִי שְׁמוּץ, וָואס דֶעמָאלְטְס וֶועט מֶען עֶס נִישְׁט קֶענֶען אָפְּרֵיינִיגְן".

אַזוֹי דַארְף אַ אִיד יֶעדְן טָאג תְּשׁוּבָה טוּן אוּן בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל אִים מוֹחֵל זַיין אוֹיף זַיין עָבַר, כְּדַאי עֶס זָאל זִיךְ נִישְׁט צוּזַאם זַאמְלֶען אוֹיף אֵיינְמָאל דִי אַלֶע שְׁמוּץ מֶען זָאל עֶס נִישְׁט קֶענֶען רֵיינִיגְן.

זֶעט מֶען פוּן דֶעם ווִי אַ אִיד דַארְף מַאכְן יֶעדְן טָאג אַ נַייעֶ הַתְחָלָה אוּן בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל הָאבְן הַצְלָחָה אִין זַיין לֶעבְּן, אוּן נִישְׁט צוּפַאלְן.

זֶע צוּ זָאגְן יֶעדֶע נַאכְט אֵיידֶער דוּ לֵייגְסְט זִיךְ שְׁלָאפְן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִטָּה מִיט דִי נוּסַח פוּן דִי אֲרִ"י זַ"ל, וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן הָאט גֶעזָאגְט (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה, הֲלָכָה ב) דָאס וֶוער עֶס זָאגְט דֶעם סֵדֶר אִיז מֶען מוֹחֵל אַלֶע עֲווֹנוֹת, דֶער עִיקָר אִיז ווִידּוּי דְבָרִים, זִיךְ מִתְוַדֶה זַיין, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הַיינְט אִיךְ הָאבּ דָאס אוּן דָאס גֶעטוּן, זַיי מִיךְ מוֹחֵל אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעוָואלְט, דָאס הִתְגַבְּרוּת הַיֵצֶר אִיז אוֹיף מִיר גֶעוֶוען זֵייעֶר זֵייעֶר גְרוֹיס, אוּן מִיט דֶעם וָואס מֶען אִיז זִיךְ מִתְוַדֶה פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הֶעלְפְט עֶר אוּן אִיז מוֹחֵל אַלֶע עֲווֹנוֹת, ווִי דִי חַזַ"ל זָאגְן (תּוֹרַת כֹּהֲנִים בְּחוּקוֹתַי) אָמַר הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִיַד שֶׁהֵם מִתְוַודִים מִיַד אֲנִי מוֹחֵל לָהֶם.

גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ, צוּ זָאגְן יֶעדְן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, וָוארוּם מִשְׁנָה אִיז דִי אוֹתִיּוֹת מְשַׁנֶה, סְ'אִיז מְשַׁנֶה

דֶעם מֶענְטְשׁ, און אֲפִילוּ אֵיינֶער לִיגְט שׁוין אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, דֶער כֹּחַ פוּן מִשְׁנַיוֹת וֶועט אִים אַרוֹיסְנֶעמֶען פוּן דִי טוּמְאָה און דִי זוּהֲמָא וָואס עֶר אִיז דָארְטְן אַרַיינְגֶעפַאלְן, וָואס דָאס אִיז מְרוּמָז אִין פָּסוּק (תְּהִלִּים ל׳) הֶ׳עֱלִיתָ מִ׳ן שְׁ׳אוֹל נַ׳פְשִׁי אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת מִשְׁנֶ״ה, אֲפִילוּ אֵיינֶער לִיגְט שׁוין אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו דוּרְךְ מִשְׁנָה וֶועט עֶר אַרוֹיסְגֵיין פוּן דָארְט.

אַ גוּטְן שַׁבָּת

פא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ט כִּסְלֵו ה׳תשע״א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זֶע זִיךְ מְחַזֵק צוּ זַיין מִיט וָואס דוּ קֶענְסְט, עֶס אִיז נִישְׁט קַיין עֵצָה צוּבְּרָאכְן צוּ וֶוערְן פוּן יֶעדֶע זַאךְ וְכוּ׳, דוּ דַארְפְּסְט ווִיסְן אַז אוֹיף יֶעדְן אֵיינֶעם גֵייט אִיבֶּער בְּזֶה הָעוֹלָם שְׁוֶוערֶע נִסְיוֹנוֹת, און דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּן אַ אִיד אִיז, אַז עֶר קֶען זִיךְ דֶערְהַאלְטְן אִין דִי בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת, וְכוּ׳. און ווִיאַזוֹי דֶערְהַאלְט מֶען זִיךְ? אוֹיבּ מֶען אִיז זִיךְ מְחַזֵק מִיט אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. אַ אִיד דַארְף ווִיסְן אַז גָארְנִישְׁט וֶוערְט גֶעטוּן אַלֵיין, יֶעדֶע זַאךְ אִיז בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, און אַז מֶען לֵייגְט אַרַיין אִין זִיךְ דִי הַשְׁגָּחָה, אִיז דָאס גַאנְץ

לֶעבְּן אַן אַנְדֶערֶע לֶעבְּן, וָוארוּם וֶוען אַ אִיד לֶעבְּט מִיט אֱמוּנָה הָאט עֶר אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבְּן, חָלִילָה וְחַס וֶוען עֶר הָאט סְפֵיקוֹת אִין דִי אֱמוּנָה אִיז אִים דִי לֶעבְּן זֵייעֶר זֵייעֶר בִּיטֶער. דֶערְפַאר הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַ וֶועג זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹינֶען צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, יֶעדֶע זַאךְ וָואס מֶען דַארְף הָאבְּן דַארְף מֶען נָאר בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דָאס בּוֹיעֶט אוֹיף דִי אֱמוּנָה. אִיבֶּער דֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר פוּן הַיינְט אָן אוּן וַוייטֶער זָאלְסְטוּ זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹינֶען נָאר רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן וָואס דוּ דַארְפְסְט הָאבְּן זָאלְסְטוּ נָאר אִים בֶּעטְן, וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט דִיר טוּן, מֶען טָאר נִישְׁט צוּפַאלְן פוּן יֶעדֶע זַאךְ.

גֶעווֹאוֹין זִיךְ צוּ, צוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת יֶעדְן טָאג, וָוארוּם מִשְׁנָה אִיז דִי אוֹתִיוֹת נְשָׁמָה, אוּן ווֹאוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר אִיז זוֹכֶה צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן אַזוֹי אִיז עֶר מְשַׁנֶּה דִי טֶבַע, אוּן עֶר אִיז מַמְשִׁיךְ אוֹיף זִיךְ הַשְׁגָּחָה. וִיסְן דַארְפְסְטוּ וִויסְן דָאס מִשְׁנֶ"ה בַּאטְרֶעפְט פּוּנְקְט וִוי פַּרְנָסָ"ה, אוֹיב אַ מֶענְטְשׁ לֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת אִיז עֶר זוֹכֶה צוּ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, אַ שָׁאד מֶענְטְשְׁן הָאבְּן אָפְּגֶעלָאזְט דֶער לִימוּד פוּן מִשְׁנַיוֹת, וָוארוּם דֶער גַאנְצֶער גְאוּלָה אִיז תָּלוּי אִין וִויפִיל מִשְׁנַיוֹת מֶען לֶערְנְט, וָוארוּם דִי חַזַ"ל זָאגְן (וַיִּקְרָא רַבָּה פָּרָשָׁה ז, סִימָן ג) אֵין כָּל הַגָּלֻיוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנַיוֹת; אִיבֶּערְדֶעם

זָאלְסְטוּ וִויסְן אִין דֶעם זְכוּת פוּן לִימוּד מִשְׁנָיוֹת וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ גְרוֹיסֶע יְשׁוּעָה.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָאלְגְן אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיךְ נִישְׁט פַארְלָאזְן.

אַ גוּטְן שַׁבָּת

פב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זֶע זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן, אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ זָאל דִיר נִישְׁט אַרָאפְּוַוארְפְן, אוֹיף דִי וֶועלְט גֵייט אוֹיף יֶעדְן אִיבֶּער אַסַאךְ צָרוֹת מִיט יִסוּרִים מִיט חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ', דָאס גְרוֹיסְקַייט פוּן אַ אִיד וֶוערְט גֶעמָאסְטְן ווִי אַזוֹי עֶר דֶערְהַאלְט זִיךְ. "דֶערְהַאלְטְן זִיךְ" מֵיינְט גְלֵייבְּן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים פִירְט דִי וֶועלְט בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, מְמֵילָא יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶס גֵייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ זָאלְסְטוּ אַנְטְלוֹיפְן צוּ אִים, דָאס הֵייסְט צוּגֶעוואוֹינֶען זִיךְ צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, וָואס דָאס הֵייסְט בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן הִתְבּוֹדְדוּת. אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן כה) אַז הִתְבּוֹדְדוּת אִיז אַ גְרוֹיסֶע מַעֲלָה הֶעכֶער פוּן אַלֶע מַעֲלוֹת אוֹיף דֶער וֶועלְט, וַוייל וֶוען אַ אִיד גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ צוּ

רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָאס דֶערְהַאלְט אִים, דָאס בּוֹיעֶט אִים אוֹיף דִי אֱמוּנָה, דָאס בּוֹיעֶט אִים אוֹיף זַיין זֶעלְבְּסְט זִיכֶערְקֵייט.

אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען רֶעדְן אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. בַּיים אָנְפַאנְג וֶועט זִיךְ דִיר דַאכְטְן אַז קֵיינֶער הֶערְט דִיךְ נִישְׁט צוּ, אָבֶּער דָאס קוּמְט פוּן חִסָרוֹן אֱמוּנָה, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן סב) וֶוען אַ אִיד זָאל הָאבְּן אֱמוּנָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא מִיט אִים בַּיי אִים נֶעבְּן אִים, ווָאלְט עֶר זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעגֶעבְּן ווָאס עֶר רֶעדְט, ווַייל עֶר ווָאלְט גֶעוואוּסְט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא, אוּן עֶר ווָאלְט גֶערֶעדְט צוּ אִים אַזוֹי ווִי מֶען רֶעדְט זִיךְ אוֹיס צוּ אַן אֱמֶת'ן גוּטְן חַבֵר, אוּן אַזוֹי ווִי אַ זוּן רֶעדְט צוּ זַיין טַאטְן. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אַסַאךְ דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל הָאבְּן אַ לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה, אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין שְׁפִּירְן אַז דוּ בִּיסְט דָא מִיט מִיר אוּן דוּ הֶערְסְט צוּ יֶעדֶעם ווָארְט ווָאס אִיךְ רֶעד צוּ דִיר. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל זַיין שְׁטַארְק אִין דִי הֵיילִיגֶע אֱמוּנָה, אִיךְ זָאל נִישְׁט הָאבְּן קֵיין שׁוּם סְפֵיקוֹת, וְכוּ'. אַזוֹי זָאלְסְטוּ רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ. בַּיים אָנְפַאנְג וֶועט זִיךְ דִיר דַאכְטְן אַז קֵיינֶער הֶערְט דִיךְ נִישְׁט אוֹיס, אָבֶּער אַז דוּ וֶועסְט זִיךְ אַזוֹי צוּגֶעוואוֹינֶען וֶועט זִיךְ דִיר בַּיים סוֹף עֶפֶענֶען דָאס פַארְשְׁטָאפְּטֶע הַארְץ, אוּן דוּ וֶועסְט שְׁפִּירְן דָאס גֶעטְלִיכְקֵייט ווָאס עֶס נֶעמְט דִיךְ אַרוּם.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט אֵיינֶעם, מֶען זֶעט אַ גְרוֹיסְן פֶעלְזְן שְׁטֵיין וָואס נַאטוּרְלִיךְ אִיז דָאס זֵייעֶר הַארְט, וֶוען מֶען לָאזְט טְרָאפְּן וַואסֶער אוֹיפְן דִיקְן הַארְטְן פֶעלְזְן שְׁטֵיין, אַ טְרָאפּ נָאךְ אַ טְרָאפּ, אַ טְרָאפּ נָאךְ אַ טְרָאפּ וְכוּ', צוּם סוֹף לֶעכֶערְט עֶר דָאס דוּרְךְ, ווִי שְׁטַארְק אוּן פֶעסְט סְ'זָאל נָאר נִישְׁט זַיין, אָבֶער אַז סְ'טְרָאפְּט אַ טְרָאפּ נָאךְ אַ טְרָאפּ וַואסֶער, לֶעכֶערְט עֶר דוּרְךְ דֶעם פֶעלְזְן שְׁטֵיין וְכוּ'; אַזוֹי אוֹיכֶעט, אוֹיב אַ אִיד הָאט אַ לֵב אֶבֶן, אַ פַארְשְׁטֵיינֶערְט הַארְץ, אוֹיב עֶר רֶעדְט יֶעדְן טָאג נָאךְ אַ דִיבּוּר אוּן נָאךְ אַ דִיבּוּר אוּן נָאךְ אַ דִיבּוּר וְכוּ' וְכוּ', צוּם סוֹף וֶועט זִיךְ אִים עֶפֶענֶען דָאס פַארְשְׁטָאפְּט הַארְץ אוּן עֶר וֶועט שְׁפִּירְן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא מִיט אִים בַּיי אִים נֶעבְן אִים. אִיבֶּערְדֶעם זַיי נִישְׁט קַיין בַּטְלָן, דֶערְהַאלְט זִיךְ מִיט וָואס עֶס גֵייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ, וֶוער נִישְׁט צוּבְרָאכְן פוּן יֶעדֶע קְלֵיינִיקֵייט, זָאלְסְט נִישְׁט הָאבְן קַיין חֲלִישׁוּת הַדַעַת וְכוּ', נָאר זָאלְסְט זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען גֵיין אוֹיף אַ פְלַאץ וואוּ קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא אוּן דָארְטְן זָאלְסְטוּ זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דָאס הַארְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת. אוּן אֲפִילוּ סְ'דַאכְט זִיךְ דִיר אַז קֵיינֶער הֶערְט דִיר נִישְׁט אוֹיס, זָאלְסְטוּ ווִיסְן אַז יֶעדְן דִיבּוּר וָואס אַ אִיד רֶעדְט אִיז חָשׁוּב בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָאלְגְן וֶועסְטוּ נִישְׁט צוּלֵייגְן אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט, וָוארוּם דוּ דַארְפְסְט ווִיסְן אַז דָאס אִיז גֶעוֶוען בַּיים

רֶבִּי'ן אַ יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת, און עֶר הָאט גֶעגֶעבְּן זַיינֶע לַייט אַז זֵיי זָאלְן שְׁטֶענְדִיג רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, און דָאס אִיז דִי טוּיעֶר אַריינְצוּגֵיין צוּ אִים. און דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן פד) אַז דֶער טוּיעֶר אַרֵיינְצוּגֵיין צוּם בַּאשֶׁעפֶער אִיז דִי מוֹיל. וֶוען אַ אִיד גֶעוואוינְט זִיךְ אַיין צוּ רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער, און יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶס גֵייט אוֹיף אִים דוּרְךְ גִיסְט עֶר זִיךְ אוֹיס דָאס הַארְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶעמָאלְטְס וֶועט עֶר אָנְקוּמֶען צוּ דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגָה. אוֹיךְ הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן ק), אַז אַלֶע צַדִיקִים הָאבְּן פַארְצֵיילְט אַז זֵיי זֶענֶען נִישְׁט גֶעקוּמֶען צוּ זֵייעֶר מַדְרֵיגָה, נָאר דוּרְךְ תְּפִלָּה; זֵיי הָאבְּן זִיךְ צוּגֶעוואוינְט צוּ רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, און זֵיי הָאבְּן זִיךְ בַּאפְלַייסְט אִין דֶעם זֵייעֶר לַאנְג, בִּיז זֵיי זֶענֶען גֶעקוּמֶען יֶעדֶער אֵיינֶער צוּ זַיין זַאךְ. אִיבֶּערְדֶעם נֶעם דִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין, און הֵייבּ אָן צוּ וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶער אִיד. וָואס מֵיינְסְטוּ אִיז אַן עֶרְלִיכֶער אִיד? עֶר לֵייגְט זִיךְ נִישְׁט שְׁלָאפְן אוֹיבּ עֶר גְרֵייט נִישְׁט צוּ נֶעגְל וַואסֶער, עֶר לֵיינְט קְרִיאַת שְׁמַע אִין סִידוּר, מִיט דִי נוּסַח פוּן אֲרִ"י זַ"ל, און עֶר אִיז זִיךְ מִתְוַודֶה אוֹיף אַלֶעם וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן אִין דֶעם טָאג; אַז מֶען לֵייגְט זִיךְ אַזוֹי, שְׁטֵייט מֶען אוֹיף ווִי אַ אִיד.

גְלַייךְ ווִי מֶען שְׁטֵייט אוֹיף -זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן נד) - דַארְף מֶען זִיךְ דֶערְמַאנֶען אִין דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז עֶר הָאט בַּאשַׁאפְן דִי וֶועלְט,

און עֶר פִירְט דִי װעלְט בְּהַשְׁגָחָה פְּרָטִית, און מֶען דַאנְקְט אִים און מֶען לויבְּט אִים וָואס עֶר הָאט צוּרִיק גֶעגֶעבְּן דִי נְשָׁמָה, ״מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיָּם, שֶׁהֶחֱזַרְתָּ בִּי נִשְׁמָתִי בְּחֶמְלָה רַבָּה אֱמוּנָתֶךָ״, און נָאכְדֶעם גִיסְט מֶען זִיךְ אָפּ נֶעגֶל וַואסֶער, און מֶען טְרָאגְט עֶס אַרוֹיס אַלֵיין אוֹיסְגִיסְן, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער שַׂר שָׁלוֹם פוּן בֶּעלְזֶא זי״ע הָאט גֶעזָאגְט, ׳װען אַ אִיד גִיסְט אַלֵיין אוֹיס דָאס נֶעגְל וַואסֶער אִיז דָאס אַ סְגוּלָה אוֹיף יִרְאַת שָׁמַיִם׳, און מֶען גְרֵייט זִיךְ צוּ וְכוּ׳, און נָאכְדֶעם זָאגְט מֶען בִּרְכַּת הַתּוֹרָה, וָואס דָאס אִיז דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ וָואס אַ אִיד דַארְף טוּן אִינְדֶערְפְרִי, זָאגְן בִּרְכַּת הַתּוֹרָה. מֶען טָאר נִישְׁט גָארְנִישְׁט טוּן אֵיידֶער מֶען זָאגְט בִּרְכַּת הַתּוֹרָה, נִישְׁט רֶעדְן, נִישְׁט לֶערְנֶען; קוֹדֶם זָאגְט מֶען בִּרְכַּת הַתּוֹרָה. און אַז דוּ װעסְט זוֹכֶה זַיין װעסְטוּ לֶערְנֶען אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת, נָאכְדֶעם וָואס מֶען זָאגְט אָפּ דִי מִשְׁנָה און דִי בְּרַייְתָא אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁיעוּר וְכוּ׳, אִיז כְּדַאי צוּ לֶערְנֶען אַ פֶּרֶק אִין אָבוֹת; מַסֶכֶת אָבוֹת אִיז מוּסָר פוּן דִי חַזַ״ל, און אַזוֹי ווִי מֶען דַארְף לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מוּסָר, אִיבֶּערְדֶעם אִיז כְּדַאי יֶעדְן טָאג צוּ לֶערְנֶען אַ פֶּרֶק אִין אָבוֹת נָאךְ בִּרְכַּת הַתּוֹרָה. סְ׳אִיז דָא זֶעקְס פְּרָקִים אַקֶעגְן דִי זֶעקְס טֶעג, יֶעדְן טָאג אַן אַנְדֶערְן פֶּרֶק, און אַזוֹי װעסְטוּ זִיךְ קֶענֶען אָנְוַוארֶעמֶען.

וּבִפְרָט אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיר מְזַכֶּה גֶעוֶוען, אִיךְ הָאב שׁוֹין גֶעדְרִיקְט בִּיז יֶעצְט זִיבְּן סְפָרִים אוֹיף פִּרְקֵי אָבוֹת, וואונְדֶערְלִיכֶע טַייטְשְׁן אוֹיף יֶעדֶע מִשְׁנָה

מִיט דִי הַקְדָמוֹת פוּנֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן, זָאלְסְט אַרַיינְקוּקְן אִין דֶעם וֶועסְטוּ זִיךְ קֶענֶען מְחַיֶה זַיין אַ גַאנְצְן טָאג. אוּן נָאכְדֶעם לוֹיפְט מֶען אִין מִקְוֶה, אוּן מֶען שְׁטֶעלְט זִיךְ דַאוֶוענֶען מִיט מִנְיָן וָוארְט בַּיי וָוארְט אִין סִידוּר. אוּן דֶער הֵיילִיגֶער שַׂר שָׁלוֹם פוּן בֶּעלְזֶא זי״ע הָאט גֶעזָאגְט, וֶוען אַ אִיד דַאוֶוענְט מִיט כַּוָונָה, עֶר הָאט אִינְזִינֶען פֵּירוּשׁ הַמִילוֹת פוּן אָנְפַאנְג דַאוֶוענֶען בִּיזְן סוֹף, וֶועט עֶר זוֹכֶה זַיין צוּ רוּחַ הַקוֹדֶשׁ; וָוארוּם דִי דְרַיי תְּפִילוֹת, שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב הָאבְּן מְתַקֵן גֶעוֶוען דִי אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְדוֹלָה מִיט גְרוֹיסֶע סוֹדוֹת. אוּן דִי עִיקָר פוּן דַאוֶוענֶען דַארְף זַיין בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת; וָואס הֵייסְט תְּפִלָּה בְּכֹחַ? מְקַשֵׁר זַיין דִי מַחְשָׁבָה צוּם דִיבּוּר, וָוארוּם וֶוען אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט, פְּלִיט אִים דִי מֹחַ מַחְשָׁבָה אִין אַלֶע נַארִישְׁקֵייטְן וְכוּ׳, אוּן עֶר מַאכְט אַלֶע גֶעשֶׁעפְטְן בַּיים דַאוֶוענֶען וְכוּ׳, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (אִין לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א, סִימָן ל), וֶוען אַ אִיד דַאוֶוענְט קוּמְט אִים אַרַיין אַלֶע מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת; אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֶען צוּבִּינְדְן דִי מַחְשָׁבָה צוּם דִיבּוּר, מֶען זָאל אִינְזִינֶען הָאבְּן וָואס מֶען רֶעדְט; אָבֶּער צוּ דֶעם דַארְף מֶען הָאבְּן גְרוֹיסֶע כּוֹחוֹת, וַוייל פוּן אֵיין זַייט זָאגְט דִי מוֹיל, אוּן פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט טְרַאכְט דֶער גֶעדַאנְק, צוּבִּינְדֶען דִי גֶעדַאנְק דִי מַחְשָׁבָה צוּם דִיבּוּר צוּ דֶעם דַארְף מֶען הָאבְּן גְרוֹיסֶע כּוֹחוֹת; דָאס הֵייסְט תְּפִלָּה בְּכֹחַ, נִישְׁט וַוארְפְן זִיךְ אוּן נִישְׁט שְׁרַייעֶן וְכוּ׳, דָאס הֵייסְט נִישְׁט תְּפִלָּה בְּכֹחַ. תְּפִלָּה בְּכֹחַ אִיז אַז מֶען דַארְף צוּבִּינְדֶען דִי מֹחַ מַחְשָׁבָה צוּם דִיבּוּר, עֶר זָאל אִינְזִינֶען הָאבְּן יֶעדֶעם

וָוארְט וָואס עֶר רֶעדְט, און קַיין שׁוּם זַאךְ זָאל אִים נִישְׁט קֶענֶען אָפְּרַייסְן פוּן דִי דִיבּוּרֵי הַתְּפִילָה.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (אִין לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן קיב), וֶוען אַ אִיד זָאגְט דִי וֶוערְטֶער פוּן דַאוֶוענֶען מִיט אַן אֱמֶת, דֶעמָאלְטְס לַייכְט אִים דֶער לֶעכְט פוּנֶעם בַּאשֶׁעפֶער און עֶר קֶען אַרוֹיסְגֵיין פוּן זַיין פִינְסְטֶערְנִישׁ, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ אַכְטוּנְג גֶעבְּן דַאוֶוענֶען שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן דַיְיקָא, און זָאלְסְט דַאוֶוענֶען פוּן סִידוּר.

עֶס וָואלְט זַייעֶר גוּט גֶעוֶוען וֶוען דוּ טְרֶעפְסְט זִיךְ עֶפֶּעס אַן אַרְבֶּעט, וָוארוּם דִי חֲזַ"ל זָאגְן (אָבוֹת פֶּרֶק ב), טוֹב תּוֹרָה עִם דֶרֶךְ אֶרֶץ, שֶׁיְגִיעַת שְׁנֵיהֶם מַשְׁכַּחַת עָוֹן; מֶען דַארְף הָאבְּן בֵּיידֶע, זִיךְ קוֹבֵעַ עִתִּים זַיין לְתוֹרָה, און אַרְבֶּעטְן, וָוארוּם דִי חֲזַ"ל זָאגְן (כְּתוּבּוֹת נט.) הַבְּטֵילָה מְבִיאָה לִידֵי שִׁעֲמוּם וְלִידֵי זִימָה; אַז מֶען גֵייט אַרוּם לֵיידִיג טוּט מֶען עֶקְלְדִיגֶע זַאכְן, מֶען וֶוערְט מְשׁוּגָע פַאר לֵיידִיג גֵיין וְכוּ', וְכוּ', וֶועגְן דֶעם וָואלְט אִיךְ דִיר גֶערָאטְן זָאלְסְט זֶען זִיךְ צוּ טְרֶעפְן אַ גוּטֶע אַרְבֶּעט, און זָאלְסְט זִיךְ קוֹבֵעַ עִתִּים לְתוֹרָה זַיין, לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגוּם, בְּאוֹפֶן בִּיז פְרַייטָאג זָאלְסְטוּ הָאבְּן גֶעעֶנְדִיגְט דִי סִדְרָה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, וָואס דָאס אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף יִרְאַת שָׁמַיִם און אוֹיף אֲרִיכוּת יָמִים, ווִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ח.), לְעוֹלָם יַשְׁלִים אָדָם פַּרְשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, שֶׁכָּל הַמַּשְׁלִים פַּרְשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר מַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו;

אויךְ זָאלְסְטוּ זֶען צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת, אוּן וְעַל כּוּלָם זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען אַ דַף גְמָרָא, הַיינְט אִיז דָא גְרִינְגֶע פֵּירוּשִׁים וָואס זֵיי זֶענֶען מְפָרֵשׁ דִי גְמָרָא, אַז אֲפִילוּ מֶען הָאט אַ שְׁוַואכְן קָאפּ קֶען מֶען עֶס אויךְ פַארְשְׁטֵיין, אויךְ אִיז דָא טֶעיפְּס וָואס מֶען קֶען הֶערְן שִׁיעוּרִים אִין חוּמָשׁ רַשִׁ"י, אִין מִשְׁנַיוֹת, אוּן אִין גְמָרָא, אוּן אוֹיבּ דוּ וֶועסְט נִישְׁט פַארְשְׁטֵיין וָואס דוּ לֶערְנְסְט אִיז כְּדַאי צוּ קוֹיפְן דִי טֶעיפְּס, מֶען קֶען עֶס קוֹיפְן הַיינְט זֵייעֶר בִּילִיג, אוּן סְ'לוֹינְט זִיךְ צוּ קוֹיפְן אַ טֶעיפּ אוֹיף גַאנְץ חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תּוֹרָה אוֹיף גַאנְץ שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, אוּן אוֹיף גַאנְץ שַׁ"ס, עֶס קָאסְט נִישְׁט קַיין סַאךְ גֶעלְט, אָבֶּער סְ'אִיז אַ גוּטֶע אִינְוֶועסְטְמֶענְט, אַ גוּט גֶעשֶׁעפְט, אַזוֹי אַז דוּ פַארְשְׁטֵייסְט נִישְׁט עֶפֶּעס קֶענְסְטוּ עֶס גְלַייךְ הֶערְן. אויךְ אִיז גוּט צוּ קוֹיפְן טֶעיפְּס פוּן הֲלָכָה, וֶוען דוּ פָארְסְט אוֹיפְן וֶועג זָאלְסְטוּ קֶענֶען הֶערְן הֲלָכָה, סְ'אִיז זֵייעֶר ווִיכְטִיג צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג הֲלָכָה.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן כט), אַז יֶעדֶער אִיד אִיז מְחוּיָב צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג הֲלָכָה, אוּן עֶר הָאט אוּנְז זֵייעֶר גֶעבֶּעטְן מִיר זָאלְן זַיין שְׁטַארְק מִיט לִימּוּד הֲלָכָה, אַ אִיד דַארְף ווִיסְן ווִיאַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן, אִיבֶּערְדֶעם אוֹיבּ סְ'אִיז דִיר שְׁוֶוער צוּ פַארְשְׁטֵיין, קוֹיף דִיר דִי טֶעיפְּס, אוּן אַזוֹי וֶועסְטוּ קֶענֶען לֶערְנֶען הֲלָכָה, וּבִפְרַט הִלְכוֹת שַׁבָּת אִיז זֵייעֶר ווִיכְטִיג אוּן הִלְכוֹת נִדָּה אִיז זֵייעֶר ווִיכְטִיג, אוּן בִּכְלַל אִיז זֵייעֶר ווִיכְטִיג צוּ ווִיסְן ווִי אַזוֹי אַ אִיד דַארְף זִיךְ פִירְן, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ הֲלָכָה.

דֶער עִיקָר זָאלְסְט נִישְׁט וֶוערְן צוּפַאלְן פוּן קַיין שׁוּם מֶענְטְשׁ, אוּן קֵיינֶער זָאל דִיךְ נִישְׁט פַּארְדְרֵייעֶן דֶעם קָאפּ, מִיר הָאבְּן בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים פַאר אוּנְזֶערֶע אוֹיגְן, וּבִפְרַט דִי שִׂיחוֹת וָואס עֶס אִיז גֶעדְרִיקְט אִין שִׂיחוֹת הָרַ"ן אוּן אִין חַיֵי מוֹהֲרַ"ן דָאס זָאלְסְטוּ זֶען אַסַאךְ צוּ לֶערְנֶען אוּן מְקַיֵים זַיין אַ יֶעדֶע שִׂיחָה וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי"ע הָאט דָאס פַּארְצֵייכֶענְט, דָאס אִיז אַמָאל זִיכֶער פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס וֶוערְטֶער, וַוייל דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן הָאט דָאס פַּארְצֵייכֶענְט לְדוֹרֵי דוֹרוֹת אַז עֶס זָאל בְּלַייבְּן פַאר אוּנְז, אוּנְז הָאבְּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אוּן בַּיי אִים וֶועלְן מִיר זִיךְ הַאלְטְן, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אֵיידֶער עֶר אִיז אַוֶועק מִזֶה הָעוֹלָם הָאט עֶר גֶעזָאגְט בְּפֵירוּשׁ 'אִיךְ וִויל בְּלַייבְּן צְווִישְׁן אַייךְ', אוּן בַּיי אוּנְזֶערֶע לַייט לֶעבְּט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי, וָוארוּם וֶוער סְ'לֶערְנְט זַיינֶע סְפָרִים אוּן אִיז מְקַיֵים זַיינֶע עֵצוֹת בַּיי אִים לֶעבְּט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי, מִיר פִירְן זִיךְ אַזוֹי ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל זַיין פוּן קֵיינֶעם נִישְׁט, וֶועסְטוּ זֶען אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער וֶועט דִיךְ נִישְׁט פַּארְלָאזְן.

אַז ווּאוֹיל וֶועט דִיךְ זַיין אַז דוּ וֶועסְט מְקַיֵים זַיין וָואס אִיךְ הָאבּ דִיר דָא גֶעשְׁרִיבְּן, וֶועסְטוּ זֶען אַז דוּ וֶועסְט נִישְׁט זַיין אִינְטֶערְדְרִיקְט וְכוּ', דוּ וֶועסְט נִישְׁט הָאבְּן קַיין חֲלִישׁוּת הַדַעַת וְכוּ', וֶועסְט נִישְׁט וֶוערְן צוּבְרָאכְן וְכוּ', וֶועסְט זַיין שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילֶעךְ.

אַ גוּטֶע וָואךְ מִיט אַ לֶעכְטִיגֶע חֲנוּכָּה

פג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שִׁישִׁי עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דוּ זָאלְסְט זִיךְ זֶען זֵייעֶר צוּ שְׁטַארְקְן, אוּן דוּ זָאלְסְט מְכַבֵּד זַיין דַיין וַוייבּ, וָוארוּם דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט דִיךְ גֶעגֶעבְּן אַ מַתָּנָה אַ גוּט וַוייבּ, אוּן דוּ בִּיסְט נִישְׁט קַיין מֵבִין וָואסְפַארַא יְשׁוּעָה הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער דִיךְ גֶעטוּן, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען מְכַבֵּד זַיין דַיין וַוייבּ. אוֹיךְ זָאלְסְטוּ זֶען צוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת, וָואס דָאס אִיז אַ יְסוֹד אִין לֶעבְּן, דָאס אִיז מְטַהֵר דִי נְשָׁמָה, מִשְׁנָ"ה אִיז דִי אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָ"ה, זָאלְסְט אַסַאךְ פְּרָקִים לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג, אוּן דָאס וֶועט דִיךְ מְזַכֵּךְ זַיין דַיין נְשָׁמָה.

דוּ דַארְפְסְט טְרֶעפְן אַ גוּטְן אַרְבֶּעט זָאלְסְט קֶענֶען אַפָּאר שָׁעָה אַרְבֶּעטְן, וְוִי דִי חֲזַ"ל זָאגְן (אָבוֹת פֶּרֶק ב) טוֹב תּוֹרָה עִם דֶרֶךְ אֶרֶץ, שֶׁיְּגִיעַת שְׁנֵיהֶם מַשְׁכַּחַת עָוֹן; אַז אַ מֶענְטְשׁ לֶערְנְט אוּן עֶר אַרְבֶּעט, פַארְגֶעסְט עֶר צוּ זִינְדִיגְן, מַשְׁכַּחַת אִיז אַ לָשׁוֹן שִׁכְחָה, אָבֶּער אַז מֶען דְרֵייט זִיךְ אַרוּם לֵיידִיג זִינְדִיגְט מֶען אוּן מֶען טוּט נַארִישְׁקֵייטְן, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה, אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת וָואס דָאס אִיז זֵייעֶר וִויכְטִיג, אוֹיךְ דוּ בִּיסְט יֶעצְט אִין שָׁנָה רִאשׁוֹנָה זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ הִלְכוֹת נִדָּה, וִויסְן וָואוּ אַיין וָואוּ אוֹיס, אוּן

זָאלְסְט טְרֶעפְן אַ גוּטֶע אַרְבֶּעט, קוּק נִישְׁט אוֹיף גָארְנִישְׁט, דִי חַזַ"ל זָאגְן (פְּסָחִים דַף קיג.), פְּשׁוֹט נְבֵילְתָא בְּשׁוּקָא וְשָׁקִיל אַגְרָא, וְלֹא תֵימָא כַּהֲנָא אֲנָא וְגַבְרָא רַבָּא אֲנָא; זָאלְסְט אָפְּשִׁינְדְען אַ נְבֵילָה אִין גַאס, אוּן זָאלְסְט זִיךְ נִישְׁט שֶׁעמֶען, אוּן זָאלְסְט נִישְׁט זָאגְן אִיךְ בִּין אַ כֹּהֵן גָדוֹל מִיךְ פַּאסְט דָאס נִישְׁט; ס'אִיז נִישְׁטָא אַזַא זַאךְ ס'פַּאסְט נִישְׁט, אַ אִיד הָאט זִיךְ אִינְטֶערְגֶענוּמֶען אִין דִי כְּתוּבָּה אַז עֶר דַארְף מְפַרְנֵס זַיין; מֵהֵיכָא תֵּיתִי, אַז דֶער וַוייבּ הֶעלְפְט אַרוּיס, אִיז דָאס אַ גְרוֹיסֶע יְשׁוּעָה, אָבֶּער זִי מוּז נִישְׁט, זִי טוּט דָאס פוּן אִיר גוּטְן ווילְן, פַּרְנָסָה דַארְף בְּרֶענְגֶען דֶער מַאן, עֶר הָאט זִיךְ מְחַיֵּיב גֶעוֶוען אִין דִי כְּתוּבָּה אַז עֶר וֶועט אִיר מְפַרְנֵס זַיין, מְמֵילָא דַארְפְסְטוּ זֶען צוּ טְרֶעפְן זִיךְ אַן אַרְבֶּעט, אַז ס'וֶועט זַיין אַרְבֶּעט וֶועט נִישְׁט זַיין קַיין קְרִיגֶערַייעֶן אִין שְׁטוּבּ.

נָאר זָאלְסְט זִיךְ הַאלְטְן אוּן זָאלְסְט זַיין זֵייעֶר פְּרֵיילֶעךְ אוּן הִיט זִיךְ פוּן שְׁלֶעכְטְס.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיךְ פָאלְגְן, יֶעדְן טָאג זָאלְסְטוּ גַנְבֶענֶען פִינְף-צֶען מִינוּט אוּן זָאלְט רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן בֶּעטְן יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ דַארְפְסְט הָאבְּן, וֶועסְטוּ זֶען אַז דוּ וֶועסְט זַיין דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער אִינְגֶערְמַאן. אִיךְ מוּז דִיר נָאכְאַמָאל אִיבֶּערְחַזֶרְן, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט דִיךְ גֶעגֶעבְּן אַ וַוייבּ מִיט אַלֶע מַעֲלוֹת, מְמֵילָא זָאלְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט אָפְּרֶעדְן נָאר זָאלְסְט דַאנְקֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶער אוֹיף

דִי חֲסָדִים וָואס עֶר הָאט מִיט דִיךְ גֶעטוּן, דֶעמָאלְטְס וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגֶע וָואךְ אוּן אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

פד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹצָאֵי שַׁבָּת קוֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ"א כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ נֶצַח

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן עֶנְקֶער בְּרִיוו.

וָואס זָאל אִיךְ עֶנְק זָאגְן, אִיךְ בִּין זֵייעֶר דֶערְצִיטֶערְט גֶעוָוארְן פוּן הֶערְן אַז אִיר ווילְט זִיךְ אַוֶועקְצִיעֶן פוּן אַ אִידִישֶׁע גֶעגֶענְט אִין זִיךְ צִיעֶן צְווִישְׁן פְרַייעֶ; דָאס טוּט מִיר זֵייעֶר וֵויי, ווַייל אִיךְ זֶע שׁוֹין אַז אִיר גְרָאבְּט זִיךְ אַ גְרוּבּ לֹא עָלֵינוּ.

עֶם אִיז בַּאווּאוּסְט אַז אַ אִיד וָואס עֶר וואוֹינְט צְווִישְׁן פְרוּמֶע אִידְן וֶועט עֶר אוֹיךְ זַיין פְרוּם, אֲפִילוּ עֶר אִיז יֶעצְט אָפְּגֶעקִילְט וֶועט אִים דֶערְוַוארֶעמְט וֶוערְן דָאס הַארְץ, וַוייל עֶר וֶועט זֶען ווי נָאךְ אִידְן פִירְן זִיךְ אוֹיף בִּקְדוּשָּׁה וְטַהֲרָה, אָבֶּער אוֹיבּ מֶען גֵייט וואוֹינֶען צְווִישְׁן פְּרַייעֶ וְכוּ' וְכוּ', וֶוערְט מֶען אָפְּגֶעקִילְט, בִּיז מֶען קֶען אַרַיינְפַאלְן אִין כְּפִירוּת מִיט אַפִּיקוֹרְסוּת, אוּן אִיבֶּערְלָאזְן דָאס גַאנְצֶע אִידִישְׁקֵייט לֹא עָלֵינוּ; אִיבֶּערְדֶעם הַאלְט אִיךְ אַז דָאס אִיז נִישְׁט קַיין עֵצָה, בִּפְרַט פַאר דִי קִינְדֶער.

עֶם ווערט דֶערְצֵיילְט, אַז אַמָאל הָאבְּן זִיךְ מְיַישֵּׁב גֶעוֶוען אַפָּאר מִשְׁפָּחוֹת אַז זֵיי ווֶעלְן זִיךְ אַוֶועקְצִיעֶן אִין אַ נַייעֶ שְׁטָאט וָואס דָארְטְן אִיז קַיין אִידְן נִישְׁט גֶעוֶוען, כְּדֵי זֵיי זָאלְן הָאבְּן אַ בֶּעסֶער לֶעבְּן מִיט פַּרְנָסָה אוּן דָאס גְלַייכְן וְכוּ', צְווִישְׁן זֵיי אִיז גֶעוֶוען אַ אִינְגֶערְמַאן אַ גְרוֹיסֶער לַמְדָן אוּן אַ תַּלְמִיד חָכָם, אוּן עֶר הָאט גֶעמֵיינְט אַז עֶר וֶועט טְרֶעפְן זַיינֶע גְלִיקְן עֶרְגֶעץ אַנְדֶערְשׁ וְכוּ'. וַיְהִי הַיּוֹם, הָאט זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן דֶער גַלַח פוּן שְׁטָאט מִיט אִים מְחַבֵּר זַיין, אוּן דֶער גַלַח הָאט אִים גֶעבֶּעטְן עֶר זָאל אִים דֶערְצֵיילְן פוּן אִידִישְׁקֵייט, אוּן ווִי גֶעוֶועוְדְלִיךְ אַ אִינְגֶערְמַאן אַ תַּלְמִיד חָכָם אַ לַמְדָן הָאט גֶעהַאט וָואס צוּ דֶערְצֵיילְן דֶעם גַלַח, אוּן דֶער גַלַח וֶוען עֶר הָאט גֶערֶעדְט מִיט דֶעם אִינְגֶערְמַאן, הָאט עֶר אִים זֵייעֶר אוֹיסְגֶערִימְט "דוּ בִּיסְט אַזַא גְרוֹיסֶער לַמְדָן, אַזַא גְרוֹיסֶער קָאפּ, פוּן וואוּ קֶענְסְטוּ אַזוֹי גוּט לֶערְנֶען?" אוּן עֶר הָאט אִים שְׁטֶענְדִיג גֶעגְרוֹיסְט, אוּן ווִי גֶעוֶועוְדְלִיךְ אַז מֶען גְרוֹיסְט אֵיינֶעם גֵייט עֶר אַרַיין אִין גַאֲוָה אוּן אִין יֵשׁוּת, אַזוֹי פְלֶעגְט זִיךְ דֶער גַלַח מִיט אִים פִירְן.

אוּן דֶער אִינְגֶערְמַאן אִיז גֶעוֶוען מָלֵא שִׂמְחָה, עֶס הָאט זִיךְ אִים גֶעדַאכְט אַז עֶר גֵייט דֶעם גַלַח מַחֲזִיר בִּתְשׁוּבָה זַיין, אוּן דֶער גַלַח וֶועט זִיךְ מְגַייר זַיין, וָוארוּם עֶר אִיז מְקַבֵּל זַיינֶע ווֶערְטֶער אוּן עֶר רִימְט אִים אוֹיס, "ווִי אַזוֹי בִּיסְטוּ אַזַא גְרוֹיסֶער חָכָם?" אוּן דָאס גְלַייכְן. וַיְהִי הַיּוֹם הָאט דֶער גַלַח אִים אָנְגֶעהוֹיבְּן פְרֶעגְן טִיפֶע שְׁאֵלוֹת אִין אֱמוּנָה וְכוּ', אוּן פִילָאזָאפִירְט מִיט אִים וְכוּ', בִּיז דֶער אִינְגֶערְמַאן אִיז אָפְּגֶעקִילְט

גֶעוואָרְן פוּן דִי אֱמוּנָה, בִּיז עֶר הָאט בַּאשְׁלָאסְן אַז עֶר גֵייט זִיךְ שְׁמַדְן רַחֲמָנָא לִיצְלָן. פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז דִי עֶלְטֶערְן הָאבְּן זִיךְ אוֹיפְגֶעגֶעסְן דָאס הַארְץ, דָאס וַוייבּ הָאט גֶעוֵויינְט.

זֶענֶען זֵיי אַרִיבֶּער גֶעפָארְן צוּם בַּעַל הַתַּנְיָא זי"ע אוּן זֵיי הָאבְּן אִים דָאס דֶערְצֵיילְט. ווִי דֶער בַּעַל הַתַּנְיָא הָאט עֶס גֶעהֶערְט, אִיז עֶר דֶערְצִיטֶערְט גֶעוָוארְן, אוּן הָאט זֵיי גֶעזָאגְט, "אִיךְ קֶען נִישְׁט הֶעלְפְן, נָאר מַיין גְרוֹיסֶער רֶבִּי דֶער הֵיילִיגֶער מַגִיד פוּן מֶעזְרִיטְשׁ זי"ע, קוּמְט מִיט מִיר אִיךְ וֶועל פָארְן צוּם רֶבִּי'ן". זֶענֶען זֵיי אַלֶע מִיטְגֶעפָארְן מִיט אִים, אוּן זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן מֶעזְרִיטְשֶׁער מַגִיד זי"ע, אוּן זֵיי הָאבְּן אִים אַלֶעס דֶערְצֵיילְט, אוּן עֶר הָאט גֶעהַאט גְרוֹיס צַעַר, וָוארוּם עֶר הָאט גֶעקֶענְט דֶעם אִינְגֶערְמַאן אַז עֶר אִיז אַ לַמְדָן אוּן אַ חָכָם, אוּן יֶעצְט אִיז עֶר אַזוֹי אַרָאפְּגֶעפַאלְן, אַז עֶר הַאלְט זִיךְ בַּיים שְׁמַד'ן רַחֲמָנָא לִיצְלָן, הָאט דֶער הֵיילִיגֶער מַגִיד זי"ע גֶעבֶּעטְן אַז אַלֶע תַּלְמִידִים זָאלְן זִיךְ צוּזַאמְקוּמֶען אִין צִימֶער, אוּן זֵיי זָאלְן אָנְהוֹיבְּן צוּ זָאגְן תְּהִלִים. פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז קֵיינֶער פוּן דִי תַּלְמִידִים הָאבְּן נִישְׁט גֶעוואוּסְט וָואס דָא גֵייט פָאר, נָאר דֶער בַּעַל הַתַּנְיָא זי"ע הָאט אַלֶעס גֶעוואוּסְט וָואס דָא גֵייט פָאר. זֶענֶען זֵיי אַרַיין אִין אַ צִימֶער אוּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ זָאגְן תְּהִלִים מִיט גְרוֹיס כַּוָונָה, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער מַגִיד זי"ע אִיז אַרַיין אִין אַן אַנְדֶערֶע צִימֶער, אוּן עֶר הָאט גֶעטוּן וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן, בִּיז דֶער אִינְגֶערְמַאן הָאט גֶעכַאפְּט הֶענְט אוּן פִיס אוּן אִיז אַנְטְלָאפְן פוּן גַלַח, וָוארוּם עֶר אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען פַארְשְׁפַּארְט

אִין זֵייעֶר קְלוֹיסְטֶער אוּן זֵיי הָאבְּן אִים גֶעוָואלְט אָפְּשְׁמַדְן, אוּן עֶר אִיז גֶעקוּמֶען צוּ לוֹיפְן בִּיז צוּם הֵיילִיגְן מַגִיד פוּן מֶעזְרִיטְשׁ זי"ע, אוּן עֶר הָאט זֵייעֶר גֶעוֵויינְט עֶר הָאט חֲרָטָה אוֹיף זַיינֶע מַעֲשִׂים, אוּן פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז דֶער הֵיילִיגֶער מַגִיד זי"ע הָאט גֶעהֵייסְן אַז זֵיי זָאלְן זִיךְ גְלַייךְ אַרוֹיסְצִיעֶן פוּן דִי גוֹיִשֶׁע שְׁטָאט ווִי סְ'אִיז נִישְׁטָא קַיין מִנְיָן אִידְן אֲפִילוּ.

זֶעט מֶען פוּן דֶעם, אוֹיב מִשְׁפָּחוֹת ווִילְן זִיךְ אַרַיינְצִיעֶן אִין אַ גוֹי'שֶׁע גֶעגְנְט, אוּן זֵיי מֵיינֶען אַז זֵיי וֶועלְן מְקַדֵשׁ שֵׁם שָׁמַיִם זַיין, וֶועט זַיין פּוּנְקְט פַארְקֶערְט וְכוּ', מֶען וֶועט זֵיי אוֹיס'שְׁמַד'ן, מֶען וֶועט זֵיי אָראפְּבְּרֶענְגֶען פוּן אִידִישְׁקֵייט, אוּן מֶען וֶועט זֵיי אוּמְגְלִיקְלִיךְ מַאכְן, בִּיז מֶען קֶען זִיךְ שְׁמַד'ן רַחֲמָנָא לִיצְלָן. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ אַייךְ בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפֶן אִיר זָאלְט זִיךְ נִישְׁט אַוֶועקְצִיעֶן פוּן אַ פְרוּמֶען גֶעגְנְט צוּ אַ פְרַייעֶ גֶעגְנְט.

אִיךְ מוּז אֵייךְ עֵדוּת זָאגְן, דָאס אִיךְ הָאבּ זִיךְ אַרַיינְגֶעצוֹיגְן אִין אַ שְׁטֶעטְל יַבְנְאֵל אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וָואס דָאס אִיז אַ פְרַייעֶ שְׁטֶעטְל, גֶעגְרִינְדֶעט אִיז דָאס גֶעוָוארְן פַאר הוּנְדֶערְט אוּן צֶען יָאר צוּרִיק דוּרְךְ פְרוּמֶע אִידְן, אוּן בְּמֶשֶׁךְ דִי דוֹרוֹת הָאט מֶען פוּן זֵיי אוֹיסְגֶעְרִיסְן דִי אֱמוּנָה, עַד כְּדֵי כַּךְ אַז יַבְנְאֵל אִיז אַ שְׁטֶעטְל אֵיינֶע פוּן דִי פַארְבִּיסֶענְסְטֶע שְׁטֶעטְלֶעךְ פוּן גַאנְץ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דָארְטְן הָאט מֶען מַעֲבִיר גֶעוֶוען עַל הַדַת צְוֵויי עֵדוֹת אִידְן, דִי תֵּימָנֶ'ער אִידְן, אוּן דִי טוּנִיסֶער אִידְן; צֶענְדְלִיגֶער טוֹיזְנְטֶער אִידְן הָאט מֶען דָארְטְן

מַעֲבִיר גֶעוֶוען עַל הַדַת, און עַד הַיוֹם וֵויים אִיךְ נִישְׁט וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט גֶעוָואלְט פוּן מִיר אַז אִיךְ זָאל זִיךְ דָארְטְן אַרַיינְצִיעֶן וְכוּ'. אָבֶּער וֶוען אִיךְ הָאבּ זִיךְ אַרַיינְגֶעצוֹיגְן הָאבּ אִיךְ גֶעזֶען פוּן דֶער נָאנְט וִויאַזוֹי מֶען הָאט מַעֲבִיר גֶעוֶוען דִי אִידְן עַל הַדַת. עֶס אִיז בַּאווָאוּסְט אַז סְפַרְדִישֶׁע אִידְן זֶענֶען זֵייעֶר שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה, מֶען קֶען זֵיי נִישְׁט אָפְּרַייסְן פוּן דִי אֱמוּנָה, דֶערְפַאר הָאט דֶער רָשָׁע מְרוּשָׁע וְכוּ' בַּאשְׁלָאסְן, אַז עֶר וֶועט מַאכְן אַ "רַבָּנוּת", און עֶר וֶועט אוֹיפְנֶעמֶען "רַבָּנִים מְטַעַם" און זֵיי וֶועלְן טוּן דִי אַרְבֶּעט. וָוארוּם סְפַרְדִישֶׁע אִידְן וֵוייסְן אֵיין זַאךְ, "אוֹיף אַ רַב טָאר מֶען נִישְׁט רֶעדְן!". זֵיי רוּפְן אִים "כְּבוֹד הָרַב", וָואס עֶר זָאגְט אִיז בַּיי זֵיי הֵיילִיג, זֵיי זֶענֶען נֶעבֶּעךְ גְרוֹיסֶע עַמֵי אֲרַצִים, וֵוייסְן זֵיי נִישְׁט מַבְחִין צוּ זַיין וָואס הֵייסְט אַן אֶמֶת'ע רָב, אַ יְרֵא שָׁמַיִם, אַ תַּלְמִיד חָכָם; צוּ אַ פַאלְשֶׁער "רָב" וָואס אִיז בֶּאֱמֶת אַ "שְׁטְרָאף", עֶר פִירְט זֵיי אִיבֶּער.

אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען אִין יַבְנְאֵל וואוינֶען, אִיז אִין דִי מִקְוֶה נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין וַואסֶער אִין דִי אוֹצְרוֹת; קוּמְט אוֹיס אַז דָאס הָאט גֶעהַאט אַ דִין פוּן אַמְבַּטְיָה, און עֶר הָאט אַלֶעמֶען מַכְשִׁיל גֶעוֶוען מִיט אִיסוּר כְּרִיתוּת רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וַוייל וֶוען אִין אַ מִקְוֶה אִיז נִישְׁטָא קַיין מֵי גְשָׁמִים אִיז דָאס נִישְׁט קַיין מִקְוֶה, הָאט עֶר עוֹקֵר גֶעוֶוען דִי תְּמִימוּת'דִיגֶע אִידְן פוּן טַהֲרַת הַמִשְׁפָּחָה. ווִידֶערָאוּם אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין עֵירוּב, הָאט עֶר מַכְשִׁיל גֶעוֶוען אַלֶעמֶען מִיט אִיסוּר שַׁבָּת. ווִידֶערָאוּם הָאט עֶר גֶעהַאט אַ טְרֵיפָה'נֶעם שׁוֹחֵט, וָואס הָאט

אַלֶעמֶען מַכְשִׁיל גֶעוֶוען מִיט טְרֵיפוֹת און נְבֵילוֹת. אַזוֹי הָאט עֶר אָפְּגֶעקִילְט דָאס גַאנְץ שְׁטֶעטְל, בִּיז עֶר הָאט פוּן זֵיי אַרוֹיסְגֶערִיסְן דִי אֱמוּנָה.

וָוען אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען דָארְטְן וואוֹינֶען, הָאב אִיךְ שׁוֹין מִיטְגֶעבְּרֶענְגְט מִיט מִיר אַ מִנְיָן אִידְן, און מִיר הָאבְּן גֶעגְרִינְדֶעט אַ קְהִילָה, און סְ'אִיז אוּנְז אָנְגֶעקוּמֶען זֵייעֶר שְׁוֶוער; אִיךְ הָאב גֶעבְּרֶענְגְט מִיט מִיר אַ שׁוֹחֵט, הָאט עֶר אוּנְז גֶעמַסֶרְט, און פוּן דֶעמָאלְטְס אָן רוֹדֶפְט עֶר אוּנְז שׁוֹין פִינְף און צְוָואנְצִיג יָאר.

דֶערְוַוייל הָאט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיךְ גֶעהָאלְפְן אִיךְ הָאב אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט דָארְטְן אַ הֵיילִיגֶע קְהִילָה פוּן אִיבֶּער דְרַייִ הוּנְדֶערְט מִשְׁפָּחוֹת פְרוּמֶע אִידְן, וָואס הֶעלְפְט פוּן זֵיי גֵייעֶן מִיט שְׁטְרַיימְל, בֶּעקִיטְשֶׁע, וַוייסֶע זָאקְן; און דִי פְרוֹיעֶן גֵייעֶן אָפְּגֶעשׁוֹירְן דִי הָאר אַזוֹי וִוי דִי הֵיימִישֶׁע אִידִישֶׁע פְרוֹיעֶן, און מִיר הָאבְּן אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ תַּלְמוּד תּוֹרָה מִיט אַ מֵיידְל שׁוּלֶע, אַ יְשִׁיבָה קְטַנָּה מִיט אַ יְשִׁיבָה גְדוֹלָה, אַ נוּרְסֶערִי מִיט אַ קִינְדֶערְגַארְטְן, און מֶען אִיז מְחַנֵךְ דִי קִינְדֶער עַל טַהֲרַת הַקוֹדֶשׁ; עֶס צֵיילְט שׁוֹין זִיבְּן הוּנְדֶערְט קִינְדֶער בְּלִי עַיִן הָרַע, כֵּן יִרְבּוּ, און מִיר הָאבְּן צְוֵויי כּוֹלְלִים, אַ כּוֹלֵל פַאר בַּעֲלֵי בָּתִּים וָואס סְ'לֶערְנֶען דָארְטְן אַכְצִיג אִינְגֶעלַייט, און אַ כּוֹלֵל לְהוֹרָאָה וָואס עֶס לֶערְנֶען פוּפְצִיג אִינְגֶעלַייט, דָאס קֶען מֶען קוּמֶען און זֶען. און דִי צָרוֹת וָואס מִיר לַיידְן פוּן דִי פְרַייעֶ בִּיז הַיינְט אִיז נִישְׁט צוּ בַּאגְרֵייפְן,

בִּפְרַט פוּן דֶעם "שְׁטְרָאף" וָואס עֶר אִיז אַ מָסוּר, אוּן מַסֶר'ט פַאר דִי מַלְכוּת הָרִשְׁעָה. הָאבּ אִיךְ אֵיינְגֶעזֶען אַז דֶער עִיקֶר וֶוער סְ'הָאט מַעֲבִיר גֶעוֶוען עַל הַדַת, זֶענֶען דִי רַע-בָּנִים מִטַעַם הַמְדִינָה וְכוּ'.

קֵיינֶער זָאל נִישְׁט דֶערְצֵיילְן קֵיין מַעֲשִׂיוֹת, וֶוער סְ'הָאט פוּן זֵיי הֲנָאָה, דֶער מוּז בַּיים סוֹף מוֹדֶה זַיין צוּ דִי עֲבוֹדָה זָרָה פוּן מַלְכוּת הַמִינוּת! אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ אַייךְ אִיר זָאלְט בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפֶן זִיךְ נִישְׁט אַרַיינְצִיעֶן צְווִישְׁן גוֹיִים, וָוארוּם אִיר וֶועט אַלֶע אָפְּגֶעקִילְט וֶוערְן פוּן דִי אֱמוּנָה הַקְדוֹשָׁה, וָואס דֶעמָאלְטְס וֶועט עֶטְץ הֶערְשְׁט הָאבְּן אַ בְּרָאךְ.

עֶס הָאט זִיךְ מִיר גֶעלוּיְנְט אַרַיינְצִיעֶן אִין אַזַא פְּרַייעֶ שְׁטֶעטְל. קוֹדֶם כָּל וֶוערְן זֵיי צֶעפְּלַאצְט אוּן צֶעזֶעצְט אַז דִי פְּלַאץ וואוּ סְ'אִיז גֶעוֶוען אַן אוּישְׁוִויץ לֹא עָלֵינוּ, מֶען הָאט מַעֲבִיר גֶעוֶוען עַל הַדַת צֶענְדְלִיגֶער טוֹיזְנְטֶער אִידְן, דָארְטְן אִין זֵייעֶר בֵּית הַבְּלִיעָה הָאט מֶען אוּיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ הֵיילִיגֶע קְהִילָה, אִידְן מִיט בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת מִיטְן חַסִידִישְׁן לְבוּשׁ, פְּרוֹיעֶן גֵייעֶן מִיט צְנִיעוּת, אָפְּגֶעשוֹירְן דִי הָאר וְכוּ', ווִי הֵיימִישֶׁע פְרוֹיעֶן וְכוּ'. מֵיידְלֶעךְ גֵייעֶן בִּצְנִיעוּת, אִינְגְלֶעךְ לֶערְנֶען תּוֹרָה, בָּחוּרִים לֶערְנֶען בְּהַתְמָדָה תּוֹרָה, אִינְגֶעלַייט לֶערְנֶען בְּהַתְמָדָה תּוֹרָה, דָאס אִיז וָואס עֶס דֶערְהַאלְט אוּנְז, עֶס בְּרֶענְט זֵיי אוֹיס דִי אוֹיגְן. אָבֶּער אִיךְ הָאבּ זִיךְ אִיבֶּערְצַייגְט, אַז דִי רַע-בָּנִים זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען דִי שׁוּלְד פוּן מַעֲבִיר זַיין עַל הַדַת

די סְפַרְדִישֶׁע אִידְן; וָוארוּם מֶען קֶען זֵיי נִישְׁט מַעֲבִיר זַיין עַל הַדַּת נָאר דוּרְךְ פַארְשְׁטֶעלְטֶע רַע-בָּנִים, מֶען רוּפְט זֵיי "כְּבוֹד הָרַב", אוּן וָואס זֵיי פְּרֶעדִיגְן אִיז בַּיי זֵיי נֶעבֶּעךְ הֵיילִיג. זֵיי זֶענֶען אוּמְוויסְנְדִיגֶע מֶענְטְשְׁן, זֵיי זֶענֶען עַמֵּי אֲרָצִים גְּמוּרִים, מְמֵילָא בַּיי זֵיי וָואס "כְּבוֹד הָרַב" זָאגְט אִיז הֵיילִיג. אֵיי דָאס אִיז נִישְׁט קַיין "רָב" נָאר אַ "שְׁטְרָאף"; אָבֶער דָאס וֵוייסְן זֵיי נִישְׁט. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ אַייךְ זֵייעֶר, אִיר זָאלְט זִיךְ בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפֶן נִישְׁט אַרַיינְצִיעֶן אִין אַ פְּרַייעֶ גֶעגְנְט, בְּלַייבְּט צְווִישְׁן עֶרְלִיכֶע אִידְן, אוּן טוּט תְּשׁוּבָה; דָאס קוּמְט פוּן קַלּוּת, וָואס אִיר זֶענְט גֶעוָוארְן אָפְּגֶעקִילְט פוּן אִידִישְׁקֵייט.

מֶען דֶערְצֵיילְט אוֹיפְן הֵיילִיגְן רֶבִּי יִשְׂרָאֵל סַאלַאנְטֶער זי"ע, אַז עֶר אִיז אַמָאל גֶעגַאנְגֶען מִיט זַיינֶע תַּלְמִידִים נֶעבְּן אַ טַייךְ, אוּן דֶער טַייךְ אִיז גֶעוֶוען גֶעפְרוֹירְן, אוּן דִי שְׁקָצִים'לֶעךְ הָאבְּן אוֹיסְגֶעקְרִיצְט אַ גְרוֹיסְן שְׁתִי וָעֶרֶב אוֹיפְן אַייז, אוּן עֶר אִיז גֶעשְׁטַאנֶען אוּן גֶעקוּקְט זֵייעֶר. הָאבְּן דִי תַּלְמִידִים זִיךְ גֶעווָאוּנְדֶערְט אוּן גֶעפְרֶעגְט: "וָואס קוּקְט דֶער רֶבִּי אַזוֹי לַאנְג אוֹיף דִי אַייז?" הָאט עֶר זֵיי גֶעעֶנְטְפֶערְט: "וואוּנְדֶער אִיבֶּער וואוּנְדֶער! וַואסֶער אִיז דָאךְ זֵייעֶר הֵיילִיג; - אַ מֶענְטְשׁ ווִי טָמֵא עֶר זָאל נָאר נִישְׁט זַיין, וֶוען עֶר גֵייט אַרַיין אִין וַואסֶער וֶוערְט עֶר טָהוֹר, אוּן דָא זֶע אִיךְ אַז ווִיפִיל דִי וַואסֶער אִיז גֶעפְרוֹירְן גֶעוָוארְן, קֶען מֶען אוֹיסְקְרִיצְן אוֹיף דֶעם אַ שְׁתִי וָעֶרֶב (אַ צֶלֶם)!", הָאט עֶר וַוייטֶער גֶעזָאגְט, "כָּל זְמַן דָאס הַארְץ פוּן אַ אִיד אִיז וַוארֶעם אוּן בְּרֶענְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים קֶען אִים קֵיינֶער נִישְׁט אָפְּקִילְן, וְוִיפִיל

נָאר דָאס הַארְץ וֶוערְט קַאלְט ווי אַייז, קֶען מֶען אויסְקְרִיצְן אויף דֶעם אַ שְׁתִי וָעֶרֶב (אַ צֶלֶם)". זֶעט מֶען פוּן דֶעם, כָּל זְמַן אַז מֶען וואוּנְט צְווישְׁן עֶרְלִיכֶע אִידְן, וֶוערְט מֶען אָנְגֶעוואַרֶעמְט דָאס הַארְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן קֵיינֶער קֶען אִים נִישְׁט אָפְּקִילְן, אָבֶער וויפִיל נָאר מֶען צִיט זִיךְ אַרַיין צְווישְׁן פְּרַייעֶ, אוּן מֶען אִיז זִיךְ מִתְחַבֵּר מִיט זֵיי, אוּן מֶען רֶעדְט מִיט זֵיי וְכוּ', וֶוערְט מְקוּיָם 'הֲרֵי זֶה בָּא לְלַמֵּד וְנִמְצָא לָמֵד'; אִיךְ מֵיין אִיךְ וֶועל מִיט זֵיי קֶענֶען רֶעדְן אוּן זֵיי צוּרִיק בְּרֶענְגֶען צוּ אִידִישְׁקַייט, דֶערְוַוייל רֶעדְן זֵיי מִיט מִיר, אוּן זֵיי פִירְן מִיר אִיבֶּער פוּן אִידִישְׁקַייט. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ זִיךְ צוּ עֶנְק, וֶועגְן עֶנְקֶער טוֹבָה, וּבִפְרַט וֶועגְן עֶנְקֶער קִינְדֶער'ס טוֹבָה: אִיר זָאלְט זִיךְ נִישְׁט וַואגְן צוּ צִיעֶן אִין אַ פְּרַייעֶ גֶעגְנְט, וָוארוּם אִיר וֶועט הָאבְּן אַ מִיאוּסְן סוֹף.

אִיךְ הָאף אַז דִי וֶוערְטֶער וֶועלְן אַרַיינְגֵיין אִין עֶנְקֶער הַארְץ, אוּן אִיר וֶועט מִיר פָּאלְגְן, וֶועט אִיר הָאבְּן גְרוֹיס הַצְלָחָה. טוּט תְּשׁוּבָה, הָאטְס חֲרָטָה אוֹיף עֶנְקֶער מַחְשָׁבָה וְכוּ'.

מֶען טָאר זִיךְ נִישְׁט שְׁטִיצְן דִי בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זָאגְט (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת גִילוּחַ, הֲלָכָה ג), דָאס עֶרְשְׁטֶע סִימָן פוּן אֵיינֶעם וָואס מֶען וויל וִויסְן אוֹיבּ עֶר הָאט אָפְּגֶעלָאזְט אִידִישְׁקַייט אִיז, אַז עֶר שְׁטִיצְט זִיךְ דִי בָּארְד, אוּן עֶר שְׁנַיידְט זִיךְ אִינְטֶער דִי פֵּיאוֹת, דָאס אִיז שׁוֹין אַ סִימָן אַז עֶר אִיז קַאלְט פוּן אִידִישְׁקַייט. מִכָּל שֶׁכֵּן וֶוען אַ פְרוֹי לָאזְט זִיךְ וַואקְסְן דִי הָאר, אוּן מֶען הֵייבְּט אָן צוּ זֶען

די הָאר רַחֲמָנָא לִשֵׁיזְבָן, וָואס דֶער זוהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁעלְט מִיט קְלָלוֹת און זָאגְט (זוהר נָשֹׂא קכה.), "אַ קְלָלָה זָאל קוּמֶען אִין אַ הויז וואו מֶען זֶעט די הָאר פון אַ פְרוֹי, עֲנִיוּת וֶועט זַיין אִין די שְׁטוּבּ, און די קִינְדֶער וֶועלְן נִישְׁט חָשׁוּב זַיין, וְכוּ', וְכוּ'". זֶעט מֶען פון דֶעם וֶוען אַ פְרוֹי גֵייט מִיט אֵייגֶענֶע הָאר וְכוּ', און מִכָּל שֶׁכֵּן וֶוען די הָאר זֶענֶען אויפְגֶעדֶעקְט וְכוּ', דָאס בְּרֶענְגְט נָאר קְלָלוֹת אִין שְׁטוּבּ, אָרִימְקֵייט אִין שְׁטוּבּ וְכוּ' וְכוּ'. און מִכָּל שֶׁכֵּן וֶוען די פְרוֹי גֵייט אָן זָאקְן וְכוּ', אויסְגֶעלַאסְן וְכוּ', דָאס בְּרֶענְגְט אַלֶע מַחֲלוֹת און חָלָאִים רָעִים, אַזוֹי ווי דֶער הֵיילִיגֶער צַדִיק רֶבִּי מְנַחֵם מֶענְדְל מִרִימְנוּב זי"ע הָאט גֶעזָאגְט, דָאס אַלֶע מַחֲלוֹת קוּמֶען פון די נֵייעֶ מָאדֶעס וָואס די גוֹיִים טְרַאכְטְן אויס, די אויסְגֶעלַאסֶענֶע קְלֵיידֶער וָואס די פְרוֹיעֶן גֵייעֶן וְכוּ'. אִיבֶּערְדֶעם אִיז נִישְׁט קַיין וואונְדֶער וָואס דָאס הַארְץ אִיז דִיר פַארְשְׁטָאפְּט גֶעוָוארְן וְכוּ', און דוּ בִּיסְט קַאלְט גֶעוָוארְן אִין אִידִישְׁקֵייט וְכוּ', בִּיז אִיר ווילְט בֵּיידֶע אַוֶועקְצִיעֶן זִיךְ פון אַ פְרוּמֶען גֶעגֶענְט; דוּ שְׁטִיצְט זִיךְ די בָּארְד, און דוּ שְׁנַיידְסְט זִיךְ אָפּ די פֵּיאוֹת, און דַיין וַוייבּ גֵייט מִיט אויפְגֶעדֶעקְטְן קָאפּ הָאר רַחֲמָנָא לִישֵׁיזְבָן, וָואס דָאס אִיז אַ שְׁוֶוערְן זִינְד, און גֵייט אָן זָאקְן וְכוּ', עֶקְלְדִיג, מִיט פְּרִיצוּת וְכוּ'; וָואס ווילְסְטוּ זָאל זַיין?

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ עֶנְק בֵּיידֶען, טוּט תְּשׁוּבָה און הָאט חֲרָטָה אויף אֵייעֶר טַאט און מַעֲשֶׂה. אִיךְ וָואלְט עֶנְק גֶערָאטְן בֵּיידְן, אִיר זָאלְט אַוֶועק פָארְן צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס צִיוּן אִין אוּמַאן, און זִיךְ אויסְגִיסְן דָארְטְן

דָאס הַארְץ, און זָאגְן תִּיקוּן הַכְּלָלִי. וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט צוּגֶעזָאגְט "וֶוער עֶס וֶועט קוּמֶען צוּ זַיין צִיוּן, און גֶעבְּן אַ פְּרוּטָה לִצְדָקָה, און זָאגְן דִי צֶען קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִּים: טז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלז, קנ, וָואס דָאס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן "תִּיקוּן הַכְּלָלִי", אֲפִילוּ מֶען איז שׁוין אַרָאפְּגֶעפַאלְן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וֶועל אִיךְ זַיי פוּן דָארְטְן אַרוֹיסְנֶעמֶען". הַאלְט אִיךְ אַז בֵּיידֶע פָּארְט יֶעצְט אַוֶועק צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס צִיוּן, און זַייט דָאס מְקַיֵים; און בְּוַודַאי וֶועט דִיךְ דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הֶעלְפְן, אִיר וֶועט הָאבְּן פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, און נַחַת פוּן דִי קִינְדֶער, און אִיר וֶועט גֶעהָאלְפְן וֶוערְן מִיט אַלֶעם גוּטְן.

אַ לֶעכְטִיגֶע גוּטֶע וָואךְ און אַ פְרֵיילִיכֶע חֲנוּכָּה

פה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ כ"א כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ פְרֵיי זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְק אַז דוּ דְרִיקְסְט אָפּ אַלֶע בְּרִיוו אוֹיף אִידִישׁ, און דוּ פַארְשְׁפְּרֵייטְסְט דָאס צְוִוישְׁן אוּנְזֶערֶע לַייט.

וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן? אִיךְ בִּין צוּגֶעוואוֹינְט צוּ שְׁרַייבְּן אוֹיף לָשׁוֹן קוֹדֶשׁ, אוֹיף אִידִישׁ אִיז מִיר זֵייעֶר זֵייעֶר שְׁוֶוער. עֶרֶב חֲנוּכָּה וֶועט וֶוערְן פּוּנְקְט זִיבְּן און פֶערְצִיג יָאר

וָואס איך שְׁרַייבּ זיך מִיט בָּחוּרִים און מִיט אִינְגֶעלַייט וְכוּ׳ וְכוּ׳; דָאס הֵייסְט אַ חֶשְׁבּוֹן פון גַאנְצֶע זִיבְּן און פֶּערְצִיג יָאר. פון שְׁנַת תשכ״ד עֶרֶב חֲנוּכָּה, בִּיז שְׁנַת תשע״א עֶרֶב חֲנוּכָּה, און אִיךְ שְׁרַייבּ נָאר אויף לָשׁוֹן קוֹדֶשׁ, אויף אִידִישׁ אִיז מִיר זֵייעֶר שְׁוֶוער, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן וַוייל דו הָאסְט מִיךְ גֶעבֶּעטְן אַז עֶס אִיז יֶעצְט אַ צוֹרֶךְ הַשָּׁעָה, סְ'אִיז זֵייעֶר נֵייטִיג צוּ שְׁרַייבְּן אויף אִידִישׁ, הָאבּ אִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ שְׁרַייבְּן אויף אִידִישׁ. אָבֶּער אִיךְ הָאבּ דִיר זֵייעֶר גֶעוָואלְט בֶּעטְן זָאלְסְט זֶען מַגִיהַ זַיין סְ'זָאל נִישְׁט זַיין קַיין טָעוּתִים; וָוארוּם וִוי נִישְׁט, אִיז מִיר זֵייעֶר שְׁוֶוער צוּ שְׁרַייבְּן אויף אִידִישׁ.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט זִיךְ זֶען צוּ שְׁטַארְקְן, און קַיין שׁוּם זַאךְ אויף דֶער וֶועלְט זָאל דִיךְ נִישְׁט אַרָאפְּוַוארְפְן, וָואס עֶס זָאל נָאר נִישְׁט דוּרְכְגֵיין, הַאלְט זִיךְ שְׁטַארְק, וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט דִיר טוּן. דֶער עִיקָר אִיז אֱמוּנָה, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ״ן סִימָן לג), בַּיי דִי וֶועלְט אִיז אֱמוּנָה אַ קְלֵיינִיגְקֵייט, אָבֶּער בַּיי מִיר אִיז דֶער עִיקָר אֱמוּנָה. און וָואס מֵיינְט אֱמוּנָה? פָּשׁוּט אַזוֹי וִוי קִינְדֶער און פְרוֹיעֶן גְלֵייבְּן אָן חָכְמוֹת, מֶען דַארְף אַוֶועקְוַוארְפְּן דֶעם שֵׂכֶל אִינְגַאנְצְן און נָאכְדֶעם אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ פְּשׁוּטֶע אֱמוּנָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז מְחַיֶה און מְהַוֶּוה און מְקַיֵּים דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, וִוי דִי חַזַ״ל זָאגְן (חוּלִּין ז), אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין מִלְמַעְלָה; אַ מֶענְטְשׁ כַאפְּט נִישְׁט קַיין קְלַאפּ אִינֶעם קְלֵיינֶעם פִינְגֶערְל אֵיידֶער מֶען רוּפְט נִישְׁט

אוים קוֹדֶם אויבְן, אַזוֹי וַוייט אִיז דִי הַשְׁגָחָה פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען זֶעט אַ מֶענְטְש קְלַאפְּט זִיךְ צוּ דֶעם קְלֵיינֶעם פִינְגֶערְל בַּיי דִי טִיר וְכוּ' אָדֶער בַּיי אַ טִישׁ וְכוּ', אוּן עֶר גֶעבְּט אַ שְׁרֵיי "אוֹי" וְכוּ', אוּן עֶר מֵיינְט אַז דָאס אִיז גֶעוֶוען זַיין טָעוּת, עֶר הָאט זִיךְ פַארְגוֹלֶמְ'ט וְכוּ', אוּן עֶר הָאט נִישְׁט אַכְטוּנְג גֶעגֶעבְּן וְכוּ', הָאט עֶר גֶעכַאפְּט אַ קְלַאפּ אוֹיפְן פִינְגֶער וְכוּ', אָבֶער דֶער אֶמֶת'ן אַרַיין אִיז נִישְׁטָא קַיין מִקְרֶה - קַיין פַּאסִירוּנְג, אַלֶעס אִיז בְּהַשְׁגָחָה פְּרָטִית, וֶוען דֶער מֶענְטְש זָאל זִיךְ אַרַיינְלֵייגְן אִין דִי אֱמוּנָה, וָואלְט דֶער גַאנְץ לֶעבְּן אִים גֶעגַאנְגֶען אַנְדֶערְש, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, נָאכְדֶעם וָואס אִיךְ וֵויים דוּ מַאכְסְט מִיט שְׁוֶועריקֵייטְן אִין שְׁטוּב וְכוּ', אִינְדְרוֹיסְן וְכוּ', זֶע זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן מִיט פָּשׁוּטֶע אֱמוּנָה בַּיים בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן וִוי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (מִשְׁלֵי כח), "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת" אַ מֶענְטְש וָואס עֶר אִיז שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה קוּמְט אִים אַסַאךְ בְּרָכוֹת, וֶוען אַ אִיד גְלֵייבְּט אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז עֶר מַמְשִׁיךְ אוֹיף זִיךְ גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר שְׁטַארְק, פַארְלִיר זִיךְ נִישְׁט, פוּן דִי שְׁוֶוערְסְטֶע מַצָּבִים וָואס עֶס גֵייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ זָאלְסְטוּ זִיךְ זֶען צוּ דֶערְהַאלְטְן מִיט פָּשׁוּטֶע אֱמוּנָה.

אֱמוּנָה - זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ז) - מֵיינְט תְּפִלָּה, מִיט דֶעם וָואס אַ מֶענְטְש רֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט דֶעם שְׁטַארְקְט זִיךְ אִים דִי אֱמוּנָה, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ, צוּ רֶעדְן

צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אוּן כָּאטְשׁ אַז בַּיים אָנְפַאנְג וֶועט זִיךְ דִיר דַאכְטְן אַז קֵיינֶער הֶערְט דִיךְ נִישְׁט צוּ, זָאלְסְטוּ ווִיסְן אַז יֶעדֶע דִיבּוּר אוּן יֶעדֶע וָוארְט וָואס אַ אִיד רֶעדְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מַאכְט אַ רַעשׁ אִין אַלֶע הִימְלֶען, אוּן וֶוען אַ אִיד זָאל דָאס ווִיסְן וָואלְט עֶר נִישְׁט אוֹיפְגֶעהֶערְט מִתְפַּלֵל צוּ זַיין, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר, שְׁטַארְק זִיךְ זַייעֶר אִין דִי עֲבוֹדָה וָואס הֵייסְט הִתְבּוֹדְדוּת זִיךְ אָפְּזִינְדֶערְן אִין אַ פְּלַאץ וואו קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן רֶעד זִיךְ אוֹיס דָאס גַאנְץ הַארְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אֲפִילוּ סְ'וֶועט זִיךְ דִיר דַאכְטְן אַז מֶען הֶערְט דִיךְ נִישְׁט אוֹיס וְכוּ', זָאלְסְטוּ ווִיסְן אַז קַיין שׁוּם תְּפִלָּה קַיין שׁוּם בַּקָשָׁה גֵייט נִישְׁט אַוֶועק לָרִיק וְכוּ', אַלֶעס וֶוערְט צוּגֶעהֶערְט, נָאר מִיט תְּפִלָּה בּוֹיעֶט מֶען אוֹיף אַ כֵּלִי, אוּן נָאכְדֶעם וֶועט מֶען זֶען דִי יְשׁוּעוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְק זִיךְ בֶּעט יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ דַארְפְסְט הָאבְּן, שָׁלוֹם בַּיִת וְכוּ', פַּרְנָסָה וְכוּ', גֶעזוּנְט וְכוּ', יֶעדֶעם קְלֵיינִיגְקֵייט וָואס דוּ דַארְפְסְט הָאבְּן גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ, צוּ בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶעמָאלְטְס וֶועסְטוּ זֶען אַז דֶער לֶעבְּן וֶועט דִיךְ זַיין אַן אַנְדֶער סָארְט לֶעבְּן, אַ לֶעבְּן פוּן תְּפִלָּה, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ט) אַז דֶער עִיקָר חַיוּת אִיז מֶען מְקַבֵּל פוּן תְּפִלָּה, אַזוֹי ווִי עֶס שְׁטֵייט (תְּהִלִּים מב) "תְּפִלָּה לְאֵל חַי" אַז דֶער עִיקָר חַיוּת אִיז נָאר דוּרְךְ תְּפִלָּה, אַז וואוּיל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס עֶר גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ, צוּ דֶער הֵיילִיגֶער עֲבוֹדָה, וֶועט

אִים גֵיין דִי לֶעבְּן גָאר אַנְדֶערְשׁ, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר שְׁטַארְק, דֶערְהַאלְט זִיךְ, אוּן וֶוער נִישְׁט צוּפַאלְן.

אִיךְ ווִיל דִיר נָאכְאַמָאל מְחַזֵק זַיין, זָאלְסְט מַמְשִׁיךְ זַיין דְרוּקְן אַלֶע בְּרִיוו וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעשְׁרִיבְּן אוֹיף אִידִישׁ, וּבִפְרַט לֶעצְטְנְס הָאבּ אִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ עֶנְטְפֶערְן פַאר דִי הַיימִישֶׁע בָּחוּרִים אוּן אִינְגֶעלַייט נָאר אוֹיף אִידִישׁ, וָוארוּם זֵיי זָאגְן אַז דָאס אִיז זֵיי גְרִינְגֶער צוּ לֵיינֶען, אָבֶּער אִיךְ בֶּעט דִיר זָאלְסְט זֶען מַגִיהַ זַיין עֶס זָאל נִישְׁט זַיין קַיין טָעוּתֵי הַדְפוּס, אוּן דֶער זְכוּת הָרַבִּים זָאל דִיר בַּיישְׁטֵיין, זָאלְסְט פָּטוּר וֶוערְן פוּן אַלֶע צָרוֹת, אוּן זָאלְסְט זַיין שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ.

אִיךְ ווִאוּנְטְשׁ דִיר אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

פו

בְּעֶזְרַת הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵץ כ"א כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבָּחוּר ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ וָואלְט דִיר גֶערָאטְן זָאלְסְט קוּמֶען יֶעדְן דָאנֶערְשְׁטָאג נָאכְט צוּם שִׁיעוּר וָואס מִיר לֶערְנֶען בָּרַבִּים דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סֵפֶר לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן אוּן מִיר טַייטְשְׁן אוֹיס דִי פַּרְשָׁה פוּן דִי וָואךְ מִיט דִי הַקְדָמוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אוּן מִיר רֶעדְן צוּזַאמֶען הִתְחַזְקוּת, דָאס הָאבְּן מִיר מְקַבֵּל גֶעוֶוען פוּן הֵיילִיגְן רַבִּי נָתָן זַ"ל אַז דֶעם הֵיילִיגֶער רֶבִּינְ'ס זַאךְ אִיז נָאר

הִתְחַזְקוּת מְחַזֵק זַיין זִיךְ, בְּזֶה הָעוֹלָם דַארְף מֶען אַסַאךְ שְׁטַארְקְן זִיךְ, עֶס גֵייט אִיבֶּער אוֹיף יֶעדְן אֵיינֶעם אַזוֹיפִיל בִּיטֶערְנִישׁ מִיט אַזוֹיפִיל צָרוֹת מִיט יִסוּרִים, אוּן מֶען דַארְף זִיךְ שְׁטַארְקְן, עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין עֵצָה נָאר זִיךְ שְׁטַארְקְן.

זָאלְסְט זֶען צוּ דַאוְוענֶען אַלֶע דְרֵיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן דַוְקָא, זָאלְסְט נִישְׁט פַארְפֶעלְן קַיין אֵיין תְּפִלָּה מִיט מִנְיָן, אוּן זָאלְסְט דַאוְוענֶען אִין סִידוּר, וָוארוּם אַז מֶען דַאוְוענְט אוֹיסְנְוֶוייניג פַארְפֶעלְט מֶען גַאנְצֶע פְּסוּקִים, אוּן אַסַאךְ מָאל מִזְמוֹרִים וְכוּ', וֶועגְן דֶעם זָאלְסְטוּ דַאוְוענֶען נָאר אִין סִידוּר, אוּן זָאלְסְט מְקַשֵׁר זַיין דִי מַחְשָׁבָה צוּם דִיבּוּר, וֶועט דִיר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אָפְּהִיטְן פוּן מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת.

זֶע צוּ גֵיין יֶעדְן טָאג אִין מִקְוֶה, דָאס אִיז אַ סְגוּלָה נִיצוֹל צוּ וֶוערְן פוּן מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

פז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵץ כ"א כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָקָר וְהַנַעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו אוּן אִיךְ פְרֵיי זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְק אַז דוּ הָאסְט זִיךְ גֶענוּמֶען אִין דִי הֶענְט אַרַיין

און דו פִירְסְט זִיךְ אוֹיף עֶרְלִיךְ און דו הָאסְט דַיינֶע סְדָרִים וְכוּ' וְכוּ'.

וְוייסְן דַארְפְסְטוּ וְויסְן אַז סֵדֶר דָאס אִיז אַ יְסוֹד אִין לֶעבְּן, אוֹיבּ אַ מֶענְטְשׁ לֶעבְּט מִיט אַ סֵדֶר אִיז עֶר מַצְלִיחַ סַיי אִין גַשְׁמִיוּת און סַיי אִין רוּחְנִיוּת, און זוֹכֶה זַיין צוּ סֵדֶר אִיז נָאר דוּרְךְ אַסַאךְ תְּפִלָּה, מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל זַיין אַ מְסוּדָר'דִיגֶער מֶענְטְשׁ, עֶר זָאל הָאבְּן זַיינֶע שִׁיעוּרִים, און זַיינֶע זְמַנִים, סַיי דַאוֶוענֶען זָאל זַיין אִין דִי זְמַנִים, סַיי לֶערְנֶען זָאל זַיין אִין דִי זְמַנִים, יֶעדֶער זַאךְ זָאל זַיין אִין אַ זְמַן, און אֲפִילוּ וֶוען מְ'גֵייט אַרְבֶּעטְן זָאל אוֹיךְ הָאבְּן אַ זְמַן, און וֶוען מֶען קוּמְט אַהֵיים זָאל זַיין פּוּנְקְטְלִיךְ מִיטְן זְמַן, דֶעמָאלְטְס הָאט מֶען גְרוֹיס הַצְלָחָה.

דֶער עִיקָר אִיז זָאלְסְט זִיךְ זֶען צוּ שְׁטַארְקְן, זַיין פְרֵיילֶעךְ, און שְׁטֶענְדִיג זָאלְסְטוּ גֵיין מִיט אַ לֶעכְטִיגְן פָּנִים, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן קנג), וֶוען אַ אִיד הָאט שְׁטֶענְדִיג אַ לֶעכְטִיג פָּנִים אַ פְרֵיילִיךְ פָּנִים דֶעמָאלְטְס קֶען מֶען זֶען אִין זַיין פָּנִים דֶעם רֶבִּי'ן צוּ וֶועמֶען עֶר אִיז מְקוּרָב, אִיבֶּערְדֶעם זֶע צוּ זַיין שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילֶעךְ, און דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט דִיר הֶעלְפְן אַז בִּזְכוּת דִי שִׂמְחָה וֶועט דִיר גָארְנִישְׁט פֶעלְן, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שִׂמְחָה חֵלֶק ב, סִימָן א) מִי שֶׁהוּא שָׂמֵחַ תָּמִיד, עַל יְדֵי זֶה הוּא מַצְלִיחַ; אוֹיבּ אֵיינֶער אִיז שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ אִיז עֶר מַצְלִיחַ.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג און אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

פח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ כ"א כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

יֶעצְט פַאר חֲנוּכָּה וָואלְט אִיךְ דִיר גֶערָאטְן זָאלְסְט אִיבֶּערְחַזֶרְן גַאנְץ הִלְכוֹת חֲנוּכָּה, אוּן סְ'אִיז זֵייעֶר וִוִיכְטִיג, כְּדֵי דוּ זָאלְסְט ווִיסְן ווִיאַזוֹי מֶען פִירְט זִיךְ חֲנוּכָּה, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט זֵייעֶר מַקְפִּיד גֶעוֶועןְ אַז מֶען זָאל לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג הֲלָכָה, אִיבֶּערְדֶעם פַאר יֶעדְן יוֹם טוֹב דַארְף מֶען לֶערְנֶען דִי הֲלָכוֹת'עֶר פוּן דֶעם יוֹם טוֹב, כְּדֵי מֶען זָאל וִויסְן וִויאַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן, אִיבֶּערְדֶעם וָואלְט אִיךְ דִיר צוּגֶערֶעדְט אִיבֶּער צוּ חַזֶר'ן אַלֶע הֲלָכוֹת פוּן חֲנוּכָּה.

אוֹיךְ זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען דִי סוּגְיָא פוּן כָּבְתָה אִין מַסֶּכֶת שַׁבָּת דַף כא אוּן דַף כב, סְ'אִיז זֵייעֶר אַ שֵׁיינֶע סוּגְיָא, אוּן זָאלְסְט זִיךְ צוּגֶעווֹאוֹינֶען יֶעדֶעם מָאל לֶערְנֶען אַן אַנְדֶערֶע סוּגְיָא אוּן דָאס וֶועט דִיךְ אוֹיפְמַאכְן דֶעם מֹחַ, וָוארוּם וֶוען אַ בָּחוּר לֵייגְט זִיךְ אַרַיין דֶעם קָאפּ אִין לֶערְנֶען גֵייט פוּן אִים אַוֶועק אַלֶע שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען, דֶער עִיקֶר אִיז זִיךְ אַרַיינְטוּן אִין דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וֶועסְטוּ שְׁפִּירְן אַ מוֹרָא'דִיגֶע חַיּוּת, הֵייבּ אָן צוּ לֶערְנֶען דִי סוּגְיָא פוּן כָּבְתָה אוּן חַזֶר עֶס אִיבֶּער עֶטְלִיכֶע מָאל, מִיט רַשִׁ"י מִיט תּוֹסְפוֹת מִיט מְפָרְשִׁים, וֶועסְטוּ שְׁפִּירְן אַ לֶעכְט פוּן חֲנוּכָּה.

וֶזעֶן עֶס קוּמְט אַרַיין אִין אֵיינֶעם אַ גֶעוַואלְדִיגֶע תְּשׁוּקָה אַ בֶּענְקֶענִישׁ צוּ דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט ווייל מֶען שׁוין נִישְׁט קַיין שׁוּם שְׂכַר, נָאר מֶען וויל דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה אַלֵיין, וָוארוּם דִי תּוֹרָה אִיז זֵייעֶר זִיס אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט (תְּהִלִּים יט) "הַנֶחֱמָדִים מִזָהָב וּמִפָּז רָב וּמְתוּקִים מִדְבַשׁ וְנוֹפֶת צוּפִים", וֶוער עֶס שְׁפִּירְט דִי זִיסְקֵייט פוּן דִי תּוֹרָה וויל שׁוין נִישְׁט גָארְנִישְׁט נָאר דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה אַלֵיין, וָוארוּם דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה מִיטְ'ן בַּאשֶׁעפֶער אִיז אֵיין זַאךְ, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין זוֹהַר הַקָדוֹשׁ (אַחֲרֵי עג.) אוֹרַיְיתָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַד הוּא; דִי תּוֹרָה דָאס אִיז דִי חָכְמָה פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אַז אַ מֶענְטְשׁ לֵייגְט זִיךְ אַרַיין אִין דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה קוּמְט עֶר צוּ דִי חָכְמָה פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן דֶעמָאלְטְס וֶוערְט עֶר אוֹיסְגֶערֵיינִיגְט אִינְגַאנְצְן פוּן אַלֶע נַארִישֶׁע תַּאֲוֺות.

זֶע צוּ גֵיין יֶעדְן טָאג אִין מִקְוֶה, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי"ע הָאט צוּגֶעזָאגְט אַז וֶוער עֶס וֶועט גֵיין יֶעדְן טָאג זִיךְ טוֹבְלֶ'ן אִין אַ מִקְוֶה פַאר תְּשׁוּבָה וֶועגְן, הָאט עֶר אַ הָאפֶענוּנְג צוּ פַארְרֶעכְטְן אַלְסְדִינְג, וָוארוּם דָאס וָוארְט מִקְוֶה אִיז אַ לָשׁוֹן תִּקְוָה, אַ לָשׁוֹן פוּן הָאפֶענוּנְג, אַז אַ מֶענְטְשׁ אִיז נִזְהָר צוּ גֵיין אִין מִקְוֶה הָאט עֶר אַ הָאפֶענוּנְג צוּ פַארְרֶעכְטְן אַלְסְדִינְג, אִיבֶּערְדֶעם זֶע נִזְהָר זַיין זִיךְ טוֹבְלֶ'ן יֶעדְן טָאג אִין מִקְוֶה, אוּן זָאלְסְט זֶען עֶס זָאל זַיין מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע זְרִיזוּת, אוּן אַזוֹי דֶערְצֵיילְט מֶען נָאךְ אוֹיף דִי הֵיילִיגֶע רַבִּי נָתָן זי"ע אַז עֶר אִיז גֶעוֶוען אַזַא מִין זָרִיז אִין

מִקְוֶה אַז קֵיינֶער הָאט אִים נִישְׁט גֶעקֶענְט נָאכְמַאכְן, וָוארוּם זַיין זְרִיזוּת אִיז גֶעוֶוען לְהַפְלִיא, בִּיז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אַלֵיין הָאט בַּאווּאוּנְדֶערְט זַיין זְרִיזוּת, אוּן הָאט אִים גֶעזָאגְט אַז בִּזְכוּת זַיין זְרִיזוּת וֶועט עֶר נָאךְ זַיין אַ מַנְהִיג, אוּן עֶס אִיז טַאקֶע אַזוֹי גֶעוֶוען, דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי נָתָן זי"ע עֶר הָאט גֶעפִירְט אוּנְזֶערֶע לַייט אוֹיפְן דֶרֶךְ הָאֱמֶת, אוּן עֶר הָאט מַמְשִׁיךְ גֶעוֶוען דֶעם רֶבִּינְ'ס אוֹר אוֹיף דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, אוּן וֶוען נִישְׁט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי נָתָן זי"ע וֶוער וָואלְט גֶעווּאוּסְט פוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן?

דֶערְפַאר דַארְפְן מִיר אַסַאךְ לֶערְנֶען לִקוּטֵי הֲלָכוֹת וָואס נָאר עֶר הָאט פַארְשְׁטַאנֶען דֶעם הֵיילִיגֶער רֶבִּינְ'ס לִימוּד, אַז וואוּיל אִיז דֶעם וָואס עֶר לֶערְנְט יֶעדְן טָאג אַ שִׁיעוּר אִין לִקוּטֵי הֲלָכוֹת, וָואס אוֹיף דֶעם אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן וָואס דִי חַזַ"ל זָאגְן (נִדָּה עג.) כָּל הַשּׁוֹנֶה הֲלָכוֹת בְּכָל יוֹם מוּבְטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא; וָוארוּם דִי גַאנְצֶע לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת אִיז גֶעבּוֹיעֶט אוֹיפְן שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אוּן עֶר טַייטְשְׁט אוֹים אַלֶע הֲלָכוֹת'עֶר פוּן שׁוּלְחָן עָרוּךְ אוֹיף דִי הַקְדָמוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס וֶוערְטֶער, אִיבֶּערְדֶעם אַז אֵיינֶער לֶערְנְט לִקוּטֵי הֲלָכוֹת שְׁפִּירְט עֶר אַ טַעַם עוֹלָם הַבָּא אוֹיף דִי וֶועלְט, שְׁטַארְק זִיךְ אִין דֶעם, וֶועט דִיךְ גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

פט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ כ"ג כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו וָואס דוּ בִּיסְט מִיר מְבַשֵּׂר אַז דוּ הָאסְט חַיּוּת פוּן דִי בְּרִיוו, אִיבֶּערְדֶעם זֶע אָפּצוּדְרִיקְן אַלֶע בְּרִיוו וָואס דָאס אִיז אַ זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, אוּן דִי חַזַ"ל זָאגְן (אָבוֹת פֶּרֶק ה) כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ; אוּן אִיךְ בִּין זִיכֶער אַז דוּ דַארְפְסְט הָאבְּן זְכוּתִים, אוּן גְלֵייבּ מִיר דָאס דֶער גְרֶעסְטֶער זְכוּת הָאסְטוּ מִיט דֶעם וָואס דוּ דְרִיקְסְט אָפּ דִי אִידִישֶׁע סְפָרִים, וָוארוּם צֶענְדְלִיגֶער טוֹיזְנְטֶער מֶענְטְשְׁן, מֶענֶער פְרוֹיעֶן אוּן קִינְדֶער דָאהִי קֶענֶען נִישְׁט פַארְשְׁטֵיין סְפָרִים אוֹיף לָשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ, נָאר אוֹיף אִידִישׁ, אִיבֶּערְדֶעם אִיז נִישְׁטָא נָאךְ אַזַא מְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים אַזוֹי וִוי דוּ, אוּן מִיט דֶעם מֶעגְסְטוּ זִיךְ שְׁטַארְקְן.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיךְ הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן אֶמֶת'ן שָׁלוֹם בַּיִת, אוּן עֶס זָאל לַייכְטְן בַּיי דִיר דִי שְׁטוּב שְׁטֶענְדִיג, פַארְגֶעס נִישְׁט דָאס מָארְגְן בַּיינַאכְט אִיז חֲנוּכָּה אוּן מֶען קֶען זִיךְ אוֹיסְבֶּעטְן בַּיי דִי לֶעכְט אַלֶעס וָואס מֶען דַארְף, אִיבֶּערְדֶעם נוּץ אוֹיס דִי הֵיילִיגֶע מִינוּטְן וֶוען דוּ זִיצְט פַאר דִי חֲנוּכָּה לֶעכְט אוּן דוּ זָאלְסְט בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים יֶעדֶע זַאךְ וָואס דוּ דַארְפְסְט הָאבְּן.

מָארְגְן עֶרֶב חֲנוּכָּה, וֶוערְט פּוּנְקְט זִיבְּן אוּן פֶערְצִיג יָאר פוּן זִינְט אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעהוֹיבְּן שְׁרַייבְּן בְּרִיוו פַאר בָּחוּרִים אוּן אִינְגֶעלַייט, דָאס עֶרְשְׁטֶע בְּרִיוו אִיז גֶעוֶוען עֶרֶב חֲנוּכָּה תשכ"ד, אוּן בִּיז יֶעצְט אִיז שׁוֹין גֶעדְרִיקְט גֶעוָוארְן אִיבֶּער נַיינְצְן טוֹיזֶענְט בְּרִיוְון, וָואס דָאס אִיז נָאר בִּיז תשנ"ב, אִין זֶעקְס אוּן אַכְצִיג בֶּענְדֶער. דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל הֶעלְפְן אִיךְ זָאל נָאךְ זֶען אַלֶע בְּרִיוו אָפְּגֶעדְרִיקְט וַוייל אִיךְ לֶעבּ, דִי אַלֶע בְּרִיוו אִיז גֶעשְׁרִיבְּן גֶעוָוארְן מִיט גְרוֹיס מְסִירוּת נֶפֶשׁ פַאר בָּחוּרִים אִין אִינְגֶעלַייט, וְכוּ', וְכוּ', וָואס מִיט זֵייעֶרֶע רְצוֹנוֹת וְכִיסוּפִין הָאבּ אִיךְ זֵיי דָאס גֶעשְׁרִיבְּן אוּן גֶעעֶנְטְפֶערְט אוֹיף זֵייעֶרֶע שְׁאֵלוֹת וְכוּ', אוּן מְחַזֵק גֶעוֶוען אוֹיף זֵייעֶר אִיבֶּערְגֵייעֶכְץ וְכוּ', אוּן יֶעצְט קוּמְט דַיין רֵייעֶ אַז דוּ זָאלְסְט דְרוּקְן פוּן הַיינְט אַלֶע אִידִישֶׁע בְּרִיוו, וָואס דָאס קוּמְט אַרוֹיס זֵייעֶר שֵׁיין מִיט נְקוּדוֹת, אוּן בִּזְכוּת דֶעם וֶועסְטוּ הָאבְּן פַּרְנָסָה בְּרֵיוַוח.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן אוּן אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

צ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵץ כ"ג כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ גְרוֹיס צַעַר דָאס דוּ הָאסְט זִיךְ אָפְּגֶעקִילְט וְכוּ', אִיךְ הָאבּ גֶעווּאוּסְט אַז דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם וֶועט דִיךְ

נִישְׁט אָפְּלָאזְן וְכוּ׳, דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי נָתָן זַ״ל שְׁרַייבְּט אִין אַ בְּרִיוו מִיט דֶעם לָשׁוֹן ״דֶער סַמֶ״ךְ מֶ״ם פַּארְלֵייגְט זִיךְ אוֹיף אִיטְלִיכְן וָואס עֶר וִויל מְקוּרָב וֶוערְן צוּ אוּנְז אוּן לָאזְט אָפּ דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אוּן נֶעמְט זִיךְ נָאר אוֹיף אִים״, אוּן אִיךְ זֶע דָאס בְּחוּשׁ בְּמֶשֶׁךְ דִי אַלֶע יָארְן וָואס אִיךְ בִּין מְקוּרָב צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן, דָאס דֶער סַמֶ״ךְ מֶ״ם פַּארְלֵייגְט זִיךְ אוֹיף יֶעדְן אֵיינֶעם פוּן אוּנְזֶערֶע לַייט אַוֶועקְצוּשְׁלֶעפְּן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן, וּבִפְרַט אוֹיף ״תַּלְמִידֵי הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ״ אוֹיף זֵיי פַּארְלֵייגְט זִיךְ דֶער סַמֶ״ךְ מֶ״ם מֶער ווִי אַלֶע, וָוארוּם בַּיי אוּנְז אִיז דֶער עִיקָר דֶער תַּכְלִית הַנִצְחִי, מַמָשׁוּת אִין דִי הַאנְט... נִישְׁט קַיין דִמְיוֹנוֹת וְכוּ׳, אוּן נִישְׁט קַיין חֶזְיוֹנוֹת וְכוּ׳, נִישְׁט קַיין מַדְרֵיגוֹת וְכוּ׳, נִישְׁט קַיין לֶעבְּט וְכוּ׳, פָּשׁוּט זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד אָן קַיין שׁוּם חָכְמוֹת, דַאוֶונֶען דְרֵיי מָאל אַ טָאג אִין סִידוּר שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן, זַיין פְרֵיילֶעךְ מִיט דִי מִצְוֹת וָואס מִיר זֶענֶען מְקַיֵים צִיצִית תְּפִילִין מְזוּזָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן דֶער עִיקָר אִיז רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אָן קַיין שׁוּם חָכְמוֹת, אוּן אִים אוֹיסְדֶערְצֵיילְן אַלְסְדִינְג וָואס עֶס גֵייט אִיבֶּער, אוּן וְעַל כּוּלָם לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ רַשִׁ״י מִיטְן תַּרְגוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, אוּן לֶערְנֶען אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אוּן אַסַאךְ דַפִּין גְמָרָא וְכוּ׳ וְכוּ׳.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי שְׁרַייבְּט אִין אַ בְּרִיוו פַאר זַיין אֵיידֶעם ר׳ יוֹסֵף מִיט דֶעם לָשׁוֹן, ״אִיךְ בֶּעט דִיר מַיין לִיבֶּער אֵיידֶעם זָאלְסְט מִיר שְׁרַייבְּן וִויפִיל דַפִּין גְמָרָא דוּ לֶערְנְסְט

און וויפיל סִימָנִים שׁוּלְחָן עָרוּךְ דו לֶערְנְסְט יֶעדְן טָאג, און זָאלְסְט נִישְׁט מַאכְן פון עִיקָר טָפֵל, און פון טָפֵל עִיקָר". זֶעט מֶען פון דֶעם אַז דָאס אִיז גֶעוֶוען דֶעם רֶבִּינְ'ס רָצוֹן, נָאר לֶערְנֶען אַסַאךְ תּוֹרָה, ווייל דֶער תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה רַייסְט אַרוֹיס דֶעם מֶענְטְשׁ פון אַלֶע נַארִישְׁקֵייטְן, אִיבֶּערְדֶעם נָאכְדֶעם וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ גֶעהָאלְפְן אַז דו בִּיסְט זוֹכֶה יֶעדֶע וָואךְ לֶערְנֶען חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיטְ'ן תַּרְגּוּם, און דו פַארְפֶּעלְסְט נִישְׁט קַיין אֵיין וָואךְ, דָאס אִיז שׁוֹין אַ גֶעוִוינְס, וָוארוּם דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם פַּארְלֵייגְט זִיךְ אוֹיף דֶעם מוֹרָא'דִיג אַז בָּחוּרִים אִין אִינְגֶעלַייט זָאלְן נִישְׁט מַעֲבִיר סֶדְרָה זַיין, און אַלֶע צָרוֹת וָואס אַ מֶענְטְשׁ הָאט, אִיז נָאר ווייל ס'גֵייט דוּרְךְ אַ וָואךְ וָואס מֶען אִיז נִישְׁט מַעֲבִיר סֶדְרָה, דָאס אִיז בָּרוּר כַּשֶּׁמֶשׁ.

און ווי בַּאווּאוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער צַדִיק דֶער רֶבִּי רַבִּי מָרְדְּכַי מִנַּדְבוֹרְנָא זי"ע הָאט גֶעווּאוּנְטְשְׁן דִי צְוֵויי הֵיילִיגֶע בְּרוּדֶער דֶעם "עֲצֵי חַיִּים" און דֶעם "דִבְרֵי יוֹאֵל" וֶוען דֶער פָּאטֶער זֵייעֶרֶע דֶער "קְדוּשַּׁת יוֹם טוֹב" הָאט זֵיי גֶעשִׁיקְט מְקַבֵּל זַיין פון אִים אַ בְּרָכָה, הָאט עֶר זֵיי גֶעזָאגְט, "קִינְדֶערְלֶעךְ פִילֶעוֶועט זִיךְ מִיט חוּמָשׁ רַשִׁ"י, ווייל אִיךְ הָאבּ גֶעקֶענְט אַסַאךְ גְדוֹלִים וָואס זֵיי הָאבְן נִישְׁט גֶעווּאוּסְט וואו דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וואוֹינְט ווייל זֵיי הָאבְן נִישְׁט גֶעלֶערְנְט חוּמָשׁ רַשִׁ"י". און מֶען זֶעט וֶוער עֶס פַארְנַאכְלֶעסִיגְט דָאס לִימוּד חוּמָשׁ רַשִׁ"י און אִיז נִישְׁט מַעֲבִיר סֶדְרָה, דֶער הָאט נִישְׁט קַיין יִרְאַת שָׁמַיִם, אִיבֶּערְדֶעם בִּין אִיךְ זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ אַז

כָאטְשׁ בַּיי דֶעם בִּיסְטוּ שְׁטַארְק, אוֹיךְ וָואלְט אִיךְ דִיר זַייעֶר גֶעוָואלְט בֶּעטְן זָאלְסְט לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אֵיין פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת אָדֶער צְוֵויי פְּרָקִים וויפִיל דוּ קֶענְסְט וְכוּ׳, וָוארוּם מִשְׁנֶ״ה בַּאטְרֶעפְט פּוּנְקְט ווִי פַּרְנָסָ״ה, אוֹיב דוּ וֶועסְט לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת וֶועסְטוּ הָאבְּן פַּרְנָסָ״ה, אוּן וָואס מֶער פְּרָקִים דוּ וֶועסְט לֶערְנֶען וֶועסְטוּ הָאבְּן בֶּעסֶערֶע אוּן שֶׁענֶערֶע פַּרְנָסָה, וְעַל כּוּלָם לֶערְן אַ דַף גְמָרָא יֶעדְן טָאג, וָואס דָאס אִיז אַ חַיוּת פַאר׳ן נֶפֶשׁ.

דֶער עִיקָר בֶּעט אִיךְ דִיךְ דוּ זָאלְסְט זַיין זַייעֶר פְרֵייליךְ אוּן דוּ זָאלְסְט דַאנְקֶען אוּן לוֹיבְּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף דִי חֲסָדִים וָואס עֶר הָאט מִיט דִיךְ גֶעטוּן אַז דוּ הָאסְט גֶעקֶענְט חֲתוּנָה מַאכְן דַיין זוּן, אוּן בַּאלְד וֶועסְטוּ שׁוֹין זַיין אַ זֵיידֶע וְכוּ׳, עֶס וֶועט נִישְׁט נֶעמֶען לַאנְג וְכוּ׳, עֶס הָאט מִיר דֶערְצֵיילְט אֵיינֶע פוּן אוּנְזֶערֶע לַייט וָואס הָאט זִיךְ אַרַיינְגֶעצוֹיגְן אִין אוּמַאן, אוּן דָארְטְן חֲתוּנָה גֶעהַאט, אוּן מֶען הָאט אִים גֶעקוּמֶען וֶועקְן צוּ חֲצוֹת, וָוארוּם אִין אוּמַאן פְלֶעגְט מֶען זִיךְ לֵייגְן זַייעֶר פְרִי גְלַייךְ נָאךְ מַעֲרִיב, אִין דִי ווִינְטֶער נֶעכְט אִיז דָאס אוֹיסְגֶעקוּמֶען אַרוּם זֶעקְס בַּיינַאכְט, בְּמֵילָא הָאט מֶען שׁוֹין גֶעקֶענְט אוֹיפְשְׁטֵיין חֲצוֹת גְרִינְגֶערְהֵייט נָאכְן אוֹיסְשְׁלָאפְן זִיךְ זֶעקְס אָדֶער זִיבְּן שָׁעָה, עֶר אִיז נָאךְ גֶעוֶוען אִין דִי שֶׁבַע בְּרָכוֹת הֶערְט עֶר ווִי מֶען קְלַאפְּט אִים אִין פֶענְסְטֶער, ״משֶׁה! משֶׁה! אַט בִּיסְטוּ גֶעוָוארְן אַ יוּנְגֶערְמַאן, אַט וֶועסְטוּ וֶוערְן אַ טַאטֶע, אַט וֶועסְטוּ וֶוערְן אַ זֵיידֶע, אוּן אַט וֶועט מֶען דִיר טְרָאגְן, שְׁטֵיי אוֹיף וְכוּ׳״, דָאס הָאט עֶר

מִיר אַלֵיין דֶערְצֵיילְט, אִיבֶּערְדֶעם זָאג אִיךְ דִיר אוֹיבֶּעט נֶעם זִיךְ אִין דִי הֶענְט אַרַיין, כָאטְשׁ אִיךְ זֶע דִיךְ נִישְׁט מִיטְן גוּף אָבֶּער דַיין נְשָׁמָה אִיז בַּיי מִיר זֵייעֶר זֵייעֶר חָשׁוּב, אוּן אִיךְ הָאבּ דִיר זֵייעֶר זֵייעֶר לִיבּ, וָוארוּם דוּ הָאסְט מִיר זֵייעֶר אַסַאךְ גֶעהָאלְפְּן אִין לֶעבְּן.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיךְ, שְׁטַארְק זִיךְ, זֵיי נִישְׁט צוּבְּרָאכְן, זָאלְסְט אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דַיין שָׁלוֹם בַּיִת וָוארוּם אוֹיף דֶעם פַּארְלֵייגְט זִיךְ דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם מֶער וִוי אַלְסְדִינְג סְ'זָאל צוּבְּרָאכְן וֶוערְן דִי שָׁלוֹם בַּיִת, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוֹיף דֶעם מַקְפִּיד גֶעוֶוען מֶער וִוי אַלֶעם (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רסג, רסד), אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַז דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם פַּארְלֵייגְט זִיךְ צוּ צוּבְּרֶעכְן דֶעם שָׁלוֹם בַּיִת כְּדֵי מַחְטִיא זַיין מִיט חֲטָאִים, אוּן עֶר הָאט מַזְהִיר גֶעוֶוען אַז מֶען דַארְף מוֹרָא'דִיג מְכַבֵּד זַיין דֶעם וַוייבּ, אוּן דִי חַזַ"ל זָאגְן (בָּבָא מְצִיעָא נט.) אוֹקִירוּ לִנְשַׁייכוּ כִּי הֵיכִי דְתִתְעַתְּרוּ; אִיר זָאלְט מְכַבֵּד זַיין דָאס וַוייבּ וֶועט עֶטְץ זַיין עֲשִׁירִים, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן סט) אַז דִי גַאנְצֶע גֶעלְט קוּמְט נָאר אִין זְכוּת פוּן דִי וַוייבּ, אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט מְכַבֵּד זַיין דַיין וַוייבּ, אוּן זָאלְסְט מַאכְן שָׁלוֹם מִיט אִיר, אוּן זָאלְסְט זַיין פְרֵיילִיךְ, וֶועסְטוּ זַיין אַ גְרוֹיסֶער עוֹשֶׁר, אוּן דוּ וֶועסְט קֶענֶען טֵיילְן אַסַאךְ צְדָקָה.

אִיךְ בֶּעט דִיךְ זֵייעֶר, דֶערְהַאלְט זִיךְ אוּן וֶוער נִישְׁט צוּבְּרָאכְן, וָוארוּם אִיךְ הָאבּ דִיר זֵייעֶר לִיבּ, אוּן וִויל זֶעעֶן דַיין הַצְלָחָה בְּגַשְׁמִיוּת, אוּן דֶער עִיקָר בְּרוּחְנִיוּת, דוּ זָאלְסְט זוֹכֶה

זַיין מְסַיֵים זַיין כָּאטְשׁ אֵיינְמָאל אִין לֶעבְּן, תְּנַ"ךְ, שִׁשָׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, רַמְבַּ"ם, טוּר, וְשׁוּלְחָן עָרוּךְ, זוֹהַר, אוּן תִּיקוּנִים, וְכוּ', דָאס אִיז דִי שֶׁענְסְטֶע מַתָּנָה וָואס מֶען קֶען זִיךְ אַיינְקוֹיפְן אוֹיף דֶעם עוֹלָם, אַז וואוּיל אִיז דֶעם מֶענְטְשׁ וָואס לֵייגְט אַרֵיין דִי וֶוערְטֶער בַּיי זִיךְ אִין הַארְץ.

שְׁטַארְק זִיךְ אִין אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, זָאלְסְט וִויסְן אַז דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה אִיז נָאר דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶענְטְשְׁן זֶעעֶן נִישְׁט גָארְנִישְׁט, דִי גַאנְצֶע וועלְט וֶוערְט גֶעפִירְט דוּרְךְ דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, יֶעדֶער מֶענְטְשׁ מֵיינְט אַז עֶס אִיז דָא טֶבַע מִקְרֶה אוּן מַזָל, אוּן וֶועגְן דֶעם לַיידְט עֶר אַזוֹיפִיל צָרוֹת, אָבֶער דִי צַדִיקִים וָואס זֵיי הָאבְּן לֶעבְּטִיגֶע אוֹיגְן זֶעעֶן אַרוֹיס דָאס גֶעטְלִיכְקֵייט פוּן דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן א) דָאס יֶעדֶער אִיד זָאל זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען קוּקְן אוֹיפְן שֵׂכֶל שֶׁיֵשׁ בְּכָל דָבָר, וָוארוּם דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים בַּאהַאלְט זִיךְ אִין דוֹמֵם צוֹמֵחַ חַי מְדַבֵּר, אוּן מֶען דַארְף זֶען דָאס אֱלֹקוּת וָואס אִיז מְחַיֶה דִי זַאךְ, אוֹיב וֶועסְטוּ אִין דֶעם קוּקְן, וֶועט זַיין דַיין לֶעבְּן אַן אַנְדֶער סָארְט לֶעבְּן אִינְגַאנְצְן.

יֶעצְט קוּמְט חֲנוּכָּה, עֶס שְׁטֵייט אִין הֵיילִיגְן סֵפֶר "בְּנֵי יִשָׂשְׂכָר", דָאס חֲנוּכָּה עֶפְּנְט זִיךְ דֶער אוֹר הַגָנוּז וָואס הָאט גֶעלָאכְטְן פַאר אָדָם הָרִאשׁוֹן אוּן וָואס וֶועט לַייכְטְן פַאר מָשִׁיחַ צִדְקֵינוּ, אִיבֶּערְדֶעם וואוּיל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס עֶר קוּקְט אוֹיף דִי לֶעכְטֶעלֶעךְ ווִי זֵיי בְּרֶענֶען אוּן שַׁיינֶען, אוּן דֶעמָאלְטְס גִיסְט עֶר זִיךְ אוֹיס דָאס הַארְץ פַאר'ן בּוֹרֵא

כָּל עוֹלָמִים און בֶּעט יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר דַארְף הָאבְּן. אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט עֶס מְקַיֵּים זַיין וֶועסְטוּ זַיין אַן אַנְדֶערֶע מֶענְטְשׁ אִינְגַאנְצְן, און דֶער עִיקָר זָאלְסְטוּ זַיין נָאר פְרֵייליךְ, לָאז נִישְׁט צוּ דָאס עַצְבוּת צוּ דִיר אַ מִינוּט נִישְׁט, וָוארוּם עַצְבוּת אִיז חָמֵץ גָמוּר, און אַזוֹי וִוי פֶּסַח אִיז חָמֵץ אָסוּר בְּבַל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא, אַזוֹי אַ גַאנְץ יָאר אִיז עַצְבוּת און מָרָה שְׁחוֹרָה אָסוּר בְּבַל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא, אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג זַיין פְרֵיילֶעךְ, און בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ מִיר הָאבְּן מִיט וָואס צוּ זַיין פְרֵייליךְ מִיר זֶענֶען גֶעוֶוען רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיי אַזַא גְרוֹיסְן רֶבִּי'ן וָואס עֶר הָאט אוּנְז גֶעזָאגְט דָאס וֶוער עֶס וֶועט זַיין בַּיי אִים אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה קֶען זִיךְ פְרֵייעֶן אַ גַאנְץ לֶעבְּן, שְׁטַארְק זִיךְ וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט און אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט, אִיךְ הָאף דִיר צוּ זֶען בְּקָרוֹב מִיט דַיינֶע לֶעבְּטִיגֶע קִינְדֶער.

אִיךְ ווּאוּנְטְשׁ דִיר אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

צא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ כ"ג כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זֶע זִיךְ צוּ לֵייגְן יֶעדֶע נַאכְט גָאר פְּרִי. אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט אַמָאל פוּן אֵיינֶע פוּן אוּנְזֶערֶע לַייט הָאט עֶר גֶעזָאגְט

אַז מֶען לֵייגְט זִיךְ פְּרִי שְׁטֵייט מֶען אוֹיף פְּרִי, אוּן אַז מֶען שְׁטֵייט אוֹיף פְּרִי הָאט מֶען "אֲרִיכוּת יָמִים", דָאס הֵייסְט "לַאנְגֶע טֶעג", וָוארוּם אַז מֶען לֵייגְט זִיךְ גָאר גָאר שְׁפֶּעט - פַארְשְׁטֵייט זִיךְ - שְׁטֵייט מֶען אוֹיף גָאר גָאר שְׁפֶּעט, אוּן אַז מֶען שְׁטֵייט אוֹיף גָאר גָאר שְׁפֶּעט בִּיז מֶען גֶעבְּט זִיךְ אַ דְרֵיי, דַאוְוענֶען, אִיז שׁוֹין נָאכְמִיטָאג, אוּן בִּיז מֶען גֶעבְּט זִיךְ אַ דְרֵיי אִיז שׁוֹין בַּיינַאכְט, הָאט מֶען קִיצוּר יָמִים, קוּרְצֶע טֶעג, אִיבֶּערְדֶעם אַז מֶען לֵייגְט זִיךְ פְּרִי שְׁטֵייט מֶען אוֹיף פְּרִי, הָאט מֶען לַאנְגֶע טֶעג, דֶער טָאג אִיז לַאנְג.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן רעב), **אוֹיפְן** פָּסוּק (תְּהִלִּים צה) "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", אוֹיבּ אִיר ווילְט מִיר פָאלְגְן, זָאלְט אִיר וויסְן אִיר הָאט נִישְׁט נָאר דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג, וֶוען אַ אִיד גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ אוּן עֶר וֵוייסְט אַז עֶר הָאט נִישְׁט נָאר דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג, דֶעמָאלְטְס כַאפְּט עֶר אַריין זֵייעֶר אַסאךְ גוּטְס, עֶר אִיז נִזְהָר צוּ דַאוְוענֶען מִיט מִנְיָן שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב, עֶר אִיז נִזְהָר מִיט אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא קְדוּשָּׁה אוּן בָּרְכוּ וְכוּ', וְכוּ', עֶר אִיז נִזְהָר מְקַיֵּים זַיין דִי מִצְווֹת מִיט אַ גֶעוואלְדִיגֶע שִׂמְחָה, וָואס דָאס וַוייזְט אַז זַיין הַארְץ אִיז רֵיין פַארְ'ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַזוֹי ווי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שִׂמְחָה סִימָן א) כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה זֶה סִימָן שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם לֵאלֹקָיו; וֶוען אַ אִיד אִיז מְקַיֵּים אַ מִצְוָה מִיט אַ גֶעוואַלְדִיגֶע שִׂמְחָה אִיז אַ סִימָן אַז זַיין הַארְץ אִיז רֵיין

פַאר׳ן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר טוּט עֶס מִיט אַ רֵיינֶעם גֶעוּוִיסְן, מִיט אַ רֵיינֶעם דַעַת, מִיט אַן אֶמֶת׳ן גוּטְן ווִילְן, עֶר הָאט לִיבּ דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶערְפַאר טוּט עֶר זַיין רָצוֹן, דָאס אִיז מִצְווֹת בְּשִׂמְחָה. אוּן אוֹיסֶער דֶעם לֶערְנְט עֶר יֶעדְן טָאג חוּמָשׁ מִיט רַשִׁ״י מִיטְן תַּרְגּוּם פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, אוּן מִשְׁנָיוֹת כְּסִדְרָן, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט אַ סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד אַז מֶען זָאל אָנְהֵייבְּן צוּ לֶערְנֶען מִשְׁנָיוֹת פוּן אָנְפַאנְג אוּן נִישְׁט אִיבֶּערְהַזֶּרן בִּיז מֶען וֶועט עֶנְדִיגְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה הֵייבְּט מֶען אָן נָאכְאַמָאל, אוּן אַזוֹי נָאכְאַמָאל. אוּן דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אַ שִׁיעוּר אִין שַׁ״ס כְּסִדְרָן, אַן עָמוּד נָאךְ אַן עָמוּד, אַ דַף נָאךְ אַ דַף, אַ פֶּרֶק נָאךְ אַ פֶּרֶק, אַ מַסֶכֶת נָאךְ אַ מַסֶכֶת, בִּיז מֶען אִיז זוֹכֶה מְסַיֵים צוּ זַיין גַאנְץ שַׁ״ס הֵייבְּט מֶען אָן נָאכְאַמָאל, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ ד׳ חֶלְקֵי שׁוּלְחָן עָרוּךְ, הֵייבּ אָן קוֹדֶם צוּ לֶערְנֶען מְחַבֵּר רְמָ״א פוּן אוֹרַח חַיִים, אוּן נָאכְדֶעם פוּן יוֹרֶה דֵעָה, אוּן נָאכְדֶעם פוּן אֶבֶן הָעֶזֶר, אוּן נָאכְדֶעם חוֹשֶׁן מִשְׁפָּט, אוּן נָאכְדֶעם זָאלְסְטוּ נָאכְאַמָאל צוּרִיק אָנְהֵייבְּן, זָאלְסְט עֶנְדִיגְן עֶטְלִיכֶע מָאל ד׳ חֶלְקֵי שׁוּלְחָן עָרוּךְ, נָאר מְחַבֵּר רְמָ״א, קוֹדֶם זָאלְסְטוּ ווִיסְן וואוּ יֶעדֶער סִימָן גֶעפִינְט, זִיךְ אוּן דָאס אִיז אַ גֶעוַואלְדִיגֶע סְגוּלָה צִיצוּקוּמֶען צוּ אֶמוּנָה, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א, סִימָן סב), אַ סְגוּלָה צוּ אֶמוּנָה הָאבְּן אַ רֵיינֶע שֵׂכֶל אָן קַשְׁיוֹת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז לֶערְנֶען אַסַאךְ שׁוּלְחָן עָרוּךְ, אוּן וְעַל כּוּלָם זָאלְסְטוּ זֶען זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען רֶעדְן אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ צוּם

בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דוּ דַארְפְּסְט הָאבְּן זָאלְסְטוּ פוּן אִים בֶּעטְן, וֶועסְטוּ זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת.

דֶער עִיקָר זָאלְסְטוּ זֶען זִיךְ צוּ לֵייגְן פְּרִי וֶועסְטוּ קֶענֶען אוֹיפְשְׁטֵיין פְּרִי.

אִיךְ וואוּנְטְשׁ דִיר אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

צב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ כ"ג כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

דַיין בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

דִי צָרָה פוּן דַיין זוּן וְכוּ', אִיז אַוַודַאי אַ גְרוֹיסֶע צָרָה וְכוּ', וָוארוּם נֶערְוְון קְרַאנְקְהֵייט אִיז דָאס בִּיטֶערְסְטֶע קְרֶענְק וָואס עֶס קֶען נָאר זַיין, וָוארוּם יֶעדֶע מַחְלָה קֶען מֶען אוֹיסְהֵיילְן, נָאר נִישְׁט נֶערְוְון קְרַאנְקְהֵייט, דָאס הֵייסְט אֵיינֶער וָואס עֶר לַיידְט אוֹיפְן נֶערְוְון דֶער ווִיל זִיךְ נִישְׁט לָאזְן הֵיילְן, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן סז) דָאס מֶען קֶען יֶעדְן אֵיינֶעם אוֹיסְהֵיילְן, נָאר דִי צָרָה אִיז, דֶער מֶענְטְשׁ זָאגְט, דוּ בִּיסְט קְרַאנְק נִישְׁט אִיךְ בִּין קְרַאנְק וְכוּ', אוּן דָאס אִיז גֶעוֶוענְדְלִיךְ בַּיי דִי וָואס זֵיי לַיידְן אוֹיף דִי נֶערְוְון וַוארְפְן אַרוֹיף דָאס שׁוּלְד אוֹיף יֶענֶעם, דוּ בִּיסְט קְרַאנְק נִישְׁט אִיךְ וְכוּ', אוּן עֶר לָאזְט זִיךְ נִישְׁט הֵיילְן, אִיז אוֹיף זֵיי אַ גְרוֹיס רַחֲמָנוּת.

איבֶּערְדֶעם פַארְשְׁטֵיי אִיךְ גוּט דַיין צָרָה, עֶס אִיז דִי בִּיטֶערְסְטֶע צָרָה וָואס עֶס קֶען נָאר זַיין אַז מֶען הָאט אַ קִינְד אִין שְׁטוּב וָואס עֶר לַיידְט אוֹיף דִי נֶערְוְון, דָאס טוּט זֵייעֶר זֵייעֶר וֵויי פַאר דִי עֶלְטֶערְן, אוּן אִיךְ הָאבּ גֶעזֶעְן בְּרֶענְגֶען פוּן דֶעם חַזּוֹן אִישׁ זַצַ"ל אַז עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַז עֶלְטֶערְן וָואס זֵיי הָאבְּן אַ קְרַאנְק קִינְד אִין שְׁטוּבּ וֶוען זֵיי קוּמֶען אַרַיין אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ מֶעג מֶען זִיךְ אוֹיפְשְׁטֶעלְן פַאר זֵיי בִּמְלוֹא קוֹמָתוֹ, אַזוֹי וִוי דֶער דִין אִיז אַז מֶען שְׁטֵייט אוֹיף פַאר אַ תַּלְמִיד חָכָם, וָוארוּם וֶוער עֶס הָאט אַ קְרַאנְקֶע קִינְד אִין שְׁטוּבּ, דֶער אִיז צוּבְרָאכְן כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר, אוּן עֶר אִיז בַּיי זִיךְ גָארְנִישְׁט, וָוארוּם דָאס לֶעבְּן אִיז נִישְׁט וֶוערְד וְכוּ', וֶוען מֶען הָאט אַ קְרַאנְק קִינְד אִין שְׁטוּבּ וְכוּ', אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, שְׁטַארְק זִיךְ, עֶס טוּט מִיר אוֹיךְ זֵייעֶר וֵויי אוֹיף דַיין צַעַר אוּן וֵוייטָאג וְכוּ', פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, שְׁטַארְק זִיךְ נֶעם זִיךְ נִישְׁט צוּם הַארְץ וְכוּ', כָּאטְשׁ סְ'אִיז גְרִינְג צוּ רֶעדְן סְ'אִיז גְרִינְג צוּ זָאגְן, אָבֶּער סְ'אִיז זֵייעֶר שְׁוֶוער מְקַיֵּים צוּ זַיין, בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, נוּץ דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת זָאלְסְט זִיךְ קֶענֶען דֶערְהַאלְטְן.

סְ'אִיז גֶעוֶועְן בַּיי אוּנְזֶערֶע לַייט אַ הֶעכֶערֶע סָארְט מֶענְטְשׁ מִיטְן נָאמֶען רֶבִּי יִשְׂרָאֵל קוּרְדוּנֶער זַ"ל, עֶר אִיז גֶעוֶועְן אַ אִיד אַן עוֹבֵד הַשֵּׁם מִיטְן גַאנְצְן הַארְץ, שְׁטֶענְדִיג הָאט עֶר זִיךְ מִתְבּוֹדֵד גֶעוֶועְן, אוּן שְׁטֶענְדִיג אִיז עֶר גֶעזֶעצְן אוּן גֶעלֶערְנְט, אוּן עֶר הָאט גֶעטוּן חֶסֶד מִיט יֶעדְן אֵיינֶעם, אוּן לֵיידֶער הָאט זִיךְ בַּיי אִים נִישְׁט גֶעהַאלְטְן קֵיין קִינְדֶער לֹא

עָלֵינוּ, און פונְדֶעסְטְוֶועגְן איז עֶר שְׁטֶענְדִיג גֶעוֶוען פְרֵיילֶעךְ, אָרִים איז עֶר גֶעוֶוען אויסְנַאם, פונְדֶעסְטְוֶועגְן הָאט אִים דֶער פָּנִים שְׁטֶענְדִיג גֶעפְלַאמְט פון שִׂמְחָה, דָאס אֲפִילוּ מִתְנַגְדִים אויף בְּרֶסְלְבֶע חֲסִידִים הָאבְּן אִים זֵייעֶר מְכַבֵּד גֶעוֶוען, וָוארום עֶר הָאט גֶעהַאט אַ בַּאזונְדֶערֶע חֵן, און מֶען הָאט גֶעזֶען אַז דֶער אִיד אִיז אַן עֶרְנְסְטֶער אִיד, עֶר דִינְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים מִיט אַן אֱמֶת, אָן קַיין שׁוּם פְּנִיוֹת, כָאטְשׁ עֶס אִיז אִיבֶּער גֶעגַאנְגֶען אויף אִים אָרִימְקֵייט און עֶר הָאט פַארְלוֹירְן קִינְדֶער לֹא עָלֵינוּ. הָאט אִים אַמָאל גֶעפְרֶעגְט אַ תַלְמִיד זַיינֶער, אִיךְ לַייד אויבֶעט צָרוֹת צְרוּרוֹת און אִיךְ קֶען זִיךְ נִישְׁט דֶערְהַאלְטְן, וָוארום מַיינֶע צָרוֹת טְרֶעט מִיר צוּ צום הַארְצְן, וְכוּ', און וְויאַזוֹי קֶענְט אִיר זִיךְ דֶערְהַאלְטְן? הָאט עֶר אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט דִי חִילוּק צְווִישְׁן מִיר און דִיר אִיז, אַז אִיךְ נוּץ זִיךְ מִיטְ'ן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת און דוּ נוּצְט זִיךְ נִישְׁט מִיטְן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת. זֶעט מֶען פון דֶעם אויב מֶען נוּצְט זִיךְ מִיטְן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת קֶען מֶען זִיךְ דֶערְהַאלְטְן אִין דִי שְׁוֶוערְסְטֶע צַייטְן.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן, דָאס דִי שְׁוֶוערְסְטֶע צַייטְן פון אַ מֶענְטְשׁ אִיז נִישְׁט אָרִימְקֵייט וְכוּ', אָרִימְקֵייט קֶען מֶען אַרומְגֵיין אִיבֶּער דִי הַייזֶער נָאךְ נְדָבוֹת וְכוּ', שְׁוֶוערֶע צַייטְן בִּיטֶערֶע אִיבֶּערְגֵייעֶנִישְׁן אִיז וֶוען מֶען הָאט אַ קְרַאנְק קִינְד אִין שְׁטוּב, דָאס עֶסְט אויף דִי עֶלְטֶערְן דֶעם לֶעבְּן, דָאס הֵייסְט אַ צָרָה, קַיין שׁוּם אִיד זָאל נִישְׁט גֶעפְּרוּאוְוט וֶוערְן מִיט אַזַא צָרָה, דָאס אִיז אַ פִינְסְטֶערֶע קְלָלָה, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל

אָפְּהִיטְן אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער פוּן אַזַא צָרָה, אִיבֶּערְדֶעם אִיךְ שְׁפִּיר דַיין וַוייטָאג וָואס עֶס גֵייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ, דֶערְפַאר בֶּעט אִיךְ דִיר, נוּץ זִיךְ מִיטְן הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת, אוּן דֶערְהַאלְט זִיךְ מִיט וָואס דוּ קֶענְסְט, אוּן דֶער עִיקָר מִיט שִׂמְחָה, טוּ חֶסֶד מִיט אַנְדֶערֶע, אוּן לָאז זִיךְ נִישְׁט אָפּ, פַאל נִישְׁט אַרַיין אִין חֲלִישׁוּת הַדַעַת, הָאבּ נִישְׁט קַיין קַשְׁיוֹת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, פַארְוָואס קוּמְט דִיר אַזַא אוּמְגְלִיק? פַארְוָואס מוּזְטוּ מִיט דַיין וַוייבּ אַזוֹיפִיל לַיידְן פוּן דֶעם קִינְד? וָואס בִּיסְטוּ דֶער כַּפָּרָה פוּן אַלֶעם וְכוּ'? מֶען טָאר נִישְׁט פְרֶעגְן פַארְוָואס, וָוארוּם יֶעדֶע פַארְוָואס אִיז אַ קְלִיפָּה וָואס עֶס פַארְדֶעקְט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען דַארְף אָנְנֶעמֶען יֶעדֶע זַאךְ מִיט שִׂמְחָה, כָּאטְשׁ עֶס אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר שְׁוֶוער, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן דַארְף מֶען שְׁטֶענְדִיג זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ זָאגְן דֶעם פָּסוּק (דְבָרִים לב) "הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל דְרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִיק וְיָשָׁר הוּא", אַ אִיד טָאר נִישְׁט הָאבְּן קַיין קַשְׁיוֹת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מֶען קֶען נִישְׁט פַארְשְׁטֵיין דַרְכֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט יֶעדְן טָאג דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז דָאס קִינְד זָאל הָאבְּן אַ רְפוּאָה שְׁלֵימָה, אֲפִילוּ עֶס זֶעט אוֹיס אַז עֶס אִיז אוּמְמֶעגְלִיךְ וְכוּ', עֶס אִיז אַזוֹי ווִי עַל מְנַת שֶׁתַּעֲלֶה לָרָקִיעַ וְכוּ', פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן הָאט אוּנְז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעלֶערְנְט אַז מֶען טָאר זִיךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ זַיין, שְׁטֶענְדִיג בֶּעטְן אוּן בֶּעטְן וְכוּ' וְכוּ', אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וֶוער זָאגְט נָאךְ אַז

עֶר לָאזְט אַרָאפּ אַפָּאר הֵייסֶע טְרֶערְן מַאכְט עֶס אַ רוֹשֶׁם אִין הִימְל, אוּן וֶוער וֵוייס וָואסְפַּארַא נְשָׁמָה דָאס אִיז אוּן וָואס דוּ דַארְפְסְט פַארְרֶעכְטְן פוּן דִי פְרִיעֶרְדִיגֶע גִלְגוּלִים וְכוּ׳? אִיבֶּערְדֶעם פְּרֶעג נִישְׁט קַיין קַשְׁיוֹת, שְׁטַארְק זִיךְ דֶערְהַאלְט זִיךְ, כָּאטְשׁ אִיךְ וֵוייס אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא אוֹיף דֶעם קַיין נֶחָמָה קַיין טְרֵייסְט וָוארוּם וֶוער עֶס אִיז גֶעשְׁטְרָאפְט גֶעוָוארְן מִיט קְרַאנְקֶע קִינְדֶער דָאס אִיז דִי שְׁוֶוערְסְטֶע שְׁטְרָאף וָואס עֶס קֶען נָאר זַיין, קַיין שׁוּם אִיד זָאל נִישְׁט גֶעפְּרוּאוְוט וֶוערְן מִיט אַזַא מִין עוֹנֶשׁ.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר פַארְלָאז זִיךְ אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר וֵוייסְט וָואס עֶר טוּט, דוּ בֶּעט נָאר, אוּן מֶער פוּן דֶעם קֶען מֶען גָארְנִישְׁט טוּן, הַלְוַואי וָואלְט עֶר גֶענוּמֶען דִי מֶעדֶעצִין וָואלְט דָאס אִים בַּארוּאִיגְט דִי נֶערְוְון, וָואלְט כָּאטְשׁ אָפְּגֶעקִילְט זַיינֶע נֶערְוְון, עֶר וָואלְט נִישְׁט גֶעוֶוען אַזוֹי ווִילְד וְכוּ׳, אָבֶּער דִי צָרָה אִיז דִי אַלֶע וָואס זֵיי לַיידְן אוֹיף דִי נֶערְוְון ווִילְן נִישְׁט נֶעמֶען דִי מֶעדֶעצִין, נָאר זֵיי זָאגְן דוּ בִּיסְט קְרַאנְק, נִישְׁט אִיךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוּן אִיךְ פַארְשְׁטֵיי דַיין צָרָה, אִיז אוֹיף דֶעם אַלֵיין בֶּעט דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

בִּזְכוּת דֶעם לֵב נִשְׁבָּר וָואס דוּ אוּן דַיין וַוייבּ הָאט, זָאל עֶנְק דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים בַּאגְלִיקְן אוּן עֶטְץ זָאלְטְס הָאבְּן אַ לֶעבְּטִיג לֶעבְּן.

אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

צג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ כ"ג כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין לַאנְגֶען בְּרִיוו.

וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן? דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים אִיז אִין דַיינֶע הֶענְט, דוּ דַארְפְסְט זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין "לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת" וָואס אִיךְ שֶׁעפּ מַיין גַאנְצֶע הִתְחַזְקוּת פוּן דָארְטְן, וֶוען אִיךְ בִּין גֶעוֶוען זֵייעֶר יוּנְג אַלְץ בָּחוּר, הָאבּ אִיךְ גֶעלֶערְנְט זֵייעֶר אַסַאךְ "לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת" דָאס אִיז גֶעוֶוען מַיין גַאנְץ חַיוּת, וָוארוּם נָאר דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זַ"ל הָאט פַארְשְׁטַאנֶען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ "לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת". עֶס וֶוערְט דֶערְצֵיילְט פוּן זַיין תַּלְמִיד רֶבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ"ל, וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט פַאר אוּנְזֶערֶע לַייט שְׁטֶענְדִיג, אַז הַיינְט דַארְף מֶען לֶערְנֶען מֶער "לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת" ווִי לֶערְנֶען "לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן", וָוארוּם נָאר דוּרְךְ רֶבִּי נָתָן זַ"ל קֶען מֶען פַארְשְׁטֵיין וָואס דֶער רֶבִּי הָאט פוּן אוּנְז גֶעוָואלְט, אִיבֶּערְדֶעם גֶעבּ אִיךְ דִיר אַן עֵצָה אַז דוּ זָאלְסְט זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר יֶעדְן טָאג כְּסִדְרָן אִין "לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת", אוּן דוּ וֶועסְט פוּן דָארְטְן שֶׁעפְּן אַסַאךְ חַיוּת.

אִיךְ בֶּעט דִיךְ זֵייעֶר זָאלְסְט זִיךְ דֶערְהַאלְטְן, וֶוער נִישְׁט צוּפַאלְן פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ, זָאלְסְט ווִיסְן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז אַן אָב הָרַחֲמָן, אַז אַ אִיד קֶערְט זִיךְ צוּרִיק צוּ אִים אִיז

עֶר גְלַייךְ מְקַבֵּל זַיין תְּשׁוּבָה, זָאל דִיר קֵיינֶער נִישְׁט אַיינְרֶעדְן אַז דוּ בִּיסְט אַ פַּארְפַאלֶענֶער, ס'אִיז נִישְׁטָא אַזָא זַאךְ, כָּל זְמַן אַ מֶענְטְשׁ לֶעבְּט קֶען עֶר אַלֶעס פַּארְרֶעכְטְן און קֶען קוּמֶען צוּ דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגוֹת וָואס עֶס אִיז נָאר דָא, עֶר דַארְף נָאר זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט רְצוֹנוֹת, מִיט אַ גוּטְן ווילְן, וֶועלְן זַיין אַ עֶרְלִיכֶער אִיד, בֶּענְקֶען זַיין אַן עֶרְלִיכְן אִיד וְכוּ' וְכוּ'.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי"ע בְּרֶענְגְט אַ לַאנְגְן שְׁמוּעֶס (לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת, ערב הֲלָכָה ג) דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן בֶּענְקֶענִישׁ און וֶועלְן זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, וָוארוּם דֶער גַאנְצֶער תַּכְלִית וָואס אַ אִיד אִיז אַרָאפְּגֶעקוּמֶען בְּזֶה הָעוֹלָם וָואס אִיז פִּיל מִיט הַעֲלָמוֹת און הַסְתָּרוֹת, און מֶען זֶעט נִישְׁט אַרוֹיס גְלַייךְ גֶעטְלִיכְקֵייט וְכוּ', אִיז נָאר כְּדֵי מֶען זָאל אִיבֶּערְקוּמֶען אַלֶע שְׁטְרוֹיכְלוּנְגֶען און בֶּענְקֶען נָאר צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, און רֶעדְן אַסַאךְ צוּ אִים, און עֶר רֶעדְט אַרוּם אִין דִי הֲלָכָה וואוּנְדֶערְלִיכֶע זַאכְן פוּן דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן רְצוֹנוֹת און כִּיסוּפִין פוּן וֶועלְן און בֶּענְקֶען אוּמְקֶערְן זִיךְ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, און עֶס אִיז כְּדֵי דוּ זָאלְסְט דוּרְכְלֶערְנֶען דִי הֲלָכָה וואוּ עֶר רֶעדְט אַרוּם מִיט אַ בְּרֵייטְקֵייט דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן אַ אִיד וָואס שְׁטַארְקְט זִיךְ אִין רְצוֹנוֹת וְכִיסוּפִין, בֶּענְקֶען און וֶועלְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָאס אַלֵיין בִּינְדְט אִים צוּ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים.

עֶס אִיז בַּאוואוּסְט אִין אַלֶע דוֹרוֹת בַּיי בְּרֶסְלְבֶע חֲסִידִים, דָאס וֶוער עֶס הָאט גֶעלֶערְנְט מֶער "לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת" עֶר הָאט זִיךְ בֶּעסֶער דֶערְהַאלְטְן, וָוארוּם אוֹיף יֶעדֶעם אֵיינֶעם

גֵייט אִיבֶּער צָרוֹת אוּן יִסוּרִים וְכוּ' וְכוּ', סְ'אִיז נִישְׁטָא קַיין אֵיין מֶענְטְשׁ אוֹיף דֶער וֶועלְט וָואס קֶען זִיךְ בַּארִימֶען אַז אוֹיף אִים גֵייט נִישְׁט דוּרְךְ אַן אִיבֶּערְגֵייעֶכְץ, עֶס אִיז נִישְׁטָא אַזַא זַאךְ, יֶעדֶער מֶענְטְשׁ הָאט זִיךְ זַיין פֶּעקְל צָרוֹת, יֶעדֶער מֶענְטְשׁ הָאט זִיךְ זַיינֶע נִסְיוֹנוֹת, יֶעדֶער מֶענְטְשׁ הָאט זִיךְ זַיינֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען וְכוּ' וְכוּ', אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי"ע עֶר הָאט הִתְחַזְּקוּת פַאר יֶעדְן אֵיינֶעם, וָוארוּם זַיינֶע וֶוערְטֶער אִיז מַמֶשׁ דֶערְקְוִויקְנְדִס וֶוערְטֶער פַאר יֶעדֶע צוּבְּרָאכֶענֶע נְשָׁמָה, אַז וואויל אִיז דֶעם אִיד וָואס מַאכְט זִיךְ אַ שִׁיעוּר יֶעדְן טָאג אִין דִי הֵיילִיגֶע סְפָרִים "לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת", וָואס דֶעמָאלְטְס נִישְׁט נָאר עֶר וֶועט הָאבְּן הִתְחַזְּקוּת נָאר עֶר וֶועט אוֹיךְ קֶענֶען מְחַזֵּק זַיין אַנְדֶערֶע, אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיךְ פָאלְגְן אוּן זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין "לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת" וֶועסְטוּ שְׁפִּירְן אַן אַנְדֶערֶע חַיוּת אִין לֶעבְּן.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ פְרֵיילִיכֶע חֲנוּכָּה

צד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, א' דְחֲנוּכָּה כ"ה כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן אַז מֶען דַארְף זִיךְ זַייעֶר זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פוּן זִינְגֶערְס לֵצִים. קוֹדֶם דַארְף מֶען וִויסְן אַז

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זי"ע הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ג) דָאס אַז מֶען הֶערְט נִיגוּנִים פוּן מְנַגְּנִים רְשָׁעִים שָׁאדְט דָאס פַאר עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פוּן זִינְגֶערְס אֲפִילוּ זֵיי זֶענֶען כְּלוֹמֶר'שְׁט הֵיימִישֶׁע, פוּן דֶיע דַארְף מֶען אַכְטוּנְג גֶעבְּן מֶער ווִי אַלֶע, ווַייל מֵיינֶען מֵיינְט מֶען אַז זֵיי זֶענֶען עֶרְלִיכֶע, זֵיי גֵייעֶן מִיטְן חַסִידִישְׁן לְבוּשׁ, אָבֶּער אִין דֶעם אֶמֶת'ן אַרַיין זֶענֶען זֵיי פַארְדָארְבְּן דוּרְךְ אִין דוּרְךְ, וּבִפְרַט זֵיי הָאבְּן הַשְׁקָפוֹת טְמֵאוֹת, טָמֶא'דִיגֶע דֵעוֹת נִפְסָדוֹת, אוּן פוּן דִי דַארְף מֶען זִיךְ מֶער הִיטְן ווִי פוּן אַלֶע.

אוּן וְעַל כּוּלָם אוּיסֶער דֶעם זִינְגֶען זֶענֶען זֵיי גְרוֹיסֶע לֵצִים אוּן שׁוֹי שְׁפִּילֶער וְכוּ', אוּן דָאס שְׁלֶעפְּט דִי יוּגְנְט אַרַיין אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית, וָואס דִי חַזַ"ל זָאגְן (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת פֶּרֶק ב, הֲלָכָה ח) קָשֶׁה הִיא הַלֵיצָנוּת שֶׁתְּחִילָתָהּ יִסוּרִין וְסוֹפָן כְּלָיָיה; אַז מֶען מַאכְט לֵיצָנוּת, הֵייבְּן הֵייבְּט זִיךְ עֶס אָן מִיט יִסוּרִים, אָבֶּער נָאכְדֶעם וֶוערְט מֶען פַארְלֶענְדֶעט אִינְגַאנְצְן פוּן אִידִישְׁקֵייט פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, יִסוּרִים הָאט מֶען ווַייל דִי נְשָׁמָה וֶוערְט אָפְּגֶערִיסְן פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז מֶען הֶערְט אַזַא זִינְגֶער זִינְגֶען אוּן טַאנְצְן אוּן שְׁפְּרִינְגֶען אַזוֹי ווִי אַ גוֹי, רַייסְט דָאס אָפּ דִי נְשָׁמָה פוּנֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וָואס דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע יִסוּרִים וָואס דִי נְשָׁמָה הָאט, אָבֶּער בַּיים סוֹף עֶנְדִיגְט זִיךְ דָאס מִיט כְּלָיָה, עֶר וֶוערְט פַארְלֶענְדְט אִינְגַאנְצְן פוּן אִידִישְׁקֵייט. וָואס לֵיידֶער הָאבְּן מִיר דָאס גֶעזֶען, דִי אַלֶע וָואס גֵייעֶן נָאךְ דִי הֵיימִישֶׁע זִינְגֶערְס, אַזוֹי גְערוּפֶענֶע

פְרוּמֶע, וָואס זֵיי פַארְפִירְן אִידִישֶׁע קִינְדֶער, בָּחוּרִים אוּן מֵיידְלֶעךְ, מֶען מַאכְט פוּן זֵיי אַ גַאנְצֶע גֶעטְשְׁקֶע וְכוּ׳, אוּן מֶען לוֹיפְט זֵיי נָאךְ, אוּן מֶען הֶערְט זֵיי אוֹיס אוּן זֵיי וֶוערְן דֶעהַ זָאגֶערְס אִין אִידִישְׁקַייט, אוּן אַזוֹי רַחֲמָנָא לִיצְלָן וֶוערְט מֶען אוֹיסְגֶעריסְן פוּן אִידִישְׁקַייט. אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זַייעֶר פוּן הַיינְט אָן זָאלְסְטוּ אַנְטְלוֹיפְן פוּן דִי הֵיימִישֶׁע זִינְגֶערְס וָואס זֶענֶען אוֹיבֶּעט גְרוֹיסֶע לֵצִים אוּן שׁוֹי שְׁפִּילֶערְס, זֵיי זֶענֶען דִי שֶׁעדְלִיכְסְטֶע וָואס סְ׳קֶען נָאר זַיין.

דִי חֲזַ״ל זָאגְן (עֲבוֹדָה זָרָה יט.) אוֹיפְן פָּסוּק (תְּהִלִּים א) ״וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב״, שֶׁלֹּא יָשַׁב בְּמוֹשַׁב אַנְשֵׁי פְּלִשְׁתִּים מִפְּנֵי שֶׁלֵּצָנִים הָיוּ; וָוארוּם וַוייסְן דַארְפְסְטוּ וַויסְן אַז וֶוער סְ׳מַאכְט לִיצָנוּת פוּן עֶרְלִיכֶע אִידְן דֶער אִיז פָּגוּם בִּבְרִית, אַזוֹי וִוי דִי פְּלִשְׁתִּים זֶענֶען גֶעוֶוען מוֹרָא׳דִיג פָּגוּם, וִוי רַשִׁ״י זָאגְט אוֹיפְן פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית י, יד) ״וְאֶת פַּתְרֻסִים וְאֶת כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים״, וֶועגְן דֶעם דַארְף מֶען וַויסְן אַז וואוּ סְ׳אִיז דָא לֵיצָנוּת אוּן לֵצָנִים דַארְף מֶען פוּן דָארְט אַנְטְלוֹיפְן, אַלֶע צָרוֹת לַיידְט מֶען פוּן דִי לֵצִים, אַמָאל אִיז דָאס גֶעוֶוען פוּן פְרַייעֶ, פוּן דֶיע הָאט מֶען גֶעוואוּסְט בָּאטְשׁ אַז מֶען דַארְף זִיךְ הִיטְן, אָבֶּער הַיינְט לֵיידֶער אִיז דָאס פוּן פַארְשְׁטֶעלְטֶע פְרוּמֶע, קַאלְיֶע׳דִיגֶע אִינְגֶעלַייט וָואס זֶענֶען לֵיידֶער פִיל מִיט גְרָאבֶּע זִינְד, אוּן זֵיי וֶוערְן דִי זִינְגֶערְס אוּן דִי מְשַׂמְחִים.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט גֵיין זֵיי הֶערְן, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן נִישְׁט זֵיי נָאכְמַאכְן, מֶען

דַארְף זִיךְ זֵייעֶר זֵייעֶר הִיטְן פוּן דֶעם, אִיךְ בֶּעט דִיךְ זֵייעֶר דוּ זָאלְסְט זִיךְ אָפְּלָאזְן פוּן זֵיי, אֵיידֶער דוּ וֶועסְט אוֹיבֶעט אַרֵיינְפַאלְן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, זֶע אִיךְ הָאבּ דִיךְ גֶעוָוארֶענְט, מִיר הָאבְּן נָאר דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס וֶוערְטֶער, אוֹיבּ עֶר הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ג) אַז מֶען דַארְף זִיךְ אַכְטוּנְג גֶעבְּן פוּן מְנַגְּנִים רְשָׁעִים, אִיז דָאס אִיז דָאס, מֶען טָאר נִישְׁט זַיין קַיין אוֹיבֶּער חָכָם אוּן גֵיין נָאכְן אֵייגֶענֶעם חָכְמָה אוּן נָאכְן אֵייגֶענֶעם שֵׂכֶל, בַּיי אוּנְז אִיז וָואס דִי הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט אַזוֹי אִיז דָאס, אֲפִילוּ מֶען פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט, אוּן לֵיידֶער לֵיידֶער, דֶעם קֶען מֶען פַארְשְׁטֵיין, וָוארוּם דִי זִינְגֶערְס אוּן דִי שׁוֹי שְׁפִּילֶער זֵיי שְׁלֶעפְּן אַרָאפּ דִי יוּגְנְט אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיךְ פָאלְגְן.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן טָאג אוּן אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

צה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, א' דַחֲנוּכָּה כ"ה כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִיעוּ וְיִרְדְפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

דַיין בְּרִיוו הָאבּ אִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן, מֶען דַארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דִי חִינוּךְ פוּן דִי קִינְדֶער.

חֲנוּכָּה אִיז מִלָּשׁוֹן חִינוּךְ - זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי נָתָן (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, הִלְכוֹת חֲנוּכָּה הֲלָכָה א), דִי יְוָנִים הָאבְּן דֶער עִיקֶר גֶעוָואלְט דִי יוּגְנְט, אִיבֶּערְדֶעם הָאבְּן זֵיי גֶעהֵייסְן אוֹיסְקְרִיצְן אוֹיף אַ הָארְן "כִּתְבוּ עַל קֶרֶן שׁוֹר שֶׁאֵין לָכֶם חֵלֶק בְּאֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל", פַארְוָואס עֶפֶּעס אוֹיף אַ קֶרֶן? נָאר וֵוייל דִי חַזַ"ל זָאגְן (שַׁבָּת לו.) וָואס קֶען מֶען טוּן מִיט אַ קֶרֶן? לְגַמֵּעַ לְתִינוֹק עָנִי; דָאס הֵייסְט מֶען קֶען מַאכְן אַ מִילְךְ פְּלֶעשְׁל פַאר אַן אָרִים קִינְד. אַמָאל אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען קֵיין בָּאטְלֶעךְ, הָאט מֶען גֶענוּמֶען אַ הָארְן, אוּן פוּן דִי בְּרֵייטֶע זַייט הָאט מֶען אַרַיינְגֶעגָאסְן דִי מִילְךְ אוּן פוּן דִי שְׁמָאלֶע זַייט הָאט דִי בֶּעיִבִּי גֶעטְרוּנְקֶען, דִי רְשָׁעִים דִי יְוָנִים הָאבְּן גֶעוָואלְט אוֹיסְקְרִיצְן נָאךְ אוֹיף דִי מִילְךְ בָּאטְל, זָאל דָאס פִּיצְל קִינְד זֶען שֶׁאֵין לָכֶם חֵלֶק בְּאֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹיסְרֵייסְן דִי אֱמוּנָה, אוּן דָאס אִיז גֶעוֶוען דִי גְזֵירוֹת פוּן יְוָנִים, דֶערְפַאר דַארְפְן מִיר אַכְטוּנְג גֶעבְּן זֵייעֶר אוֹיף אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער, יֶעדֶע טְרָאפְּל שֶׁמֶץ פוּן אוֹיסְגֶעלַאסְנְקֵייט, פוּן שְׁמוּץ, פוּן זִינְגֶערְס שׁוֹי שְׁפִּילֶערְס דֶערְוַוייטֶערְן אוּנְזֶער קִינְדֶער, אוּן דָאס אִיז דִי יְסוֹד פוּן חִינוּךְ, אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אִין אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער נָאר יִרְאַת שָׁמַיִם, דֶערְפַאר דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דִי זַאכְן, אַנְטְלוֹיפְן פוּן חָכְמוֹת יְוָנִים, וָוארוּם דִי אַלֶע טוּמְאָה אוּן זוּהֲמָא דָאס אִיז חָכְמוֹת יָוָן.

דֶער בַּאשֶׁעפֶער זָאל אוּנְז אָפְּהִיטְן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער. אוּן מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן אַז מֶען זָאל הָאבְּן הֵיילִיגֶע קִינְדֶער, גִיסְן אַסַאךְ טְרֶערְן, אוּן בֶּעטְן יֶעדְן טָאג, וָוארוּם אִין דֶעם דוֹר אִיז דֶער גְרֶעסְטֶער נִסָּיוֹן אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער.

אִיךְ הָאף דוּ וֶועסְט מִיר פָאלְגְן וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה, אוּן אַ לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת.

צו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ כ"ח כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

זֶע זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ זָאל דִיךְ נִישְׁט קֶענֶען צוּבְּרֶעכְן, וְויסְן דַארְפְסְטוּ, אַז אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג אַרַיינְנֶעמֶען אִין זִיךְ דִי אֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, גְלֵייבְּן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אַז עֶר אִיז מְחַיֶה אוּן מְהַוֶּוה דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה, וָוארוּם עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער אִים, אוּן וִויפִיל אַ אִיד לֵייגְט זִיךְ אַרַיין אִין דִי אֱמוּנָה אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם מְצִיאוּת אוֹיסֶער דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וֶוערְט עֶר אוֹיסְגֶערֵיינִיגְט פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס; וָוארוּם אֱמוּנָה אִיז אַזוֹי וִוי עֶר גֵייט אַרַיין אִין אַ בָּאד וְכוּ', וִוי שְׁמוּצִיג עֶר זָאל נָאר נִישְׁט זַיין קֶען עֶר אָפְּגֶעוַואשְׁן וֶוערְן;

אִיבֶּערְדֶעם זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג) עַל יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל עֲווֹנוֹתֶיךָ; וָוארוּם וֶוען אַ אִיד הָאט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דָאס אַלֵיין וַואשְׁט אִים אָפּ פוּן אַלֶע זַיינֶע זִינְד; אִיבֶּערְדֶעם זֶע זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן מִיט רֵיינֶע אֱמוּנָה, אוּן זָאלְסְט

אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט אַרַיינְנֶעמֶען בַּיי זִיךְ אֶמוּנוֹת כּוֹזְבִיוֹת, פַאלְשֶׁע דֵעוֹת, וָוארוּם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז פָאְרְאוֹיס גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן לה, וְסִימָן רכ), אַז פַּאר מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען וֶועט זַיין אַ גְרוֹיסֶע נִסָיוֹן זִיךְ צוּ דֶערְהַאלְטְן אִין פְּשׁוּטֶע אֶמוּנָה, עֶס וֶועט אַרַיינְגַיין אִין אַלֶע הֶערְצֶער כְּפִירוּת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת וְכוּ', אוּן לֵיידֶער זֶעעֶן מִיר וִוי דִי גַאנְצֶע וֶועלְט זֶענֶען גֶעכַאפְּט גֶעוָוארְן מִיט דֵעוֹת נִפְסָדוֹת וְכוּ', בִּיז עֶס אִיז כִּמְעַט נִישְׁטָא קַיין מֶענְטְשׁ וָואס זָאל נִישְׁט מְשַׁבֵּחַ זַיין דִי רִשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וָואס דָאס אִיז אַלֵיין אַן עֲבוֹדָה זָרָה, וָוארוּם זֵיי רַייסְן אוֹיס פוּן זִיךְ, אוּן פוּן מִילְיָאנֶען אִידְן דִי אֶמוּנָה הַקְדוֹשָׁה וְכוּ', אוּן שְׁפֶּעטְן אָפּ אַלֶעס וָואס אִיז הֵיילִיג פוּן אִידִישֶׁע קִינְדֶער. אִיבֶּערְדֶעם אִיז וואוּיל פַּאר דֶעם מֶענְטְשׁ וָואס עֶר דֶערְוַוייטֶערְט זִיךְ פוּן זֵיי, וָוארוּם דִי חַזַ"ל זָאגְן (בַּמִּדְבָּר רַבָּה פָּרָשָׁה כא, סִימָן ד) שֶׁהַמַּחֲטִיא אֶת הָאָדָם יוֹתֵר מִן הַהוֹרְגוֹ שֶׁהַהוֹרֵג הוֹרֵג בָּעוֹלָם הַזֶּה וְיֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְהַמַּחֲטִיא הוֹרְגוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא; אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זִיךְ מִתְרַחֵק זַיין פוּן אַלֶע מִינִים אוּן אַפִּיקוֹרְסִים, אוּן נִישְׁט הָאבְּן קַיין שׁוּם שַׁיְיכוּת מִיט זֵיי, אוּן דָאס אִיז אַ חֵלֶק פוּן דִי רֵיינֶע אֶמוּנָה, נָאר גְלֵייבְּן אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן נִישְׁט הָאבְּן קַיין שׁוּם שַׁיְיכוּת מִיט דִי רְשָׁעִים וָואס זֵיי שְׁפֶּעטְן אָפּ פוּן אַלֶעס וָואס אִיז הֵיילִיג בַּיי אִידְן.

אִיךְ בֶּעט דִיךְ זֵייעֶר, דוּ זָאלְסְט דֶער עִיקָר זַיין פְרֵיילִיךְ מִיט יֶעדֶע מִצְוָה וָואס דוּ בִּיסְט זוֹכֶה צוּ טוּן, אוּן מִיט דֶעם וֶועסְטוּ צוּגֶעבִּינְדְן וֶוערְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַ אִיד

גֵייט אַרוּם בְּזֶה הָעוֹלָם וָואס אִיז פִיל מִיט גַשְׁמִיוּת וְכוּ', מִיט הַעֲלָמוֹת אוּן הַסְתָּרוֹת וְכוּ', וָואס זֵיי ווילְן פַארְדֶעקְן דָאס גֶעטְלִיכְקֵייט וָואס גֶעפִינְט זִיךְ אִין דִי בְּרִיאָה, אוּן מִיט דֶעם וָואס מֶען אִיז מְקַיֵים אַ מִצְוָה וָואס דָאס אִיז דִי רָצוֹן פוּנֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, מִיט דֶעם וֶוערְט דִי נְשָׁמָה אָנְגֶעצִינְדְן מִיט אַ פְלַאם פַייעֶרְדִיגְן לֶעבְּט, וָוארוּם יֶעדֶע מִצְוָה וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן אִיז אַ חֵלֶק מִיט אִים, אִיבֶּערְדֶעם יֶעדֶע מִצְוָה בִּינְדְט צוּ דֶעם מֶענְטְשׁ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן א) כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה זֶה סִימָן שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם לֵאלֹקָיו.

בִּפְרַט יֶעצְט אִין דִי הֵיילִיגֶע טֶעג פוּן חֲנוּכָּה דַארְף מֶען זַיין זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ דָאס מִיר זֶענֶען זוֹכֶה אָנְצוּצִינְדְן דִי לֶעכְט פוּן חֲנוּכָּה, וָואס מִיט דֶעם בְּרֶענְגְט מֶען אַרָאפּ דִי שְׁכִינָה אוֹיף דִי וֶועלְט. אוּן עֶס וֶוערְט דֶערְצֵיילְט אַז צוּם הֵיילִיגְן חוֹזֶה פוּן לוּבְּלִין זי"ע הָאט מֶען צוּגֶעבְּרֶענְגְט אַ קְוִויטְל פוּן אַ אִיד, אוּן וֶוען דִי הֵיילִיגֶע חוֹזֶה זי"ע הָאט דָאס דוּרְכְגֶעלֵיינְט הָאט עֶר זֵייעֶר אוֹיסְגֶערִימְט דֶעם אִיד, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַז זַיין נְשָׁמָה לַייכְט אִין אַלֶע עוֹלָמוֹת. אוּן דֶער מֶענְטְשׁ וָואס הָאט גֶעבְּרֶענְגְט דֶעם קְוִויטְל אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר פַארְוואוּנְדֶערְט, וַוייל עֶר הָאט גֶעקֶענְט דֶעם אִיד אַלְץ גָאר אַ פְּשׁוּטְ'ן אִיד, אוּן דָא זָאגְט אִים דֶער הֵיילִיגֶער חוֹזֶה אַז זַיין נְשָׁמָה לַייכְט אִין אַלֶע עוֹלָמוֹת. אוּן וֶוען עֶר אִיז אַהֵיימְגֶעפָארְן הָאט עֶר גֶעפְרֶעגְט דֶעם אִיד,

וָואס הָאט עֶר גֶעטוּן דֶעם שָׁעָה? הָאט דֶער אִיד גֶעעֶנְטְפֶערְט 'אִיךְ הָאבּ דֶעמָאלְטְס חֲנוּכָּה לֶעכְט גֶעצִינְדְן', הָאט עֶר שׁוֹין פַארְשְׁטַאנֶען פַארְוָואס דֶער הֵיילִיגֶער חוֹזֶה זי"ע הָאט אִים אַזוֹי אוֹיסְגֶערִימְט. זֶעט מֶען פוּן דֶעם וֶוען אַ אִיד צִינְדְט אָן דִי חֲנוּכָּה לֶעכְט אִיז עֶר גּוֹרֵם אַז סְ'וֶוערְט לִיכְטִיג אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיךְ אִין דִי אַלֶע עוֹלָמוֹת, וָוארוּם דִי יְוָנִים הָאבְּן גֶעוָואלְט אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אַ פִינְסְטֶערְקֵייט אוֹיף דֶער וֶועלְט אַז מֶען זָאל נִישְׁט שְׁפִּירְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, ווי דִי חַזַ"ל זָאגְן (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה ב, סִימָן ד) וְחוֹשֶׁךְ זֶה גָלוּת יָוָן שֶׁהֶחֱשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בִּגְזֵירוֹתֵיהֶן; דִי רְשָׁעִים הָאבְּן גֶעוָואלְט פִינְסְטֶער מַאכְן פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער דִי אֱמוּנָה מִיט זֵייעֶרֶע בִּיטֶערֶע גְזֵירוֹת וָואס זֵיי הָאבְּן גּוֹזֵר גֶעוֶוען, אִיבֶּערְדֶעם צִינְדְן מִיר דִי לֶעכְט פוּן חֲנוּכָּה אוֹיפְן נֵס וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיט אוּנְז גֶעטוּן, דָאס מֶען הָאט גֶעטְרָאפְן אַ פַּךְ שֶׁמֶן וָואס דִי יְוָנִים הָאבְּן נִישְׁט אָנְגֶערִירְט (שַׁבָּת כא:).

אוּן עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט פוּן צַדִיקִים אַז דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיפְן פִּינְטֶעלֶע פוּן אֱמוּנָה וָואס עֶס אִיז דָא אִין יֶעדְן אִיד, וָואס דָאס קֶענֶען קַיין שׁוּם אוּמָה וְלָשׁוֹן נִישְׁט אוֹיסְרֵייסְן, וָוארוּם יֶעדֶע אִיד אִיז אַ חֵלֶק אֱלֹקֵי מִמַעַל, אוּן פוּן דֶעם פִּינְטֶעלֶע קֶען מֶען אָנְצִינְדְן בַּיי זִיךְ דִי אֱמוּנָה אִין גְרוֹיסְן, בִּיז מֶען זָאל שְׁפִּירְן דָאס גֶעטְלִיכְקֵייט אַרוּם זִיךְ. וָוארוּם וִויסְן זָאלְסְטוּ אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט בַּאשַׁאפְן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אוּן עֶר פִירְט דִי גַאנְצֶע וֶועלְט בְּהַשְׁגָחָה פְּרָטִית, דִי וֶועלְט אִיז אֵיינְס מִיטְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶס אִיז נִישְׁט

שַׁיָּיךְ אָפְּצוּרַייסְן דִי וֶועלְט פוּן אִים, וָוארוּם דוֹמֵם צוֹמֵחַ חַי מְדַבֵּר אִיז אַ לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. אוּן דָאס דַארְף מֶען גוּט אַרַיינְנֶעמֶען אִין זִיךְ, אוּן וֶוען אַ אִיד אִיז שְׁטַארְק אִין דִי אֱמוּנָה קֶען אִים קֵיינֶער גָארְנִישְׁט טוּן.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, שְׁטַארְק זִיךְ אִין אֱמוּנָה, אוּן בֶּעט יֶעדְן טָאג דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאלְסְט זַיין שְׁטַארְק אִין דִי אֱמוּנָה, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ בֶּעט אִין זַיין תְּפִלָּה, וְתִקְבַּע אֱמוּנָתְךָ בְּלִבֵּינוּ בְּלִי הֶפְסֵק, וּתְהֵא אֱמוּנָתְךָ קְשׁוּרָה בְּלִבֵּינוּ כְּיָתֵד שֶׁלֹּא תִמּוֹט, וְתַעֲבִיר מֵעָלֵינוּ כָּל הַמְּסָכִים הַמַּבְדִּילִים בֵּינֵינוּ לְבֵינְךָ. אַ אִיד דַארְף הָאבְּן אַזַא מִין לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה אַז עֶר זָאל שְׁטֶענְדִיג שְׁפִּירְן דָאס גֶעטְלִיכְקֵייט פוּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶעמָאלְטְס וֶועט זַיין לֶעבְּן זַיין אַן אַנְדֶער סָארְט לֶעבְּן, אוּן עֶר וֶועט קֶענֶען רֶעדְן צוּ אִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן סב), פַארְוָואס רֶעדְט נִישְׁט אַ מֶענְטְשׁ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים? וַוייל דִי אֱמוּנָה אִיז בַּיי אִים נִישְׁט שְׁטַארְק, וָוארוּם וֶוען אַ אִיד זָאל שְׁפִּירְן אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז בַּיי אִים נֶעבְּן אִים אוּן אִין אִים, אוּן עֶר הֶערְט צוּ יֶעדֶעס וָוארְט וָואס עֶר רֶעדְט, דֶעמָאלְטְס וָואלְט עֶר שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעדְט צוּ אִים, נָאר וַוייל דִי אֱמוּנָה אִיז בַּיי אִים נִישְׁט אַזוֹי שְׁטַארְק, אִיבֶּערְדֶעם פַארְנַאכְלֶעסִיגְט עֶר דֶעם עִנְיָן פוּן תְּפִלָּה, אוּן אוֹיךְ אִיז עֶר שְׁטֶענְדִיג צֶעטְרָאגְן וְכוּ', עֶר הָאט נִישְׁט קַיין יִשּׁוּב הַדַּעַת וְכוּ', עֶר אִיז נֶערְוֶועז אוּמְגֶעדוּלְדִיג וְכוּ'. אוּן דֶער הֵיילִיגֶער

רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן קנה), אַז וֶוען אַ אִיד הָאט אֱמוּנָה הָאט עֶר גֶעדוּלְד, אוּן קַיין שׁוּם זַאךְ קֶען אִים נִישְׁט אוֹיסְרֵייסְן פוּן אַלֶעם וָואס עֶס גֵייט אוֹיף אִים אִיבֶּער, נָאר עֶר שְׁטַארְקְט זִיךְ מִיט גֶעדוּלְד, אוּן אַזוֹי קוּמְט עֶר אַלֶעם אִיבֶּער אוּן עֶר אִיז שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ, וָוארוּם אֱמוּנָה אוּן גֶעדוּלְד סַבְלָנוּת מִיט שִׂמְחָה אִיז תָּלוּי אֵיינְס אִין אַנְדֶערְן. אַז וואוּיל אִיז דֶעם וָואס עֶר הִיט זִיךְ אָפּ פוּן רְשָׁעִים אוּן חַבֶר'ט זִיךְ נִישְׁט מִיט זֵיי, וֶועט עֶר זַיין אָפְּגֶעהִיטְן מִיט אַ רֵיינֶע אֱמוּנָה.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן, אַז דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם הָאט זִיךְ גֶעטְרָאפְן אַן עֵצָה וִוי אַזוֹי אַרַיינְצוּכַאפְּן יוּנְגֶע בָּחוּרִים אִין דִי טוּמְאָה רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, לֶעצְטְנְס הָאט זִיךְ גֶעמַאכְט הֵיימִישֶׁע זִינְגֶערְס אוּן שְׁפִּילֶערְס וָואס זֵיי פַּאסְן צוּ גוֹי'אִישֶׁע נִיגוּנִים מִיט פְּסוּקִים וְכוּ', אוּן מִיט זֵייעֶר זִינְגֶען בְּרֶענְגֶען זֵיי אַרַיין אַ טוּמְאָה אִין דִי צוּהֶערֶערְס, וִוי דִי הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ג) אַז מֶען הֶערְט אַ נִיגוּן פוּן אַ מְנַגֵן רָשָׁע שָׁאדְט דָאס זֵייעֶר פַארְן מֶענְטְשׁ, וּבִפְרַט וֶוען מֶען נֶעמְט הֵיילִיגֶע פְּסוּקִים פוּן תְּנַ"ךְ אוּן מֶען בִּינְדְט דָאס צוּ מִיט גוֹי'אִישֶׁע נִיגוּנִים דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶער זִינְד, וִוי דִי חַזַ"ל זָאגְן (סַנְהֶדְרִין קא.) הַקוֹרֵא פָּסוּק שֶׁל שִׁיר הַשִּׁירִים וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ כְּמִין זֶמֶר, וְהַקוֹרֵא פָּסוּק בְּבֵית מִשְׁתָּאוֹת בְּלֹא זְמַנּוֹ מֵבִיא רָעָה לְעוֹלָם, מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה חוֹגֶרֶת שַׂק וְעוֹמֶדֶת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְאוֹמֶרֶת לְפָנָיו, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם עָשָׂאוּנִי בָּנֶיךָ כְּכִנּוֹר שֶׁמְּנַגְּנִין לוֹ לֵצִים; אוּן לֵיידֶער דָאס טוּעֶן דִי אַזוֹי

גֶערוּפֶענֶע הַיימִישֶׁע זִינְגֶערְס, זֵיי פַּאסְן צוּ הֵיילִיגֶע פְּסוּקִים פוּן תְּנַ"ךְ צוּ גוֹיִשֶׁע לִידֶער וְכוּ', אוּן זֵיי וַוארְפְן זִיךְ מִיטְן גוּף וְכוּ', אוּן טַאנְצְן אוּן שְׁפְּרִינְגֶען וְכוּ', פּוּנְקְט ווִי דִי גוֹיִים; אוּן וֶוער עֶס הֶערְט דָאס אוֹיס אָדֶער עֶר קוּקְט אוֹיף זֵיי, מוּז לֵיידֶער אָפְּגֶערִיסְן וֶוערְן פוּן דִי קְדוּשָׁה.

אִיבֶּערְדֶעם דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט אוֹיסְצוּהֶערְן אַזֶעלְכֶע מְנַגְּנִים רְשָׁעִים, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן דַארְף מֶען אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף אוּנְזֶערֶע קְלֵיינֶע קִינְדֶער זֵיי זָאלְן נִישְׁט אוֹיסְהֶערְן נִיגוּנִים פוּן אַזֶעלְכֶע זִינְגֶערְס לֵיצָנִים קַלִּים וְרֵיקִים וּפוֹחֲזִים וְכוּ', וָוארוּם עֶס שָׁאדְט זֵייעֶר פַאר דִי נְשָׁמָה, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן וֶוען דִי זִינְגֶערְס זֶענֶען אוֹיךְ שׁוֹי שְׁפִּילֶערְס וְכוּ', וָואס אִיז אַן עֶקְל זֵיי אָנְצוּקוּקְן ווִי זֵיי וַוארְפְן זִיךְ דֶעם גוּף בַּיים זִינְגֶען פּוּנְקְט ווִי דִי גוֹיִים. אַז וואויל אִיז דֶעם וָואס עֶר גֶעבְּט אַכְטוּנְג נִישְׁט הָאבְּן קַיין שַׁיְיכוּת מִיט זֵיי.

נְגִינָה - הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן רעג) - אִיז אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ, וָואס דָאס בְּרֶענְגְט צוּ דֶעם מֶענְטְשׁ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיבֶּערְדֶעם אִיז זֵייעֶר גוּט זִיךְ מְחַיֶה צוּ זַיין מִיט אַ נִיגוּן, אֲפִילוּ עֶר אַלֵיין קֶען נִישְׁט זִינְגֶען, עֶר אִיז נִישְׁט קַיין בַּעַל מְנַגֵּן וְכוּ', זָאל עֶר בָּאטְשׁ זִינְגֶען ווִי עֶר קֶען, וָוארוּם דוּרְךְ נְגִינָה וֶועט עֶר צוּגֶעבִּינְדְן וֶוערְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. אָבֶּער דָאס אִיז אַלְץ גֶערֶעדְט וֶוען עֶר אַלֵיין זִינְגְט אָדֶער עֶר הֶערְט זִינְגֶען אַן עֶרְלִיכֶער אִיד.

יֶעצְט אִין דִי הֵיילִיגֶע טֶעג פוּן חֲנוּכָּה דַארְפְסְטוּ זִיךְ זֶען זַייעֶר צוּ שְׁטַארְקְן אוּן דַאנְקֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶער אוֹיף דִי נִסִים אוּן וואוּנְדֶער וָואס עֶר הָאט מִיט דִיר גֶעטוּן, וֶועסְטוּ זֶען אַז דוּ וֶועסְט הָאבְּן נָאךְ נִסִים, וָוארוּם אַזוֹי הָאט גֶעזָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ פוּן לִיזֶענְסְק זי"ע, וֶוען אַ אִיד דֶערְמַאנְט דִי נִסִים וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיט אִים גֶעטוּן, אִיז דָאס אַ סְגוּלָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט מִיט אִים טוּן נָאךְ נִסִים, אִיבֶּערְדֶעם אִיז אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ שְׁטֶענְדִיג דֶערְצֵיילְן דִי נִסִים וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט מִיט אִים גֶעטוּן, וֶועט עֶר זֶען נָאךְ נִסִים.

זֶע צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַסַאךְ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וָוארוּם דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ וָואס דָאס רֵיינִיגְט דֶעם נְשָׁמָה, זָאלְסְט אָנְהֵייבְּן פוּן מַסֶכֶת בְּרָכוֹת, אוּן זָאלְסְט לֶערְנֶען כְּסִדְרָן אַ פֶּרֶק נָאךְ אַ פֶּרֶק, בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה זָאלְסְטוּ אָנְהֵייבְּן נָאכְאַמָאל, אוּן אַזוֹי זָאלְסְטוּ זִיךְ פִירְן דַיין גַאנְץ לֶעבְּן, דֶעמָאלְטְס וֶועט דִיךְ קֵיינֶער נִישְׁט קֶענֶען גָארְנִישְׁט טוּן, וָוארוּם לִימוּד מִשְׁנָיוֹת, הִיט אָפּ דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, קֵיין שׁוּם מַשְׁחִית, קֵיין שׁוּם נִידֶערְטְרֶעכְטִיגֶער מֶענְטְשׁ וְכוּ', קֶען אִים גָארְנִישְׁט טוּן, אִיבֶּערְדֶעם לֶערְן זַייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת, אוּן בִּפְרָט וָואס דִי חַזַ"ל זָאגְן (וַיִּקְרָא רַבָּה פָּרָשָׁה ז, סִימָן ג) אֵין כָּל הַגָּלֻיּוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת; דִי גַאנְצֶע גְאוּלָה אִיז תָּלוּי אִין לִימוּד מִשְׁנָיוֹת, אוּן אַ שָׁאד אַז מֶענְטְשְׁן פַארְנַאכְלֶעסִיגְן דָאס לִימוּד מִשְׁנָיוֹת, מֶען מֵיינְט אַז דָאס אִיז פַאר אַן אַלְטְן

אִיד וְכוּ׳, אָבֶּער דֶער אֶמֶת׳ן אַרַיין אִיז דַארְף מֶען צוּגֶעוואוֹינֶען קִינְדֶער פוּן דִי יוּנְגֶע יָארְן זָאל שׁוֹין זָאגְן אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת וָואס דָאס רֵיינִיגְט זֵייעֶר נְשָׁמָה, אוֹיבֶּעט זָאלְסְטוּ וִויסְן אַז מִשְׁנֶ"ה בַּאטְרֶעפְט פּוּנְקְט וִוי פַּרְנָסָ"ה אַז מֶען לֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנַיוֹת, הָאט מֶען גְרִינְג פַּרְנָסָה.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיר פָאלְגְן וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט.

אִיךְ ווּאוּנְטְשׁ דִיר אַ פְּרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

צז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ כ"ח כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט נִישְׁט וַוייזְן פַּאר דִי קִינְדֶער קַיין שׁוּם ווידִיאָס וְכוּ׳, אֲפִילוּ אַזוֹי גֶערוּפֶענֶע כָּשֶׁרֶע וְכוּ׳, מֶען טָאר נִישְׁט צוּגֶעוואוֹינֶען קִינְדֶער זָאלְן קוּקְן אוֹיף כְּלֵי מַשְׁחִית, אֲפִילוּ מֶען וַוייזְט גוּטֶע זַאכְן, וָוארוּם דִי חַזַ"ל זָאגְן (שַׁבָּת קה:) שֶׁכַּךְ אוּמְנָתוֹ שֶׁל יֵצֶר הָרַע, הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כַּךְ וּלְמָחָר אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כַּךְ, עַד שֶׁאוֹמֵר לוֹ עֲבוֹד עֲבוֹדָה זָרָה וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד; מֶען הֵייבְּט אָן צוּ קוּקְן גוּטֶע זַאכְן, אוּן צוּבִּיסְלֶעךְ קִילְט דָאס אָפּ דָאס קִינְד פוּן יִרְאַת שָׁמַיִם, בִּיז עֶר הֵייבְּט אָן צוּ קוּקְן שְׁמוּצִיגֶע זַאכְן לֹא עָלֵינוּ, מֶען טָאר נִישְׁט צוּגֶעוואוֹינֶען קִינְדֶער קוּקְן אוֹיף טְרֵיפֶענֶע

כֵּלִים, דָאס פַאר'תַּמְ'ט דֶעם מֹחַ פוּן צוּ קֶענֶען נָאכְדֶעם אוֹיפְכַאפְּן דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה.

אִיבֶּערְדֶעם זֶע נִישְׁט צוּ וַוייזְן פַאר דִי קִינְדֶער קַיין שׁוּם מָאוּוי אֲפִילוּ אַ כָּשֶׁרֶע, אוּן זָאלְסְט נִישְׁט וַוייזְן קַיין שׁוּם פְּלֶעי (שְׁפִּיל) אֲפִילוּ חַסִידִישֶׁע אִינְגֶעלַייט שְׁפִּילְן וְכוּ', וָוארוּם מֶען טָאר נִישְׁט צוּגֶעוואוֹינֶען קְלֵיינֶע קִינְדֶער מִיט אַזַא כְּלֵי מַשְׁחִית, זֵיי דַארְפְן ווִיסְן פוּן קְלֵיינְוֵוייז אוֹיס, אַז דִי אַלֶע כְּלֵי מַשְׁחִית אוֹיף זֵיי אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן דֶעם פָּסוּק (יְשַׁעְיָה ל, כב) "צֵא תֹּאמַר לוֹ", דַרְשֶׁענֶען דִי חַזַ"ל אוֹיף דֶעם (מֶדְרָשׁ זוּטָא אֵיכָה, פָּרָשָׁה א) צוֹאָה תֹּאמַר לוֹ. גְלֵייבּ מִיר וֶוען מֶען לֵייגְט דָאס אַרַיין אִין קִינְדֶער וֶוען זֵיי זֶענֶען נָאךְ זֵייעֶר קְלֵיין, אַז דִי כְּלֵי מַשְׁחִית זֶענֶען עֶקְלְדִיג אַזוֹי ווִי צוֹאָה וְכוּ', וֶועלְן זֵיי עֶס קֵיינְמָאל נִישְׁט מֶער אִין לֶעבְּן אָנְרִירְן, וָואס דָאס זָאגְט שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (מִשְׁלֵי כב, ו) "חֲנוֹךְ לְנַעַר עַל פִּי דַרְכּוֹ גַּם כִּי יַזְקִין לֹא יָסוּר מִמֶּנָּה" מֶען דַארְף מִיט קִינְדֶער לֶערְנֶען אוּן מַסְבִּיר זַיין וֶועלְדִיג זֵייעֶר עֶלְטֶער, וֶועט דָאס שׁוֹין בְּלַייבְּן בַּיי זֵיי דֶעם גַאנְץ לֶעבְּן.

עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶער זַאךְ אוֹיסְצוּלֶערְנֶען קִינְדֶער נִיגוּנִים פוּן אֱמוּנָה, וָואס דָאס וֶוערְט אַרַיינְגֶעקְרִיצְט אִין זֵייעֶרֶע הֵיילִיגֶע הֶערְצֶעלֶעךְ וֶוען זֵיי זֶענֶען יוּנְג.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט מִיךְ פַארְשְׁטֵיין, אוּן דוּ וֶועסְט טוּן מַיין רָצוֹן.

אִיךְ וואוּנְטְשׁ דִיר אַ פְרֵיילִיכְן חֲנוּכָּה

צח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ כ"ח כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

עֶס טוּט מִיר זֵייעֶר וֵויי דִיךְ צוּ שְׁרַייבְּן פַארְוָואס דוּ הַאלְטְסְט זִיךְ אִין אֵיין בַּאקְלָאגְן אוֹיף דַיין לֶעבְּן וְכוּ', אַזוֹי ווִי דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֵייט מִיט דִיר בְּמִידַת הַדִּין וְכוּ', בִּשְׁעַת דוּ בִּיסְט נִישְׁט מֶער ווִי אַ שׁוֹטֶה וְכוּ'. בַּאטְרַאכְט זִיךְ גוּט אוֹיף דַיין גוּף וֶועסְטוּ זֶען, גֶעלוֹיבְּט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דוּ הָאסְט אוֹיגְן צוּ זֶען, דוּ הָאסְט אוֹיעֶרְן צוּ הֶערְן, דוּ הָאסְט אַ נָאז צוּ אָטֶעמֶען, הָאסְט אַ מוֹיל צוּ רֶעדְן, הָאסְט הֶענְט זִיךְ צוּ בַּאוֶועגְן, הָאסְט פִּיס צוּ גֵיין; אַלֶעס קְלַאפְּט, דוּ בִּיסְט גֶעזוּנְט, דַיין ווַייבּ אִיז גֶעזוּנְט, דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט דִיךְ גֶעגֶעבְּן אַ מַתָּנָה לֶעבְּטִיגֶע קִינְדֶערְלֶעךְ, דוּ הָאסְט נָאךְ טַעֲנוֹת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים? דוּ בִּיסְט אַ גְרוֹיסֶער שׁוֹטֶה וְכוּ'.

אִיךְ מוּז דִיר זָאגְן אַז אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין אַנְדֶערֶע נָאמֶען דִיךְ אַ נָאמֶען צוּ גֶעבְּן נָאר שׁוֹטֶה וְכוּ'. ווִי קוּמְט דָאס צוּ דִיר אַז דוּ זָאלְסְט פְּרֶעגְן קַשְׁיוֹת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים? דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן נב), יֶעדֶער מֶענְטְשׁ הָאט קַשְׁיוֹת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַזוֹי דַארְף זַיין, ווִי קֶען אַ מֶענְטְשׁ מִיט זַיין קְלֵיין מְצוּמְצָם'דִיגֶע

קֶעפְּל פַּארְשְׁטֵיין דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים? אוּן אַזוֹי הָאט מֶען קַשְׁיוֹת אוֹיף אַ צַדִיק וָואס עֶר אִיז דָבוּק אִין דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, ווִי קֶען אַ מֶענְטְשׁ מִיט אַ קְלֵיין קֶעפְּל וָואס אִיז פוּל מִיט טִינוּף מִיט שְׁמוּץ פוּן זַיינֶע חַטְאוֹת נְעוּרִים פַּארְשְׁטֵיין אַ צַדִיק וָואס עֶר אִיז גְרֵייט יֶעדֶע מִינוּט זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ זַיין פַּארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים? הָאט דֶער רֶבִּי אוֹיסְגֶעלָאזְט אַז וואוּיל אִיז דֶער מֶענְטְשׁ וָואס עֶר הָאט נִישְׁט קַיין קַשְׁיוֹת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן עֶר הָאט נִישְׁט קַיין קַשְׁיוֹת אוֹיף אַן אֶמֶת'ן צַדִיק.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיךְ דוּ זָאלְסְט אַסַאךְ שְׁרַייעֶן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים עֶר זָאל דִיךְ אַרוֹיסְנֶעמֶען פוּן אַלֶע קַשְׁיוֹת, וָוארוּם קַשְׁיוֹת, "פַּארְוָואס", אִיז אַ קְלִיפָּה. אַ מֶענְטְשׁ דַארְף וִויסְן דָאס (תְּהִלִים קמה) "צַדִיק הַוַי"ה בְּכָל דְרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו", וָואס דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים טוּט אַזוֹי דַארְף עֶס זַיין.

עֶס וֶוערְט דֶערְצֵיילְט, אַז אַ אִיד אִיז אַמָאל גֶעקוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן חָפֵץ חַיִים זַ"ל, אוּן עֶר הָאט זֵייעֶר גֶעוֵויינְט, פַּארְוָואס הָאט עֶר אַ בִּיטֶער מַזָל, פַּארְוָואס הָאט עֶר נִישְׁט קַיין קִינְדֶער, פַּארְוָואס הָאט עֶר נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה, פַּארְוָואס אִיז עֶר נִישְׁט גֶעזוּנְט - עֶר הָאט נִישְׁט אוֹיפְגֶעהֶערְט פְּרֶעגְן "פַּארְוָואס? פַּארְוָואס? פַּארְוָואס?". דֶער חָפֵץ חַיִים זַ"ל הָאט אִים אוֹיסְגֶעהֶערְט, וֶוען עֶר הָאט גֶעעֶנְדִיגְט מִיט זַיינֶע קַשְׁיוֹת, "פַּארְוָואס, פַּארְוָואס" וְכוּ' וְכוּ', הָאט עֶר זִיךְ אָנְגֶערוּפְן, דוּ

בִּיסְט צוּגֶעגְלִיכְנְט וִוי אַ גַאסְט וָואס קוּמְט אַרַיין שַׁבָּת אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ דֶעם עֶרְשְׁטְן מָאל, אוּן עֶר זֶעט וִוי דֶער גַבַּאי רוּפְט אוֹיף עֲלִיָּה אֵיינֶעם וָואס עֶר זִיצְט אִין מַעֲרִיב זַייט, אֵיינֶער וָואס עֶר זִיצְט אִינְמִיטְן, אֵיינֶער וָואס עֶר זִיצְט אִין דָרוֹם, אֵיינֶער וָואס עֶר זִיצְט אִין צָפוֹן, אֵיינֶער וָואס עֶר זִיצְט פָארֶענְט. נָאכְן דַאוֶוענֶען גֵייט עֶר צוּ, אוּן עֶר פְרֶעגְט דֶעם גַבַּאי'ן, זָאגְט מִיר נָאר, אִיךְ בֶּעט אַייךְ, אִיךְ פַארְשְׁטֵיי נִישְׁט פַארְוָואס הָאט אִיר אוֹיסְגֶעקְלִיבְּן נָאר דִי מֶענְטְשְׁן גֶעבְּן אַן עֲלִיָּה, וָואס אִיז אֵייעֶר חֶשְׁבּוֹן? הָאט אִים דֶער גַבַּאי גֶעעֶנְטְפֶערְט, דוּ בִּיסְט נָאר אַ גַאסְט, דֶעם עֶרְשְׁטְן מָאל בִּיסְטוּ דָא, וֶוען דוּ זָאלְסְט זַיין דָא אַ חוֹדֶשׁ, אָדֶער אַפָּאר חֳדָשִׁים, וָואלְסְטוּ גֶעזֶען אַז אַלֶעס אִיז רֶעכְט, דֶעם וָואךְ גֶעבּ אִיךְ דֶיעַ מֶענְטְשְׁן אַן עֲלִיָּה, אַן אַנְדֶערְן וָואךְ גֶעבּ אִיךְ דֶיעַ מֶענְטְשְׁן, יֶעדֶע וָואךְ גֶעבּ אִיךְ אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן, קוּמְסְט אֵיין מָאל וִוילְסְטוּ שׁוֹין אַלֶעס וִויסְן? הָאט עֶר אוֹיסְגֶעלָאזְט - אַ מֶענְטְשׁ קוּמְט אוֹיף דֶעם וֶועלְט זִיבֶּעצִיג-אַכְצִיג יָאר, אוּן עֶר אִיז הוֹילֶע קַשְׁיוֹת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים... וֶוען עֶר זָאל לֶעבְּן טוֹיזֶענְט יָאר וָואלְט עֶר נִישְׁט גֶעהַאט קֵיין שׁוּם קַשְׁיוֹת. פַארְוָואס הָאסְטוּ נִישְׁט קֵיין פַּרְנָסָה? אֶפְשֶׁר אִין דֶעם פְרִיעֶרְדִיגְן גִלְגוּל בִּיסְטוּ גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער עוֹשֶׁר, אוּן דוּ הָאסְט נִישְׁט גֶעגֶעבְּן קֵיין צְדָקָה? פַארְוָואס הָאסְטוּ נִישְׁט קֵיין קִינְדֶער, אָדֶער פַארְוָואס הָאסְטוּ נִישְׁט קֵיין נַחַת פוּן דִי קִינְדֶער? אֶפְשֶׁר אִין דֶעם פְרִיעֶרְדִיגְן גִלְגוּל הָאסְטוּ מְצַעֵר גֶעוֶוען דַיינֶע עֶלְטֶערְן? וֶוען דוּ וָואלְסְט

גֶעלֶעבְּט טוֹיזֶענְט יָאר וָואלְט אַסאךְ קַשְׁיוֹת פַארְעֶנְטְפֶערְט גֶעוָוארְן, נָאר וַוייל דוּ לֶעבְּסְט נָאר אַ קוּרְצֶע צַייט, וְוִי ווילְסְטוּ מֶען זָאל דִיר פַארְעֶנְטְפֶערְן דִי אַלֶע קַשְׁיוֹת?

דָאס אִיז נִישְׁט סְתַּם אַ מַעֲשֶׂה'לֶע, דָאס אִיז אַ לִימוּד אִין לֶעבְּן; אַ אִיד טָאר נִישְׁט פְרֶעגְן "פַארְוָואס", וָוארוּם עֶס שְׁטֵייט "לָמָּה, יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם", אַ גוֹי פְרֶעגְט פַארְוָואס, אַ אִיד זָאגְט אַזוֹי דַארְף דָאס זַיין, "כָּכָה" (תְּהִלִּים קמד, טו), "אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ". עֶס אִיז דָא אַ דִיבּוּר פוּן רֶבִּי'ן וָואס עֶר הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט פַאר אוּנְזֶערֶע לַייט, "אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ" - "וְוִי אַזוֹי? אָט אַזוֹי", עֶר הָאט גֶעוָואלְט אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אִין אוּנְזֶערֶע לַייט דִי אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז מִיר זָאלְן נִישְׁט הָאבְּן קַיין שׁוּם קַשְׁיוֹת אוּן קַיין שׁוּם סְפֵיקוֹת אוֹיפְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶס זָאל זַיין בַּיי אוּנְז אַלֶעס רֶעכְט.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיךְ, הֶער אוֹיף מִיט דַיינֶע קַשְׁיוֹת וָואס דָאס קוּמְט נֶעבֶּעךְ פוּן דַיינֶע חֲטָאִים, וָוארוּם וֶוער ס'זִינְדִיגְט - בִּפְרַט מִיט חַטְאוֹת נְעוּרִים וְכוּ', דֶער אִיז הוֹילֶע קַשְׁיוֹת, עֶר אִיז אַרוּמְגֶענוּמֶען מִיט קְלִיפּוֹת וָואס זֵיי טוּעֶן אִים פִינְסְטֶער מַאכְן דִי אוֹיגְן, בִּיז עֶר זֶעט נִישְׁט דָאס לֶעבְּטִיגְקֵייט פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים. דָאס אִיז גֶעוֶוען דִי קְלִיפָּה פוּן דִי יְוָנִים, וְוִי דִי חַזַ"ל זָאגְן (יַלְקוּט בְּרֵאשִׁית, רֶמֶז ד) וְחֹשֶׁךְ זֶה יָוָן שֶׁהֶחֱשִׁיכָה עֵינֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בִּגְזֵרוֹתֶיהָ; דִי יְוָנִים הָאבְּן פִינְסְטֶער גֶעמַאכְט דִי אִידִישֶׁע קִינְדֶער'ס

אויגן מֶען זָאל נִישְׁט שְׁפִּירְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, דֶערְפַאר צִינְדְן מִיר אָן דִי לֶעכְטֶעלֶעךְ חֲנוּכָּה, אוֹיפְן זֵכֶר פוּן דִי מְנוֹרָה וָואס הָאט גֶעלוֹיכְטְן אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ, מֶען הָאט גֶעקֶענְט שְׁפִּירְן דִי שְׁכִינָה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא, ווִי דִי חַזַ"ל זָאגְן (שַׁבָּת כב:) עֵדוּת הִיא לְבָאֵי עוֹלָם שֶׁהַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל; וָוארוּם דֶער נֵר מַעֲרָבִית הָאט גֶעבְּרֶענְט פִיר אוּן צְוָואנְצִיג שָׁעָה, פוּן אִיר הָאט מֶען אָנְגֶעצִינְדְן שְׁטֶענְדִיג, דֶער לֶעכְט פוּנֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים לַייכְט שְׁטֶענְדִיג נָאר צוּ דֶעם וָואס עֶר אִיז מוּכָן דָאס צוּ מְקַבֵּל זַיין.

אִיבֶּערְדֶעם בֶּעט אִיךְ דִיר, הֶער אוֹיף מִיט דַיינֶע קַשְׁיוֹת, הֵייבּ אָן צוּ דַאנְקֶען אוּן לוֹיבְּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף דִי חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְמוּרִים וָואס עֶר טוּט מִיט דִיר, וָואס בָּרוּךְ הַשֵׁם דוּ בִּיסְט גֶעזוּנְט הָאסְט גַאנְצֶע אֵיבָרִים, בִּיסְטוּ נִישְׁט קַיין קְרִיפְּל חַס וְשָׁלוֹם, נִישְׁט דוּ אוּן נִישְׁט דַיינֶע קִינְדֶער, דַאנְק דֶעם בַּאשֶׁעפֶער וֶועסְטוּ זֶען וֶועסְט הָאבְּן גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת, דֶערְפַאר זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן ב), אַז יְמֵי חֲנוּכָּה הֵם יְמֵי הוֹדָאָה, דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה זֶענֶען טֶעג פוּן דַאנְקֶען אוּן לוֹיבְּן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים; מִיט דֶעם צוּבְּרֶעכְט מֶען אַלֶע קַשְׁיוֹת, קַשְׁיוֹת קוּמְט פוּן דִי יְוָנִים, "פַארְוָואס" אִיז אַ בִּיטֶערֶע קְלִיפָּה.

דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים זָאל דִיר הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן שֵׂכֶל, זָאלְסְט אַרוֹיסְגֵיין פוּן דִי קְלֵיינֶעם מְצוּמְצָמ'דִיגְן מֹחַ,

זָאלְסְט שְׁפִּירְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, וֶועט דִיר גוּט זַיין אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

זָאלְסְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן חֲנוּכָּה

צט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ כ"ח כִּסְלֵו ה'תשע"א

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ דֶערְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זָאלְסְט ווִיסְן אַז חֲנוּכָּה אִיז מְסוּגָל צוּ הָאבְּן קִינְדֶער, אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ זֶען בְּעֵת דִי לֶעכְטֶעלֶעךְ בְּרֶענֶען זָאלְסְטוּ זִיךְ אַוֶועקְזֶעצְן אוּן זִיךְ אוֹיסְגִיסְן דָאס הַארְץ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוּן בֶּעטְן אוֹיף קִינְדֶער דַוְקָא, דִי חַזַ"ל זָאגְן (שַׁבָּת כג:), הָרָגִיל בְּנֵר הַוְיָין לֵיהּ בָּנִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים; אַז אֵיינֶער אִיז רָגִיל אִין לֶעכְט וֶועט עֶר הָאבְּן קִינְדֶער תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, אוּן אַזוֹי ווִי דֶער גַאנְצֶער נֵס פוּן חֲנוּכָּה אִיז גֶעוֶוען פוּן לֶעכְט וָואס דִי יְוָנִים הָאבְּן נִישְׁט מְטַמֵּא גֶעוֶוען, אַזוֹי זָאלְט עֶטְץ אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם נִפְקָד וֶוערְן מִיט זֶרַע שֶׁל קַיָּימָא, נָאר נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וֶוערְן, אוּן נָאר נִישְׁט אַרַיינְפַאלְן אִין יֵאוּשׁ, וָוארוּם וָואס תְּפִלָּה טוּט אוֹיף קֶען קַיין שׁוּם זַאךְ אִין דֶער וֶועלְט נִישְׁט אוֹיפְטוּן, אִיבֶּערְדֶעם שְׁטַארְקְט זִיךְ זַייעֶר יֶעצְט יֶעדֶע נַאכְט פוּן חֲנוּכָּה בֶּעטְן בַּיי

די לֶעכְטֶעלֶעךְ אַז אִיר זָאלְט הָאבְּן לֶעכְטִיגֶע קִינְדֶער, וֶועט דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים צוּהֶערְן עֶנְקֶער תְּפִלָּה.

אוֹדוֹת וָואס אִיר הָאט חֲתוּנָה גֶעהַאט אוּן אִיר הָאט גָארְנִישְׁט וְכוּ', עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין סֵפֶר "תִּפְאֶרֶת שְׁלֹמֹה" (חֲנוּכָּה) אוֹיפְן פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית לז, כח), "וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת יוֹסֵף מִן הַבּוֹר", וַי"מְשְׁכוּ" אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת מ'טָה ש'וּלְחָן כּ'סֵא ו'מְנוֹרָה, יוֹסֵף הַצַּדִּיק עֶר אִיז דֶער הַשְׁפָּעָה פוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל, אַז מֶען וֶוערְט מְקוּרָב צוּ אַ צַדִּיק דֶעמָאלְטְס אִיז מֶען זוֹכֶה אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֶעבְּט שֶׁפַע, אוּן עֶמִיץ וֶועטְס הָאבְּן אַ דִירָה אוּן קֶענֶען דָארְטְן אַרַיינְלֵייגְן מִטָּה שׁוּלְחָן כִּסֵּא וּמְנוֹרָה, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צַדִּיק, סִימָן לג), בִּזְכוּת הַצַּדִּיק תַּלְמִידָיו מִתְפַּרְנְסִים; אִיבֶּערְדֶעם זֶעט זַייט מְקוּרָב צוּם אֶמֶת'ן צַדִּיק, אוּן בִּזְכוּת אִים וֶועט עֶמִיץ הָאבְּן אַ שֵׁיינֶע דִירָה אוּן מֶעבְּל אַרַיינְלֵייגְן אִין דִי דִירָה מִטָּה שׁוּלְחָן כִּסֵּא וּמְנוֹרָה, נָאר זֶעט אַז עֶס זָאל זַיין צְווִישְׁן עֶנְק שָׁלוֹם אוּן לִיבְּשַׁאפְט, וָואס דֶעמָאלְטְס וֶועט דִי שְׁכִינָה רוּעֶן בַּיי עֶנְק, וִוי דִי חַזַ"ל זָאגְן (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶן; אוּן וואוּ דִי שְׁכִינָה אִיז, דָארְטְן אִיז דִי בְּרָכָה מְצוּיָה, אִיבֶּערְדֶעם זֶעט אַז עֶס זָאל זַיין שָׁלוֹם צְווִישְׁן עֶנְק, אוּן דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וֶועט עֶנְק בְּוַודַּאי נִישְׁט פַארְלָאזְן.

אִיר זָאלְט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגְן חֲנוּכָּה